

OULU, VIRASTOTALO I/7/4 (VIRTA-07)
Kaupunkiarkeologinen seuranta ja hirsikehikon R19 pelastuskaivaus
9.8.-12.9.2007

Museovirasto
Rakennushistorian osasto
Marika Hyttinen
Teija Oikarinen
2008

ARKISTO- JA REKISTERITIEDOT

Tutkimuskohde	Oulu, Virastotalo (VIRTA-07)
Kaupunki	Oulu, 1. kaupunginosa, kortteli 7, tontti 4
Tutkimuksen laatu	Kaupunkiarkeologinen seuranta
Kohteen ajoitus	1650- ja 1800-luvut
Peruskattalehti	2444 09 OULU
Koordinaatit	p = 7213 89, i = 3427 98, z = noin 5 m mpy
Maanomistaja	Oulun kaupunki
Tutkimuslaitos	Museovirasto, Rakennushistorian osasto
Kaivauksenjohtaja	FM Teija Oikarinen 9.8.-5.9.2007 FM Marika Hyttinen 5.9.-12.9.2007
Kenttätyöaika	9.8.-12.9.2007
Tutkitun alueen laajuus	noin 1680 m ²
Tutkimusten kustantaja	Museovirasto/RHO 16 000 € Oulun kaupunki 16 000 €
Löydöt	KM 2007125: 1-371 diaario 9.11.2007 Kansallismuseo
Mustavalkonegatiivit	125746:1-77
Diapositiivit	125747:1-12
Digikuvat	Seuranta: CD-ROM 1-451 R19: CD-ROM 1-94
Aiemmat tutkimukset	

Arkkitehtitoimisto Jorma Teppo Oy 2004. Rakennushistoriaselvitys. Oulun virastotalon kortteli 1-7.

Ikonen Tiia & Mökkönen Teemu 2002. Oulu-Uleåborg. Kaupunkiarkeologinen inventointi 2002. Museovirasto, Rakennushistorian osasto.

Kallio Titta 2007. Oulu, virastotalo. Kaupunkiarkeologinen pelastuskaivaus 3.7.-28.7.2006. Museovirasto, Rakennushistorian osasto.

Lempiäinen Terttu 2005. Oulu, virastotalo. Makrofossiilitutkimus 2004. Tutkimusraportti. Biodiversiteetti- ja ympäristötutkimusosasto. Turun yliopisto.

Lempiäinen Terttu 2006. Oulun virastotalo. Makrofossiilitutkimus 2006. Tutkimusraportti. Biodiversiteetti- ja ympäristötutkimusosasto. Turun yliopisto.

Lempiäinen 2007a. Oulun virastotalo. Makrofossiilitutkimus 2007. Tutkimusraportti. Biodiversiteetti- ja ympäristötutkimusosasto. Turun yliopisto.

Lipponen Sanna 2004. Oulu, Virastotalo. Kaupunkiarkeologinen koekaivaus 28.6.-9.7.2004. Museovirasto, Rakennushistorian osasto.

Zetterberg Pentti 2004. Dendrokronologian laboratorio, ajoitusseoste 251:1-6. Oulun virastotalon kaupunkiarkeologisten kaivausten puulöytöjen iänmääritys, dendrokronologiset FIO3401-FIO3402. Joensuun yliopisto.

Zetterberg Pentti 2007. Dendrokronologian laboratorion ajoitusseoste 304. Oulun virastotalon arkeologisten kaivausten

puulöytöjen iänmääritys, dendrokronologiset ajoitukset FIO3410-3416. Joensuun yliopisto.

Zetterberg Pentti & Kallio Titta 2007. Dendrokronologian laboratorio ajoitusseloste 305. Oulun virastotalon v. 2004 koekaivausten ja v. 2006 arkeologisten kaivausten puulöytöjen iänmääritys, osa II. Dendrokronologiset ajoitukset FIO3403-FIO3409. Joensuun yliopisto.

Aiemmat löydöt

KM 2004059: 1-319

KM 2006057: 1-797

KM 2002027: 1-1687

Kirjallisuusviitteet

Bartels Michiel 1999: *Steden in Scherven – Cities in Sherds 1-2.* Finds from cesspits in Deventer, Dordrecht, Nijmegen and Tiel (1250-1900). Amersfoort.

Duco D.H. 1982: *Merken van Goudse pijpenmakers 1660-1940.*

Hakalin Pekka 2005: *Rakennan hirrestä.* Tampere.

Halila Aimo 1953. *Oulun kaupungin historia II (1721-1809).* Oulu.

Kovalainen Pasi 2005. Palovakuutukset kaupunkiarkeologian apuna. *Historiaa kaupungin alla.* Kaupunkiarkeologisia tutkimuksia Oulussa. Pohjois-Pohjanmaan museon julkaisuja 16. Oulu, s. 103-106.

Kostet Juhani 1995. *Cartographia urbium Finnicarum.* Suomen kaupunkien kaupunkikartografia 1600-luvulla ja 1700-luvun alussa. Rovaniemi.

Lempiäinen Terttu 2002: ”Kasvijäännetutkimukset”. *Sirpaleita suurvalta-ajan Helsingistä.* Toim. Marianna Niukkanen. Hämeenlinna. 52-57.

Lipponen Sanna 2005. Hirsirakennusten pohjia virastotalon korttelista. *Historiaa kaupungin alla.* Kaupunkiarkeologisia tutkimuksia Oulussa. Pohjois-Pohjanmaan museon julkaisuja 16. Oulu, s. 99-102.

Niskala Kaarina & Okkonen Ilpo 2002. *Oulun graadi. 350 vuotta asemakaavoitusta.* Oulu.

Sinisalo Hannu 1982: *Suomalainen perinnekuvastot.* Kuopio.

Snellmann Johannes 2000 (suom.) *Oulun kaupungista.* Oulu.

Tillandz, E. 1683: *Catalogus Plantaruma.* Aboae.

Virkkunen A. H 1953. *Oulun kaupungin historia I.* (1610-1721) Kaupungin alkuaajoilta isonvihan loppuun. Oulu. 2. painos.

Väre Henry, Ulvinen Tauno, Vilpa Erkki ja Kalleinen Lassi 2005: *Oulun kasvit Piimäperältä Pilpasuolle.* Luonnontieteellinen kasvimuseo, kasvimuseo Norrlinia 11. Oulun kaupunki, Oulun seudun ympäristövirasto, julkaisu 2/2005. Helsinki.

Watkins G. 1979: “Hull Pipes – a typology”. *The Archaeology of the Clay Tobacco pipe. I. Britain: the Midlands and Eastern England. BAR British Series 63.* Great Britain. 85 – 121.

Åkerhagen Arne 2004: *Svenska kritpipstillverkare och deras pipor.* Trångsund.

Painamattomat lähteet:

Arkkitehtitoimisto Jorma Teppo Oy 2004. *Oulun virastotalon kortteli I-7.* Rakennushistoriaselvitys.

Kehusmaa Aimo 1997: Oulu, Aleksanterinkatu 8:n kaivaukset 1997. Kaivauskertomus. MV/RHOA. Helsinki.

Lempiäinen Terttu. 2007b: *Oulu Virastotalo, Arkeologinen pelastuskaivaus, Hirsikehikkorakenne. Makrofossiilitutkimus 2007, Tutkimusraportti.* Biodiversiteetti- ja ympäristötutkimusosasto. Turun yliopisto, 200014 Turku.

Makkonen Merja 1991: *Pohjois-Suomen kaivausmateriaalien savipiippujen ajoittaminen ja tyypittely.* Yleisen historian pro gradu -työ. Oulun yliopisto. Historian laitos.

Zetterberg Pentti 2008: *Oulun Virastotalon v. 2007 puulöytöjen iänmääritys. Dendrokronologiset ajoitukset FIO3417-FIO3420.* Joensuun yliopisto, Biotieteiden tiedekunta, Ekologiatutkimusinstituutti, Dendrokronologian laboratorio, ajoitusseleste 324:1-4.

Sähköiset lähteet:

<http://siirtolapuutarhat.net/herttoniemi/lehtoakileija.html>

Luettu 26.2.2008

<http://www.nba.fi/fi/vanhatmitat>

Luettu 26.2.2008

Kaivauskertomuksen sivumäärä 56 + Liitteet
Liitteet

Liite 1	Mustavalkokuvalettelo, (R19 ja seuranta) Diapositiivit (R19) Digikuvalettelot (seuranta ja R19)
Liite 2	Löytöluettelot: R19 ja seuranta
Liite 3	Poistetut löydöt (R19)
Liite 4	Rakenneluettelo
Liite 5	Yksikköluettelo (R19)
Liite 6	Matriisi (R19)
Liite 7	Dendrokronologiset näytteet (R19)
Liite 8	Kuvia löydöistä (R19)
Liite 9	Esinepiirroksia (R19)
Liite 10	Kuvia orgaanisista löydöistä, seuranta
Liite 11	Kimpiastiasta otetut näytteet
Liite 12	Karttaluettelo ja kartat: seurantakartat 1-12 kartat R19 13-22
Liite 13	Digitaalikuvia, seuranta

Kaivauskartat 1-22

Alkuperäisen kaivauskertomuksen säilytyspaikka

Museoviraston Rakennushistorian osaston arkisto, Helsinki

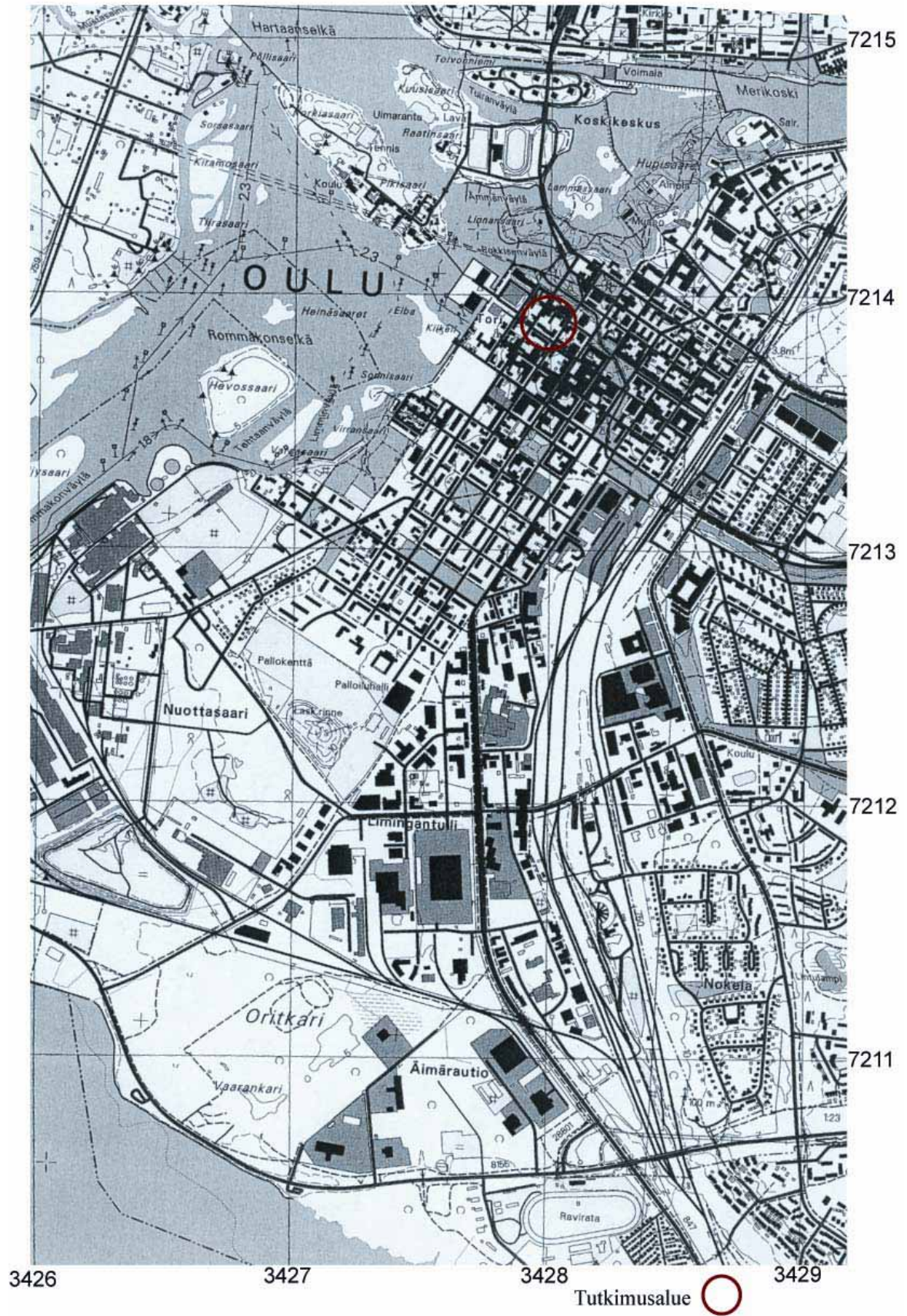
TIIVISTELMÄ

Toukokuussa 2007 päätyneiden pelastuskaivauksen kaupunkiarkeologisia tutkimuksia jatkettiin Museoviraston Rakennushistorian osaston valvonnanomaisella seurannalla kesän 2007 aikana Oulun ns. uuden virastotalon tontilla (I/7/4), koska kevään kaivausten aikana oli todettu, että tontilla on runsaasti jäljellä säilyneitä kulttuurikerroksia ja niiden sisällä erilaisia puurakenteita, jotka olivat peräisin tuoreiden dendrokronologisten määritysten mukaan jopa 1600-luvun loppupuolelta. Seurannan tarkoituksena oli tarkkailla maanpoistotöitä sen jälkeen, kun nuoremmat 1800-luvulle ajoittuvat kerrokset ja rakenteiden osat kuten lukuisat kivijalat oli jo poistettu noin 2,5 metrin syvyyteen saakka. Tontilla oli jo tuolloin käynnistynyt maanpoisto uuden virastotalon rakentamista varten, joka kattoi uuden virastotalon pohjarakennustöiden alueen, joka oli noin 2/3 tontista.

Työt toteutettiin saatujen dokumentointiohjeiden mukaisesti. Tavoitteena oli tarkkailla maasta esiintulevia rakenteita, ottaa niistä kuvia ja tehdä niistä yksinkertaisia mittauspiirroksia. Seuranta oli keskitetty kahden kaivausalueen väliselle alueelle, jonne hirret jatkuivat pääosin kesken jääneeltä kaivausalueelta, mutta käytännössä seurattiin koko uuden virastotalon pohjarakennuksen alue.

Seurannan aikana virastotalon tontilla dokumentoitiin osin useita eri hirsistä tai laudoista koostuvia puurakenteita kuten rakennusten perustuksia, paalualueita ja puukatteita. Kaivauksenomaisesti dokumentoitiin tontin pohjoisosasta löytynyt hirsirakenne, joka oli säilynyt lähes kokonaisena. Virastotalon tontilta löytyneiden kulttuurikerrosten ja niiden sisältämien rakenteiden ajoitus liikkuu aikavälillä 1655/56-1800-luvut.

PERUSKARTTAOTE Mk. 1:20 000 2444 09 OULU

SISÄLLYS

ARKISTO- JA REKISTERITIEDOT	2
TIIVISTELMÄ	5
PERUSKARTTAOTE	6
SISÄLLYS	7
1. JOHDANTO	8
1.1. Tausta ja tavoite	8
1.2. Tutkimushistoria	9
1.3. Menetelmät	11
2. HISTORIALLISET TAUSTATIEDOT	12
3. SEURANNASSA HAVAITUT RAKENTEET JA NIIDEN OSAT	19
3.1. Pystyhirsii ja lautoja (R1, R5a-d)	19
3.2. Hirsirakennuksen perusta, aita ja puukate (R2-R4, R6)	21
3.3. Puukatteita (R9, R10)	27
3.4. Hirsirakennuksen perusta, hirsitaso ja pyöröhirsi (R11ab, R12, R14)	28
3.5. Hirsitasot (R17, R18)	32
3.6. Kuivatuskerros ja sen sisältämä puuainne (R7, R8)	35
4. HIRSIKEHIKKO R19	36
4.1. Tutkimuksen alkutilanne	36
4.2. Tutkimusmenetelmät ja tutkimuksen tavoitteet	38
4.3. Kaivausten kulku	39
4.4. Eläinten luista	45
4.5. Rakenteesta	46
4.6. Hirsirakenteen ajoitus	48
4.7. Tulkitinta	51
5. ALUSTAVIA PÄÄTELMIÄ LÖYTYNEISTÄ PUURAKENTEISTA	53
6. YHTEENVETO JA JATKOTUTKIMUKSEN TARVE KORTTELISSA	57

LIITTEET

Liite 1	Mustavalkokuvalettelo, (R19 ja seuranta) Diapositiivit (R19) Digokuvalettelot (seuranta ja R19)
Liite 2	Löytöluettelot: R19 ja seuranta
Liite 3	Poistetut löydöt (R19)
Liite 4	Rakenneluettelot
Liite 5	Yksikköluettelot (R19)
Liite 6	Matriisi (R19)
Liite 7	Dendrokronologiset näytteet (R19)
Liite 8	Kuvia löydöistä (R19)
Liite 9	Esinepiirroksia (R19)
Liite 10	Kuvia orgaanisista löydöistä, seuranta
Liite 11	Kimpiastiasta otetut näytteet
Liite 12	Karttaluettelot ja kartat: seurantakartat 1-12 kartat R19 13-22
Liite 13	Digitaalkuvia, seuranta

1. JOHDANTO

1.1. Tausta ja tavoitteet

Oulun keskustaan rakennettavan uuden Virastotalon tontilla I/7/4 (vanhoissa asemakaavakartoissa I/7/31) toteutettiin kaupunkiarkeologinen seurantatutkimus 9.8.-3.9.2007 ja lopussa yhden löytyneen rakenteen kaivauksenomainen tutkimus 3.9.-12.9.2007. Toukokuun 2007 lopussa päättyneiden pelastuskaivausten kaupunkiarkeologisia tutkimuksia jatkettiin, koska kevään kaivausten aikana oli todettu, että tontilla on runsaasti jäljellä säilyneitä kulttuurikerroksia ja niiden sisällä erilaisia puurakenteita, jotka olivat peräisin tuoreiden dendrokronologisten määritysten mukaan jopa 1600-luvun loppupuolelta. Lisäksi kesken jääneen ns. C-alueen kaivaustutkimuksessa osin dokumentoidun CR3-rakenteen luonne oli epäselvä.¹ Kaivauksia ei voitu jatkaa tontilla aloitettavien virastotalon pohjarakennustöiden takia.

Seurannan tarkoituksena oli tarkkailla maanpoistotöitä sen jälkeen, kun nuoremmat 1800-luvulle ajoittuvat kerrokset ja rakenteiden osat kuten kivijalat oli jo poistettu noin 2,5 m mpy syvyyteen saakka. Tarkoituksena oli siis keskittyä ainoastaan vanhimpiin kulttuurikerroksiin, jotka ajoittuisivat noin 1700-luvulle tai tätä vanhempaan aikaan. Alustavan maanpoiston aikana arkeologit eivät olleet paikalla, vaan seuranta aloitettiin tämän jälkeen elokuussa 2007. Käynnistynyt maanpoisto kattoi Oulun kaupungin uuden virastotalon pohjarakennustöiden alueen, joka oli noin 2/3 tontista. Seuranta oli määrä keskittää kevään 2007 pelastuskaivauskaivausalueiden B ja C väliselle alueelle (kartat 1 ja 2). Käytännössä maanpoistotöiden aikana kuitenkin seurattiin kaikki aktiivinen kaivutoiminta yhden tai useamman arkeologin toimesta. Koska työ oli seurannan luonteinen, eli tehtävänä oli pääasiassa tarkkailla kaivutöitä ja tehdä vain tärkeimmistä rakenteista dokumentaatiota yksinkertaisin mittauspiirroksin ja pääasiassa dokumentoida kaivua kuvin, dokumentaatio ei vastaa arkeologisessa valvonnassa käytettyä metodiikkaa (ks. luku 1.3. metodit). Tästä syystä valvontaa kutsutaan seurannaksi. Tärkeimmistä löytyneistä rakenteista R2, R4 ja R11a lähetettiin töiden edetessä digitaalisia kuvia Museovirastoon. Rakenteesta R19 tätä ei ehditty tehdä, koska rakenne oli ennen tätä uutisoitu sanomalehdessä kenttätyöprojektin ulkopuolelta.

---

¹ Oikarinen 2007, s. 89-92.

Työmaaurakoitsijana oli Jaara Oy, joka toimi koko kesäkauden 2007 ajan hyvässä yhteistyössä arkeologien kanssa.

Tutkimuksen tilasi muinaismuistolain 15 §:n mukaisesti Oulun kaupunki, mutta kustannukset jaettiin tutkimusten jatkuessa Oulun kaupungin ja Museoviraston kesken puoliksi. Töitä jatkettiin kolmen arkeologin voimin, siten että paikalla oli yleensä kaksi henkilöä ja kolmas henkilö oli nopeasti paikalle saatavissa virastotalon pelastuskaivausten jälkitöistä. Kaikki henkilöt olivat pelastuskaivauksilla jo työssä olleita, ja töitä tehtiin pääasiallisesti virastotalon pelastuskaivauksen jälkitöiden kanssa samanaikaisesti. Tutkijana toimi FM Teija Oikarinen ja tutkimusavustajina seurannassa toimivat FM Juha-Pekka Joonas (6.8.-5.9.2007, jälkityöt 12.11.-2.12.2007) ja FM Mirva Pääkkönen (6.8.-26.8.2007). Työt jaettiin siten, että kaivutöiden aktiiviseen aikaan paikalla olivat pääasiallisesti Oikarinen ja jompikumpi tutkimusavustajista, muina aikoina tehtiin virastotalon pelastuskaivauksen jälkitöitä. Elo-syyskuun vaihteessa työt jaettiin valmisteilla olevan Pietarsaaren koekaivausprojektin vuoksi siten, että pääasiallisesti Joonas oli paikalla kaivutöiden aikaan, ja Oikarinen valmisteli tulevaa projektia. Pääkkösen työsuhde oli tuolloin jo päättynyt. Seurannan viimeisinä päivinä tontilta havaittiin suuri hirsirakenne, joka päätettiin tutkia tarkemmin, kaivauksenomaisesti, ja rakenteen dokumentointi aloitettiin syyskuun ensimmäisellä viikolla. Tuolloin myös tutkimusapulainen Sanna Hujanen avusti kenttätöissä. Samalla viikolla aloitettavien Pietarsaaren koekaivauksen takia tutkimusta jatkoivat tutkijana FM Marika Hyttinen (5.9.-12.9.2007) ja tutkimusavustajana fil. yo Terhi Taipaleenmäki, ja lapiomiehiksi kaupunki kustansi Jaara Oy:n kaksi rakennustyömaahenkilöä. Jälkityöt tehtiin Oulun yliopiston Arkeologian laboratoriossa siten, että Oikarinen, Joonas ja virastotalon pelastuskaivauksen löydöt luetteloinut fil. yo Sanna Hujanen tekivät pääasiassa seurantaan ja viimeisenä dokumentoituun hirsirakennuksen alkuun liittyvät jälkityöt omalta osaltaan. Hyttinen ja Taipaleenmäki vastasivat hirsirakenteen jälkitöiden tekemisestä omalta osaltaan. Raportti kirjoitettiin Hyttisen ja Oikarisen yhteistyönä siten, että Oikarisen vastatessa raportista, Hyttinen kirjoitti osuuden tutkitusta hirsirakenteesta (ks. luku 4.), ja tulokset tästä tehtiin yhteistyössä molempien tutkijoiden kesken.

1.2. Tutkimushistoria

Kortteli sijaitsee Oulun kaupunkiarkeologisen inventoinnin mukaan alueella, joka on ollut kaavoitettua kaupunkialuetta tai sen reunaa jo 1600-luvulta lähtien, ja se on aluksi

merkitty luokkaan II eli luultavasti säilyneeksi ja/tai tutkimuksellisesti mielenkiintoiseksi alueeksi.² Tulevan rakennuspaineen vuoksi kesällä 2004 korttelissa ja kyseisellä tontilla suoritettiin Museoviraston Rakennushistorian osaston toimesta koekaivauksia, joissa selvisi, että tontilla on säilynyt muinaismuistolain (295/63) rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä ja ns. kulttuurikerroksia. Tuolloin tontille avattiin kaksi koekaivantoa (koeojat 1 ja 4). Oulun kaupunki on teettänyt myös vuonna 2003 tontille tehty kallioopera- ja maaperätutkimuksia PSV Maa- ja Vesi Oy:llä, joiden perusteella syvimmillään korttelissa kulttuurikerrokset ulottuvat noin viiteen metriin ja rantamilla kahteen metriin.³

Vuoden 2006 heinäkuun pelastuskaivauksissa kortteliin avattiin kolme tutkimusaluetta, joista kaksi, kapea koeoja (ns. C-alue) ja laajempi kaivausalue (B-alue) sijoittuivat nyt välittömän rakennuspaineen alla olevalle tontille. Alueiden koot olivat 2 x 7 m ja 10 x 10 m, mutta niiden tutkiminen jäi kesken. Tuolloin tavoitteena oli saada läpileikkauskuva tontin kulttuurikerroksista ja tutkia tarkemmin koekaivauksissa vuonna 2004 löytyneitä rakenteita. Tutkimuskohteena oli siis paikalla 1700-luvun puoleen väliin sijainneen lammen ja sen täyttökerrosten ja kuivattamisen jälkeisen rakennustoiminnan selvittäminen.⁴

Talvella 2007 Museoviraston ja rakennuttajatahon neuvotteluiden jälkeen päätettiin jatkaa pelastuskaivauksia kuukauden ajan. Tavoitteena oli tutkia vuonna 2006 kesken jääneiden rakenteiden tutkimuksia ja joiden tulkinta oli epäselvä. Kaivausten alkaessa ja niiden aikana olivat tontilla samaan aikaan käynnissä Jaara Oy:n ns. Torikatu 10 rakennuksen kivijalan tukemistyö ja Paupek Oy:n ns. hevostallin purkutyöt, jotka siis muuttivat alustavia suunnitelmia kaivausalueiden samanaikaisesta avaamisesta. Työt alkoivat huhtikuun puolivälissä, ja niiden kestoksi oli aluksi suunniteltu neljä viikkoa. Alustavan suunnitelman mukaan kaivausalueen koko oli alueella B 13 x 15 metriä, jonka keskiosassa oli viime vuonna avattu kaivausalue, jota oli määrä myös syventää. Lisäksi pohjoiseen avattiin noin 2 x 10 m kaistale. Alueen C koeojaa oli tarkoitus syventää ja laajentaa kokoon 13 x 7 m. Kaivausten kolmannella viikolla tutkimuksiin neuvoteltiin Museoviraston toimesta Oulun kaupungin kanssa lisäaikaa kaksi viikkoa, koska alustavassa kaivaussuunnitelmissa ollutta toista tutkimusaluetta ei oltu voitu avata tontilla purkutöiden takia. Lisäksi sovittiin, että neljännen viikon jälkeen B-alue vapautuisi rakennustyömaan logistiikan käyttöön. Kaivausten päätyttyä kaivausalueet peitettiin

---

² Ikonen - Mökkönen 2002, s.17. Liitteet 3.1.- 3.5., 4

³ Lipponen 2005 s. , 6, 8-13, 17-20. Aiheesta löytyy myös artikkeli: Lipponen 2005, s. 99-102.

⁴ Kallio 2007, s. 9-10, 42-85, 86-88.

myös työmaalogistiikan takia soramaalla.⁵ Töitä jatkettiin kaupunkiarkeologisen seurannan luonteisesti.

1.3. Metodit

Seurannassa oli ohjeistettuna tarkkailla maanpoistoa muinaisjäännösten varalta ja tehdä tärkeimmistä rakenteista yksinkertaisia mittauspiirroksia ja muistiinpanoja, ja vain pääasiassa valokuvata rakenteita. Aloitustilanteessa ylimmät kerrokset olivat siis pääasiassa poistettu. Verrattuna ns. arkeologiseen valvontaan työ oli erilaista, koska valvonnassa dokumentointi tehdään tarkemmin, ja karttoja piirretään enemmän. Työtä on siis pidettävä erittäin minimiluonteisena arkeologisena tutkimuksena, joten raporttiin kerättyjen tietojen määrä ja laatu on hyvin rajallinen. Stratigrafian määrittelemisen laajalta alueelta osin kaivinkoneen sekoittamassa ympäristössä yksikköluetteloksi saakka oli mahdotonta, joten sitä ei raportin liitteenä ole. Siksi on tyydytty vain mainitsemaan rakenteita ympäröineet kerrostumat sanallisesti ja vertaamaan niitä vuoden 2007 pelastuskaivauksessa⁶ dokumentoituihin kerroksiin. Kaivausraporttiin ei ole viitattu erikseen mainintojen yhteydessä. Suurin osa kaivetuista kerroksista sisälsi erilaisia puulastuja ja hiekkaa, jonka alla oli harmaata lammen pohjasavea; erityisesti puuroskan päällä ja seassa oli ruskeaa hiekkaa. Suuret rakenteet on ristimitoin mitattu suhteessa rakennuksiin, ja niistä on piirretty myös ainakin yksi tasokartta. Profiilikarttoja ei ole ponttiaidan aitaamalla alueelta piirretty. Kaikki rakenteita ei vaaittu työn luonteen takia, eikä konetta olisi voinut syvässä kaivannossa käyttää. Korkeus on arvioitu tällöin ponttiaitaan merkittyjen korkeusarvojen mukaan. Rakenteiden sijainnit ponttiaidan sisällä voivat epätasaisen maaston ja pitkien välimatkojen takia heittää todellisuudesta (kartat 1-3.) Jälkityövaiheessa huomattiin myös, kun asemoitiin alueita paikalleen kahteen eri asemapiirrokseen, että rakennusten sijainti, josta rakenteita on mitattu paikalleen, on myös hieman erilainen eri kartoissa. Näin ollen kartoista tehtiin kaksi eri vaihtoehtoa, kuinka kaivausalueet ja rakenteet sijoittuvat suhteessa asemapiirrokseen. Toiseen karttaan (kartta 2) asemointi tehtiin siten, että vuonna 2007 paikalleen mitattu vuoden 2006 koeoja on asemoitu vanhan asemapiirroksen mukaiselle paikalleen. Kumpikin kartta voi olla oikein. Myös takymetrillä paikalleen mitatun R19:n sijainti suhteessa kaivausalueisiin on hieman epävarma, koska kaivausalueiden sijainti on mitattu vanhasta asemapiirroksesta ja

---

⁵ Oikarinen 2008, s. 8.

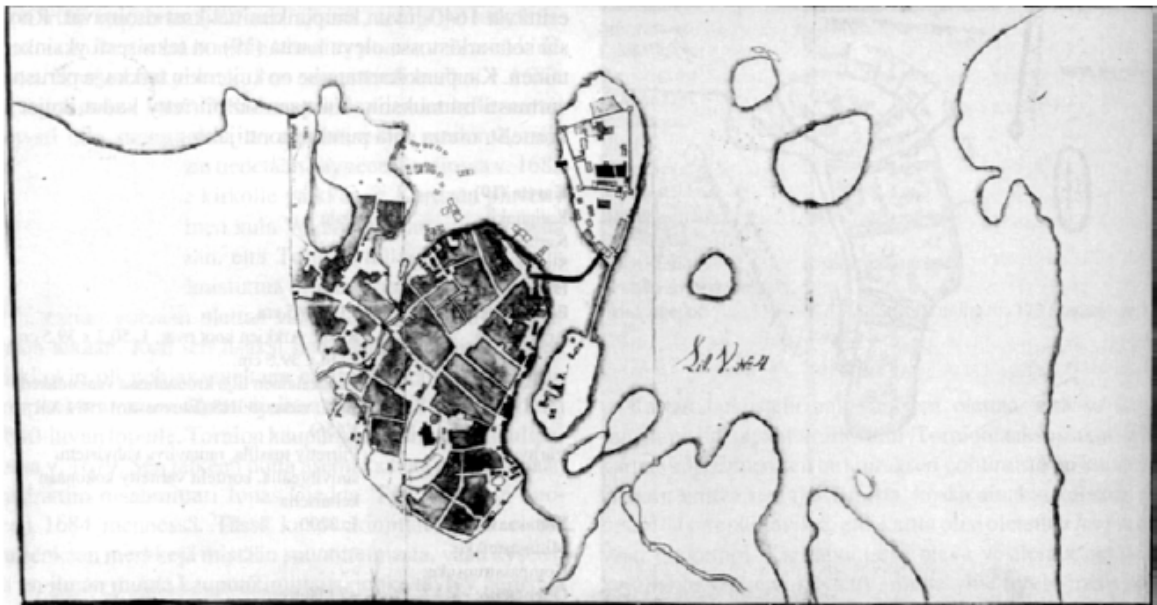
⁶ Oikarinen 2008.

mitat heittivät tontin pihan todellisiin mittoihin. Näistä syistä johtuen on syytä huomioida, että yleiskartassa on varmasti heittoja löytyneiden rakenteiden sijainnin osalta. Valvonnassa ei ollut tarkoitus kerätä kaikkea löytöaineistoa talteen. Pääsääntöisesti löydöt kerättiin pusseihin sitä mukaa, kun niitä havaittiin ja niitä ennätti kerätä kaivinkoneen työn lomasta. Löytöpusseihin kirjattiin ylös löytöyksikkö sanallisen kuvailun mukaan ja vertaileva kuvaus kaivauskerrokseen (lähinnä lammen kuivatuskerrokset), mikäli se oli mahdollista. Osa kerättiin ylös kaivinkoneen kaivamana, eikä löytöyhteydestä ole varmuutta, joten se on jätetty kokonaan pois. Orgaanisia löytöjä kuvattiin kentällä ja tehtiin valintaa löytöjen talteenoton suhteen. Kaikki löydöt kuitenkin kuvattiin digitaalisesti. Löydöt löytyvät digitaalikuvaluettelosta (liite 1). Luettelosta puuttuvat KM-numerot, koska löydöt on toimitettu pakastamisen kautta konservointiin, eikä kuvaluottoa ehditty päivittää jälkityöajalla löytöjen ollessa pakattuna pakastimessa. Pakastaminen tehtiin hätätoimenpiteenä Oulun yliopiston Arkeologian laboratorion konservaattorin Jari Heinosen suosituksesta, koska jälkitöiden alussa ei ollut tietoa, oliko konservointi mahdollista. Digitaalisesti kuvatuista löydöistä on otettu myös mittoja, joita kaikkia ei ole raportissa esitetty, vaan ne löytyvät alkuperäisistä kaivausmateriaaleista, jotka ovat kirjoittajan hallussa. Makrofossiili- tai dendronäytteitä rakenteista ei ollut seurannan aikana määrää ottaa.

Työn oli määrä edetä alueen rajaavan ponttiaidan sisäpuolella neljän metrin kaistaleina idästä länteen tontin eteläosasta alkaen. Työ alkoi näin, mutta urakoitsija muutti suunnitelmaa arkeologien pyynnöstä siten, että kaivausalueiden B ja C välinen alue (ks. kartat 1-3) kaivettiin yhtenäisesti esille, jotta mahdolliset rakenteet saataisiin kaivinkoneen liikkumisen huomioiden mahdollisuuksien mukaan yhdellä kertaa esille. Virastotalon rakennuksen perustusta varten kaikki maa-aines oli määrä kaivaa pois pohjasavi mukaan luettuna siten, että kallioperä olisi esillä, joten työn jälkeen alueella ei ole voinut säilyä kulttuurikerroksia tai muinaisjäännöksiä. Rakenteiden kuvauksissa käytetään jo vuosien mittaan samana käytettyä tapaa kuvata ilmansuunnat asemakaavanmukaisesti, ei absoluuttisten ilmansuuntien mukaan.

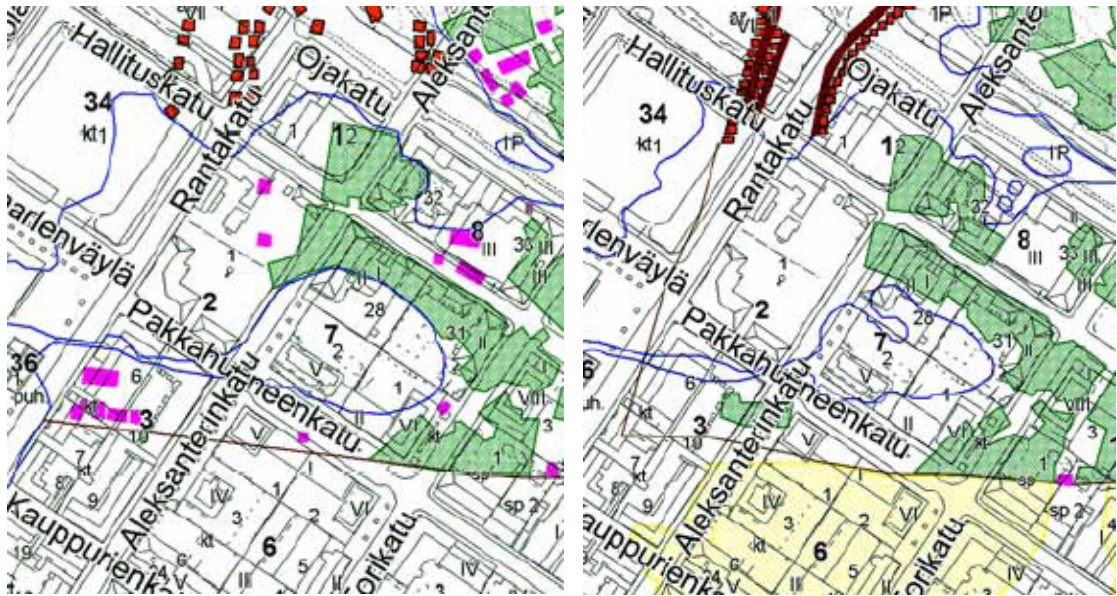
2. HISTORIALLISET TAUSTATIEDOT

Ns. virastotalon tontti on nykyisessä asemakaavassa merkitty kuuluvan ensimmäiseen kaupunginosaan, kortteliin seitsemän ja tontille 4 (entinen tontti 31). Tontin historia pitää sisällään lukuisia eri vaiheita. Ensimmäiset historialliset tiedot tontista löytyvät Oulua kuvaavista vanhoista kartoista, joissa sen suurelta osin täyttää lampi, josta on ollut kapea merellinen yhteys. Lampi näkyy jo mm. vuoden 1649 kartassa (kuva 1).

Kuva 1. Nikodemus Tessin vanhemman kartta Oulusta vuodelta 1648-1649, joka on vanhin kaupunkimittaus Oulusta. Kartassa näkyy myös tutkimuskohteena oleva lammen alue. Lähde: Kostet 1995, s. 58. Kartta 19. (Utländska kartor. Stads- och fästningplaner Finland. Uleåborg nr. 6. KrA.)

Kaupungin karttoja on myös asemoitu Oulun nykyiselle asemakaavalle Museoviraston vuonna 2002 kaupunkiarkeologisessa inventointiprojektissa, ja lampi voidaan nähdä asemoituna vuosien 1651 ja 1748 karttojen perusteella kuvissa 2 ja 3. Lammen muoto ja koko on muuttunut aikojen kuluessa maankohoamisen ja rantaviivan pakenemisen seurauksena. Lampi on siis pienentynyt ja kaventunut, ja siihen on muodostunut pieni niemeke nykyisen korttelin länsireunalle nykyisten tonttien rajaviivalle vuoteen 1651 mennessä (kuva 2).

Kuva 2. Yksityiskohtia kaupunkikarttojen asemoinneista Oulun nykyisellä asemakaavalla tutkimusalueen kohdalla. (Vas.) Vuoden 1649 kartta (Lähde: Mökkönen 2002, liite 3.1). (Oik.) Vuoden 1651 kartta. (Lähde: Mökkönen 2002, liite 3.2.)

Kuva 3. Claes Claessonin kaupunkimittaus ja regulointisuunnitelma vuodelta 1649. Yksityiskohta. Lähde: Niskala & Okkonen 2002, s. 18. (Ut. känd proven. nro 437. kartavd. m. form. Ruotsin valtionarkisto.).

Lammen pohjois- ja itäpuolella on tuolloin sijainnut korttelialueita, mutta varsinainen kaupungin ydinalue on sijainnut kaupungin halki kulkeneen Kaupunginojan pohjoispuolella, sen ja Merikosken välisellä niemekkeellä, joka mainitaan vanhimpina aikoina saareksi.⁷ Eteläpuolta kutsuttiin Peltokyläksi. Satama eli Hahtiperä sijaitsi

⁷ Virkkunen 1953, 92, 123.

Kaupunginon suussa, joka oli itse asiassa suuri lahti, jossa oli saari. Tutkimuskohteena olevaa lahtea, josta on ollut yhteys mereen, on kuvattu isohkoksi lampareeksi. Sen ja Kaupunginon välissä olevaa niemekettä on kutsuttu Heikolanniemi jo 1600-luvulla. Kirjallisten tietojen mukaan niemessä on ollut kyseisen vuosisadan loppupuolella laivanveistämö, ja kauempana lahdesta etelään on ollut saman tarkoituksen omaava alue kaupungin ensimmäisinä vuosikymmeninä.⁸

Seuraavalla vuosisadalla sama kehitys on jatkunut, vuosien 1705 ja 1748 kartoissa lampi on edelleen pienentynyt, ja se sijoittuu nyt tutkittavana olevan alueen tontin koilliskulmaan kapeana vyöhykkeenä (kuva 4). Tässä vaiheessa merellinen yhteys näyttäisi lähes katkenneen, ja korttelialueet ovat ympäröineet lampea koko tontilla. Karttojen perusteella voidaan kuitenkin päätellä alueen olleen pitkään kosteikkoa. Tätä päätelmää tukevat myös aiemmat tutkimukset, kuivatuskerrokset ja niistä otetut kasvinäytteet.⁹ Kolmannen kaupunginosan länsireunan kerrotaankin olleen kosteaa, matalaa vesijättömaata.¹⁰ Oulun kaupungin ongelmana ovat olleet sen perustamisvuosisadalta lähtien vesiperäisyydestä johtuen kosteikot ja lammikot, joita mainitaan olleen useissa osin kaupunkia. Kaupungin itäpuolella on ollut ”lammintapaisia lätäköitä” ja kirkon pohjoispuolella suuri lampi. Kaupunginon varsi oli suoperäistä seutua useissa kohdin, joka mahdollisesti esti myös rakentamasta aivan sen varteen saakka. Kaupungin ydinalue on sen sijaan ollut kuivaperäistä kangasta.¹¹

Lampi on karttojen mukaan otettu jo pian vuoden 1748 kartan valmistumisen jälkeen rakennuskäyttöön kaupungin kasvaneen tilantarpeen myötä. Vuonna 1763 Märten Hackzellin kartassa näkyy, kuinka lampi on liitetty sen viereisiin kantatontteihin 185, 186, 187 ja 188 (kolmas kaupunginosa), jotka vastasivat kaupungin tonttikirjan numeroita III/15-III/18. (kuva 5)¹² Lampi tunnetaan myös nimeltä, sitä on nimitetty Länkisen tai ”Hjärpen” lammeksi. Ongelmallisista vesiperäisistä alueista on pyritty pääsemään eroon,

---

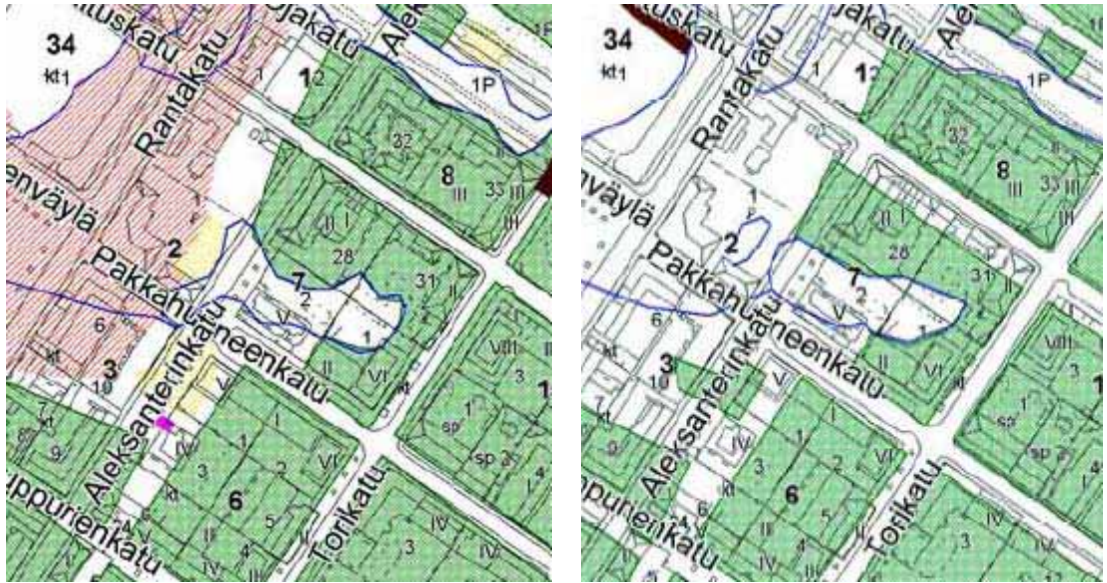
⁸ Virkkunen 1953, 125, 126; Snellmann kertoo kaupungin ensimmäisen markkinapaikan sijainneen Beckholm-nimisellä niemellä, joka on sijainnut kaupungista länteen. Nimi on tullut pikipihkasta, jota on niemessä keitetty. Paikassa on sijainnut myös meritulli ja porvareiden aittoja ja tuulimylly. Snellmannin mukaan ”joitakin vuosia sitten se oli miltei täynnä sellaisia rakennuksia, joissa rakennetaan taidolla laivojakin”. Snellmann 2000, s. 85.

⁹ Ks. raportit Lempiäinen 2005, 2006, Kallio 2007, Lipponen 2005.

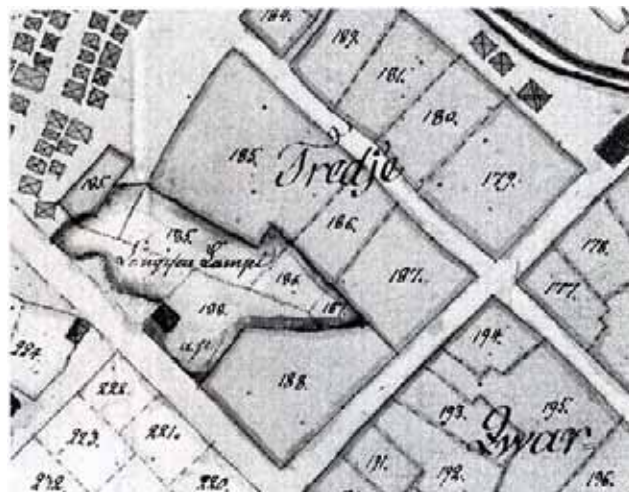
¹⁰ Halila 1953, s. 71. Myös kaupunkia hajullaan häirinnyt toinen lampi, ns. Metelinlampi täytettiin.

¹¹ Virkkunen 1953, s. 125-126.

¹² Arkkitehtitoimisto J. Teppo 2004, s. 6, 11.

Kuva 4. Yksityiskohtia kaupunkikarttojen asemoinneista Oulun nykyisellä asemakaavalla. (Vas.) Vuoden 1705 kartta. Lähde: Mökkönen 2002, liite 3.4.(Oik.) Vuoden 1748 kartta. Lähde: Mökkönen 2002, liite 3.5.

Kuva 5. Märten Hackzellin kartta vuodelta 1763, jossa Länkisen lammen alue on jo liitetty viereisiin kantatontteihin. Lähde: Arkkitehtitoimisto J. Teppo 2004, 6, 11. (Pohjois-Pohjanmaan museo)

siis kuivattamaan alue hyötykäyttöön. Niitä myytiin usein tontiksi, jos ostaja sitoutui kuivattamaan alueen ja ottamaan sen rakennuskäyttöön. Tutkimuskohteena oleva lampi on myyty erityisen edullisesti vuonna 1761 kauppias Abraham Strömmerille 100 kuparitaalariasta.¹³ Ensimmäinen merkitty tieto alueen rakennusvaiheista on tontilla 187/III/17 sijainneesta Oulun läänin maaherran asunnosta, kaksikerroksisesta kivitalosta, joka valmistui vuonna 1769 kauppias Fredrik Westmanin rakennuttamana.. Maaherran asunnoksi se siirtyi vuonna 1779. Rakennus oli päässyt huonoon kuntoon ja vaikka sitä

¹³ Halila, s. 81.

korjattiin, niin Kustaa III määräsi rakennuksen huutokaupattavaksi vuonna 18.8.1786 käyttökelvottomana, koska mm. rakennuksen perustukset olivat liikkuneet. Rakennus myytiin ruotsalaissyntyiselle kauppiaalle Joseph Jervellille, mutta hänen jouduttuaan konkurssiin vuonna 1796, uudeksi omistajaksi tuli Aristoteles Nylander tai hänen isänsä Johan Matinpoika Nylander. Rakennus kuitenkin kiinnitettiin velkojen vakuudeksi. Velkojana oli Daniel Matinpoika Nylander, omistajan setä tai veli. Tätä kautta rakennus siirtyi Daniel Matinpoika Nylanderille ennen vuotta 1822, jolloin rakennukset paloivat. Edellisen vaimo Brita Nylander meni myöhemmin leskeksi jäätyään vuonna 1813 naimisiin kauppias Esaias Fellmanin kanssa. Vuonna 1822 rakennukset siis tuhoutuivat siis kauttaaltaan kivisiä rakennuksia lukuun ottamatta, jäljelle jäi kivitalo kauppias Fellmannin tuolloin omistamalle tontille 187 eli III/17 oli kooltaan 33 ½ x 17 kyynärää¹⁴. Kivitalon alle on säilynyt vahingoittumattomia kellareita, joiden kooksi on ilmoitettu 6 x 5,75 x 3,24; 5,25 x 5,75 x 3,25 ja 10 x 7 x 3,5 kyynärää. Tontilla 188 eli III/18 palosta selvisi harmaakivinen ja hiekkakivinen kellari, jonka koko oli 9 x 7 x 3 ½.¹⁵ Vuoden 1822 palosta selvinnyt rakennus on siis edelleenkin tontilla kivirakennus ns. Torikatu 10, ulkoasu tosin muutoksia kokeneena.¹⁶

Suurpalon jälkeen uuden asemakaavan myötä, joka suunnitteli Ehrenström, kortteli sai sijainnin ensimmäisestä kaupunginosasta, ja siellä sijaitivat tontit 34-39. Korttelissa tapahtui lukuisia omistajanvaihdoksia, ja jälleenrakentaminen aloitettiin heti asemakaavan vahvistamisen jälkeen vuonna 1825, ja se jatkui vuoteen 1830, jolloin rakennukset olivat käytännössä valmiit. Nyt tutkimuskohteena olevan tontti (aiemmin I/39, ja 187) päättyi kuitenkin Brita Nylanderin pojan kauppias Abraham Nylanderin omistukseen, joka teki kuitenkin konkurssin vuonna 1848, jolloin omistajaksi tuli Gerhard Georg Johan Gustafinpoika Snellman. Hän myi vuonna 1859 tontin Frans Sarenille ja Abraham Antellille. Jälleen konkurssin myötä omistaja vaihtui vuonna 1864, ja omistajaksi tuli Julius Adolf Fredrikinpoika Castrén ja myöhemmin hänen kuolinpesänsä. Heiltä rakennuksen osti vuonna 1875 jälleen kauppias, William Antman. Hänen toimestaan kivitalo koki laajennuksen koko tontin levyiseksi ja sai toisen kerroksen. Tämän jälkeen rakennuksessa alkoi myös Suomen Pankin toiminta vuokrasuhteella Antmaniin. Marraskuussa 1882 tuhosi tuli korttelin rakennukset kauttaaltaan, ja kortteli rakennettiin nopeaan tahtiin uudestaan noin kolmen vuoden ajanjaksolla. Kortteli oli muodoltaan

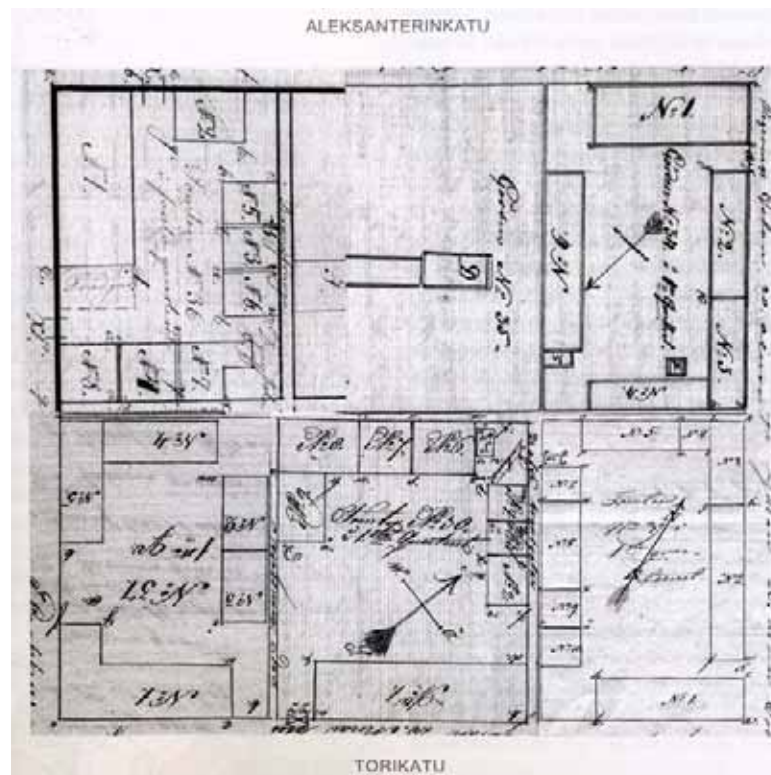
---

¹⁴ Ruotsalainen kyynärä 593, 78 mm. <http://www.nba.fi/fi/vanhatmitat>

¹⁵ Arkkitehtitoimisto J. Teppo 2004, s. 11-12,

¹⁶ Arkkitehtitoimisto J. Teppo 2004, s. 11-12.

neliömäinen ja jaettiin neljään tonttiin, joita erottivat 25 jalan levyiset palokujat ja toiseen suuntaan 50 jalan levyiset puutarhakaistat, joissa oli puita. Tutkimuskohteena olevan tontin numero oli edelleen 39, ja se koostui entisestä I/39 ja puolikkaasta I/38 tontista. Tontilla sijaitsevaan kivirakennukseen tehtiin myös uudistussuunnitelma ja piha-alueelle talourakennusten pohjakaavat vuonna 1886. Suomen Pankin omistukseen kaikki rakennukset siirtyivät vuonna 1887, jolloin Antman teki konkurssin. Vuoden 1944 pommitukset tuhosivat piharakennuksen palokujan suuntaisen siiven, ja myöhemmin samalle kohdalle pystytettiin puinen rakennus, jossa oli varasto, kaksi autopaikkaa ja työhuone, joka on nykyisin katuosoitteessa Hallituskatu 8. Vuonna 1969 rakennukset siirtyivät Oulun kaupungin omistukseen. Viereinen tontti (entinen I/7/28), jossa toimii ns. Aleksinkulmana tunnettu rakennus, on nykyään myös Oulun kaupungin omistuksessa. Yksityiskohtana sen rakennuskannasta mainittakoon, että kevään kaivausten aikana tontilta purettiin ns. hansapäätalon jatko-osa, joka on toiminut tallina 18:lle hevoselle. Se suunniteltiin ja rakennettiin vuonna 1924-1925.¹⁷

Kuva 6. Tonttikarttojen yhdistelmä Oulun kaupungin nykyisen I kaupunginosan korttelista 7. (Kuva: Kovalainen 2005, s. 105. Lähde: Kansallisarkisto, vakuutusyhtiö Tarmon arkisto, Ainaispalovakuutukset: I/34 vakuutusnumero 1249, I/39 vakuutusnumero 11, I/37 vakuutusnumero 9, I/38 vakuutusnumero 400, I/39 vakuutusnumero 700)

¹⁷ Arkkitehtitoimisto Jorma Teppo Oy, s. 12-18, 22.

3. SEURANNASSA HAVAITUT RAKENTEET TAI NIIDEN OSAT

Työt alkoivat Torikadun puoleisesta päästä edeten eteläreunaa länteen. Tällä alueella olivat sijainneet Torikatu 10, ns. Westmanin talon päätyyn arviolta 1970-luvulla rakennetut roskakatokset syvine perustuksineen ja molok-jäteastioineen. Kulttuurikerrokset olivat täysin alueella täysin tuhoutuneet. Viimeisenä kaivettiin tontin pohjois- ja luoteispuoli. Seurannassa havaitut rakenteet numeroilla R13, R14 ja R15 on poistettu jälkitöiden yhteydessä (esim. moderni viemäri jne.), eikä alkuperäistä numerointia ole tämän jälkeen muutettu. Rakenteet ja niiden osat on jaoteltu siten, että todennäköisemmin toisiinsa liittyvät on laitettu saman alaotsikon alle, tai alaluku on koostettu rakenneosista, jotka ovat funktioltaan todennäköisesti samankaltaisia.

3.1. Pystyhirsii ja lautoja (R1, R5a-d)

Pystyhirsii ja lautoja (R1, R5a-d)

Kartat: 1-3

Löydöt: KM 2007125: 263-280,

Näytteet 1-2, kimpiastian sisältä (liite 11): Näyte 1 (tervaa), Näyte 2 (punamultaa).

Tontin eteläosassa melko rajalliselle alueelle keskittyi pystypaaluja, joita numeroitiin ja mitattiin paikoilleen useassa eri osassa. Paalut kaivettiin siis kaivinkoneella esille, jonka jälkeen niistä otettiin mittoja ponttiaitaan, ja ne kuvattiin. Puista pystyttiin yleensä määrittelemään vain halkaisijat, koska pituuden katkaisi yleensä kaivinkoneen kauha. Pääsääntöisesti paalut oli teroitettu päästään kirveellä teräväksi, ja ne olivat molemmista päistään ruskean hiekan ja puulastun sekaisessa maassa.

Rakenteessa **R1** oli 6 x 6 metriä kokoisella alueella yhdeksän pystypaaluja, jotka olivat tiilisessä, pehmeässä hiekassa, jossa oli haisevaa lantaa. Lähellä oli viisi puuta/laudankatkelmaa. Paalut olivat B-alueen länsipuolella (kartat 1-4). Pystypaalujen halkaisija oli useimmiten noin 20 cm, ohuimmat olivat kuitenkin noin 10 cm. Paalut olivat lähes samanpituisia, yhden lähes täyspitkän mitaksi mitattiin 94 cm. Paalut eivät yletyneet pohjasaveen, vaan ne olivat asetettu paikalleen puulastumaahan. Niiden lähettyvillä olleiden lautojen pituus vaihteli vajaasta metristä puoleentoista. Laudoilla ei ollut järjestystä, ja ne näyttivät olevan maa-aineksen joukossa säännöttömästi.

Paalut olivat korkeudella noin 2,20 m mpy yläpinnasta mitattuna. Kerroksiin liittyvät löydöt ovat piiposliiniastioiden palasia, fajanssiastioiden palasia ja eläinluita. Löytöjen perusteella paalut liittynevät 1700-luvun jälkipuoliskolle kuivatuksen

jälkeiseen aikaan. Pystypaalujen funktio ei ole selvä, mutta koska ne olivat puulastukerroksissa ja melko lyhyitä, niiden pitäisi liittyä kerroksen muodostumisaikaan perustuen havaintoon, että ne eivät yltäneet pohjasaveen. Puut eivät olisi näin ollen olleet siis vedessä lammen olemassaolon aikaan. Toisaalta pystypaalut soveltuisivat luontevasti kalastukseen, joka viittaisi mahdollisesti lammen olemassaolon aikaan. Tähän liittyviä rakennneosia löytyi myös tontilta (ks. luvut 4 ja 5).

Samankaltaista rakennetta on pystypaalualue **R5a-d** (kuva 8). Paalut sijaitsivat puulastukerroksessa ja ruskeassa pehmeässä hiekassa, joka muistutti keväällä löytynyttä, CSY8:ksi nimettyä kerrosta kaivausalue C:ssä.¹⁸ Paalut sijaitsivat tontin etelälaidassa ja kaivausalue B:n länsipuolella ja C:n eteläpuolella. Useimmat paalut oli teräviksi veistetty. Puiden halkaisijat olivat 14-25 cm. Erään pisimmän pituudeksi saatiin 2,53 m, lyhyimmät olivat arviolta noin 1,5 m. Paalut olivat arvioiden samalla korkeudella kuin R1 (2,2 m mpy). Pystypaalujen funktio ei ole selvä, mutta koska ne olivat puulastukerroksissa, niiden pitäisi liittyä, samoin kuin R1:nkin kerrostumien muodostumisaikaan perustuen havaintoon, että ne eivät yltäneet lähelle pohjasavea. On kuitenkin mahdollista, että osa pisimmistä on ollut pohjasavessa, ja tätä ei ole vain pystytty havaitsemaan kaivutöiden edetessä. Terävät puut oli juntattu puuroskaan melko epäsäännöllisesti. Paalujen lähettäviltä löytyi mm. köyden osia puuroskaasta, joissa oli myös ns. T-liitos (kuvat 10-11) sekä kimpiastia, josta oli kaksi vannetta (kuva 9). Astia oli täytetty tervalla ja punamullalla (näytteet 1 ja 2). Mahdollisesti se onkin ollut maalarin käytössä. Köysiä ei otettu talteen. Rakenteisiin liittyvä muu löytöaineisto kuuluu mm. kivisaviastian pala, piiposliiniastioiden paloja, fajanssiastioiden paloja, liitupiipun varsi, pullo- ja ikkunalasia, sekä kenkien osia.

Kuva 8 (vas.). Pystypaaluja R5a-d. Digitaalikuva MV/RHO.
Kuva 9 (oik.). Kimpiastia. Digitaalikuva MV/RHO.

¹⁸ Oikarinen 2008, s. 74. Liite 3.

Kuva 10 (vas.). Yksityiskohta köyden silmukoista puulastukerroksesta 5a-d:n tienoilta. Digitaalikuva MV/RHO.

Kuva 11 (oik.). Yksityiskohta T-liitoksesta köydessä. Digitaalikuva MV/RHO.

3.2. Hirsirakennuksen perusta, aita ja puukate (R2-R4, R6)

Hirsirakennuksen perusta, R4

Mustavalkokuvat: 125746:50-52

Kartat: kartat 1-3, 6-8 kaivausalue B:n länsipuolella

Löydöt: KM 2007125: 241-262

Tontin keskiosan vaiheilta dokumentointiin noin 6 x 10 m kokoinen hirsirakenne (**R4**). Rakenne koostui päällekkäin asetelluista pohjois-etelä-suuntaisista hirsistä ja itä-länsi-suuntaisista hirsistä sekä niiden välitiloissa olevista puista. Päädyssä oli aluksi havaittavissa järeiden hirsien päitä, jotka jatkuivat pohjoiseen, ja niiden päällä kaksi itä-länsi-suuntaista poikkihirttä. Itäisen hirren päällä oli myös keskikokoinen kivi. Hirsikerrat eivät olleet tiivisti toisiaan vasten, vaan niiden välissä oli puulastukerrosta. Näkyvissä olivat myös puiden päät, joiden muodosta näkyi kiilamaisuus. Ne näyttivät kaatokiiloilta. Rakenne oli päällimmäisistä osistaan keskiruskeassa pehmeässä tiilimurskan sekaisessa hiekassa, ja alimmissa osissa oli ruskeaa hiekkaa ja puulastuja, joista päätyä puhdistettaessa otettiin talteen mm. piiposliiniastioiden paloja. Päätyosa oli jo valmiiksi kaivettu esille syvemmästi, ja näkyvissä rakenteen alla oli noin 50-80 cm hyvin mustaa puulastukerrosta, havuja ja sen jälkeen mustaa puulastukerrosta. Rakenteen huomioitiin olevan ns. CR3-tyyppinen.¹⁹ (kuvat 11-12.) Kun rakenne paljastettiin esille, ei rakenteesta ollut kuitenkaan erotettavissa aivan selkeitä puukerroksia. Kuitenkin oli havaittavissa selkeä kehikkomainen rakenne. Tasossa oli havaittavissa tiilimurskan ja ruskean hiekan seassa pyöröhirsiiä 2 kpl lännessä sekä yksi idässä ja niiden päällä hiiltynyt pyöröhirsi itä-länsi-suuntaisesti. Päätyhirren pituus oli 5,10 m ja halkaisija 30 cm. Sen alla oli lovi 0,7

¹⁹ Ks. tarkemmin rakenteesta Oikarinen 2008.

metrin päästä itäpäästä mitattuna. Hirren jatkona varsinaisen rakenteen ulkopuolella oli myös 3,73 m pitkä hirsi, jonka halkaisija oli 20 cm. Lisäksi niiden eteläpuolella oli pienempiä lautojen kappaleita, jotka näkyvät kartassa 6. Dokumentoinnin jälkeen nämä hirret poistettiin, ja aluetta paljastettiin enemmän esille. Itäisen pitkän hirren pituus mitattiin, ja se näkyy katkoviivoin myös kartassa 7. Hirren pituus oli 7 m ja halkaisija 20 cm.

Loppuosa rakenteesta kaivettiin esille yhtenäisenä tasona, ja sen puukerrostumat piirrettiin tasokarttaan, jotka on yhdistetty jälkikäteen myös tasoon 1 (kartat 1-3, ylempänä olevat näkyvät vaaleampina, kartoissa 6 ja 7 erillisinä). Ylimpänä olleet hirret paljastettiin tiilisen ruskean hiekan alta, johon oli sekoittunut myös täyttömaata, jolla alue oli väliaikaisesti täytetty kesän aikana. Ruskean hiekan sekaisessa maassa, tasossa 2 oli siis lännessä kaksi parillista hirttä, joiden pituus oli 8 m (kartta 7). Hirsien halkaisija oli 20 cm. Itäisemmän alapuolella oli noin 2 metristä alkaen eteläpäästä mitattuna kaksi noin 20 cm leveää lovea, joiden välinen matka oli noin 15-20 cm. Loveukset olivat vasten puulastukerrosta. Itäpuolella oli poistetun pitkän hirren alla kolme noin 5 metriä pitkää vierekkäistä hirttä. Itäisten ja läntisten reunahirsien välissä etelässä oli useita hirsiiä, jotka olivat kierrätettyjä (4-5 kpl). Nämä olivat osin salvoksellisia hirsiiä, joita oli veistetty, sekä pienempiä pyöröpuita (halkaisijat 8-10 cm) ja puun paloja. Ensimmäisen dokumentoinnin jälkeen ja aluetta lisää esiin kaivettaessa ja puhdistettaessa löydettiin useita muita puita hieman syvemmältä (kartta 7). Pohjoispäässä seitsemän metriä eteläpäästä mitattuna oli kaksi halkaisijaltaan noin 20 cm hirttä vierekkäin (eivät näy tasokartassa 7). Hirret liikkuiivat kaivamisen aikaan sijoiltaan, joten ne nostettiin pois. Eteläisen pituus oli 5 m ja pohjoisen 5,5 m. Pohjoisemmassa hirressä olivat lovet molemmissa päissä hirren alapuolella.

Kuva 11 (vas.). R4:n eteläpääty, rakennetta kaivetaan esille. Digitaalikuva MV/RHO.

Kuva 12 (oik.). R4 dokumentoitu taso 1. Mirva Pääkkönen mittakaavana. Digitaalikuva MV/RHO.

Näidenkään lovien alla ei ollut puuta vasten. Ajatellen koko rakennetta hirsissä oli lovia, mutta ne eivät selkeästi liittyneet hirsien tukemiseen toisiaan vasten – tosin esimerkiksi pohjoisen poistetut hirret olivat kohdassa, jossa alemmassa hirressä oli yksi lovi (kartta 7), mutta vastakkain ne eivät olleet, koska välissä oli noin 10 cm puulastumaata. Kuten kartasta näkyy, samassa kohdin oli myös yksi yksittäinen poikkihirsi. Mahdollisesti hirret ovat olleet vastakkain, mutta ne ovat voineet liikkua pois paikoiltaan. Lovia ei kuitenkaan kaikille hirsille ollut. Pyöröhirret, joita voisi kutsua kehikon tukirakenteiksi tai reunahirsiksi olivat kuorittuja, mutta eivät veistettyjä. Näistä on tosin yksi poikkeus, itäosan kolmihirsiparista keskimäinen oli veistetty tasasivuiseksi. Tasoon oli myös isketty pystypaalu, jonka pituus sitä poistettaessa oli noin metri. Ensimmäisestä tasosta otettiin talteen mm. liitupiipun varren katkelma.

Tasokarttoihin dokumentoitiin siis muu esille saatu puumateriaali. Kartassa 7 näkyy, että pyöröhirret rajaavat rakennetta selkeimmin, ja keskiosassa on enemmän kierrätettyä puumateriaalia, joka liittyyneen johonkin rakennukseen, koska hirret ovat ristinurkkaisesti salvottu. Loveukseksi nimetyt kohdat ovat siis pyöreitä koirankaulamaisia viimeistelemättömiä loveuksia. Osa hirsistä oli hiiltyneitä. Laajimman ja selkeimmän osan korkeus oli noin 1,79-2,46 m mpy. Rakenteeseen liittyvä löytöaineisto on hyvin samankaltaista kuin koko alueella: keramiikka-astioiden paloja (piiposliinia, fajanssia, punasaviastioita), yksi liitupiipun varren katkelma, esine- ja ikkunalasia ja yksi rautaesine. Yhden päästään pohjois-etelä-suuntaisen hirren pituus ei näy kokonaan, eikä sitä ole erikseen mitattu. Sanallisten muistiinpanojen mukaan se olisi samanpituisen kuin itäinen päästään kiilamainen hirsi.

Kuva 13 (vas.). R4:n sijainti. Rakenne ei näy kokonaan. Digitaalikuva MV/RHO.

Kuva 14 (oik.). R4, dokumentoitu taso 2. Kuvan reunassa näkyvät rakenteen alapuoliset paksut puulastukerrokset. Digitaalikuva MV/RHO.

Rakenteen pohjoisosassa olevat puut olivat ylempänä kuin muu rakenne. Mahdollisesti ne ovat kokonaan eri rakennetta, joka olisi hieman nuorempi kuin muu rakenne. Kahden noin 2,68 m mpy korkeudella olevan hirren alla oli paksu palokerros, jossa oli valtavasti piiposliinia, mutta näitä ei kaikkia voitu kerätä talteen. Kerros ei kuitenkaan muistuttanut kesällä aiemmin kaivettua kerrosta BK/1SY12.²⁰ Hirsiiä peitti tiilikkerros. Hirsien pohjoispuolella oleva itä-länsi-suuntainen pyöröhirsi kuulune R4-rakenteeseen. Yksikään pitkistä hirsistä ei kuitenkaan yltänyt sinne saakka.

Dokumentoinnin jälkeen hirret poistettiin. Niiden alta löytyi paksu puulastukerros ja keskikarkeaa ruskeaa hiekkää. Maasta otettiin talteen poiston jälkeen veitsi ja piiposliinia. Rakenteen alla oli yksittäisiä puita, jotka seurasivat rakenteen ulompia linjoja puulastukerroksessa. Puut olivat maatuneita lankkuja, 2 kpl hirttä ja pyöröpuita. Näitä ei erikseen mitattu tai piirretty, mutta se kuvattiin. Aluetta syvemmmälle kaivettaessa puulastukerrokset siis jatkuivat vielä kymmeniä senttimetrejä. Tämän ja löytöaineiston perusteella rakenteen voisi olettaa olevan lammen kuivatuksen ajan jälkeinen rakennuksen perusta, mutta se muistutti järeimmiltä hirsiltään myös myöhemmin käsiteltävää rakennetta 11ab, joka on todennäköisesti ajalta ennen lammen kuivatusta, jonka läheisyydestä on tullut myös 1670-luvulle ajoittuvia dendrokronologisia ajoituksia.²¹ Ulkonäöltään rakenteen voisi ajoitukseltaan liittää selkeimmin niihin, vaikka se ei ollutkaan aivan samankaltainen tai niin selkeä rakenteeltaan. Myöskään korkeus ei ole tämän oletuksen kanssa ristiriidassa. Puulastukerrokset rakenteen alla vaikeuttavat rakenteen ajoittamista. Seurannassa löytyneiden R11ab:n ja R19:n alla ei ollut puulastukerroksia kuin vain vähäisessä määrin. Rakenne on mielestäni arinantyyppinen rakenne puurakennukselle. Järeimmät hirret oli selkeästi kaadettu käyttöä varten kantavaksi rakenteeksi, mutta rakenteen keskiosassa oli maatunutta puuainesta, joka oli kierrätettyä.

Puukate, R2

Kartat: kartat 1-3, 5 kaivausalue B:n länsipuolella

Löydöt: KM 2007125:

Rakenteen R4 eteläpuolelta ennen seuraavan rakenteen (R3) esiinkaivamista dokumentoitiin katerakenne (**R2**) lähes samalta korkeudelta (2,24-2,47 m mpy) kuin R4. Rakenne koostui itä-länsi-suuntaisista pyöröhirsistä ja tasasivuisiksi veistetyistä hirsistä,

---

²⁰ Oikarinen 2008, s. 36. Liite 3.

²¹ Kallio 2007, Zetterberg 2007. Kallio & Zetterberg 2007. Rakenne CR3.

joista yhdessä oli salvos. Laidoilla oli pyöröhirsii. Pitkiä hirsii oli noin 15 kpl, ja lisäksi joukossa oli lyhyempiä hirren pätkii. Hirret dokumentoitiin karttaan 5. Rakenne oli noin 5,5 x 4 metrin kokoisella alueella ruskeassa tiilensekaisessa hiekassa. Dokumentoinnin jälkeen aluetta esiin kaivettaessa löydettiin katealueen pohjoispuolelta noin 1,20 m päästä kolme hirttä lisää noin 60 cm leveällä alueella samansuuntaisesti R2:n kanssa, joten todennäköisesti ne ovat samaa rakennetta. Koska rakenne on samalla korkeudella kuin R4:n yläosat, se on todennäköisesti siihen liittyvä ja ajoitukseltaan samanikäinen, siis hieman nuorempi kuin rakenteen R4 alimmat osat. Rakenteen ajoitus on toistaiseksi avoin. Koska virastotalon tontilla on osoittautunut, että puulastukerrostien löytöaineisto ei välttämättä ole suoraan yhteydessä puurakenteen ikään, on ajoitus jätettävä myös R2:n osalta avoimeksi, koska rakenne voi olla paljonkin vanhempi kuin 1700-luvun loppupuolelle viittaavat löydöt. Mahdollisesti kyseessä on katerakenne, joka on liittynyt rakenteen R4 ulkopuoliselle alueelle, mutta jos ajateltaisiin kyseessä olevan vanhemman, kaupungin perustamisvuosisalta olevan rakenteen, niin katteen alla olisi täytynyt olla jotain muuta tukirakennetta, jos se olisi ollut vedessä. Katealue ja sen alla oleva paksu puuroskakerros selittyisivät siten suhteessa R4:än nuoremmalla ajoituksella, ja se voi myös liittyä samaan ajoitukseen kuin ns. kaivausalue B:n katerakenteet.

Aita, R3

Kartat: kartat 1-3, 6 (piirretty valokuvasta) kaivausalue B:n länsipuolella R1:n itäpuolella ja R4:n eteläpuolella

Löydöt: KM 2007125: 281-284

Rakenteen R4 eteläpuolelta sijaitti lyhyt aidan osa (**R3**) ruskeassa hiekkaisessa puulastumaassa samalla korkeudella R4 päädyn kanssa (vrt. Oikarinen 2008 kaivaus BK/E/ISY35=BE/KSY25).²² Aitaa ei piirretty, mutta se mitattiin, ja rakenne on piirretty jälkikäteen valokuvasta piirroksiksi. Aidan pituus oli noin 2,5 m, korkeus noin 55 cm. Aita koostui viistosti toisiaan vasten asetetuista laudoista ja niitä tukevasta laudasta niiden itäpuolella. Tukevassa laudassa oli kolo, joka oli hiiltynyt. Viistoja lautoja oli seitsemän kappaletta, ja ne eivät jatkuneet leveämmän niitä tukeneen lauden eteläpuolelle. Leveimmän poikkilaudan leveys oli 25 cm. Rakenteen korkeus oli noin 2,0-2,5 m mpy, joka oli lähes sama kuin R4:n 1,77-2,46 m mpy. Se liittyy rakenteen 4 eteläpuolelle, lähes samalle korkeudelle, joten lienee myös samanikäinen. Aita näyttäisi kuuluvan

---

²² Oikarinen 2008.

Kuva 15 (vas.). R2 hirsitason sijoittuminen tontille. Kuva on noin koilliseen. Digitaalikuva MV/RHO.

Kuva 16 (oik.). R3, aidan osa puulastumaassa. Aita ei jatkunut kuvattua syvemmälle. Digitaalikuva MV/RHO.

pystyalueesta erilleen, sen itäpuolelta niitä ei ollut. Aidasta havaittiin, että sen alapuolella oli havuja, mm. kuusia. Aita on hyvin matala ja lyhyt, joten sen tarkoitus on epäselvä. Se ei rajaa muuta aluetta kuin kartalta katsottuna pystyhirsialueen (R1, R5a-d) sen länsipuolelle. Kerrostumat sen molemmin puolin olivat melko samankaltaiset, ruskean hiekan sekaista puulastua. Alkukesän kaivauksissa kaivausalue B:stä dokumentointiin myös toinen aidan osa, joka kuitenkin rajasi selkeästi puulastukerroksen ja hiekkaisen alueen erilleen toisistaan. Nyt löydetyn aidan alapuolella oli enemmän puulastua, ja se oli myös hieman korkeammalla.²³ Rakenteen alla jatkui siis paksusti puulastukerrosta, siis lammen kuivatuskerrosta, joten sen perusteella rakenne ajoittuisi kuivattamisen jälkeiseen aikaan. Läheinen R4 on kuitenkin problemaattinen ajoitettava. Mahdollisesti aitarakennelma on jonkinlainen ”pönkkä” eli tukirakenne tai heitetty puuroskaan sekaan.

Puutaso, katerakenteen osa/arinaa?, R6

Kartat: kartat 1-3, 8, R4 pohjoispuolella

Löydöt: KM 2007125:-

Rakenteen R4 pohjoispuolella, aivan sen alapuolelta löydettiin puita, jotka kuuluvat todennäköisesti samaan kokonaisuuteen, mutta jatkuivat myös sen pohjoispuolelle. Hirret, laudat, lankku ja pystypuut olivat pehmeässä ruskeassa hiekkassa puulastukerroksessa. Puut kulkivat noin pohjois-etelä-suuntaisesti. Hirret olivat pyöreähköjä, yksi niistä oli veistetty neliömäiseksi.

²³ Oikarinen 2008, s. 51-53. BIR17 korkeudella 2,72-2,35 m mpy (rakenteen yläpinta).

Osin rakenteen neljä alle sijoittui yksi kuorimaton pyöröhirsi, jonka pituus oli 7 m ja halkaisija 25-32 cm. Hirsi nostettiin kaivinkoneella, ja hirren päällä oli tukevasti suorakulmainen kivi. Niiden sijainti dokumentoitiin karttaan. Pyöröhirsi oli tuettu pystypaalujen varaan, siten että toisella puolella oli kaksi pienempää puuta ja toisella hieman tukevampi puu sekä nelikulmainen hirsi. Hirren päällä oli kivi. Hirren pohjoispäässä oli kaksi matalaa lovea noin 37 cm:n päässä toisistaan. Loveukset olivat halkaisijaltaan noin 20 cm. Hirren toinen pää oli suorakulmainen, toinen teräväksi veistetty. Nelikulmaiseksi veistetyn hirren päällä oli kaksi painaumaa sen yli kulkeneiden hirsien jälkeensä jättämänä, hirren halkaisija oli 12 cm. Kentällä ollessa yli menneiden hirsien suhdetta rakenteeseen R4 ei pystytty havainnoimaan, mutta todennäköisimmin kyseessä ovat ainakin osittain kartassa 3 näkyvät kaksi itä-länsi-suuntaista hirttä rakenteen R6 hirsien päällä. Pitkää hirttä ja neliömäistä hirttä tukeneiden pystypaalujen halkaisijat olivat noin 10 cm. Näistä itäinen oli niin tiiviisti asetettu paikalleen, että sen täytyi olla veistetty kohtaansa. Pohjoispuolella oli useita katkenneita pyöreitä tai maatumeneita hirsii ja laudan ja puiden kappaleita, jotka dokumentointihetkellä näyttivät jatkuvan pohjoiseen, mutta niitä poistettaessa hirret jatkuivat hiekan alle vain muutamia senttejä.

Rakennesosan tai pikemminkin osien korkeus oli noin 2,02-2,44 m mpy, ja ne liittyvät R4:n rakentamisen kanssa samaan aikaan ja kokonaisuuteen. Lähelle rakennetta sijoittuu hirsirakenne R19, joten se voi ajoittua myös samalle ajalle sen kanssa, eli mahdollisesti 1600-luvulle, tosin R4 ajoitus on epävarma. (ks. R4 ja R19).

3.3. Puukatteita (R9, R10)

Kaivettavalta alueelta löytyi myös pienehköjä osia puukatteista, jotka eivät olleet selkeästi suurempien rakenteiden läheisyydessä, joten ne on esitelty omana lukunaan.

Osin hiiltynyt puukate, R9

Mustavalkokuvat:-

Kartat: kartat 1-3, 9, tontin etelälaita

Löydöt: KM 2007125:-

Paikoin hiiltynyt puukate (R9) koostui hyvin erilaisista puista. Tasossa oli kolme pystypaalua, pyöröhirsii, lautoja ja lankkuja. Puut olivat ruskeassa hiekassa, jonka päällä ja vielä enemmän alapuolella oli mustaa puulastukerrosta, joka muistutti ns. CSY8 kerrosta, joka nimettiin saman kevään pelastuskaivauksilla. Kyseessä on hyvin samankaltainen kuivatuskerros. Puut olivat noin 4 x 4 m kokoisella alueella, ja ne olivat

koillis-lounais-suuntaisesti. Rakenne oli korkeudella 1,80- 2,10 m mpy, ja puut olivat joko hiiltyneet tai tarkoituksella hiillytetty säilyvyyden parantamiseksi. Vaikka puutasoa, todennäköisesti katerakenteen osaa ei valvonnassa voitu yhdistää suurempaan rakenteeseen, se ei kuitenkaan näyttänyt sattumanvaraisesti sijainnilleen joutuneelta, vaikka oli hieman hajanainen. Sen alapuolelta löydettiin myös kaksi hirttä, kaksi lankkua ja maaton lankku sekä yksittäisiä kiviä, joita ei kuitenkaan kaivinkoneen työskentelyn keskellä dokumentoitu tarkemmin. (kuva 17)

Puutason osa, R10

Kartat: kartat 1-3, tontin etelälaita

Löydöt: KM 2007125:-

Toinen yksittäinen puutason osa löydettiin keskiruskeasta tiilisestä hiekasta, jonka alla oli pääasiassa mustaa puulastukerrosta. Puutason koko oli noin 1,50 x 2,27 metriä, ja se sijaitsi kahden kaivausalueen välissä (kartat 1-2). Rakenteesta ei ole kuitenkaan piirretty tasokarttaa, ja sen sijainti mitattiin paikalleen vain ponttiseinistä. Rakenteen lounaiskulmasta etelään ponttiseinään oli matkaa 7,5 m ja samasta pisteestä länteen oli 22,80 m. Tästä mitasta on syytä huomioida, että mittaushetkellä kaivanto oli hyvin kaareva, ja mittaa oli vaikea saada kireäksi, joten mitattu etäisyys oli voi olla liian pitkä. Rakenne koostui siis yhdeksästä pohjois-etelä-suuntaisesta puusta, joista kuusi oli hirttä ja kolme pyöröpuuta. Osittain niiden alla oli yksi itä-länsi-suuntainen hirsi. Pyöröpuut olivat riuku- tai seiväsmäisiä, ja niiden halkaisija oli noin 8 cm. Rakenteen osan korkeus oli noin 2 m mpy, puulastukerroksesta löytyi kukkakuvioista piiposliinia, punasavikeramiikkaa, mutta piiposliini enimmäkseen rakenteen päältä. Rakenne on todennäköisesti jonkinlainen kosteata pintaa peittäneen katteen osa. Puulastukerros jatkui rakenteen alle, joten tämän mukaan rakenne olisi lammen kuivattamisen jälkeiseltä ajalta.

3.4. Hirsirakennuksen perusta (R11ab), hirsitaso (R12) ja pyöröhirsi (R14)

Hirsirakennuksen perusta, R11ab

Kartat: kartat 1-3, 10-11, tontin etelälaita

Löydöt: KM 2007125:353, 354

Kaivettava uusi virastotalo ulottuu myös puretun tallirakennuksen pohjan päälle, joka on itse asiassa naapuritontilla (vanhoissa asemaakaavakartoissa I/7/28). Myös tämä alue

Kuva 17 (vas.). R9, hiiltynyt puutason osa.. Digitaalikuva MV/RHO.

Kuva 18 (oik.). R10, puukatteen osa. Digitaalikuva MV/RHO.

kaivettiin valvonnan aikana kallioperää myöten. Alue oli pääosin keskiruskeaa tiilistä hiekkaa, jota kaivettaessa löytyi myös yllättävä, erittäin suuri hirsirakenne, jota dokumentoitiin kahdessa eri osassa. Jälkimmäinen osa oli varsin monimutkainen, joten siitä koskevia kaavamaisia piirroksia, jotka ja joiden rakenneosat mitattiin paikan päällä niin tarkoin paikalleen kuin olosuhteissa pystyttiin, täytyy tarkastella huomioiden, että ne ovat todellakin kaavamaisia ja esittävät vain rakenteen perusrakenteen. Puita ei kuitenkaan jätetty piirtämättä piirroksiin. Rakenne paljastettiin kaivinkoneella puulastukerroksesta, joka jatkui ohuelti myös rakenteen alle (ks. CSY8=CSY39).²⁴ Pääosin rakenteen alla oli kuitenkin harmaata hiekkaa sekä harmaata ja ruskeaa savea (kuvat 17-18).

Hirsirakenteen ensimmäisenä dokumentoidun alueen koko oli pohjois-etelä-suuntaisesti noin 7,40-7,60 m ja itä-länsi-suuntaisesti 3,80 m. Sen päällä oli erillisenä dokumentoitu osa, jonka pituus oli noin 7 m ja leveys itä-länsi-suuntaisesti 2 m. Tämä osa on dokumentoitu piirrosten avulla (kartat 1 ja 2).

Rakenne koostuu itä-länsi-suuntaisista ja pohjois-etelä-suuntaisista jäleistä hirsistä, joiden alemman dokumentoidun osan korkeus oli 0,8-1,6 m mpy. Rakenteen osassa R11a on hirsiiä kolmessa kerrassa molempiin ilmansuuntiin (kartat 1-2, 10), eli yhteensä kuusi hirsikertaa säilyneenä. Hirsien välissä oli puulastukerrosta. Osa hirsistä oli liikkunut konekaivuun jäljiltä, mutta hirsien sijoittumispaikat näkyivät rakenteessa matalina lovina, jotka on merkitty karttaan 10. Ylimmästä kerroksesta on lähtenyt kaksi hirttä. Hirret olivat päistään kiilamaisia, teräväksi leikattu, muuten muotoilemattomia ja kuorittuja. Hirret olivat siis kaadettu käyttöön varten, ja päiden muoto on todennäköisesti kaatamisen tulosta. Hirret paljastettiin kokonaan ensimmäisenä esiin saadun profiilin piirron jälkeen ja niistä piirrettiin kaavamainen dokumentointipiirros. (kartta 11), joka nimettiin b-osaksi. Pitkien hirsien pituus oli noin 4 m.

²⁴ Oikarinen 2008. Yksikkö- ja rakenneluettelo.

Kuva 17 (vas.). R11a, hirsirakenteen länsipääty. Digitaalikuva MV/RHO.

Kuva 18 (oik.). R11ab, rakenne esiin kaivettuna.. Digitaalikuva MV/RHO.

Osassa R11b (kuva 18), joka oli alemman kehikon päällä oleva yksi pitkä hirsi, jonka päissä olivat ”päissä” päällekkäin asetetut järeät hirret kuten R11a-osassa. Niiden välissä ei kuitenkaan ollut poikkihirsiä. Etelässä hirsä oli kaksi kappaletta ja pohjoisessa neljä kappaletta. Hirret olivat halkaisijaltaan ohuempia kuin jämerät hirret, ja niiden pituus oli 2-2,5 metriä (kartta 11). Pitkän hirren pituus oli 7,2 m. Sen päissä oli reikä läpi samankaltaisesti kuin aiemmin samana kesänä kaivetussa hirressä ns. C-alueen eräässä hirressä.²⁵ Lisäksi hirressä olivat parilliset loveukset noin 20 cm hirren eteläpäästä (leveys noin 30 cm), pohjoispäässä noin alkaen 30 cm:stä hirren päästä. Piirroksessa ei näy hirren pään muotoa. Lisäksi eteläosassa, sen päällä oli kaksi lyhyempää hirttä poikittain ja kolme samansuuntaista hirttä sen päällä. Ylemmän osan korkeus oli noin 1,5-1,6 m mpy. Hirret olivat kuorittuja ja muotoilemattomia.

Rakenteen korkeus noin 0,8-1,6 m mpy, ja se on yhdistettyjen karttojen perusteella todennäköisesti samaa rakennetta kuin aiemmin keväällä 2007 kaivausalue C:stä ja vuonna 2006 koejoja C:stä löydetyt hirret;²⁶ siis vuonna 2007 osittain tutkittujen puurakenteen CR3 alimmat osat, jotka olivat järeitä hirsä. Hirret voivat olla jopa samoja, jotka pilkkottivat osin kaivausalueen itälaidassa tai pohjalla kaivauksen loppuvaiheessa.²⁷ Hirrethän jäivät paikalleen kaivauksessa. Kaivausalueen dendrokronologisen CR3:n ajoituksen perusteella rakenne ajoittuu 1670-luvulle tai hieman sen jälkeen, eli aikaan ennen lammen täyttöä.²⁸ Rakennetta ympäröivät kuivatuskerrokset, joista talteen otettu löytöaineisto oli piiposliiniastioiden paloja ja yksi liitupiipun varsi, eli ne liittyvät myöhempään aikaan, lammen kuivatuksen jälkeiselle ajalle. Rakenne liittyy samaan kokonaisuuteen kuin R19, josta löytyy tarkemmin tulkinnasta (luku 4.). Joskin kyseessä

²⁵ Oikarinen 2008, s. 84-86. Kuva 26-28. Yksikkö- ja rakenneluettelo. CR3.

²⁶ Oikarinen 2008, s. 76-94. Yksikkö- ja rakenneluettelo CR3. Ks. koejojasta, Kallio 2007.

²⁷ Oikarinen 2008, s. 86. Kuva 28.

²⁸ Zetterberg & Kallio 2007s. 2; Zetterberg 2007 s. 2, 4, 7.

oli täysin erillinen rakenne. Todennäköisesti kyseessä on lammessa tai sen tuntumassa sijainneen rakennuksen perusta, siis hirsinen arina (ks. tulkinnasta luvut 4 ja 5.)

Hirsitaso, R12

Kartat: kartat 1-2

Löydöt: -

Rakenteen R11a pohjoisosan päällä, ruskeassa hiekassa oli myös hirsitaso R12. Hirsitason koko oli pituus 3,20 m ja leveys 1,59 m. Hirsitaso koostui yhdeksästä hirrestä, jotka oli veistetty neliömäiseksi. Hirsien halkaisijat olivat 18-32 cm. Lisäksi rakenteeseen kuului kolme pyöröhirttä, joiden halkaisijat olivat 12-22 cm. Hirret oli ladottu itä-länsi-suuntaiseksi tiiviiksi tasoksi ja näyttivät katkenneen päistään. Ne olivat myös pehmeäksi maatumineita. Puiden alla oli ruskeaa hiekkaa, ja 4-5 kpl yksittäistä neliskanttista pohjois-eteläsuuntaista hirttä, joiden pituus oli noin 4 m ja leveys noin 20 cm. Rakenteen korkeus oli noin 1,7 m mpy. (kuva 19)

Hirsitaso ei näyttänyt kuuluvan sen alapuolella olevaan R11ab-rakenteeseen, vaan se oli selvästi huonokuntoisempi, ja niiden välissä oli paksultti ruskeaa hiekkaa. Todennäköisesti kyseessä on nuorempi, erillinen rakenteen osa, eikä se näyttänyt liittyvän mihinkään aiemmin tai myöhemmin havaituista rakenteista. Kiinteänä tasona se on todennäköisesti ollut perusta jollekin, mutta sen tarkempi funktio jää arvailun varaan. Rakenteen tuntumasta ei löytynyt materiaalia, joka ajoittaisi sen tai selvittäisi funktiota tarkemmin. Rakenteen tuntumasta ei löytynyt materiaalia, joka ajoittaisi sen tarkemmin, mutta se on siis stratigrafisten suhteiden perusteella nuorempi kuin R11ab.

Kuva 19 (vas.). R12, hirsitaso. Digitaalikuva MV/RHO.

Pyöröhirsi, R14

Mustavalkokuvat:

Kartat: -

Löydöt: -

Yksittäinen suuri pyöröhirsi havaittiin tontin keskiosasta, alueelta, joka oli aiemmin keväällä kaivausalueiden B ja C välistä osaa. Hirttä ei kuitenkaan voitu mitata paikalleen kaivannon syvyyden takia, joten sen sijaintia ei näy kartoissa 1 ja 2. Hirren pituus oli noin 5 m ja halkaisija noin 25-30 cm, ja se oli itä-länsi-suuntainen. Järeä hirsi oli katkennut toisesta päästään. Ympäröivä maa oli mustaa savea ja puulastua.

Hirsi sijaitsi melko lähellä pohjasavea, sen korkeus noin 1 m mpy. Toisen pään lähellä oli loveus, joka muistuttaa rakenteiden R11ab ja R19 hirsiiä ja pelastuskaivauksissa 2007 dokumentoidun rakenteen CR3 hirsiiä. Hirren yläpuolella oli noin 50-100 cm halkaisijaltaan olevia kiviä, joka näytti olevan itä-länsi-suuntainen rakenne, kivijalan osa. Kivien välissä oli tiilimurskaa ja piiposliiniastioiden paloja. Löytöjä ei ole liitetty rakenteeseen löytöjä talteen otettaessa.

Lovettu hirsi oli tontin pohjoispuolella, sen keskiosassa, joten se liittyyne rakenteisiin R11ab ja R19, vaikka ei selkeästi ollutkaan näiden lähellä. Se ajoittune siis näiden kanssa samalle ajalle, tai hieman nuoremaksi. Mahdollisesti kivijalan alla on hyödynnetty myös paikalla olleita hyväkuntoisia, vanhempia rakenteita, jotka ovat ajalta ennen lammen kuivattamista.

3.5. Hirsitasot (R17 JA R18)

Rakenteiden R4ab ja R6 pohjoispuolella havaittiin osia useista eri puurakenteista ja dokumentoitiin kaivauksenomaisesti yksi suurempi puurakenne, josta on oma lukunsa (ks. luku 4)

Hirsitaso, R17

Mustavalkokuvat:

Kartat: kartat 1-2, 12

Löydöt: -

Rakenne R17 oli kahdesta osasta koostuva puutaso, jonka yhteiskoko oli 3,9 x 2,95 m. Rakenne sijaitsi tontin pohjoispuolella, rakenteiden R4 ja R6 pohjoispuolella; tarkempi sijainti näkyy yleiskartoista 1 ja 2. Rakenne koostui 12 hirrestä, jotka olivat pohjois-etelä-suuntaisesti tiiviinä tasona, jonka koko oli 2,7 x 1,75 m. Hirret olivat pieniä pyöröhirsiiä, jotka oli veistetty tasaiseksi toiselta sivulta. Hirsitaso oli hieman ylempänä kuin niiden

eteläpuolella olleet hirret. Eteläpuolen hirret olivat lyhyehköjä ja neliömäisiä veistettyjä hirsiiä, ja niitä oli kuusi kappaletta itä-länsi-suuntaisena tasona. Hirsien pituus vaihteli 0,58-1,6 m (pisin oli katkennut). Leveys oli 20-27 cm, paksuus n. 20-26 cm. Alueen leveys oli noin 1,2 m (kartta 12). Hirsien toinen pää oli veistetty terävähköksi. Rakenteiden yllä oli savimaista, punertavan ruskeaa hiekkää ja puulastuja. Savi oli hyvin tarttuvaa. Puiden alla oli tummanruskeaa hiekkää ja puulastuja. Rakenteet tai pikemminkin niiden osat, sijaitsivat hiekkamaan päällä, ja ne liittyvät todennäköisesti 1800-luvulla tontilla olleisiin rakennuksiin. Mahdollisesti kyseessä on arinarakenne. (kuva 20)

Pyöröhirsiä, R18

Kartat: kartat 1-2, 12

Löydöt: -

Pyöröhirsistä koostuva rakenne havaittiin tummanruskeassa, puulastuja sisältävässä hiekkassa, noin 3,5 x 3 m kokoisella alueella. Rakenne sijaitsi R17:n länsipuolella tontin pohjoisosassa ja näkyy kartassa 12, sekä yleiskartoissa 1-2. (kuvat 21-22)

Näkyvissä oli kolme järeää itä-länsi-suuntaista hirttä ja yhden pohjois-etelä-suuntaisen pyöröhirren osa. Hirsien halkaisijat ovat etelästä alkaen 45 cm ja 26 cm, pohjoisin oli täysin maatonut. Keskimmäisessä hirressä havaittiin kaksi loveusta alapuolella. Hirret oli kuorittu, ei veistetty, ja ne olivat osin myös maatonut heikkoon

Kuva 20 (vas.). R17 pyöröhirsiä (etualalla) ja R18 veistettyjä hirsiiä. Digitaalikuva MV/RHO.

Kuva 21 (oik.). R18 hirsiiä, kolme pyöröhirttä päällekkäin. Digitaalikuva MV/RHO.

Kuva 22. R18 hirsii ennen kuin se peitettiin väliaikaisesti. Digitaalikuva MV/RHO.

kuntoon. Hirsii oli näkyvissä kolmessa kerrassa, mutta ne peitettiin väliaikaisesti rakennustyömaan töiden takia. Niiden havaittiin jatkuvan kaivamattomaan maahan. Rakenteessa havaittiin myös olevan hirsiseinän, jossa oli kolme pyöröhirttä päällekkäin itä-länsi-suuntaisesti, ja niistä risteävän hirren myös pohjoiseen, sekä vielä myös noin metrin päässä itä-länsi-suuntainen hirsi, jonka alla oli mahdollisesti hirsii. Aiemmin havaituista kolmesta hirrestä alin oli suurin ja kaarnainen. Hirsien alla oli musta puulastukerros, ja alla vaaleanharmaata hiekkaa. Ylimmän hirren halkaisija oli 26 cm, keskimäinen 22 cm ja alin noin 35 cm. Ylimmän hirren pituus oli 3,8 m, mutta se ei näkynyt mitattaessa kokonaan. Kohdassa havaittiin loveus.

Kyseessä on todennäköisesti sama rakenne tai sen osa kuin luvussa 4, R19, mutta hirret saivat myöhemmässä vaiheessa uuden rakennenumeron, koska kenttätöyövaiheessa ei ollut selvää, miten rakenteet sijoittuvat suhteessa toisiinsa paloittaisesti etenevät kaivutyön takia. Jälkikäteen kuvia tarkastelemalla ja kartat yhdistämällä rakenneosien havaittiin liittyvän läheisesti toisiinsa. Aluksi niitä pidettiin täysin erillisinä rakenteina. Mahdollisesti kyseessä on rakenteen R19 ylimpiä hirsii, joita on voinut lähteä myös pois paikaltaan, koska rakenne R18 peitettiin kaivutöiden aikana välillä ja kaivettiin esiin uudestaan töiden etenemisen takia. Huomata täytyy, että tontilla paikalleen mitattu R18 ei ole sijainniltaan niin tarkka, kuin takymetrillä paikalleen mitattu rakenne. Problemaattisuutta aiheutti seikka, että kuvissa R18 hirsissä näkyy kaivinkoneen jälkiä, mutta rakenteen R19 päällimmäisissä hirsissä näitä ei ole, sen sijaan loveusten paikkoja, josta hirsii on kaivinkoneen kauhan mukana lähtenyt. Rakenteet ovat kuitenkin

hyvin samanlaisia. Tästä syntyi päätelmä siitä, että hirret ovat olleet mahdollisesti rakenteen R19 päällyshirsiä, jotka ovat kaivinkoneella lähteneet pois hetkellä, jolloin puurakenne peitettiin kaivetulla maalla ja aiemmin kaivettua maa-ainesta ja kiviä liikuteltiin tontilla. Saman logiikan mukaan rakenteen osa ajoittunee samalla vuosisadalle kuin rakenne R19, koska se liittyy selkeästi sen tuntumaan ja on hyvin samankaltainen. Lisäksi kuvia tarkastelemalla todettiin, että pienelle kaivamattomalle alueelle ei olisi mahtunut toista samankaltaista kehikkoa kuin R19. Kyseessä lienee siis kehikkomainen arinarakenne (ks. R19, luku 4)

3.6. Kuivatuskerros ja sen sisältämä puuaines (R7, R8)

Tonttia peittivät siis lähes kauttaaltaan puulastukerrokset, jotka ovat lammen kuivatuskerroksia. Kerroksissa havaittiin puuainesta, jota ei tarkemmin pysty määrittelemään tai liittämään muihin havaittuihin rakenteisiin ja niiden osiin, joten ne esitellään omana lukunaan.

Hirret, R7

Kartat: kartat 1-2 (noin kaivausalue B:n alueen pohjaosissa)

Löydöt: -

Alueella oli hirsiiä hajanaisesti vuoden 2007 kaivausalue B:n pohjaosien tienoilla, eikä hirsialuetta pystytty kunnolla mittaamaan ponttiaidan sisäpuolella. Hirret olivat puulastukerroksessa, jossa oli havuja ja oksia. (Ks. Oikarinen 2008, yksikkö BE/K/I/PSY67). Hirsillä ei ollut havaittavaa järjestystä puulastukerroksessa, mutta kyseessä on todennäköisesti vuoden 2007 pelastuskaivauksen BKR19 kaltaista puurakenneosaa, ja ne liittyvät todennäköisesti siis lammen kuivatukseen.

Ohuet riu'ut, R8

Kartat: kartat 1-2 (noin kaivausalue B:n alueen pohjaosissa)

Löydöt: -

Ohuille riu'uille annettiin myös rakennenumero. Ne sijaitsivat noin 1 m x 3,72 m kokoisella alueella, puulastukerroksessa, jossa oli myös pehmeää, ruskeaa hiekkaa. Riu'ut olivat ohuita ja kuorellisia, todennäköisesti lehtipuista. Joukossa oli myös oksia. Puut olivat melko samankokoisia, näistä otettiin yksi suuntaa antava mitta. Puu oli halkaisijaltaan 8 cm ja noin 3,72 m pitkä. Riu'ut sijaitsivat noin itä-länsi-suunnassa ja yhteensä riukuja oli 8 kpl. Riukujen alla oli isohkoja kiviä neljä kappaletta. Niiden

käyttötarkoitusta tai yhteyttä riukuihin ei voinut todeta. Puut sijoittuvat tontin eteläosaan, aiemmin vuonna 2007 kaivetun C-alueen eteläpuolelle (kartat 1 ja 2). Ainoa mitta, riu'uista saatiin ponttiaitaan, joka oli 5-7 metriä riu'uista etelään. Riu'ut vaikuttivat heitetyn puulastukerrokseen sattumanvaraisesti.

4. HIRSIKEHIKKO R19

Rakennekuvaus: Hirsirakenne

Stratigrafiset yksiköt: SY0-SY11 (ks. Liitteet 5 ja 6)

Pinta-ala/koko: 7 x 7,5 m

Kartat: 13-22

Diat: 125747:1-12 (diar. 19.10.2007), Liite 1

Mustavalkonegatiivit: 125746: 1-49 (diar. 19.10.2007), Liite 1

Digitaaliset kuvat: 1-94, Liite 1

Löydöt: KM2007125: 1-240 (diar. 9.11.2007), Liite 2

Poistettut löydöt: 1-20, Liite 3

Piirretyt/valokuvatut esineet: Liite 8 (kuvaliite) ja Liite 9 (piirretyt esineet)

Maanäytteet: **MN1:** Ruutu D, SY4; **MN2:** Ruutu C, paikoilleen hajonneen tynnyrin sisältä, joka oli kerroksen SY1 sisässä; **MN3:** Ruutu B, SY8; **MN4:** Ruutu A, SY8; **MN5:** Ruutu D, SY11. Ks. Lempiäinen 2007: *Oulu Virastotalo, Arkeologinen pelastuskaivaus. Makrofossiilitutkimus* (erillinen liite)

Dendrokronologiset näytteet: **D5:** seinämä 7, hirsi nro 5; **D7:** seinämä 2, hirsi nro 12; **D12:** seinämä 1, hirsi nro 8; **D14:** seinämä 4, hirsi nro 23. Ks. Zetterberg 2008: *Oulun Virastotalon v. 2007 arkeologisten kaivausten puulöytöjen iänmääritys* (erillinen liite).

Ajoitus: 1600-luvun puoliväli

4.1. Tutkimuksen alkutilanne

Virastotalon tontin kaivutöiden seurannan loppupuolella paljastui tontin koillisosasta (kartat 1 ja 2) 7 x 7,5 m pinta-alaltaan oleva hirsikehikkorakenne, joka nimettiin R19:ksi. Tämä osa tontista oli todettu löydöttömäksi alueeksi vuoden 2004 Virastotalon tontin koekaivauksissa (Lipponen 2005). Vuonna 2006 suoritettiin tontilla jälleen kaivaustutkimuksia, joissa koejassa C havaittiin kulma hirsirakenteesta (Kallio 2007), joka vaikutti samankaltaiselta rakenteelta kuin R19.

Virastotalon tontin valvonta oli aloitettu jo aiemmin elokuussa ja hirsikehikon dokumentointi 4.9.2007. FM Teija Oikarisen estyessä jatkamasta valvontaa Pietarsaaren kaivausprojektin takia, hälytettiin FM Marika Hyttinen jatkamaan hirsikehikon dokumentointia. Tutkimusapulaisena pelastuskaivauksilla toimi fil. yo. Terhi taipaleenmäki. Lisäksi muutamana päivänä kaivauksilla oli vapaaehtoisina kaivajina Oulun yliopiston yleisen arkeologian oppiaineen opiskelijoita: Laura Kivioja, Mariko Palomaa, Rosa Vilkama ja Raija Hauta-Aho. Myös tutkija FT Juho-Antti Junno toimi kaivauksilla vapaaehtoisena kaivajana.

Hyttisen saapuessa paikalle 5.9.2007, oli rakenne R19 jo kaivettu esiin ympäröivästä maa-aineksesta ja rakenteen päällä olleet nuoremmat kerrostumat oli poistettu koneellisesti. Myös rakenteen dokumentointi oli aloitettu kartanpiirrolla, valokuvauksella ja stratigrafisten suhteiden havainnoinnilla. Kaikkiaan rakennetta dokumentoitiin 4.9.-12.9 välisenä aikana eli seitsemän päivän ajan.

4.2. Tutkimusmenetelmät ja tutkimuksen tavoitteet

Hirsikehikkoa päätettiin tutkia ”kaivauksenomaisesti” ja käyttää tutkimusmetodinä sovellettua stratigrafista tasokaivausmenetelmää. Hirsikehikon ala pyrittiin kaivamaan kerros kerrokselta alaspäin tyhjentäen rakenne kaikesta maa-aineksesta lapioin ja lastoin ja ottamaan löydöt talteen kerroksittain. Itse rakenteeseen ei koskettu, vaan kaikki hirsikerrat jätettiin paikoilleen. Käytännössä stratigrafisen menetelmän käyttö ei onnistunut täydellisesti, johtuen kiireisestä aikataulusta ja vähäisestä työvoimasta. Osa kerroksista jouduttiin lapioimaan, jolloin stratigrafisia suhteita oli paikoitellen vaikea seurata. Hirsikehikon ruudun D viimeiset kerrokset jouduttiin kaivamaan koneellisesti pohjaan saakka, koska tutkimusaika oli loppua kesken. Yksiköt dokumentoitiin täyttämällä yksikkölomakkeita, joissa ne kuvailtiin sanallisesti (mm. koostumus ja sijainti). Dokumentoiduista yksiköistä tehtiin kerrosmatriisi (liite 6). Kerrosmatriisissa esiintyvät yksiköt on kuvailtu sanallisesti yksikköluettelossa (liite 5). Hirsikehikkoa dokumentoitiin myös valokuvaamalla, johon käytettiin mustavalko- ja diafilmiä (liite 1) sekä digitaalista kameraa (liite 1).

Rakenteen jokaisesta ulko- ja väliseinästä piirrettiin profiilikartat (kartat 14-20). Lisäksi rakenteesta piirrettiin yksi tasokartta, joka kuvaa rakennetta ylhäältä päin nähtynä ja hiiltyneiden puiden sijaintia rakenteessa (kartta 13). Kun rakenteen sisällä ollut maa-aines oli kaivettu pois, vaaitettiin rakenteelle pohjakorkeudet (kartta 22).

Rakenne mitattiin paikoilleen takymetrimittauksella, jonka suoritti ystävällisesti rakennusurakoitsija Jaara Oy:n mittausyksikkö. Näin rakenne saatiin asemoitua varmuudella oikealle kohdalle tontissa (kartat 1 ja 2).

Koska hirsikehikon alueelle ei ehditty tekemään koordinaatistoa, päätettiin rakenteen seinämiä, jotka muodostivat ”huoneita”, (nimitetään tässä raportissa myöhemmin ruuduiksi) käyttää koordinaatiston tapaan. Ruutuja oli kaikkiaan 5 kappaletta, jotka nimettiin isoilla kirjaimilla A-E (kartta 13). Löydöt otettiin talteen ruuduittain ja löytökerroksittain. Lähes kaikki löydöt, jotka saatiin talteen suljetusta kontekstista, otettiin talteen. Tästä poikkeuksena olivat suurikokoiset puuesineiden katkelmat. Löydöt, joita ei otettu talteen, kuvattiin kentällä digitaalisella kameralla. Lisäksi kentällä kuvatuista esineistä otettiin tärkeimmät mitat. Myös eläinten luut talletettiin. Jälkitöiden aikana löydöt luetteloidtiin löytöluetteloon (liite 2), jonka jatkeeksi tehtiin luuluettelo. Eläinten luista ei tehty luuanalyysiä, mutta luut ovat säilössä Oulun yliopiston arkeologian laboratoriossa mahdollisia jatkotutkimuksia varten. Esinekonservoinnin suoritti Oulun yliopiston arkeologian laboratorion konservaattori Jari Heinonen. Löytömateriaali koostui pääasiassa orgaanisista löydöistä, joista osa konservoitiin. Konservoidut löydöt on

merkitty löytöluetteloon. Konservoitamattomia orgaanisia löytöjä säilytetään tällä hetkellä Oulun yliopiston arkeologian laboratorion kylmiössä mahdollisia jatkotutkimuksia silmällä pitäen.

Jälkityövaiheessa löytöjen joukosta poistettiin kaikki naulat, metalli- ja lasikuonakimpaleet sekä muu epämääräinen löytömateriaali, joka ei ollut varmuudella esine tai esineen katkelma (esim. tuohen katkelmia, tuohirullia). Poistetuista löydöistä tehtiin poistettujen löytöjen luettelo (liite 3). Mielenkiintoisimpia esineitä ja esineitä, joita ei ollut mahdollisuutta konservoida, kuvattiin digitaalisella kameralla (liite 8, kuvaliite). Lisäksi muutamia esineitä piirrettiin (liite 9). Tutkimusapulainen Terhi Taipaleenmäki vastasi löytöluettelon teosta sekä löytöjen piirtämisestä ja valokuvaamisesta. Marika Hyttinen vastasi pelastuskaivausten raportin laatimisesta, kenttäkarttojen puhtaaksi piirrosta ja valokuvien luotteloimisesta.

Rakenteesta R19 otettiin kaikkiaan 16 kappaletta dendrokronologisia näytteitä, joista neljä ajoitettiin (liite 7 ja Zetterberg 2008). Ajoittamattomia puunäytteitä säilytetään toistaiseksi Oulun yliopiston arkeologian laboratorion kylmiössä. Maanäytteitä hirsikehikosta otettiin viisi kappaletta (MN 1-5), jotka kaikki analysoitiin (Lempiäinen 2007).

Tutkimuksen tavoitteeksi määriteltiin hirsikehikorakenteen luonteen ja ajoituksen selvittäminen. Rakenteen funktiota selvitettiin havainnoimalla erityisesti rakennustekniikkaa ja rakennekerroksia.. Rakenteen ajoitusta varten päätettiin löydöt kerätä mahdollisimman tarkasti talteen sekä ottaa hirsistä useita näytekiekkoja dendrokronologista ajoitusta varten.

4.3. Kaivausten kulku

R19:sta ensimmäisen hirsikerran puut olivat tulivat esille korkeudella 2,6-2,5 m mpy. Rakenteen päällä sijaitsi täyttömaakerros SY0, joka oli harmaa hiekkakerros. SY0 sijaitsi kauttaaltaan rakenteen R19:sta päällä. Ruudun E kohdalta yksiköstä SY0 saatiin talteen liitupiipun koppa (KM2007125:188), jonka etuosassa on neliöleima. Neliöleiman sisässä ovat todennäköisesti kirjaimet *DA:Sth* (Liite 8 (5/21) ja liite 9 (1/12)). Lisäksi piipun kannassa on mahdollisesti kirjain ”N” ja numero ”3” (pahoin rapautuneet). Kirjainyhdistelmä viittaa tukholmalaiseen piipputehtailijan Daniel Almqvistiin, joka valmisti tällä leimalla varustettuja piippuja 1700-luvun puolessavälissä (Makkonen 1991, 35-36, Åkerhagen 2005, 19-20). SY0 voisi näin ollen olla 1700-luvun lopun aikainen täyttökerros.

Rakenteen päällimmäinen hirsikerta sijaitsi kokonaisuudessaan kerroksessa SY1 eli puulastukerroksessa. SY1 on löytömateriaalin perusteella 1700-luvun täyttökerros. Ruudusta C, kerroksen SY1 sisältä, paljastui tynnyri, joka oli aivan kuin ”litistynyt paikoilleen” (kuvat 23-

25) ja seinämät olivat painautuneet yhteen. Tynnyrin koko oli säilyneiden lautojen perusteella 80 x 70 cm.

Kuva 23-25. Kuva 23, dia nro 125747:1, paikoilleen litistynyt tynnyri yksikössä SY1. Kuva 24, digitaalinen kuva nro 10, tynnyrin toinen puoli puhdistettuna (päälle litistynyt osa poistettu). Kuva 25, digitaalinen kuva nro 11, tynnyrin ääriiviivat ja vanteiden paikat painautuneina puuroskaan. Kuvaajat: Marika Hyttinen ja T. Taipaleenmäki, MV/RHO.

Tynnyrin lautojen (lev. 13-17 cm) aivan vierestä löytyneen vanteen perusteella tynnyrin halkaisija oli n. 1 metri. Tynnyrin laudat poistettiin, jolloin havaittiin alaosaan kiertävät kaksi vannetta, joiden jälki oli painautunut puuroskakerrokseen SY1 (kuva 25). Vanteiden väli oli n. 10 cm. Tynnyrin sisässä olleesta maasta (SY1) otettiin maanäyte (MN2), josta analysoitiin hyötykasvien, kulttuuririkkaruohojen sekä kosteikko- ja rantakasvien jäänteitä. Näytteestä löydettiin 2 kappaletta viikunan siemeniä. Virastotalon tontin kaivauksilta on löydetty aiemminkin viikunan jäänteitä, kuten vuosina 2005 ja 2007 (Lempiäinen 2005 ja Lempiäinen 2007a). Kulttuuririkkaruohoja näytteessä olivat jauhosavikan, ahomansikan, peltoemäkin, kirjopillikkeen sekä rönsy- ja konnanleikin jäänteet. Kosteikko- ja rantakasveista näytteestä löydettiin runsaasti sarojen ja rantaluikan jäänteitä, jotka kertovat vesistön läheisyydestä. Puista ja pensaista löydettiin vadelman siemen ja kuusen neulasia. (Lempiäinen 2007b). Ruudussa C, kerroksessa SY1, tavattiin myös tuohikontin (koko 40 x 47 cm) jäännös (digikuva nro 13). Konttia ei otettu talteen. Kerroksesta SY1 saatiin talteen fajanssia, piiposliinia, punasavikeramiikkaa, liitupiipun varsia, esine- ja ikkunalasiasia, puuesineiden katkelmia, kumista valmistetun nukun puolikas (:15), sakset, kengänpohjia, verkon tuohikiviä (kives 1. verkonpaino), tuohirullia, tuohiesineitä, muutamia metalliesineitä (esim. ongenkoukku) sekä kolikko (:169). Materiaalista piiposliini on ajoittavaa, koska piiposliinia alettiin valmistaa Englannissa 1760-luvulla (Bartels 1999, 238, 419). Myös kuminen nukunpuolikas viittaisi myöhempään ajoitukseen. Kerros ajoittunee 1700-luvun puolestavälistä 1700-luvun lopulle.

SY2 oli paikallinen savikerrostuma, joka sijaitsi ruutujen B, C, D ja E eli rakenteen keski- ja pohjoisosissa. SY2 oli vain n. 5 cm paksu, luonnollinen kerrostuma ja lähes löydötön. Ainoastaan rakenteen ulkopuolelta, tarkemmin E-ruudun koillispuolelta, tuli esille tästä kerroksesta irtolöytönä hollantilaista alkuperää oleva liitupiipun koppa (kuva 27,

KM2007125:211, ks. liite 8 (5/21) ja 9 (1/12)). Koppa on kiillotettu ja sen suuosaa kiertää pisteviivakoristelu. Kannassa on leima (kuva 26), joka esittää säästölipasta (*spaarpot*). Ko. leima ajoittuu aikavälille 1710/1720 – 1737. (Duco 1982, 61, kuva 57.) Edellisen perusteella kerros ajoittunee 1700-luvun alkupuolelle.

Kuva 26. Hollantilaisen liitupiipun ns. säästölipas -kantaleima aikaväliltä 1710/1720-1737 (Lähde:Duco 1982: ”*Merken van Goudse pijpenmakers 1660-1940*”).

Kuva 27. KM2007125:211 eli hollantilaisvalmisteen liitupiipun koppa. Kuvaaja: T.Taipaleenmäki, MV/RHO.

Kerros SY3 oli puulastukerros, jossa havaittiin useita (8 kpl) tynnyrin tai merran vanteita. Lisäksi ruudusta C saatiin talteen liitupiipun varsi, jossa oli vinoneliöiden sisässä olevaa ranskanliljaleima koristelua (KM2007125:145, ks Liite 9 (1/12)) sekä ruudusta D englantilaisvalmisteen pullea liitupiipun koppa (KM2007125:171, Liite 8 (5/21) ja Liite 9 (1/12)). Vastaavuus ranskanliljaleimaiselle liitupiipun varrelle löytyy hollantilaisesta liitupiipputuotannosta. Vastaavanlaisesti koristeltuja piippuja valmisti mm. *Jan Muut* Amsterdamissa 1640-luvulla. (Duco 1981, 248, kuva 107 ja 276.) Koppa :171 on muotonsa perusteella englantilaisvalmisteen ns. *Hull*-piippu, joka ajoittuu 1600-luvun loppupuolelle (Watkins 1979, 85-87, kuva 1). SY3 ajoittunee löytöjensä perusteella aikaisintaan 1600-luvun puoleenväliin. Todennäköisesti yksikkö on kuitenkin 1600-luvun lopun kerrostuma. Yksikkö SY3 on mahdollisesti täyttökerros.

SY3:n alla sijaitsi SY4, joka oli hiekan sekainen puulastukerros. Kerroksessa oli huomattavan runsaasti havuja, havupuun oksia, isohkoja havupuun rankoja sekä risuja seassa. Yksikkö vaikutti täyttökerroksen kaltaiselta, mutta sillä on voinut olla myös jokin merkitys rakenteen kannalta (esim. tiivistekerros). Kerroksesta saatiin talteen mielenkiintoisia löytöjä: kengänpohjia (nahkaisia), punasavikeramiikka, liitupiipun katkelmia, veitsi (kuva 29, Liite 8 (4/21)) ja puuesineiden katkelmia. Yksi mielenkiintoisimmista puuesinelöydöistä oli kauniisti kaiverruksin koristeltu pesukarttu (kuva 28, Liite 8 (1/21)). Kerroksesta otettiin maanäyte

ruudusta D. Maanäytteestä (MN1) analysoitiin yksi niittyleinikin jääne ja runsaasti kuusen neulasia (Lempiäinen 2007b).

Kuva 28. KM KM2007125:75, pesukarttu. Kuvaaja: T. Taipaleenmäki, MV/RHO.

Kuva 29. KM KM2007125:64, veitsi. Kuvaaja: T. Taipaleenmäki, MV/RHO.

Saven sekainen pohjahiekka tuli esille paikoitellen (osin ruutu C) rakennetta jo yksikön SY4 alla ja pohjoisosassa rakenteen ulkopuolella, joten kerros nimettiin SY6:ksi, vaikka yhteys sijaitsee viimeisenä kerrosmatriisissa. Hiekkakerros oli kerrostunut mitä ilmeisimmin veden virtauksen seurauksena. Kerroksesta saatiin talteen yksi liitupiipun varren katkelma (:154).

SY4 alla ruudussa D tuli esille puita ja lautoja (SY5b), jotka olivat pinnastaan hiiltyneitä (kartta 13, kuvat 30 ja 31). On huomioitavaa, etteivät puut olleet kokonaisuudessaan palaneita, vaan niiden sisus ja alapinta olivat aivan palamattomia. Puut, joiden paksuus oli n. 10 cm, sijaitsivat korkeudella 2,00 – 1,70 m mpy (kartta 13). Puut eivät näyttäneet muodostavan mitään erityistä rakennetta, vaan ne vaikuttivat hajanaisilta. Muissa ruuduissa hiiltyneitä puita ei havaittu. Hiilikerroksen pinnassa sijainneiden hiillettyjen puiden funktio on ainakin toistaiseksi avoin, mutta niillä lienee kuitenkin ollut rakenteen funktion kannalta jokin tarkoitus.

Puiden alla alkoi hiilikerros (SY5), joka muodostui hiilipalleroista ($\varnothing$ 2-3 cm). Kerroksen paksuus oli noin 30 cm, ja se esiintyi ainoastaan ruudussa D. Kerroksen SY5 yhteydestä saatiin talteen mm. puuesineitä, joista osa oli mahdollisia veneen katkelmia (liitteet 8 ja 9), ja osa tunnistamattomia puuesineitä. Kerroksesta saatiin talteen myös veistettyjä puukeppejä (digikuva nro 18), joiden käyttötarkoitus jäi niin ikään tuntemattomaksi. Lisäksi talteen saatiin kengänpohjia. Yksiköstä SY5 talteen saadut esineet eivät olleet palaneita, joten kyseessä ei ollut palokerros. Hiilikerros SY5 on mahdollisesti täyttökerros tai vaihtoehtoisesti sillä on ollut jokin tarkoitus rakenteessa. Kerros on voinut toimia esimerkiksi jonkinlaisena

eristekerroksena kosteutta vastaan. Tulkintaa ei voida kuitenkaan pitää täysin varmana, joten kerroksen ja hiillettyjen puiden tulkinta jää toistaiseksi avoimeksi.

Kuvat 30 ja 31. Digitaaliset kuvat nro 7 ja 6. Hiiltyneet puut kerroksessa SY5 kuvattuna koilliseen ja etelään. Kuvaaja: Terhi Taipaleenmäki, MV/RHO.

Kerrostunut pohjahiekka nimettiin seuraavaksi yksiköksi SY6. Yksikköä dokumentoitiin ensimmäisen kerran rakenteen ulkopuolelta, pohjois- ja koillisosista yksikön SY4 alta. SY6 esiintyi rakenteen sisällä ja eteläpäässä taas yksikön SY10 eli harmaan pohjasaven alla (kartat 14 ja 17). Kerrostuneesta hiekasta (SY6) saatiin talteen ruudusta C ainoastaan yksi löytö eli liitupiipun varren katkelma (:154).

Kerrosten SY4 ja SY5 jälkeen ruuduissa A, B ja D alkoi vetinen puuroskakerros SY7, joka oli saven sekaista. Ruuduissa C ja E yhteyttä ei esiintynyt. Kerros oli n. 5-20 cm paksu ja löydötön. SY7 tulkittiin mahdollisesti rakenteen R19 käyttöaikana syntyneeksi kerrokseksi.

SY7:n jälkeen alkoi yhteys SY8 eli haiseva (metaani), lannan sekainen, erittäin tiiviiksi pakkautunut puuroska ja savikerros. Kerroksen paksuus oli n. 20-50 cm ja se esiintyi ruuduissa A, B, C ja D. Kerroksesta saatiin runsaasti löytöjä talteen: punasavikeramiikkaa (kuva 33), liitupiipun varsia, esine- ja ikkunalasia, kengänpohjia, huovutettua villaa, erilaisten puuesineiden katkelmia (esim. muotoiltuja puutappeja), pahka-astia, muutamia neitsyitä (kuva 34), kirveen terä, avaimen katkelma, verkon painokiviä (kuva 31), köyden katkelmia yms. (Liite 8). SY8 on todennäköisesti rakenteen käyttöaikana syntynyt kerros.

Kuvat 32-34. Verkon painokivi (:55), punasavikeramiikkaa (:78) sekä eli neitsyt (:182).
Kuvaaja: T. Taipaleenmäki, MV/RHO.

Kerrokseen SY8 liittyi myös huomionarvoinen seikka rakenteessa – ruudussa B oli alimpien hirsien alle sullottu sidottuja risukimppuja (kuva 35). Kimput olivat melko pieniä kooltaan, vain n. reilu 20 cm pituudeltaan. Kimput (kuva 36) oli sidottu yhdestä tai kahdesta kohdin ja niiden toinen pää oli selvästi leikattu. Risujen toinen pää vaikutti poikki purrulta/katkenneelta. Samanlaisia risukimppuja löytyi lähes kaikista ruuduista sekä rakenteen ulkopuolelta. Muissa ruuduissa kimput esiintyivät sikin sokin, eivätkä hirsien välissä kuten ruudussa B. Kimput voivat olla jäännöksiä risuista sidotuista pienistä luudista, mutta todennäköisemmin kimput ovat kerppuja eli yhteen sidotuista lehtipuiden oksista, joita on kerätty eläinten ravinnoksi, mutta myös kuivikkeiksi (Lempiäinen 2002, 56). Kerppujen jäännökset on mahdollisesti heitetty lampeen tahallisesti tai hirsien välejä on tarkoituksella tilkitty näillä risukimpuilla. Osa kerpuista on mahdollisesti kiilautunut hirsien väliin virtaavan veden mukana.

Kuva 35. Digitaalinen kuva nro 42. Risukimppuja sullottuna hirsien väliin. Kuvaaja: M Hyttinen, MV/RHO.

Kuva 36. Digitaalinen kuva nro 43. Lähikuva risukimpusta. Kuvaaja: M. Hyttinen, MV/RHO.

Vaikutti siltä, että kerroksessa oli paljon poisheitettyä materiaalia. SY8 lienee rakenteen käyttöaikana syntynyt yksikkö. Kerroksesta SY8 otettiin näyte ruuduista A ja B. Ruudun B näytteestä (MN3) analysoitiin rönsy- ja konnanleinikin jäännöksiä sekä pihatähtimöä. Kosteikko- ja rantakasveja näytteessä olivat jokapaikansara, suokurjenjalka, rantaluikka, kevätpiippo sekä raate. Kasvit kertovat rannan välittömästä läheisyydestä. Ruudusta A otetussa näytteessä (MN4) oli yksi humalan pähkylä, rönsyleinikin, sarojen ja rantaluikan jäänteitä. (Lempiäinen 2007b).

SY8:n alla alkoi rakenteen pohjoisosassa (ruudut C ja E) SY9 eli tumma, tiivis savimaakerros, jossa oli hieman puuroskaa seassa (n. 15 cm paksu). Yksikkö SY9 esiintyi myös ohuena kerroksena ruutujen B ja D pohjoisosassa. Kerroksesta saatiin talteen ikkunalasia, punasavikeramiikkaa, solmittu oksa sekä punotun köyden katkelma. Yksikkö on syntynyt todennäköisesti melko pian rakenteen käyttöönoton jälkeen.

Kerros SY11 esiintyi ainoastaan ruudussa D, tarkemmin sen eteläosassa, yksikön SY8 alla. Kerros oli siis varsin paikallinen. SY11 oli ruskea, tiivis puuroskakerros, jonka paksuus oli n. 20 cm. Kerros erosi SY8:sta lähinnä värinsä puolesta. Kerroksesta saatiin talteen ainoastaan eläinten luita. Kerroksesta Y11 otettiin maanäyte (MN5), josta analysoitiin kaksi lehtoakileijan (*Aquilegia vulgaris*) siemenjäännettä, rönsy- ja konnanleinikkiä, saroja, mesiangervoa ja vihvilää. On myös huomattava, että näytteestä löydettiin 18 hyönteisjäännettä, joita ei kuitenkaan analysoitu tarkemmin. Lehtoakileija on koristekasvi, joskin se on villiintynyt sittemmin ojanvarsille ja asutuksen lähelle (Lempiäinen 2007b). Lehtoakileija tunnettiin Suomessa jo 1600-luvun lopulla (Tillandz, E. 1683) ja alun perin sitä käytettiin rohdoskasvina rohtotauteihin (<http://siirtolapuutarhat.net/herttoniemi/lehtoakileija.html>). Kirjallisten lähteiden mukaan *apteekkari Julin* istutti Ouluun ensimmäiset lehtoakileijat vuonna 1789 (Väre & al. 2005, 433). On kuitenkin mahdollista, että lehtoakileija tunnettiin Oulussakin jo 1600-luvulla.

Ennen viimeistä kerrosta eli kerrostunutta hiekkaa (SY6), joka on käsitelty raportissa jo aiemmin, tuli rakenteessa esiin SY10 eli harmaa savikerros, joka esiintyi lähinnä rakenteen etelä- ja keskiosissa eli ruuduissa A, B ja D. Kerros oli luonnollinen ja todennäköisesti virtaavan veden paikalle tuomaa. Kerros oli löydötön.

4.4. Eläinten luista

Eläinten luita saatiin talteen jokaisesta ruudusta ja myös rakenteen ulkopuolelta. Luita esiintyi lähes kaikissa yksiköissä lukuun ottamatta yksiköitä SY2, SY5, SY6, SY7 ja SY10. Eläinten luista ei vielä toistaiseksi ole tehty analyysiä. Luista on kuitenkin tunnistettavissa ainakin

naudan ja kissan, mahdollisesti myös hylkeen, luita.²⁹ Eläinluuainesta säilytetään toistaiseksi Oulun yliopiston arkeologian laboratoriossa.

4.5. Rakenteesta

Hirsikehikko muodostui kokonaisuudessaan 29:sta pyöröhirrestä, joiden päät olivat veistettyjä. Muilta osiltaan hirsii ei oltu veistetty, ainoastaan pintaosat puusta oli poistettu suurpiirteisesti. Osassa hirsii olikin vielä myös kaarnaa nähtävissä. Rakenne oli salvottu koirankaulasalvoksilla (kuvat 37-39), joka kuuluu ns. pitkänurkkasalvoksiin.

Kuvat 37-39. Digitaaliset kuvat nrot 82, 91 ja 84. Rakenteen R19 koirankaulasalvoksia. Kuvaajat: M. Hyttinen ja T. Taipaleenmäki, MV/RHO

Harvaa koirankaulasalvosta käytettiin kylmissä rakennuksissa, kuten heinäladoissa tai aitoissa. (Hakalin 2005, 25.) Rakenteen salvosten loveukset olivat hyvin loivat (kuva 37-39), loveuksien syvyyden ollessa muutamasta sentistä n. 10 cm:n.

Kuvat 40 ja 41. Digitaaliset kuvat 59 ja 60. Kuvassa 40 seinämän 1, hirsi nro 7 ja kuvassa 41 seinämän 4 hirsi nro 23 - neulasten painaumuksia puissa. Kuvaaja: M. Hyttinen, MV/RHO.

Muutamissa hirsissä oli nähtävissä neulasten painaumuksia (kuvat 40 ja 41). Vaikutti siltä, että puut olivat olleet vedessä tai ainakin todella kosteassa maassa, jonka seurauksena niiden pinta oli

²⁹ Suullinen tiedonanto tutkija FM Anna-Kaisa Puputilta syksyllä 2007.

pehmennyt ja neulasten, joita sijaitsi runsaasti kaikissa kulttuurimaakerroksissa, jälki painautunut puun pintaan leiman tavoin.

Osassa rakenteen pyöröhirsissä oli nähtävissä säännöllisen malliset reiät (kuva 42 ja 43). Kyseessä ovat mahdollisesti ns. vetoreiät, joita apuna käyttäen puut on kuljettu pois metsästä kaadon jälkeen.³⁰ Se miksi, kaikissa puissa ei ole vetoreikää, selittyisi sillä, että puut ovat mahdollisesti olleet niin pitkiä, että ne on sahattu tai hakattu kirveellä osiin, jolloin reikiä ei ole kaikissa hirsissä. Osa hirsistä olikin selvästi katkaistu kirveellä, osa taas sahattu katki.

Vetoreikä -tulkintaa ei kuitenkaan voida pitää täysin varmana. Hirsien päissä olleet reiät olivat huolellista tekoa (kuva 44) ja siten olleet varmasti isotöiset valmistaa ja niiden teko vienyt paljon aikaa. Hirsien rei'illä on voinut olla myös jokin muu funktio, jokin joka on ollut olennainen myös rakenteen luonteen ja käytön kannalta.

Kuvat 42 ja 43. Digitaaliset kuvat nrot 68 ja 83. Hirsien mahdollisia vetoreikiä. Kuvaajat: T. Taipaleenmäki ja M. Hyttinen, MV/RHO.

Kuva 44. Digitaalinen kuva nro 52. Loveus hirressä nro 26. Kuvattu itään. Kuvaaja: M. Hyttinen, MV/RHO.

Kuva 45. Digitaalinen kuva nro 44. Rakenteen R19 pohjoisosan hirret oli perustettu isoille nurkkakiville. Kuvattu etelään. Kuvaaja: M. Hyttinen, MV/RHO.

³⁰ Suullinen tiedonanto Oulun yliopiston yleisen arkeologian lehtori Pentti Koivuselta syksyllä 2007.

Hirsikehikko oli rakennettu loivaan rinteeseen, jonka takia rakenne seurasi porrasmaisesti topografiaa (kartta 22, pohjavaaitusarvot) – pohjoisosassa sijaitsi 1-2 hirsikertaa päällekkäin, kun taas eteläosassa, jossa maa vietti alaspäin, oli hirsikertoja ainakin 5-6 päällekkäin. Pohjoisosassa, rantapenkereellä, oli rakenne perustettu tukevasti isoille nurkkakiville (kuva 45). Eteläosassa, missä rakenne on todennäköisesti sijainnut vedessä, on hirret perustettu suoraan maapohjalle.

Rakenteessa on todennäköisesti ollut alun perin ruudun D edessä vielä yksi ”ruutu” (kartta 13). Tähän viittaavat seinämän 2, nurkan e (kuva 47) rikkoutuneet hirsien päät. Seinämässä 4 sijaitsi mahdollisesti sahaamalla tehty aukko (kuva 46), joka on todennäköisesti myöhemmin rakenteeseen tehty.

Kuva 46. Digitaalinen kuva nro 54. Kuvattu luoteeseen.
Kuvaaja: M. Hyttinen, MV/RHO.

Kuva 47. Digitaalinen kuva nro 71. Nurkka e, rikkoutuneet hirsien päät. Kuvattu luoteeseen.
Kuvaaja: T. Taipaleenmäki, MV/RHO.

Rakenteen alkuperäinen ja ehyt ulkoseinämien muodostama kehikkorakenne on siis ollut neliskulmainen suorakaide. Todennäköisesti myös hirsikehikon päällä on sijainnut maan- ja vedenpäällisiä rakenteita, jotka ovat kuitenkin maatuneet jäljettömiin tai purettu tarkoituksella pois rakenteen jäädessä käyttämättömäksi.

4.6. Hirsirakenteen ajoitus

Ajoittavia löytöjä olivat rakenteen yhteydestä talteen saadut liitupiipun kopat ja varrenkatkelmat. Liitupiiput ajoittuvat 1600-luvun puolestavälistä 1700-luvun keskipaikkeille. On huomioitavaa, että rakenteen yhteydestä kerroksesta SY8 saatiin talteen pala piiposliinia.

Piiposliinia alettiin valmistaa Englannissa vasta 1760-luvulla (Bartels 1999, 238, 419). Piiposliinin palanen lienee joutunut kerrokseen myöhemmin, mahdollisesti kaivinkoneella kaivamisen yhteydessä.

Rakenteen lähes jokaisesta stratigrafisesta yksiköstä, saatiin talteen vesistön läheisyyteen viittaavaa esineistöä: ongenkoukkuja, verkonpainoja, kohoja, merran vanteiden katkelmia, neitsyitä, pesukarttu sekä mahdollisia veneen katkelmia yms. Esineistö viittaa lampea käytetyn kaatopaikan tapaan eli sinne on heitelty kaikenlaista jätettä ja rikkimennyttä tavaraa mm. keramiikan sirpaleita, kengänpohjia yms. Joka tapauksessa kalastukseen ja vesistöön liittyvää esineistöä saatiin talteen lähes jokaisesta yksiköstä ja ruudusta, joten esineistön voidaan katsoa vahvistavan tulkintaa rakenteen ja lammen samanaikaisuudesta (rakenne ollut käytössä lammen ”elinkaaren” aikana). Esineet viittaavat aikaan 1600- ja 1700-luvuille, jolloin alueella on sijainnut ns. *Hjärpen* lampi (kartat 48 ja 49). Vanhoissa kartoissa lampi on sijainnut vielä 1600-luvun puolessa välissä keskeisellä paikalla kaupunkia ja lammesta on ollut kapea ojayhteys mereen. Claessonin kartassa vuodelta 1648-1649 voidaan nähdä, että lammen pohjoisrannalla on sijainnut korttelialuetta ja länsirannalla aittoja (kuva 48). Vuoden 1649 regulointisuunnitelmassa on niin ikään merkitty lammen pohjoisrannalle korttelialuetta ja aittoja (kuva 49).

Kuva 48. Ote Claes Claessonin laatimasta kartasta vuosilta 1648-1649.
Lähde: Kostet 1995, 56, kartta 20.

Kuva 49. Ote Claes Claessonin laatimasta Oulun regulointisuunnitelmasta vuodelta 1649
Lähde: Niskala 2002, 18.

Kirjallisista lähteistä löytyy maininta kyseisestä lammikkotontista vuodelta 1761, jolloin se myytiin *kauppias Abraham Stömmerille* sadan kuparitaalarin hinnalla. Ostaja sitoutui kuivattamaan ja käyttämään ostamansa maan rakennustonttina. (Halila 1953, 81.) Lampi on myymisen aikaan ollut todennäköisesti maankohoamisen seurauksena jo melko umpeenkasvanutta vesijättömaata. Vuoden 1763 (kuva 5) kartasta havaitaan, että *Länkisen lampi* (= *Hjärpen lampi*) on kuivattu ja uudet maa-alueet on jaettu tonttimaiksi

(Arkkitehtitoimisto J. Teppo Oy 2004, 11). Näin ollen lampi on kuivattu melko pian myynnin jälkeen.

Rakenteen sijainti vahvistaa ajoitusta 1600-luvulta 1700-luvun alkupuolelle. Hirsikehikko oli rakennettu selkeästi alueen topografian mukaisesti: rakenne sijaitsi loivassa rinteessä (kartta 22, pohjakorkeudet), jonka pohjoisosa sijaitsi korkeammalla (1,8-1,9 m mpy) ja eteläosa matalammalla 0,6-0,7 m mpy. Näin ollen rakenteen pohjoisosa on todennäköisesti sijainnut kuivalla maalla ja eteläosa, ja osin myös rakenteen keskiosa, vedessä. Rakenteen hirsikerrat myötäilivät topografiaa siten, että ylemmällä tasolla (so. lammen ranta-alueella) sijaitsi vain muutama hirsikerta. Rakenne laskeutui alueen topografiaa myötäillen alemmas ja näin ollen hirsikertojen määrä lisääntyi alemmas mentäessä (kuvat 50 ja 51).

Kuvat 50 ja 51. Digitaalinen kuvat nrot 48 ja 65. R19 oli rakennettu loivaan rinteeseen – rakenne oli porrastettu maaston mukaan. Kuvattu koilliseen (kuva 28) ja länteen (kuva 29). Kuvaajat: T. Taipaleenmäki ja M. Hyttinen, MV/RHO.

Rakenteen hirsistä otettiin kaikkiaan 16 näytettä (liite 7), joista 5 lähetettiin ajoitettavaksi Joensuun yliopistoon. Näytteistä neljä päätettiin ajoittaa, jotka kaikki olivat peräisin männystä. Yhden hirren pinnasta oli tuhoutunut arviolta kymmenkunta vuosilustoa, joten tälle ei saatu aivan tarkkaa ajoitusta. Puu oli kuitenkin kaadettu aikavälillä 1651-1660. Kolmesta muusta näytteestä saatiin vuodentarkka ja täysin yhtenevä ajoitustulos, joka antoi tulokseksi talvikauden 1655-1656 eli puut on kaadettu kevättalvella 1656. (Zetterberg 2008.) Löytöjen, sijaintinsa ja vuosilustojen perustella R19 on rakennettu 1600-luvun puolessa välissä, tarkalleen vuonna 1656. Rakennusaika on näin ollen vuoden 1652 jälkeisen suurpalon jälkeinen ja sen käyttöaika on esineistön perusteella ulottunut 1600-luvun lopulla tai 1700-luvun alkuun.

Rakenne R19 on poistunut käytöstä mahdollisesti jo 1700-luvun alkupuolella, viimeistään kuitenkin 1760-luvulla, jolloin lampi kuivatettiin. Rakenteessa ei ollut merkkejä

tuhoutumisesta esim. tulipalossa – palokerroksia ei havaittu, eikä löytöaines ollut palanutta. Vuonna 1705 tiedetään Oulussa olleen kolme suurta paloa, jotka riehuiivat Hahtiperässä ja kolmannessa sekä neljännessä kaupunginosassa (Virkkunen 1953, 130-131). On kuitenkin mahdollista, että rakenteen R19 maanpäälliset osat ovat 1700-luvun alun paloissa tuhoutuneet, mutta vedessä olleet hirsirakenteet ovat säilyneet. Todennäköisesti R19 on kuitenkin osin purettu (päällimmäiset kerrokset) pois rakenteen jäädessä käyttämättömäksi lammen umpeen kasvamisen ja kuivatuksen myötä. Näin ollen osa puuroskakerroksista on mahdollisia täyttökerroksia, joilla rakenne on lammen kuivatuksen jälkeen täytetty. Alimmat puuroskakerrokset ovat mahdollisesti rakenteen käytön aikana syntyneitä likamaakerroksia. Tähän viittaa puuroskakerrosten löytöaines – puuroskakerrokseen ei ole sekoittunut nuorempaa löytöateriaalia.

4.7. Tulkintaa

Rakenne R19 eli hirsikehikko tulkittiin rakennuksen hirsiarinaksi. Tähän viittaavat rakenteen muoto ja rakennustekniikka. Rakennus on salvostyyppinsä perusteella ollut ns. kylmä rakennus - hirsien välit olivat harvat. Rakenne ei siis ole ollut asumiskäytössä, vaan varastotilana, mahdollisesti aittana. Koska löytöaines koostui kalastukseen ja vesistöön liittyvistä esineistä ja rakenne sijaitsi osin vedessä, on todennäköistä, että rakenne on jäännös ranta-aitasta tai kalastukseen liittyvästä varastoaitasta (vrt. kuva 52).

Kuva 52. Nuottakota eli nuottakoppeli Muonion Jierisjärven Keimiönniemessä..
Lähde: Sinisalo Hannu 1982, *Suomalainen perinnekuvasto*, 433. Kuva:
Museovirasto, Ilmari Manninen.

Lampi, jonka reuna-alueella rakenne R19 on sijainnut, on ollut hyvin matala kesän 2007 Virastotalon tontin pelastuskaivausten ja hirsikehikon R19 pelastuskaivausten perusteella. Kesän 2007 kaivausten mukaan lammen pohjakerros saavutettiin korkeudella 1,5 m mpy, jonka alapuolella alkoi melko pian peruskallio. Lammen täyttökerroksen alkoivat n. 1-1,2 m mpy. (Oikarinen 2008.) Hirsikehikon pohjavaaituksen mukaan lammen reuna on sijainnut korkeudella n. 1,9 m mpy, josta rinne on loivasti laskeutunut syvemmälle aina 0,6 m mpy:n saakka. Hirsikehikon täyttökerrokset alkoivat korkeudella n. 2,5 m mpy. Tämän perusteella lammen syvyys on ollut n. 1-2 metrin luokkaa alueen topografiasta riippuen.

Vuonna 1997 suoritettiin kaivaustutkimuksia Aleksanterinkatu 8:ssa, joka sijaitsee hyvin lähellä virastotalon tonttia. Tutkimuksessa havaittiin merkkejä lammen vesiuomasta, joka on laskenut mereen. Uoman leveys näyttäisi olevan n. 1,5 m ja pohjakerkeus 1,5 m mpy uoman reunan sijaitessa korkeudella 2,5 m mpy. (Kehusmaa 1997, 7, kartta 2 ja 9.) Tutkimuksen perusteella uoma on ollut kapea ja vain noin yhden metrin syvyinen.

Kaupungin satama, Hahtiperä, oli jo 1600-luvulla hyvin matalaa aluetta. Jo tuolloin osa laivoista jouduttiin ankkuroimaan kauemmas merelle, redille, josta laivojen lastit kuljetettiin maihin veneillä. Kirjallisista lähteistä löytyy mainintoja säännöistä, joissa kielletään maaduttavien aineiden, lastujen tai ”muun törön” tuonti satamavesiin. Niin suuri oli sataman mataloitumisen ongelma, että sakon uhallä kiellettiin myös puiden hakkaus ja lautojen veisto merenjäällä. (Virkkunen 1953, 264.) Sama maatumisongelma lienee vaivannut virastotalon tontin lampea. Näin ollen koko satama-alue oli hyvin matalaa aluetta, kuten myös lampi ja sen vesiuoma mereen. Lampea on hyvin voitu käyttää veneiden pitopaikkana ja sen rannoilla on todennäköisesti sijainnut aittoja. Suuret alukset eivät ole lampeen päässeet kuitenkaan purjehtimaan, vaan kulku uomaa pitkin mereltä lampeen ja päinvastoin on tapahtunut veneillä.

5. ALUSTAVIA PÄÄTELMIÄ LÖYTYNEISTÄ PUURAKENTEISTA

Virastotalon valvonnassa löydettiin yhteensä kolme järeää hirsirakennetta: R4, R11ab ja R19 (kartat 1-2). Ne olivat hieman samankaltaisia kehikkomaisia rakenneosia, mutta eivät kuitenkaan selkeästi samanlaisia. Selkeästi samankaltaisimmat olivat R11ab ja R19. Rakenne R4 sen sijaan poikkesi hieman ulkoasultaan, sijainniltaan ja sijaitsi myös lammenkuivatuskerrosten päällä. R11ab ajoittuu rakenteen R19 dendrokronologisen ajoituksen ja kevään 2007 pelastuskaivauksen perusteella sekä vuoden 2006 pelastuskaivauksen dendrokronologisten ajoitusten perusteella 1600-luvun puoleen väliin. Perusteena tälle ovat rakenteen ulkomuoto ja kerrosten korkeus sekä niiden stratigrafiset suhteet, vaikka 1600-luvulle selkeästi ajoitettavia esineitä ei valvonnassa löytynyt. Valvonnan yhteydessä vahvistui myös kokonaistulkinta siitä, että pelastuskaivauksissa keväällä 2007 osin tutkittu rakenne CR3 ja vuonna pelastuskaivausten C-ajassa 2006 löytynyt rakenne CR3 ovat samanikäistä ja todennäköisesti samaa rakennetta kuin R11ab ja ajoittuneet 1670-luvulle.³¹ R4-rakenteen ajoitus on toistaiseksi osin epäselvä, mutta funktio lienee samankaltainen, siis arina, kuten myös rakenteissa R11ab ja R19.

Löydetyt rakenteet, jotka ajoittuvat 1600-luvulle, ovat sijainneet todennäköisesti lammessa tai sen ranta-alueella (kuvat 1-3). Tästä todistavat myös löytyneet rantapenkereet ja niiden myötäisesti löytyneet puurakenteet kuten R19. Muista rakenteista pengerrystä ei voinut erottaa näin selkeästi, mutta esimerkiksi pelastuskaivauksen C-alueella oli selkeästi nähtävissä veden virtaama alue ja siihen uponneet hirsirakenteet.³² Lammen syvyydestä ja merellisestä yhteydestä voidaan tehdä tutkimusten perusteella alustavia tulkintoja. Lammen kuivatuskerrosten paksuuden ja ajoitettujen rakenteiden perusteella lammen syvyys olisi noin 1,28-1,58 m. Mitta on laskettu pelastuskaivauksissa mitattujen rakenteiden CR3 ja BKR19 korkeuksien ja niihin liittyvien kerrosten perusteella ja pohjasaven alkamiskohdasta.³³ Lampi olisi alkanut korkeudesta noin 2,3-2,5 m mpy ja jatkunut syvimmillään kohtaan noin 0,6 m mpy (ks. kartta 22). Lammen vesiuoma on havaittu vuoden 1997 kaivaustutkimuksissa Aleksanterinkatu 8:ssa, jossa löytynyt sedimentoitunut hiekka ja savi tulkittiin veden virtaama-alueeksi. Karttojen perusteella sen leveys olisi noin 1,5 m ja syvyys 1 m.³⁴

³¹ Oikarinen 2008, s. 90-94. Ajoitustulokset Zetterberg & Kallio 2007, s. 2. Zetterberg 2007, s. 2, 4, 7. Vuoden 2006 pelastuskaivausraportti Kallio 2007.

³² Oikarinen 2008, s. 78, 91. Kuva 8, kartta 32.

³³ Oikarinen 2008, Liite 3. s. 18, 26.

³⁴ Kehusmaa 1997, s. 7. Kartat 2 ja 9.

Tämän perusteella ja lammen vesiuoman on ollut melko kapea ja matala. Lampi on ollut tutkituilta kohdin noin 1-2 metrin syvyinen, mutta se voi syvetä keskiosissa. Näin ollen lammessa on voitu liikkua veneillä, ei isoimmilla aluksilla. Löytyneet hirsirakenteet liittyvät lammen käyttöön esimerkiksi kaupunkilaisten venepoukamana tai varastoalueena, jossa on säilytetty veneitä tai kalastukseen liittyvää välineistöä ja suoritettu muita kaupunkilaisten arkielämään liittyviä askareita kuten pesty pyykkiä. Hirsirakenteet ovat siis todennäköisesti arinarakenteita, joiden päällä on ollut jonkinlainen rakennus. Näistä jäljellä ovat vain niiden vedessä olleet perustukset. Löytyneet esineet ja niiden kappaleet voivat viitata erilaisiin arkiaskareisiin tai siihen, että lampea on käytetty myös kaatopaikan tapaan. Lammessa on mahdollisesti ollut myös kalaa, koska sillä on ollut yhteys mereen. Mahdollisesti lammen käyttöön liittyvät ainakin osin kuivatuskerroksista löytyneet puurakenteet, joiden tulkinta on vasta aluillaan. Lammen täytön aikana järeät rakenteet on jätetty paikalleen, ja ne ovat mahdollisesti toimineet myös tukirakenteina paikalle myöhemmin rakennettavia rakenteita varten.

6. YHTEENVETO JA SUOSITUKSET VIRASTOTALON KORTTELIN TULEVAISUUDELLE

Ouluun rakennettavan uuden virastotalon rakennuksen pohjarakennuksen alue seurattiin kesän 2007 aikana kaivaustutkimuksien loputtua toukokuussa 2007, ja jolloin havaittiin että tontilla on paljon dokumentoimattomia puurakenteita, joiden ikä ja luonne ei ollut selvillä. Pohjarakennustöiden aikana rakennettava alue oli aidattu ponttiaidalla ja sen sisäpuolinen alue kaivettiin tyhjäksi maa-aineksesta aina kallioperään saakka. Ylimmät maakerrokset noin 2,5 m mpy saakka oli poistettu alueelta ennen arkeologien töiden alkamista, ja tässä yhteydessä tontilta on kaivettu noin 1800-luvulle ajoittuvat kulttuurikerrokset ja niiden sisältämät rakenteet kuten kivijalat. Työn luonteena oli lähinnä tarkkailla löytyviä rakenteita, kuvata ne ja tehdä tärkeimmistä yksinkertaisia mittauspiirroksia, eli dokumentointitavoiltaan seurantatyö ei vastaa ns. arkeologista valvontaa. Tähän on kiinnitettävä huomiota, jos arvioidaan dokumentointitarkkuutta ja rakenteista saatuja ja taltioituja tietoja. Kaikkea löytyvää materiaalia ei otettu talteen, vain satunnaisotoksia löydöistä kaivinkoneen työskentelyn aikana tai rakenteita puhdistettaessa. Rakenteita tai niiden osia oli verrattain vaikea dokumentoida tai mitata paikalleen useita metrejä korkean ponttiaidan sisäpuolella. Aivan työn loppuvaiheessa dokumentoitiin yksi järeä hirsirakenne (R19) kaivauksenomaisesti, mutta pääosin tutkiminen tehtiin hyvin nopeana lapiotyönä.

Seurantatyön perusteella virastotalon kortteli on arkeologisesti erittäin kiinnostava, ja orgaaninen löytömateriali ja puuaines on säilyvyysasteeltaan erittäin hyväkuntoista. Paikalla sijainnut lampi, kostea maa ja sen tiivis täyttäminen puulastuja sisältävällä maalla on säilyttänyt löydöt ja rakenteet erittäin hyvin hapettomassa ympäristössä. Kaivamaton korttelialue pitää hyvin todennäköisesti sisällään samankaltaisia puurakenteita kuin kevään 2007 pelastuskaivauksissa ja valvonnassa löydettiin. Vanhimmat rakenteet ovat ainakin 1650-luvulta, ja siten ne ovat vanhimpia Oulun kaupungin perustamisvuosisadalta tunnettuja muinaisjäännöksiä. Lammen kuivatuskerrokset ovat sikäli erikoislaatuisia, että ne ajoittuvat 1700-luvun jälkimmäiselle puoliskolle, mutta voivat peittää vanhempia rakenneosia, jotka on jätetty paikalleen lampeen tai sen reunamille, joten kivijalkojen alta voi tulla vanhempia rakenteita, joihin kuivatuskerrosten löytöaines ei ajoitukseltaan suoranaisesti viittaa. Toisaalta samalta korkeudelta voi löytää nuorempia, selkeästi 1700-1800-luvulle ajoittuvia puurakenteita, joihin liittyvät kerrostumat ja niiden sisältämät löydöt viittaavat myös ajallisesti.

Rakenteiden kunto ei välttämättä kerro niiden ikää, vaan vanhemmat rakenteet ovat juurilammen kosteuden ja hapettomien kerrosten takia hyvin säilyneitä. Jos virastotaloa ympäröivään kortteliin suunnitellaan maankäyttöä, kesän 2007 kaivausten ja seurannan perusteella on pidettävä erittäin tärkeänä, että kulttuurikerroksia sisältävät alueet ja mahdollisesti muinaisjäännöksiä sisältävät alueet tutkitaan mahdollisimman perusteellisesti ja huolellisesti. Lampialueesta löytyy suhteellisen vähän kirjallisia tietoja ja Oulun kosteikkoja on tutkittu hyvin vähän. Oulun virastotalon tontin kaupunkiarkeologiset tutkimukset osoittavat, että kosteikkoalueiden tutkimukset ovat hyvin tärkeitä arkeologisissa tutkimuksissa, koska niissä säilynyt löytöaineisto on luonteeltaan ainutlaatuista. Tutkimuskohteena ne ovat erinomaisia selvitettäessä Oulun kaupungin historiaa kirjoittamattomien tietojen osalta.

Oulussa 27.2.2008

Teija Oikarinen
Tutkija

Marika Hyttinen
Tutkija

OULU, Virastotalo 2007 (VIRTA-07), Hirsikehikko (R19) Mustavalkonegatiivit, Filmi 1										
ID	Ala_nro	Negatiivi_nro	Kunta	Kohde	Pvm	Klo	Suunta	Kuva-aihe	Kuvaaja	
125746	1		24 Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	7.9.2007	10:39:00	koillinen	Ruutu D, SY5:n päällä olleet hiittyneet puut	M. Hyttinen	
125746	poistettu		23 Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	7.9.2007	10:40:00	pohjoinen	Ruutu D, SY5:n päällä olleet hiittyneet puut	M. Hyttinen	
125746	2		22 Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	7.9.2007	10:41:00	koillinen	Ruutu D, SY5:n päällä olleet hiittyneet puut	M. Hyttinen	
125746	3		21 Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	7.9.2007	10:42:00	lounas	Ruutu D, SY5:n päällä olleet hiittyneet puut	M. Hyttinen	
125746	4		20 Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	7.9.2007	10:44:00	lounas	Ruutu D, SY5:n päällä olleet hiittyneet puut	M. Hyttinen	
125746	5		19 Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	7.9.2007	10:46:00	eteiä	Ruutu D, SY5:n päällä olleet hiittyneet puut	M. Hyttinen	
125746	6		18 Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	10.9.2007	9:34:00	eteiä	R19, pohj.pääty, iänsiosa	M. Hyttinen	
125746	poistettu		17 Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	10.9.2007	9:34:00	eteiä	R19, pohj.pääty, iänsiosa	M. Hyttinen	
125746	7		16 Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	10.9.2007	9:35:00	eteiä	R19, pohj.pääty	M. Hyttinen	
125746	poistettu		15 Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	10.9.2007	9:36:00	eteiä	R19, pohj.pääty	M. Hyttinen	
125746	8		14 Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	10.9.2007	9:36:00	kaakko	R19, yleiskuva	M. Hyttinen	
125746	9		13 Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	10.9.2007	13:18:00	eteiäkaakko	R19, seinämä 1, pohjamaa kehikon alla	M. Hyttinen	
125746	10		12 Oulu	Virastotalo-07,	10.9.2007	13:18:00	eteiäkaakko	R19, seinämä 1, pohjamaa kehikon	M. Hyttinen	

**OULU, Virastotalo 2007 (VIRTA-07), Hirsikehikko (R19)
Mustavalkonegatiivit, Filmi 1**

ID	Ala_nro	Negatiivi_nro	Kunta	Kohde	Pvm	Klo	Suunta	Kuva-aihe	Kuvaaja
				hirsikehikko				alla	
125746 11		11	Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	10.9.2007	13:20:00	kaakko	seinämien 1 ja 7 nurkkasalvokset	M. Hyttinen
125746 12		10	Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	10.9.2007	14:57:00	pohjoinen	Ruutu B, SY8, seinämä 7, risukimppuja tungettuna alimman hirren alle	M. Hyttinen
125746 13		9	Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	10.9.2007	14:58:00	pohjoinen	Ruutu B, SY8, seinämä 7, risukimppuja tungettuna alimman hirren alle	M. Hyttinen
125746 14		8	Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	11.9.2007	16:57:00	etelä	D- ja E-ruudut, itäpuoli	T. Taipaleenmäki
125746 poistettu		7	Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	11.9.2007	16:58:00	etelä	A-, B- ja C-ruudut, länsipuoli	T. Taipaleenmäki
125746 15		6	Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	11.9.2007	16:59:00	itä	C- ja E-ruudut	T. Taipaleenmäki
125746 16		5	Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	11.9.2007	17:00:00	koillinen	seinämä 1	T. Taipaleenmäki
125746 17		4	Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	11.9.2007	17:02:00	luode	seinämä 2	T. Taipaleenmäki
125746 18		3	Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	11.9.2007	17:04:00	luode	seinämä 3 ja 4	T. Taipaleenmäki
125746 19		2	Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	11.9.2007	17:06:00	luode	ruutu D	T. Taipaleenmäki
125746 20		1	Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	11.9.2007	17:08:00	itä	seinämä 5, alin hirsi (nro 28) salvos/vetoreikä?	T. Taipaleenmäki

Filmi 2

OULU, Virastotalo 2007 (VIRTA-07), Hirsikehikko Mustavalkonegatiivit, Filmi 2										
ID	Ala_nro	Negatiivi_nro	Kunta	Kohde	Pvm	Klo	Kuva-aihe	Suunta	Kuvaaja	
125746	21	36	Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	11.9.2007	17:10:00	seinämä 5	länsi	T. Taipaleenmäki	
125746	22	35	Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	11.9.2007	17:12:00	R19, yleiskuva	luode	T. Taipaleenmäki	
125746	23	34	Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	11.9.2007	17:12:00	R19, yleiskuva	pohjoinen	T. Taipaleenmäki	
125746	24	33	Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	11.9.2007	17:13:00	R19, yleiskuva	koillinen	T. Taipaleenmäki	
125746	poistettu	32	Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	11.9.2007	17:16:00	R19, yleiskuva + työmaa	lounas	T. Taipaleenmäki	
125746	25	31	Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	11.9.2007	17:18:00	R19, yleiskuva + työmaa	lounas	T. Taipaleenmäki	
125746	26	30	Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	12.9.2007	8:23:00	seinämä 1, nurkka a, päätyhirret (1 m mitta)	kaakko	M. Hyttinen . Hyttinen	
125746	27	29	Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	12.9.2007	8:24:00	seinämä 1, nurkka/kohta b (1 m mitta)	kaakko	M. Hyttinen	
125746	28	28	Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	12.9.2007	8:25:00	seinämä 1, nurkka c, (1,6 m mitta)	itäkoillinen	M. Hyttinen	
125746	29	27	Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	12.9.2007	8:27:00	seinämä 1, nurkka d (1,8 m mitta)	koillinen	M. Hyttinen	
125746	30	26	Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	12.9.2007	8:29:00	R19, lounaisosa (1,8 m mitta)	koillinen	M. Hyttinen	
125746	31	25	Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	12.9.2007	8:32:00	seinämä 2, nurkka e (1,4 m mitta), rikkoutuneet hirsien päät	luode	M. Hyttinen	
125746	32	24	Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	12.9.2007	8:33:00	seinämä 3, nurkka f (1,2 m mitta)	luode	M. Hyttinen	
125746	33	23	Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	12.9.2007	8:34:00	seinämä 4, nurkka g (0,8 m mitta),	länsiluode	M. Hyttinen	

**OULU, Virastotalo 2007 (VIRTA-07), Hirsikehikko
Mustavalkonegatiivit, Filmi 2**

ID	Ala_nro	Negatiivi_nro	Kunta	Kohde	Pvm	Klo	Kuva-aihe	Suunta	Kuvaaja
				hirsikehikko			hirsien sahatut päät		
125746	34	22	Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	12.9.2007	8:35:00	seinämä 4, nurkka h (0,8 m mitta) hirsien sahatut päät	pohjoinen	M. Hyttinen
125746	35	21	Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	12.9.2007	8:38:00	seinämä 5, nurkka i (0,8 m mitta)	lounas	M. Hyttinen
125746	36	20	Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	12.9.2007	8:41:00	seinämä 7, kohta j (0,8 m mitta)	lounas	M. Hyttinen
125746	37	19	Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	12.9.2007	8:43:00	seinämä 7, kohta j (0,8 m mitta)	lounas	M. Hyttinen
125746	38	18	Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	12.9.2007	8:46:00	ruutu A (1 m mitta)	lounas	M. Hyttinen
125746	39	17	Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	12.9.2007	8:48:00	ruutu B, (1 m mitta), ruutu A näkyy takana	etelä	M. Hyttinen
125746	40	16	Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	12.9.2007	8:51:00	ruutu C, (1 m mitta)	itä	M. Hyttinen
125746	41	15	Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	12.9.2007	9:05:00	ruutu E (1 m mitta)	länsi	M. Hyttinen
125746	42	14	Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	12.9.2007	9:07:00	ruutu D (1 m mitta)	lounas	M. Hyttinen
125746	poistettu	13	Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	12.9.2007	9:37:00	R19, yleiskuva	länsiluode	M. Hyttinen
125746	43	12	Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	12.9.2007	9:38:00	R19, yleiskuva	länsiluode	M. Hyttinen
125746	poistettu	11	Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	12.9.2007	9:40:00	R19, yleiskuva + työmaa	luode	M. Hyttinen
125746	44	10	Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	12.9.2007	9:41:00	R19, yleiskuva	luode	M. Hyttinen
125746	poistettu	9	Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	12.9.2007	9:41:00	R19, yleiskuva	luode	M. Hyttinen

**OULU, Virastotalo 2007 (VIRTA-07), Hirsikehikko
Mustavalkonegatiivit, Filmi 2**

ID	Ala_nro	Negatiivi_nro	Kunta	Kohde	Pvm	Klo	Kuva-aihe	Suunta	Kuvaaja
125746	45	8	Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	12.9.2007	14:37:00	seinämä 1, nurkka/kohta b, salvos	ylhäältä	M. Myttinen
125746	poistettu	7	Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	12.9.2007	14:38:00	hirren vetoreikä (?), seinämä 5 ylin hirsi (nro 24)	ylhäältä	M. Myttinen
125746	46	6	Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	12.9.2007	14:39:00	hirren vetoreikä (?), seinämä 5 ylin hirsi (nro 24)	ylhäältä	M. Myttinen
125746	47	5	Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	12.9.2007	14:42:00	koirankaulasalvos	ylhäältä	M. Myttinen
125746	48	4	Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	12.9.2007	14:42:00	koirankaulasalvos	ylhäältä	M. Myttinen
125746	49	3	Oulu	Virastotalo-07, hirsikehikko	12.9.2007	14:42:00	koirankaulasalvos	ylhäältä	M. Myttinen
125746	poistettu	2							
125746	poistettu	1							

Oulu, Virastotalo (VIRTA-07). T. Oikarinen. Mustavalkonegatiivit.

ID	Nro	Kunta	Kohde	Alihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	PVM	Vuosi	Tyyppi
125746:50	1	Oulu	Virastotalo R4		Parvekkeelta	270 MP	MP	10.8.	2007	mv
125746:51	2	Oulu	Virastotalo R4, taustalla Pakkahuoneenkadun rakennus		Parvekkeelta	270 MP	MP	10.8.	2007	mv
125746:52	3	Oulu	Virastotalo R4		Parvekkeelta	270 MP	MP	10.8.	2007	mv
125746:53	4	Oulu	Virastotalo Saavi ja vanteet		Esinekuva		TO	14.8.	2007	mv
125746:54	5	Oulu	Virastotalo Saavi		Esinekuva		TO	14.8.	2007	mv
125746:55	6	Oulu	Virastotalo Ehjä vanne		Esinekuva		TO	14.8.	2007	mv
125746:56	7	Oulu	Virastotalo Vanne		Esinekuva		TO	14.8.	2007	mv
125746:57	8	Oulu	Virastotalo Saavi		Esinekuva		TO	14.8.	2007	mv
125746:58	9	Oulu	Virastotalo R19, itäreuna, eteläosa				TO	3.9.	2007	mv
125746:59	10	Oulu	Virastotalo R19, itäreuna, pohjoisosa			320 TO	TO	3.9.	2007	mv
125746:60	11	Oulu	Virastotalo R19, kaakkoisreuna			50 TO	TO	3.9.	2007	mv
125746:61	12	Oulu	Virastotalo			320 JPJ	JPJ	3.9.	2007	mv
125746:62	13	Oulu	Virastotalo R19, eteläreuna			30 TO	TO	3.9.	2007	mv
125746:63	14	Oulu	Virastotalo R19, länsireunan eteläosa			110 TO	TO	3.9.	2007	mv
125746:64	15	Oulu	Virastotalo R19, länsireunan keskiosa			110 TO	TO	3.9.	2007	mv
125746:65	16	Oulu	Virastotalo R19, länsireunan pohjoisosa			110 TO	TO	3.9.	2007	mv
125746:66	17	Oulu	Virastotalo R19, lounaisnurkka			50 TO	TO	3.9.	2007	mv
125746:67	18	Oulu	Virastotalo R19, lounaisnurkka				TO	3.9.	2007	mv
125746:68	19	Oulu	Virastotalo R19, länsireunan pohjoisosa				TO	3.9.	2007	mv
125746:69	20	Oulu	Virastotalo R19, yksityiskohta länsireunalta, veistetty hirren pää				TO	3.9.	2007	mv
125746:70	21	Oulu	Virastotalo R19, länsireunan pohjoispää, veistetty hirren pää				TO	3.9.	2007	mv
125746:71	22	Oulu	Virastotalo R19, yleiskuva				JPJ	3.9.	2007	mv
125746:72	23	Oulu	Virastotalo R19, yleiskuva				JPJ	3.9.	2007	mv
125746:73	24	Oulu	Virastotalo R19, yleiskuva		Parvekkeelta		JPJ	3.9.	2007	mv
125746:74	0	Oulu	Virastotalo R19, yleiskuva		Parvekkeelta		JPJ	4.9.	2007	mv
125746:75	1	Oulu	Virastotalo R19, yleiskuva		Parvekkeelta		JPJ	4.9.	2007	mv
125746:76	2	Oulu	Virastotalo R19, yleiskuva		Parvekkeelta		JPJ	4.9.	2007	mv

Oulu, Virastotalo (VIRTA-07). T. Oikarinen. Mustavalkonegatiivit.

ID	Nro	Kunta	Kohde	Alhe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	PVM	Vuosi	Tyyppi
125746:77	3	Oulu	Virastotalo	R19, yleiskuva			JPJ	4.9.	2007	mv

**OULU, Virastotalo 2007 (VIRTA-07), Hirsikehikko (R19)
Diapositiiviluettelo**

ID	Ala_nro	Diapositiivi_nro	Kunta	Kohde	Pvm	Klo	Kuva-aihe	Suunta	Kuvaaja	Tyyppi
125747 1		21	Oulu	Virastotalo, hirsikehikko	6.9.2007	7:46:00	paikoilleen hajonnut tynnyri ruutu C, SY1	etelä	T. Taipaleenmäki	dia
125747 poistettu		20	Oulu	Virastotalo, hirsikehikko	6.9.2007	7:48:00	paikoilleen hajonnut tynnyri ruutu C, SY1	itä	T. Taipaleenmäki	dia
125747 2		19	Oulu	Virastotalo, hirsikehikko	6.9.2007	8:20:00	paikoilleen hajonnut tynnyri ruutu C, SY1	etelä	T. Taipaleenmäki	dia
125747 poistettu		18	Oulu	Virastotalo, hirsikehikko	6.9.2007	8:22:00	paikoilleen hajonnut tynnyri ruutu C, SY1, yks.kohta	länsi	T. Taipaleenmäki	dia
125747 3		17	Oulu	Virastotalo, hirsikehikko	6.9.2007	13:14:00	ruutu D, hiilyneet puut SY5:n päällä	lounas	T. Taipaleenmäki	dia
125747 4		16	Oulu	Virastotalo, hirsikehikko	6.9.2007	13:16:00	ruutu D, hiilyneet puut SY5:n päällä	koillinen	T. Taipaleenmäki	dia
125747 poistettu		15	Oulu	Virastotalo, hirsikehikko	6.9.2007	13:20:00	ruutu D, hiilyneet puut SY5:n päällä	lounas	T. Taipaleenmäki	dia
125747 5		14	Oulu	Virastotalo, hirsikehikko	6.9.2007	13:21:00	ruutu D, hiilyneet puut SY5:n päällä	etelä	T. Taipaleenmäki	dia
125747 6		13	Oulu	Virastotalo, hirsikehikko	6.9.2007	14:04:00	ruutu C, SY1, tynnyrin puolikas	etelä	M. Hyttinen	dia
125747 poistettu		12	Oulu	Virastotalo, hirsikehikko	6.9.2007	14:04:00	ruutu C, SY1, tynnyrin puolikas	etelä	M. Hyttinen	dia
125747 7		11	Oulu	Virastotalo, hirsikehikko	6.9.2007	14:05:00	ruutu C, SY1, tynnyrin puolikas	lounas	M. Hyttinen	dia
125747 poistettu		10	Oulu	Virastotalo, hirsikehikko	6.9.2007	14:05:00	ruutu C, SY1, tynnyrin puolikas	lounas	M. Hyttinen	dia
125747 poistettu		9	Oulu	Virastotalo, hirsikehikko	6.9.2007	14:22:00	ruutu C, SY1, tynnyrin seinäautojen poiston jälkeen	länsiluode	M. Hyttinen	dia

**OULU, Virastotalo 2007 (VIRTA-07), Hirsikehikko (R19)
Diapositiiviluettelo**

ID	Ala_nro	Diapositiivi_nro	Kunta	Kohde	Pvm	Klo	Kuva-aihe	Suunta	Kuvaaja	Tyyppi
125747	8		Oulu	Virastotalo, hirsikehikko	6.9.2007	14:22:00	kahden vanteen jäljet maassa ruutu C, SY1, tynnyrin seinäautojen poiston jälkeen kahden vanteen jäljet maassa	länsiluode	M. Hyttinen	dia
125747	poistettu		Oulu	Virastotalo, hirsikehikko	7.9.2007	14:23:00	ruutu C, SY1, tynnyrin seinäautojen poiston jälkeen kahden vanteen jäljet maassa	eteä	M. Hyttinen	dia
125747	poistettu		Oulu	Virastotalo, hirsikehikko	7.9.2007	9:30:00	työkuva, R19:sta kaivetaan	luode	M. Hyttinen	dia
125747	9		Oulu	Virastotalo, hirsikehikko	7.9.2007	9:31:00	työkuva, R19:sta kaivetaan	luode	M. Hyttinen	dia
125747	poistettu		Oulu	Virastotalo, hirsikehikko	7.9.2007	9:33:00	yleiskuva, hirsikehikko (R19)	luode	M. Hyttinen	dia
125747	10		Oulu	Virastotalo, hirsikehikko	7.9.2007	9:33:00	yleiskuva, hirsikehikko (R19)	luode	M. Hyttinen	dia
125747	11		Oulu	Virastotalo, hirsikehikko	7.9.2007	10:29:00	R19, länsiprofiili	kaakko	M. Hyttinen	dia
125747	12		Oulu	Virastotalo, hirsikehikko	7.9.2007	10:29:00	R19, itäprofiili	länsi	M. Hyttinen	dia

Oulu, Virastotalo (VIRTA-07). Kaupunkiarkeologinen seuranta. T. Oikarinen. Digitaalikuvat.

Nro	Picture/IMG	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	PVM	Vuosi	Tyyppi
1		1 Oulu	Virastotalo	Virastotalon tontin eteläreuna, kaivannon leveys n. 4m		300	TO	9.8.	2007	digi
2		13 Oulu	Virastotalo	Tiilitaso tontin itäreunassa, taustalla Torikatu 10		80	MP	9.8.	2007	digi
3		14 Oulu	Virastotalo	Tiilitaso lähikuvassa		80	MP	9.8.	2007	digi
4		15 Oulu	Virastotalo	R1, pystyhirsiiä tontin eteläosassa		230	MP	9.8.	2007	digi
5		16 Oulu	Virastotalo	R1, pystyhirsiiä tontin eteläosassa		230	MP	9.8.	2007	digi
6		17 Oulu	Virastotalo	R1 sijainti, taustalla Pakkahuoneenkadun talo		230	MP	9.8.	2007	digi
7		18 Oulu	Virastotalo	R1, pystyhirsiiä tontin eteläosassa		350	MP	9.8.	2007	digi
8		19 Oulu	Virastotalo	R1, taustalla Hansapäätalo		350	MP	9.8.	2007	digi
9		20 Oulu	Virastotalo	R1, lähikuva yhdestä pystyhirstä			MP	9.8.	2007	digi
10		21 Oulu	Virastotalo	R1, pystyhirsiiä tontin eteläosassa		110	MP	9.8.	2007	digi
11		22 Oulu	Virastotalo	R1, pystyhirsiiä tontin eteläosassa		30	MP	9.8.	2007	digi
12		23 Oulu	Virastotalo	R1, taustalla Torikatu 10		35	MP	9.8.	2007	digi
13		24 Oulu	Virastotalo	R1, pystyhirsiiä		190	TO	9.8.	2007	digi
14		25 Oulu	Virastotalo	R1, pystyhirsiiä		280	TO	9.8.	2007	digi
15		26 Oulu	Virastotalo	R1, pystyhirsiiä		280	TO	9.8.	2007	digi
16		27 Oulu	Virastotalo	R1, pystyhirsiiä		60	TO	9.8.	2007	digi
17		28 Oulu	Virastotalo	R1, pystyhirsiiä		60	TO	9.8.	2007	digi
18		29 Oulu	Virastotalo	R1, pystyhirsiiä		70	TO	9.8.	2007	digi
19		30 Oulu	Virastotalo	R2, tiilitason alainen puuarina		70	MP	9.8.	2007	digi
20		31 Oulu	Virastotalo	R2, tiilitason alainen puuarina		90	MP	9.8.	2007	digi
21		32 Oulu	Virastotalo	R2, tiilitason alainen puuarina, taustalla Torikatu 10		90	MP	9.8.	2007	digi
22		33 Oulu	Virastotalo	R2		90	TO	9.8.	2007	digi
23		34 Oulu	Virastotalo	R2, taustalla Torikatu 10		90	TO	9.8.	2007	digi
24		35 Oulu	Virastotalo	R2		170	TO	9.8.	2007	digi
25		36 Oulu	Virastotalo	R2		110	TO	9.8.	2007	digi
26		38 Oulu	Virastotalo	R2:n pohjoispuolella sijainneet puut		100	TO	9.8.	2007	digi

Oulu, Virastotalo (VIRTA-07). Kaupunkiarkeologinen seuranta. T. Oikarinen. Digitaalkuvat.

Nro	Picture/IMG	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	PVM	Vuosi	Tyyppi
27		Oulu	Virastotalo	R2 ja sen pohjoispuoliset puut		200	JPJ	9.8.	2007	digi
28		Oulu	Virastotalo	R2 ja sen pohjoispuoliset puut		120	JPJ	9.8.	2007	digi
29		Oulu	Virastotalo	Lammen täyttökerroksen kuorimatton hirsi			JPJ	9.8.	2007	digi
30		Oulu	Virastotalo	Lammen täyttökerroksen hirsi jossa loveus			JPJ	9.8.	2007	digi
31		Oulu	Virastotalo	Yleiskuva tontin eteläpäätästä	Pervekkeelta	190	MP	9.8.	2007	digi
32		Oulu	Virastotalo	Yleiskuva tontin eteläpäätästä, R2:n hirssiä poistetaan	Pervekkeelta	210	MP	9.8.	2007	digi
33		Oulu	Virastotalo	Yleiskuva tontin eteläpäätästä, R2:n hirssiä poistetaan	Pervekkeelta	220	MP	9.8.	2007	digi
34		Oulu	Virastotalo	Puukansi R2:n alta ruskeasta tiili ja puuroskakerroksesta	Esinekuva		MP	9.8.	2007	digi
35		Oulu	Virastotalo	Puukansi R2:n alta ruskeasta tiili ja puuroskakerroksesta, toinen puoli	Esinekuva		MP	9.8.	2007	digi
36		Oulu	Virastotalo	Puukansien osia lammen täytemaasta	Esinekuva		MP	9.8.	2007	digi
37		Oulu	Virastotalo	Puukansien osia lammen täytemaasta	Esinekuva		MP	9.8.	2007	digi
38		Oulu	Virastotalo	Puukansien osia lammen täytemaasta, toinen puoli	Esinekuva		MP	9.8.	2007	digi
39		Oulu	Virastotalo	R2:n alisia puita, alueen B länsipuolelta		45	MP	9.8.	2007	digi
40		Oulu	Virastotalo	R2:n alisia puita, alueen B länsipuolelta		120	MP	9.8.	2007	digi
41		Oulu	Virastotalo	R2:n alisia puita, alueen B länsipuolelta		200	MP	9.8.	2007	digi
42		Oulu	Virastotalo	R2:n alisia puita, alueen B länsipuolelta, taustalla Torikatu 10		120	MP	9.8.	2007	digi
43		Oulu	Virastotalo	R3, vino lauta-aita		280	MP	9.8.	2007	digi
44		Oulu	Virastotalo	R3, vino lauta-aita, taustalla Aleksanterinkadun rakennus		280	MP	9.8.	2007	digi
45		Oulu	Virastotalo	R4 eteläpäätty puuroskan seassa		40	MP	9.8.	2007	digi
46		Oulu	Virastotalo	Panoraama: R3 ja puuroskaa, taustalla Hallituskatu 6		360	JPJ	9.8.	2007	digi
47		Oulu	Virastotalo	Panoraama: R4 pääty, taustalla Hallituskatu 8		10	JPJ	9.8.	2007	digi
48		Oulu	Virastotalo	R4 eteläpäätty B alueen länsipuolella		30	JPJ	9.8.	2007	digi
49		Oulu	Virastotalo	R3, puuroskakerroksessa		300	JPJ	9.8.	2007	digi
50		Oulu	Virastotalo	Tynnyrin pohjalautojen kappaleita, R4:n vierestä	Esinekuva		JPJ	9.8.	2007	digi
51		Oulu	Virastotalo	Puukansien osia lammen täytemaasta, toinen puoli			MP	9.8.	2007	digi
52		Oulu	Virastotalo	R2:n alisia puita, alueen B länsipuolelta		45	MP	9.8.	2007	digi
53		Oulu	Virastotalo	R2:n alisia puita, alueen B länsipuolelta		120	MP	9.8.	2007	digi

Oulu, Virastotalo (VIRTA-07). Kaupunkiarkeologinen seuranta. T. Oikarinen. Digitaalikuvat.

Nro	Picture/IMG	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	PVM	Vuosi	Tyyppi
54		Oulu	Virastotalo	R2:n alisia puita, alueen B länsipuolelta		200	MP	9.8.	2007	digi
55		Oulu	Virastotalo	R2:n alisia puita, alueen B länsipuolelta, taustalla Torikatu 10		120	MP	9.8.	2007	digi
56		Oulu	Virastotalo	Edellisten alapuolinen puuoska, jossa W-E -suuntaisia hirsiiä		80	MP	9.8.	2007	digi
57		Oulu	Virastotalo	R3, vino lauta-aita		280	MP	9.8.	2007	digi
58		Oulu	Virastotalo	R3, vino lauta-aita, taustalla Aleksanterinkadun rakennus		280	MP	9.8.	2007	digi
59		Oulu	Virastotalo	R4 eteläpäätty puuoskan seassa		40	MP	9.8.	2007	digi
60		Oulu	Virastotalo	Panoraama: R3 ja puuoskaa, taustalla Hallituskatu 6		360	JPJ	9.8.	2007	digi
61		Oulu	Virastotalo	Panoraama: R4 pääty, taustalla Hallituskatu 8		10	JPJ	9.8.	2007	digi
62		Oulu	Virastotalo	R4 eteläpäätty B alueen länsipuolella		30	JPJ	9.8.	2007	digi
63		Oulu	Virastotalo	R3, puuoskakerroksessa		300	JPJ	9.8.	2007	digi
64		Oulu	Virastotalo	Tynnyrin pohjalautojen kappaleita, R4:n vierestä			JPJ	9.8.	2007	digi
65		Oulu	Virastotalo	Yleiskuva tontin etelänurkasta		90	JPJ	9.8.	2007	digi
66		Oulu	Virastotalo	Yleiskuva tontin etelänurkasta		200	JPJ	9.8.	2007	digi
67		Oulu	Virastotalo	Yleiskuva tontin eteläreunasta	Pervekkeelta	240	JPJ	9.8.	2007	digi
68		Oulu	Virastotalo	Lammen täyttökerroksesta löytynyt tuohilevy	Esinekuva		MP	9.8.	2007	digi
69		Oulu	Virastotalo	Lammen täyttökerroksesta löytynyt tuohilevy	Esinekuva		MP	9.8.	2007	digi
70		Oulu	Virastotalo	R4:n eteläpuolella rakenteen alapuolinen paksu puuoskakerros		10	MP	9.8.	2007	digi
71		Oulu	Virastotalo	Lammen täyttökerroksen pystyhirren pää			JPJ	10.8.	2007	digi
72		Oulu	Virastotalo	Lammen täyttökerroksen pystyhirren pää			JPJ	10.8.	2007	digi
73		Oulu	Virastotalo	R4 ylin hirsitaso		300	MP	10.8.	2007	digi
74		Oulu	Virastotalo	R4 ylin hirsitaso		340	MP	10.8.	2007	digi
75		Oulu	Virastotalo	R4 ylin hirsitaso		200	MP	10.8.	2007	digi
76		Oulu	Virastotalo	Esineitä lammen täyttökerroksesta	Esinekuva		MP	10.8.	2007	digi
77		Oulu	Virastotalo	Esineitä lammen täyttökerroksesta, toinen puoli	Esinekuva		MP	10.8.	2007	digi
78		Oulu	Virastotalo	Tamminen tynnyrin lauta lammen täyttökerroksesta	Esinekuva		MP	10.8.	2007	digi
79		Oulu	Virastotalo	Tamminen tynnyrin lauta lammen täyttökerroksesta, toinen puoli	Esinekuva		MP	10.8.	2007	digi
80		Oulu	Virastotalo	R4, etelänurkka		350	TO	10.8.	2007	digi

Oulu, Virastotalo (VIRTA-07). Kaupunkiarkeologinen seuranta. T. Oikarinen. Digitaalikuvat.

Nro	Picture/IMG	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	PVM	Vuosi	Tyyppi
81		Oulu	Virastotalo	R4, eteläpäätty		230	TO	10.8.	2007	digi
82		Oulu	Virastotalo	R4, eteläpäätty		230	TO	10.8.	2007	digi
83		Oulu	Virastotalo	R4, eteläpäätty		200	TO	10.8.	2007	digi
84		Oulu	Virastotalo	R4, yksityiskohta länsinurkka		280	TO	10.8.	2007	digi
85		Oulu	Virastotalo	R4, yksityiskohta etelänurkka		10	TO	10.8.	2007	digi
86		Oulu	Virastotalo	R4, yksityiskohta länsinurkka		360	TO	10.8.	2007	digi
87		Oulu	Virastotalo	R4, eteläpäätty	Pervekkeelta	270	MP	10.8.	2007	digi
88		Oulu	Virastotalo	R4, eteläpäädyn sijainti, yleiskuva	Pervekkeelta	270	MP	10.8.	2007	digi
89		Oulu	Virastotalo	R4, eteläpäätty		90	MP	10.8.	2007	digi
90		Oulu	Virastotalo	R4, eteläpäätty		190	MP	10.8.	2007	digi
91		Oulu	Virastotalo	R4, eteläpäätty		270	MP	10.8.	2007	digi
92		Oulu	Virastotalo	R4, eteläpäätty		270	MP	10.8.	2007	digi
93		Oulu	Virastotalo	R4, yleiskuva	Pervekkeelta	270	MP	10.8.	2007	digi
94		Oulu	Virastotalo	R4, yleiskuva eteläosa, taustalla Pakkahuoneenkadun rakennuksia	Pervekkeelta	270	MP	10.8.	2007	digi
95		Oulu	Virastotalo	R4, yleiskuva pohjoisosa	Pervekkeelta	270	MP	10.8.	2007	digi
96		Oulu	Virastotalo	Panoraama: R4, pohjoisosa		90	MP	10.8.	2007	digi
97		Oulu	Virastotalo	Panoraama: R4, keskiosa		110	MP	10.8.	2007	digi
98		Oulu	Virastotalo	Panoraama: R4, eteläosa		130	MP	10.8.	2007	digi
99		Oulu	Virastotalo	R4, palokerros pohjoispäässä		360	MP	10.8.	2007	digi
100		Oulu	Virastotalo	R4, palokerroksen sijainti		10	MP	10.8.	2007	digi
101		Oulu	Virastotalo	R4, salvoksia hirsissä rakenteen luoteisosassa		10	MP	10.8.	2007	digi
102		Oulu	Virastotalo	R4, salvos hirressä		10	MP	10.8.	2007	digi
103		Oulu	Virastotalo	R4, molemmat salvokset		80	MP	10.8.	2007	digi
104		Oulu	Virastotalo	R4, pystypaalu itäpuolen hirsien vieressä		350	MP	10.8.	2007	digi
105		Oulu	Virastotalo	R4, pystypaalu itäpuolen hirsien vieressä, taustalla Torikatu 10		80	MP	10.8.	2007	digi
106		Oulu	Virastotalo	R4, länsireuna		20	MP	10.8.	2007	digi
107		Oulu	Virastotalo	R4, keskiosa		30	MP	10.8.	2007	digi

Oulu, Virastotalo (VIRTA-07). Kaupunkiarkeologinen seuranta. T. Oikarinen. Digitaalkuvat.

Nro	Picture/IMG	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	PVM	Vuosi	Tyyppi
108		110 Oulu	Virastotalo	R4, etelänurkka		40 MP		10.8.	2007	digi
109		111 Oulu	Virastotalo	R4, pohjoispääty		90 MP		10.8.	2007	digi
110		112 Oulu	Virastotalo	R4, eteläpääty		120 MP		10.8.	2007	digi
111		113 Oulu	Virastotalo	R4, pohjois- ja keskiosa		90 MP		10.8.	2007	digi
112		114 Oulu	Virastotalo	R4, eteläosa		130 MP		10.8.	2007	digi
113		115 Oulu	Virastotalo	R4:n poiston jälkeen, yksittäisiä hirsisiä		100 JPJ		14.8.	2007	digi
114		116 Oulu	Virastotalo	R4:n poiston jälkeen, yksittäisiä hirsisiä		180 JPJ		14.8.	2007	digi
115		117 Oulu	Virastotalo	R4, kolme lyhyttä hirttä, yläpuoli		JPJ		14.8.	2007	digi
116		118 Oulu	Virastotalo	R4, kolme lyhyttä hirttä, sivusta		JPJ		14.8.	2007	digi
117		119 Oulu	Virastotalo	R4, kolme lyhyttä hirttä, alapuoli		JPJ		14.8.	2007	digi
118		120 Oulu	Virastotalo	R4, kolme lyhyttä hirttä, päädystä		JPJ		14.8.	2007	digi
119		121 Oulu	Virastotalo	Pohjois-eteiä -suuntaisia hirsisiä R4:n alla		70 JPJ		14.8.	2007	digi
120		122 Oulu	Virastotalo	Kolme pohjois-eteiä -suuntaista hirttä ja lankku R4:n alla		100 JPJ		14.8.	2007	digi
121		123 Oulu	Virastotalo	Kolme pohjois-eteiä -suuntaista hirttä ja lankku R4:n alla		150 JPJ		14.8.	2007	digi
122		124 Oulu	Virastotalo	Kolme pohjois-eteiä -suuntaista hirttä ja lankku R4:n alla		330 JPJ		14.8.	2007	digi
123		125 Oulu	Virastotalo	Yksityiskohta edellisen pohjoiskulmasta, pystyputut ja hirsien paikat		100 JPJ		14.8.	2007	digi
124		126 Oulu	Virastotalo	Yksityiskohta edellisen pohjoiskulmasta, pystyputut ja hirsien paikat		110 JPJ		14.8.	2007	digi
125		127 Oulu	Virastotalo	Yksityiskohta edellisen pohjoiskulmasta, pystyputut ja hirsien paikat		330 JPJ		14.8.	2007	digi
126		128 Oulu	Virastotalo	Yksityiskohta edellisen pohjoiskulmasta, pystyputut ja hirsien paikat		330 JPJ		14.8.	2007	digi
127		129 Oulu	Virastotalo	R5, pystypaalutusta		110 JPJ		14.8.	2007	digi
128		130 Oulu	Virastotalo	R5, pystypaalutusta		200 JPJ		14.8.	2007	digi
129		131 Oulu	Virastotalo	R5, pystypaalutusta		200 JPJ		14.8.	2007	digi
130		132 Oulu	Virastotalo	R5, pystypaalutusta		270 JPJ		14.8.	2007	digi
131		133 Oulu	Virastotalo	R5, pystypaalutusta		45 JPJ		14.8.	2007	digi
132		134 Oulu	Virastotalo	R5, suuri nahanpala	Esinekuva	TO		14.8.	2007	digi
133		135 Oulu	Virastotalo	R6, mahdollinen pohjois-eteiä -suuntainen kate		110 TO		14.8.	2007	digi

Oulu, Virastotalo (VIRTA-07). Kaupunkiarkeologinen seuranta. T. Oikarinen. Digitaalikuvat.

Nro	Picture/IMG	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	PVM	Vuosi	Tyyppi
134	136	Oulu	Virastotalo	R6, mahdollinen pohjois-eteiä -suuntainen kate			TO	14.8.	2007	digi
135	137	Oulu	Virastotalo	R4 pitkän hirren päässä sen alla ollut kivi ja paalut hirren sivuilla		190	TO	14.8.	2007	digi
136	138	Oulu	Virastotalo	R6 päädystä		90	TO	14.8.	2007	digi
137	141	Oulu	Virastotalo	Hirsi, B-alueen länsipuolelta			MP	14.8.	2007	digi
138	142	Oulu	Virastotalo	Hirsi, B-alueen länsipuolelta			MP	14.8.	2007	digi
139	144	Oulu	Virastotalo	Saavi ja vanteita	Esinekuva		MP	14.8.	2007	digi
140	145	Oulu	Virastotalo	Vanteen lukko	Esinekuva		TO	14.8.	2007	digi
141	146	Oulu	Virastotalo	Vanteen lukko	Esinekuva		TO	14.8.	2007	digi
142	147	Oulu	Virastotalo	Vanteen lukko	Esinekuva		TO	14.8.	2007	digi
143	148	Oulu	Virastotalo	Saavi ja vanteita	Esinekuva		TO	14.8.	2007	digi
144	149	Oulu	Virastotalo	Vanne kokonaan	Esinekuva		TO	14.8.	2007	digi
145	150	Oulu	Virastotalo	Saavi toiselta sivulta	Esinekuva		TO	14.8.	2007	digi
146	151	Oulu	Virastotalo	Saavi toiselta sivulta	Esinekuva		TO	14.8.	2007	digi
147	152	Oulu	Virastotalo	Toinen vanne	Esinekuva		TO	14.8.	2007	digi
148	153	Oulu	Virastotalo	Vanteen pää	Esinekuva		TO	14.8.	2007	digi
149	155	Oulu	Virastotalo	R9, Itä-länsi -suuntaisia puita		360	MP	14.8.	2007	digi
150	156	Oulu	Virastotalo	R9, Itä-länsi -suuntaisia puita, taustalla Torikatu 10		80	MP	14.8.	2007	digi
151	157	Oulu	Virastotalo	Astian pohja, puuoskan ja ruskean hiekan sekainen kerros	Esinekuva		MP	15.8.	2007	digi
152	158	Oulu	Virastotalo	Sian alaleuanluu, puuoskan ja ruskean hiekan sekainen kerros	Esinekuva		MP	15.8.	2007	digi
153	159	Oulu	Virastotalo	R9:n alta ja lähiympäristön yksittäisiä hirsiiä		360	MP	15.8.	2007	digi
154	160	Oulu	Virastotalo	R9:n alta ja lähiympäristön yksittäisiä hirsiiä		20	MP	15.8.	2007	digi
155	161	Oulu	Virastotalo	R5, pystypaalutusta		10	MP	15.8.	2007	digi
156	162	Oulu	Virastotalo	Köyden pätkiä, puuoskan ja ruskean hiekan sekainen kerros	Esinekuva		MP	15.8.	2007	digi
157	163	Oulu	Virastotalo	Köyden pätkiä, puuoskan ja ruskean hiekan sekainen kerros	Esinekuva		MP	15.8.	2007	digi
158	164	Oulu	Virastotalo	Köyden pätkiä, yksityiskohta silmuikoista	Esinekuva		MP	15.8.	2007	digi
159	166	Oulu	Virastotalo	Köyden pätkiä, yksityiskohta silmuikoista	Esinekuva		MP	15.8.	2007	digi

Oulu, Virastotalo (VIRTA-07). Kaupunkiarkeologinen seuranta. T. Oikarinen. Digitaalikuivat.

Nro	Picture/IMG	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	PVM	Vuosi	Tyyppi
160	167	Oulu	Virastotalo	Köyden pätkiä, T-liitos	Esinekuva		MP	15.8.	2007	digi
161	168	Oulu	Virastotalo	Köyden pätkiä, T-liitos	Esinekuva		MP	15.8.	2007	digi
162	169	Oulu	Virastotalo	R5 ja lasimurskaa		10	MP	15.8.	2007	digi
163	170	Oulu	Virastotalo	R5 ja lasimurskaa, taustalla Torikatu 10		90	MP	15.8.	2007	digi
164	171	Oulu	Virastotalo	R5:n pystypaalu			MP	15.8.	2007	digi
165	172	Oulu	Virastotalo	R5:n pystypaalu			MP	15.8.	2007	digi
166	173	Oulu	Virastotalo	Kuusenoksien keskittymä, tontin eteläreuna lähellä C-aluetta		180	JPJ	15.8.	2007	digi
167	174	Oulu	Virastotalo	R5:n pystypaaluja puuoskasta läheltä C-aluetta			JPJ	15.8.	2007	digi
168	175	Oulu	Virastotalo	R5:n pystypaaluja puuoskasta läheltä C-aluetta			JPJ	15.8.	2007	digi
169	176	Oulu	Virastotalo	Astian pohjien kappaleita, puuoskan ja ruskean hiekan sekainen kerros	Esinekuva		JPJ	15.8.	2007	digi
170	177	Oulu	Virastotalo	Luukku, puuoskan ja ruskean hiekan sekainen kerros	Esinekuva		JPJ	15.8.	2007	digi
171	178	Oulu	Virastotalo	Puisen huonekalun osa, puuoskan ja ruskean hiekan sekainen kerros	Esinekuva		JPJ	15.8.	2007	digi
172	179	Oulu	Virastotalo	Yksityiskohta edellisestä	Esinekuva		JPJ	15.8.	2007	digi
173	180	Oulu	Virastotalo	Edellinen sivusta	Esinekuva		JPJ	15.8.	2007	digi
174	181	Oulu	Virastotalo	Tynnyrin/astian vanteita, puuoskan ja ruskean hiekan sekainen kerros	Esinekuva		JPJ	15.8.	2007	digi
175	182	Oulu	Virastotalo	Tilkitsemispuu	Esinekuva		JPJ	15.8.	2007	digi
176	183	Oulu	Virastotalo	Tilkitsemispuu sivusta	Esinekuva		JPJ	15.8.	2007	digi
177	184	Oulu	Virastotalo	Kuivatushirret ja yläpuolinen kuusenhavukerros C-alueen länsireunalla, R7		300	JPJ	15.8.	2007	digi
178	185	Oulu	Virastotalo	Kuivatushirret ja yläpuolinen kuusenhavukerros C-alueen länsireunalla, R7		300	JPJ	15.8.	2007	digi
179	186	Oulu	Virastotalo	Lammen täyttökerrosta: pyöröpuita ja orgaanista ainesta		340	JPJ	15.8.	2007	digi
180	187	Oulu	Virastotalo	Lammen täyttökerrosta: pyöröpuita ja orgaanista ainesta		300	JPJ	15.8.	2007	digi
181	188	Oulu	Virastotalo	Lammen täyttökerrosta		270	JPJ	15.8.	2007	digi
182	189	Oulu	Virastotalo	Täyttökerroksesta löydettyjä kimpianastian lautoja	Esinekuva		JPJ	15.8.	2007	digi
183	190	Oulu	Virastotalo	Poltettu teksti astialaudassa, UO	Esinekuva		JPJ	15.8.	2007	digi

Oulu, Virastotalo (VIRTA-07). Kaupunkiarkeologinen seuranta. T. Oikarinen. Digitaalikuvat.

Nro	Picture/IMG	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	PVM	Vuosi	Tyyppi
184	191	Oulu	Virastotalo	Poltettu teksti astialaudassa, UO	Esinekuva		JPJ	15.8.	2007	digi
185	192	Oulu	Virastotalo	Astian vanteita	Esinekuva		JPJ	15.8.	2007	digi
186	193	Oulu	Virastotalo	Astian pohjan puolikkaat	Esinekuva		JPJ	15.8.	2007	digi
187	194	Oulu	Virastotalo	Yksityiskohta edellisestä, puumerkki H	Esinekuva		JPJ	15.8.	2007	digi
188	195	Oulu	Virastotalo	Tynnyrin/astian pohja täyttökerroksista	Esinekuva		JPJ	15.8.	2007	digi
189	196	Oulu	Virastotalo	Veistetyin puuastian katkelma lammen täyttökerroksista	Esinekuva		JPJ	15.8.	2007	digi
190	197	Oulu	Virastotalo	Veistetyin puuastian katkelma lammen täyttökerroksista, päädystä	Esinekuva		JPJ	15.8.	2007	digi
191	198	Oulu	Virastotalo	Kolmesta laudasta koostuva puuesine	Esinekuva		JPJ	15.8.	2007	digi
192	199	Oulu	Virastotalo	Yksityiskohta edellisen ympyrän muotoisesta merkinnästä	Esinekuva		JPJ	15.8.	2007	digi
193	201	Oulu	Virastotalo	Täyttöhirsii pohjasaven päällä puuroskassa, B-alueen länsipuolella		300	JPJ	15.8.	2007	digi
194	202	Oulu	Virastotalo	Tuohikontti hirsien vieressä		360	JPJ	15.8.	2007	digi
195	203	Oulu	Virastotalo	Täyttöhirsii pohjasaven päällä puuroskassa, B-alueen länsipuolella		300	JPJ	15.8.	2007	digi
196	204	Oulu	Virastotalo	Yleiskuva parvekkeelta		240	JPJ	15.8.	2007	digi
197	205	Oulu	Virastotalo	Yleiskuva parvekkeelta		240	JPJ	15.8.	2007	digi
198	206	Oulu	Virastotalo	Tuohikontti (kuvan 202)	Esinekuva		JPJ	15.8.	2007	digi
199	207	Oulu	Virastotalo	Tuohikontti, toiselta puolelta	Esinekuva		JPJ	15.8.	2007	digi
200	208	Oulu	Virastotalo	Kontin sisällä olleet esineet	Esinekuva		JPJ	15.8.	2007	digi
201	209	Oulu	Virastotalo	Kontin sisällä olleet esineet, toiselta puolelta	Esinekuva		JPJ	15.8.	2007	digi
202	210	Oulu	Virastotalo	R5, pystypaaluja C-alueen itäpuolella, tontin etelälaudassa			MP	16.8.	2007	digi
203	211	Oulu	Virastotalo	R5, pystypaaluja C-alueen itäpuolella, tontin etelälaudassa, taustalla Torikatu 10			MP	16.8.	2007	digi
204	212	Oulu	Virastotalo	Puuastian osia lammen täyttökerroksista	Esinekuva		TO	16.8.	2007	digi
205	213	Oulu	Virastotalo	Puuastian pohja	Esinekuva		TO	16.8.	2007	digi
206	214	Oulu	Virastotalo	Tynnyrin sivulauta jossa puumerkki	Esinekuva		TO	16.8.	2007	digi
207	215	Oulu	Virastotalo	Pyöreä reiällinen puuesine	Esinekuva		TO	16.8.	2007	digi
208	216	Oulu	Virastotalo	Pyöreä reiällinen puuesine, toiselta puolelta	Esinekuva		TO	16.8.	2007	digi
209	217	Oulu	Virastotalo	HÖG...-leimattu tiili ja kaakelitili	Esinekuva		TO	17.8.	2007	digi

Oulu, Virastotalo (VIRTA-07). Kaupunkiarkeologinen seuranta. T. Oikarinen. Digitaalikuvat.

Nro	Picture/IMG	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	PVM	Vuosi	Tyyppi
210	218	Oulu	Virastotalo	Puuesine, jossa kaksi peräkkäistä kourua, päältä	Esinekuva		TO	17.8.	2007	digi
211	219	Oulu	Virastotalo	Puuesine, jossa kaksi peräkkäistä kourua, sivulta	Esinekuva		TO	17.8.	2007	digi
212	220	Oulu	Virastotalo	Puuesine, jossa kaksi peräkkäistä kourua, pohja	Esinekuva		TO	17.8.	2007	digi
213	221	Oulu	Virastotalo	Puukansi, reunasta taipunut	Esinekuva		TO	17.8.	2007	digi
214	222	Oulu	Virastotalo	Puukansi, reunasta taipunut, sivusta	Esinekuva		TO	17.8.	2007	digi
215	223	Oulu	Virastotalo	Puukansi, reunasta taipunut, toiselta puolelta	Esinekuva		TO	17.8.	2007	digi
216	224	Oulu	Virastotalo	Puukansi	Esinekuva		MP	17.8.	2007	digi
217	225	Oulu	Virastotalo	Levymainen rautaesineen katkelma, mahdollinen hellan kansi	Esinekuva		MP	17.8.	2007	digi
218	226	Oulu	Virastotalo	R10, C-alueen itäpuolella, n. 7,5 m tontin eteläreunan pontti-aidasta		200	TO	17.8.	2007	digi
219	227	Oulu	Virastotalo	R10, C-alueen itäpuolella, n. 7,5 m tontin eteläreunan pontti-aidasta		280	TO	17.8.	2007	digi
220	228	Oulu	Virastotalo	R4/R6 hirsä		40	MP	17.8.	2007	digi
221	229	Oulu	Virastotalo	R4/R6 hirsä		90	MP	17.8.	2007	digi
222	230	Oulu	Virastotalo	Tuohikontri	Esinekuva		TO	17.8.	2007	digi
223	231	Oulu	Virastotalo	Tuohikontri, toiselta puolelta	Esinekuva		TO	17.8.	2007	digi
224	232	Oulu	Virastotalo	Tynnyrit tontin eteläreunasta in situ		190	TO	20.8.	2007	digi
225	233	Oulu	Virastotalo	Tynnyrit tontin eteläreunasta in situ		210	TO	20.8.	2007	digi
226	234	Oulu	Virastotalo	Tynnyrit tontin eteläreunasta in situ		100	TO	20.8.	2007	digi
227	235	Oulu	Virastotalo	Tynnyrit tontin eteläreunasta in situ		100	TO	20.8.	2007	digi
228	236	Oulu	Virastotalo	Tynnyrit tontin eteläreunasta in situ		190	TO	20.8.	2007	digi
229	237	Oulu	Virastotalo	Tynnyrit tontin eteläreunasta in situ		190	TO	20.8.	2007	digi
230	238	Oulu	Virastotalo	Tynnyrin lautoja	Esinekuva		TO	20.8.	2007	digi
231	239	Oulu	Virastotalo	Tynnyrin pohja ja kansi	Esinekuva		TO	20.8.	2007	digi
232	240	Oulu	Virastotalo	Tynnyrin lautoja ja vanteet	Esinekuva		TO	20.8.	2007	digi
233	241	Oulu	Virastotalo	Tynnyrin lautoja ja vanteet sekä kansi ja pohja	Esinekuva		TO	20.8.	2007	digi
234	242	Oulu	Virastotalo	Tynnyrin lautoja ja vanteet	Esinekuva		TO	20.8.	2007	digi
235	243	Oulu	Virastotalo	Tynnyrin kaikki osat	Esinekuva		TO	20.8.	2007	digi

Oulu, Virastotalo (VIRTA-07). Kaupunkiarkeologinen seuranta. T. Oikarinen. Digitaalikuvat.

Nro	Picture/IMG	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	PVM	Vuosi	Tyyppi
236	244	Oulu	Virastotalo	Puuastian laudat ja pohja	Esinekuva		MP	20.8.	2007	digi
237	245	Oulu	Virastotalo	Vanne ja kaksi pohjan kappaletta	Esinekuva		MP	20.8.	2007	digi
238	246	Oulu	Virastotalo	Puukansia 4 kappaletta	Esinekuva		MP	20.8.	2007	digi
239	247	Oulu	Virastotalo	Huonekalun jalka?	Esinekuva		MP	20.8.	2007	digi
240	248	Oulu	Virastotalo	Huonekalun jalka? toinen puoli	Esinekuva		MP	20.8.	2007	digi
241	249	Oulu	Virastotalo	Kiulun lauta ja tilkitsin	Esinekuva		MP	20.8.	2007	digi
242	250	Oulu	Virastotalo	Koverrettu puuesine	Esinekuva		MP	20.8.	2007	digi
243	251	Oulu	Virastotalo	Koverrettu puuesine, toiselta puolen ja puumerkki	Esinekuva		MP	20.8.	2007	digi
244	252	Oulu	Virastotalo	Puukulho	Esinekuva		MP	20.8.	2007	digi
245	253	Oulu	Virastotalo	Puukulho, pohjasta	Esinekuva		MP	20.8.	2007	digi
246	254	Oulu	Virastotalo	Puukulho, sivulta	Esinekuva		MP	20.8.	2007	digi
247	255	Oulu	Virastotalo	R4/R6 hirsä		290	MP	20.8.	2007	digi
248	256	Oulu	Virastotalo	R4/R6 hirsä, taustalla Aleksanterinkadun rakennus		290	MP	20.8.	2007	digi
249	257	Oulu	Virastotalo	Yleiskuva tontista	Parvekkeelta	200	MP	20.8.	2007	digi
250	258	Oulu	Virastotalo	Yleiskuva tontista	Parvekkeelta	240	MP	20.8.	2007	digi
251	259	Oulu	Virastotalo	Yleiskuva tontista	Parvekkeelta	310	MP	20.8.	2007	digi
252	260	Oulu	Virastotalo	R11, luoteissivu		50	TO	23.8.	2007	digi
253	261	Oulu	Virastotalo	R11, luoteissivu		80	TO	23.8.	2007	digi
254	262	Oulu	Virastotalo	R11		180	TO	23.8.	2007	digi
255	263	Oulu	Virastotalo	R11, pohjoisosa		90	TO	23.8.	2007	digi
256	264	Oulu	Virastotalo	R11, eteläosa		130	TO	23.8.	2007	digi
257	265	Oulu	Virastotalo	R11, pohjoisosa		80	TO	23.8.	2007	digi
258	266	Oulu	Virastotalo	R11, eteläosa		70	TO	23.8.	2007	digi
259	267	Oulu	Virastotalo	R11		70	TO	23.8.	2007	digi
260	268	Oulu	Virastotalo	R11, taustalla Hallituskatu 6		20	TO	23.8.	2007	digi
261	269	Oulu	Virastotalo	R11, taustalla Hallituskatu 6		360	TO	23.8.	2007	digi
262	270	Oulu	Virastotalo	R11, luode-kaakko -suuntaisten hirsien päätyjä		70	TO	23.8.	2007	digi

Oulu, Virastotalo (VIRTA-07). Kaupunkiarkeologinen seuranta. T. Oikarinen. Digitaalkuvat.

Nro	Picture/IMG	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	PVM	Vuosi	Tyyppi
263	271	Oulu	Virastotalo R11			180	TO	23.8.	2007	digi
264	272	Oulu	Virastotalo R11			180	TO	23.8.	2007	digi
265	273	Oulu	Virastotalo R11			180	TO	23.8.	2007	digi
266	274	Oulu	Virastotalo R11			180	TO	23.8.	2007	digi
267	275	Oulu	Virastotalo R11, yleiskuva, taustalla Pakkahuoneenkadun rakennus			100	TO	23.8.	2007	digi
268	276	Oulu	Virastotalo R11 kerrostumia, mittanauha n. 1 m mpy			100	TO	23.8.	2007	digi
269	277	Oulu	Virastotalo R11 kerrostumia, mittanauha n. 1 m mpy			100	TO	23.8.	2007	digi
270	279	Oulu	Virastotalo R11, länsinurkka			120	MP	23.8.	2007	digi
271	280	Oulu	Virastotalo R11, länsinurkka			120	TO	23.8.	2007	digi
272	281	Oulu	Virastotalo R11, luoteisreuna			10	TO	23.8.	2007	digi
273	282	Oulu	Virastotalo R11, luoteisreuna			10	TO	23.8.	2007	digi
274	283	Oulu	Virastotalo R12, hirsitaso			360	TO	23.8.	2007	digi
275	284	Oulu	Virastotalo R12, hirsitaso			10	TO	23.8.	2007	digi
276	285	Oulu	Virastotalo R12, hirsitaso			10	TO	23.8.	2007	digi
277	286	Oulu	Virastotalo R12, hirsitaso			280	TO	23.8.	2007	digi
278	287	Oulu	Virastotalo R12, hirsitaso			280	TO	23.8.	2007	digi
279	288	Oulu	Virastotalo R11, ylimpien hirsien poiston jälkeen			360	TO	23.8.	2007	digi
280	289	Oulu	Virastotalo R11, ylimpien hirsien poiston jälkeen, eteläpäät			270	TO	23.8.	2007	digi
281	290	Oulu	Virastotalo R11, ylimpien hirsien poiston jälkeen			350	TO	23.8.	2007	digi
282	291	Oulu	Virastotalo R11, ylimpien hirsien poiston jälkeen			350	TO	23.8.	2007	digi
283	292	Oulu	Virastotalo Kierrätetty hirsi R11:sta itäpuolella			200	MP	23.8.	2007	digi
284	293	Oulu	Virastotalo Kierrätetty hirsi R11:sta itäpuolella, päädyn salvos				MP	23.8.	2007	digi
285	294	Oulu	Virastotalo Kierrätetty hirsi R11:sta itäpuolella, loveus				MP	23.8.	2007	digi
286	295	Oulu	Virastotalo R11, lounaispäät			390	MP	23.8.	2007	digi
287	296	Oulu	Virastotalo R11, etelänurkka			120	MP	23.8.	2007	digi
288	297	Oulu	Virastotalo R11, yleiskuva, hirsiiä poistetaan			200	JPJ	23.8.	2007	digi

Oulu, Virastotalo (VIRTA-07). Kaupunkiarkeologinen seuranta. T. Oikarinen. Digitaalkuvat.

Nro	Picture/IMG	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	PVM	Vuosi	Tyyppi
289		Oulu	Virastotalo	R11, yleiskuva, kaksi hirsitasoa poistettu		200	JPJ	23.8.	2007	digi
290		Oulu	Virastotalo	R11, yleiskuva, kaksi hirsitasoa poistettu		200	JPJ	23.8.	2007	digi
291		Oulu	Virastotalo	R11:sta nostettuja lovettuja hirsisiä			MP	23.8.	2007	digi
292		Oulu	Virastotalo	R11:sta nostettuja lovettuja hirsisiä			MP	23.8.	2007	digi
293		Oulu	Virastotalo	R11 päältä, kahden hirsikerran poiston jälkeen		360	MP	23.8.	2007	digi
294		Oulu	Virastotalo	R11, kahden hirsikerran poiston jälkeen, taustalla Hallituskatu 8		100	MP	23.8.	2007	digi
295		Oulu	Virastotalo	R11:n itäpuolelle jatkuvien hirsien päätyjän R11:n pohjoisreunassa		110	TO	23.8.	2007	digi
296		Oulu	Virastotalo	R14, hirsien päitä profiilissa		320	JPJ	24.8.	2007	digi
297		Oulu	Virastotalo	R14, hirsien päitä profiilissa		320	JPJ	24.8.	2007	digi
298		Oulu	Virastotalo	R14, hirsien päitä profiilissa		360	JPJ	24.8.	2007	digi
299		Oulu	Virastotalo	R14, hirsien päitä profiilissa		300	JPJ	24.8.	2007	digi
300		Oulu	Virastotalo	Itä-länsi -suuntainen hirsi pohjasaven päällä, C-alueen eteläpäädyn tienoilla		360	JPJ	27.8.	2007	digi
301		Oulu	Virastotalo	Itä-länsi -suuntainen hirsi pohjasaven päällä, C-alueen eteläpäädyn tienoilla		300	JPJ	27.8.	2007	digi
302		Oulu	Virastotalo	Itä-länsi -suuntainen hirsi, sijainti, yleiskuva parvekkeelta		300	JPJ	27.8.	2007	digi
303		Oulu	Virastotalo	R14:n sijainti, yleiskuva parvekkeelta		300	JPJ	27.8.	2007	digi
304		Oulu	Virastotalo	"VIII" kaiverrettu poiskaivettuun seinähirteen			JPJ	27.8.	2007	digi
305		Oulu	Virastotalo	Kivijalan (R16) seassa ollut hirsi suhteessa R14:sta		250	JPJ	27.8.	2007	digi
306		Oulu	Virastotalo	Kaksi lyhyttä, suuren hirren pätkää (R14) R16:n alla		30	JPJ	27.8.	2007	digi
307		Oulu	Virastotalo	R14 hirret ja viereinen arina (R17)		30	JPJ	27.8.	2007	digi
308		Oulu	Virastotalo	R14 hirret ja viereinen arina (R17)		120	JPJ	27.8.	2007	digi
309		Oulu	Virastotalo	R14 hirret ja viereinen arina (R17)		30	JPJ	27.8.	2007	digi
310		Oulu	Virastotalo	R14 hirret ja viereinen arina (R17)		210	JPJ	27.8.	2007	digi
311		Oulu	Virastotalo	R14		270	JPJ	27.8.	2007	digi
312		Oulu	Virastotalo	R17 ja sen länsipuoleinen suuri pyöröhirsi (R18)		300	JPJ	27.8.	2007	digi
313		Oulu	Virastotalo	R17 ja R18, kaksi suurta hirttä		300	JPJ	27.8.	2007	digi

Oulu, Virastotalo (VIRTA-07). Kaupunkiarkeologinen seuranta. T. Oikarinen. Digitaalikuvat.

Nro	Picture/IMG	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	PVM	Vuosi	Tyyppi
314	1233	Oulu	Virastotalo	R17 ja R18, kaksi suurta hirttä		210	JPJ	27.8.	2007	digi
315	1234	Oulu	Virastotalo	R18, hirren loveus			JPJ	27.8.	2007	digi
316	1235	Oulu	Virastotalo	R18, hirsikehikko, kaakkoisnurkka		40	JPJ	27.8.	2007	digi
317	1236	Oulu	Virastotalo	R18, hirsikehikko, kaakkoisnurkka, taustalla Hallituskatu 8		50	JPJ	27.8.	2007	digi
318	1237	Oulu	Virastotalo	R18, hirsikehikko, nurkkasalvos		350	JPJ	27.8.	2007	digi
319	1238	Oulu	Virastotalo	R18, hirsikehikko, nurkkasalvos		360	JPJ	27.8.	2007	digi
320	1239	Oulu	Virastotalo	R18, hirsikehikko, nurkkasalvos		310	JPJ	27.8.	2007	digi
321	1240	Oulu	Virastotalo	R18, hirsikehikko, nurkkasalvos, taustalla Aleksanterinkadun rakennus		310	JPJ	27.8.	2007	digi
322	1241	Oulu	Virastotalo	R18, hirsikehikko, kaakkoisnurkka		350	JPJ	27.8.	2007	digi
323	1242	Oulu	Virastotalo	R18 ja viereinen samansuuntainen hirsi pohjoispuolella		280	JPJ	27.8.	2007	digi
324	1243	Oulu	Virastotalo	R18 ja viereinen samansuuntainen hirsi pohjoispuolella		210	JPJ	27.8.	2007	digi
325	1244	Oulu	Virastotalo	Pystypaalu arinan (R17) pohjoispuolella		210	JPJ	27.8.	2007	digi
326	1245	Oulu	Virastotalo	R18 kulmarakenne		340	JPJ	27.8.	2007	digi
327	1246	Oulu	Virastotalo	R18 kulmarakenne, yksityiskohta		340	JPJ	27.8.	2007	digi
328	1247	Oulu	Virastotalo	R18, yleiskuva parvekkeelta		300	JPJ	27.8.	2007	digi
329	1248	Oulu	Virastotalo	R18, yleiskuva parvekkeelta, taustalla Aleksanterinkadun rakennus		300	JPJ	27.8.	2007	digi
330	1249	Oulu	Virastotalo	R18, yleiskuva parvekkeelta		300	JPJ	27.8.	2007	digi
331	1250	Oulu	Virastotalo	R18 peittynyt uudestaan maan alle, yleiskuva	Parvekkeelta	300	JPJ	28.8.	2007	digi
332	1251	Oulu	Virastotalo	R18 peittynyt uudestaan maan alle, yleiskuva	Parvekkeelta	300	JPJ	28.8.	2007	digi
333	1252	Oulu	Virastotalo	R19? hirsien päitä profiilissa		40	JPJ	30.8.	2007	digi
334	1253	Oulu	Virastotalo	R19? hirsien päitä profiilissa		120	JPJ	30.8.	2007	digi
335	1254	Oulu	Virastotalo	R19? hirsien päitä profiilissa		350	JPJ	30.8.	2007	digi
336	1255	Oulu	Virastotalo	Kivijalan kaksi kiveä näkyvässä profiilissa lähellä Hallituskatu 6:n päätä		180	JPJ	30.8.	2007	digi
337	1256	Oulu	Virastotalo	R18 poiskuljetettavan maan alla	Parvekkeelta	300	JPJ	30.8.	2007	digi
338	1257	Oulu	Virastotalo	R18 poiskuljetettavan maan alla	Parvekkeelta	300	JPJ	31.8.	2007	digi
339	1258	Oulu	Virastotalo	R19, eteispäätty alkaa paljastua	Parvekkeelta	300	JPJ	31.8.	2007	digi

Oulu, Virastotalo (VIRTA-07). Kaupunkiarkeologinen seuranta. T. Oikarinen. Digitaalkuvat.

Nro	Picture/IMG	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	PVM	Vuosi	Tyyppi
340	1259	Oulu	Virastotalo	R19, eteläpäätty, taustalla Hallituskatu 6		350 JPJ	31.8.	2007	digi	
341	1260	Oulu	Virastotalo	R19, eteläpäätty		360 JPJ	31.8.	2007	digi	
342	1261	Oulu	Virastotalo	R19, eteläpäätty päältä		280 JPJ	31.8.	2007	digi	
343	1262	Oulu	Virastotalo	R19, lounaiskulman ylin hirsi		220 JPJ	31.8.	2007	digi	
344	1263	Oulu	Virastotalo	R19, eteläpäätty päältä		190 JPJ	31.8.	2007	digi	
345	1264	Oulu	Virastotalo	R19, eteläpäätty		130 JPJ	31.8.	2007	digi	
346	1265	Oulu	Virastotalo	R19, eteläpäätty		350 JPJ	31.8.	2007	digi	
347	1266	Oulu	Virastotalo	R19, eteläpäätty, taustalla Hallituskatu 6		350 JPJ	31.8.	2007	digi	
348	1267	Oulu	Virastotalo	R19, yleiskuva	Parvekkeelta	300 JPJ	31.8.	2007	digi	
349	1268	Oulu	Virastotalo	R19, eteläpäätty	Parvekkeelta	300 JPJ	31.8.	2007	digi	
350	1269	Oulu	Virastotalo	R19, eteläpäätty	Parvekkeelta	300 JPJ	31.8.	2007	digi	
351	1270	Oulu	Virastotalo	R19, eteläpäätty	Parvekkeelta	300 JPJ	31.8.	2007	digi	
352	1271	Oulu	Virastotalo	R19, eteläpäätty		30 JPJ	31.8.	2007	digi	
353	1272	Oulu	Virastotalo	R19, eteläpäätty		360 JPJ	31.8.	2007	digi	
354	1273	Oulu	Virastotalo	R19, päältä		210 JPJ	31.8.	2007	digi	
355	1274	Oulu	Virastotalo	R19, nurkka d ja seinämä 2		40 JPJ	31.8.	2007	digi	
356	1275	Oulu	Virastotalo	R19, nurkka d		90 JPJ	31.8.	2007	digi	
357	1276	Oulu	Virastotalo	R19, nurkka d		20 JPJ	31.8.	2007	digi	
358	1277	Oulu	Virastotalo	R19, nurkka d		20 JPJ	31.8.	2007	digi	
359	1278	Oulu	Virastotalo	R19, nurkka d ylin hirsi, taustalla Torikatu 10		120 JPJ	31.8.	2007	digi	
360	1279	Oulu	Virastotalo	R19, nurkka b		120 JPJ	31.8.	2007	digi	
361	1280	Oulu	Virastotalo	R19, nurkka b		120 JPJ	31.8.	2007	digi	
362	1281	Oulu	Virastotalo	R19, seinämä 1, nurkat b ja c		130 JPJ	31.8.	2007	digi	
363	1282	Oulu	Virastotalo	R19, seinämä 1, nurkat c ja d		80 JPJ	31.8.	2007	digi	
364	1283	Oulu	Virastotalo	R19, nurkka b		120 JPJ	31.8.	2007	digi	
365	1284	Oulu	Virastotalo	R19, nurkka d		30 JPJ	31.8.	2007	digi	
366	1285	Oulu	Virastotalo	R19, nurkka d		120 JPJ	31.8.	2007	digi	

Oulu, Virastotalo (VIRTA-07). Kaupunkiarkeologinen seuranta. T. Oikarinen. Digitaalikuuvat.

Nro	Picture/IMG	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	PVM	Vuosi	Tyyppi
367	1286	Oulu	Virastotalo	R19, nurkka b		30	JPJ	31.8.	2007	digi
368	1287	Oulu	Virastotalo	R19, nurkka b, päältä		300	JPJ	31.8.	2007	digi
369	1288	Oulu	Virastotalo	R19, seinämä 1 ja nurkka b, päältä		300	JPJ	31.8.	2007	digi
370	1289	Oulu	Virastotalo	R19, päältä		220	JPJ	31.8.	2007	digi
371	1290	Oulu	Virastotalo	R19, seinämä 1, pohjoisosa, päältä		300	JPJ	31.8.	2007	digi
372	1291	Oulu	Virastotalo	R19, nurkka d päältä		220	JPJ	31.8.	2007	digi
373	1292	Oulu	Virastotalo	R19, nurkka b		120	JPJ	31.8.	2007	digi
374	1293	Oulu	Virastotalo	R19, länsireuna		30	JPJ	31.8.	2007	digi
375	1294	Oulu	Virastotalo	R19, nurkka d, taustalla Torikatu 10		120	JPJ	31.8.	2007	digi
376	1295	Oulu	Virastotalo	R19, yleiskuva		180	JPJ	31.8.	2007	digi
377	1296	Oulu	Virastotalo	R19, seinämä 1		180	JPJ	31.8.	2007	digi
378	1297	Oulu	Virastotalo	R19, seinämä 2		300	JPJ	31.8.	2007	digi
379	1298	Oulu	Virastotalo	R19, seinämä 2		300	JPJ	31.8.	2007	digi
380	1299	Oulu	Virastotalo	Hiiikerros R19:n itäreunassa, nurkkien g ja h välissä		30	JPJ	3.9.	2007	digi
381	1300	Oulu	Virastotalo	Hiiikerros R19:n itäreunassa, nurkkien g ja h välissä		30	JPJ	3.9.	2007	digi
382	1301	Oulu	Virastotalo	Hiiikerros R19:n itäreunassa, nurkkien g ja h välissä		30	JPJ	3.9.	2007	digi
383	1302	Oulu	Virastotalo	R19 seinämä 5		300	JPJ	3.9.	2007	digi
384	1303	Oulu	Virastotalo	R19 seinämä 5		300	JPJ	3.9.	2007	digi
385	1304	Oulu	Virastotalo	R19 seinämä 4 ja nurkat f-h		360	JPJ	3.9.	2007	digi
386	1305	Oulu	Virastotalo	R19 seinämä 4 ja nurkka e		30	JPJ	3.9.	2007	digi
387	1306	Oulu	Virastotalo	R19 seinämä 3		300	JPJ	3.9.	2007	digi
388	1307	Oulu	Virastotalo	R19 nurkka f		340	JPJ	3.9.	2007	digi
389	1308	Oulu	Virastotalo	R19, nurkka e		310	JPJ	3.9.	2007	digi
390	1309	Oulu	Virastotalo	R19, nurkka i		320	JPJ	3.9.	2007	digi
391	1310	Oulu	Virastotalo	R19, seinämä 2		30	JPJ	3.9.	2007	digi
392	1311	Oulu	Virastotalo	R19, nurkka e		360	JPJ	3.9.	2007	digi

Oulu, Virastotalo (VIRTA-07). Kaupunkiarkeologinen seuranta. T. Oikarinen. Digitaalikuvat.

Nro	Picture/IMG	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	PVM	Vuosi	Tyyppi
393	1312	Oulu	Virastotalo	R19, seinämä 1, eteläosa		120	JPJ	3.9.	2007	digi
394	1313	Oulu	Virastotalo	R19, seinämä 1, eteläosa		120	JPJ	3.9.	2007	digi
395	1314	Oulu	Virastotalo	R19, seinämä 1, pohjoisosa		120	JPJ	3.9.	2007	digi
396	1315	Oulu	Virastotalo	R19, nurkat a ja b		120	JPJ	3.9.	2007	digi
397	1316	Oulu	Virastotalo	R19, länsireuna		170	JPJ	3.9.	2007	digi
398	1317	Oulu	Virastotalo	R19, nurkka d		40	JPJ	3.9.	2007	digi
399	1318	Oulu	Virastotalo	Yleiskuva		250	JPJ	3.9.	2007	digi
400	1319	Oulu	Virastotalo	R19	Parvekkeelta	300	JPJ	3.9.	2007	digi
401	1320	Oulu	Virastotalo	R19	Parvekkeelta	300	JPJ	3.9.	2007	digi
402	1321	Oulu	Virastotalo	R19, länsireuna		170	JPJ	3.9.	2007	digi
403	1322	Oulu	Virastotalo	R19, länsireuna		170	JPJ	3.9.	2007	digi
404	1323	Oulu	Virastotalo	R19, yleiskuva		80	JPJ	3.9.	2007	digi
405	1324	Oulu	Virastotalo	R19, yleiskuva		80	JPJ	3.9.	2007	digi
406	1325	Oulu	Virastotalo	R19, yleiskuva		80	JPJ	3.9.	2007	digi
407	1326	Oulu	Virastotalo	R19	Parvekkeelta	300	JPJ	4.9.	2007	digi
408	1327	Oulu	Virastotalo	Yleiskuva	Parvekkeelta	300	JPJ	4.9.	2007	digi
409	1328	Oulu	Virastotalo	Yleiskuva	Parvekkeelta	300	JPJ	4.9.	2007	digi
410	1329	Oulu	Virastotalo	R19	Parvekkeelta	300	JPJ	4.9.	2007	digi
411	1330	Oulu	Virastotalo	R19, eteläpäätty	Parvekkeelta	300	JPJ	4.9.	2007	digi
412	1332	Oulu	Virastotalo	R19	Parvekkeelta	300	JPJ	4.9.	2007	digi
413	1333	Oulu	Virastotalo	R19	Parvekkeelta	300	JPJ	4.9.	2007	digi
414	1334	Oulu	Virastotalo	R19		210	JPJ	4.9.	2007	digi
415	1335	Oulu	Virastotalo	R19		220	JPJ	4.9.	2007	digi
416	1336	Oulu	Virastotalo	R19, nurkka i ja seinämä 5		210	JPJ	4.9.	2007	digi
417	1338	Oulu	Virastotalo	R19, hirren päätty luoteiskulmassa		130	JPJ	4.9.	2007	digi
418	1339	Oulu	Virastotalo	R19, hirren päätty luoteiskulmassa			JPJ	4.9.	2007	digi
419	1340	Oulu	Virastotalo	R19, salvos nurkassa b		200	TO	4.9.	2007	digi
420	1341	Oulu	Virastotalo	R19, nurkka h ja seinämä 3		300	TO	4.9.	2007	digi

Oulu, Virastotalo (VIRTA-07). Kaupunkiarkeologinen seuranta. T. Oikarinen. Digitaalikuvat.

Nro	Picture/IMG	Kunta	Kohde	Aihe	Kommentti	Suunta	Kuvaaja	PVM	Vuosi	Tyyppi
421	1342	Oulu	Virastotalo	R19, veistettyjä hirren päitä			TO	4.9.	2007	digi
422	1343	Oulu	Virastotalo	R19, rakenteen NNW-SSE -suuntaisia hirssiä		30	TO	4.9.	2007	digi
423	1344	Oulu	Virastotalo	R19		30	TO	4.9.	2007	digi
424	1345	Oulu	Virastotalo	Hiiikerros R19:n itäreunassa		30	TO	4.9.	2007	digi
425	1346	Oulu	Virastotalo	Kokous	Tyokuva	220	SH	4.9.	2007	digi
426	1347	Oulu	Virastotalo	R19, A-tilaa lapioidaan tyhjiksi	Tyokuva	210	SH	4.9.	2007	digi
427	1348	Oulu	Virastotalo	R19, A-tilaa lapioidaan tyhjiksi	Tyokuva	210	SH	4.9.	2007	digi
428	1349	Oulu	Virastotalo	R19B, SY1, tynnyrin vanteita, sisähalkaisija 60 cm, 3 kpl	Esinekuva		SH	5.9.	2007	digi
429	1350	Oulu	Virastotalo	R19B, SY1, tynnyrin vanteita, 3 kpl	Esinekuva		SH	5.9.	2007	digi
430	1351	Oulu	Virastotalo	R19B, SY1, tynnyrin vanteita, sisähalkaisija 55 cm, 2 kpl	Esinekuva		SH	5.9.	2007	digi
431	1352	Oulu	Virastotalo	R19B, SY1, 2 kannen kappaleita, vanne	Esinekuva		SH	5.9.	2007	digi
432	1353	Oulu	Virastotalo	R19B, SY1, vanteen lovet	Esinekuva		SH	5.9.	2007	digi
433	1354	Oulu	Virastotalo	R19B, erittäin oksainen maa (SY4)	Tyokuva	210	SH	5.9.	2007	digi
434	1355	Oulu	Virastotalo	R19B, erittäin oksainen maa (SY4)		210	SH	5.9.	2007	digi
435	1356	Oulu	Virastotalo	R19B, SY1, tynnyrin lauta ja 2 kannen kappaleita	Esinekuva		SH	5.9.	2007	digi
436	1357	Oulu	Virastotalo	R19B, SY1, 6 puuesinettä, 2 kengänpohjaa	Esinekuva		SH	5.9.	2007	digi
437	1358	Oulu	Virastotalo	R19B, SY1, verkon kivekset toiselta puolelta	Esinekuva		SH	5.9.	2007	digi
438	1359	Oulu	Virastotalo	R19D, SY5	Esinekuva		SH	5.9.	2007	digi
439	1360	Oulu	Virastotalo	R19D, SY5	Esinekuva		SH	5.9.	2007	digi
440	1361	Oulu	Virastotalo	R19B, SY4, 4 puuesinettä, 1 kives ja tynnyrin vanne	Esinekuva		SH	5.9.	2007	digi

**OULU, Virastotalo 2007 (VIRTA-07), Hirsikehikko (R19)
Digitaaliset kuvat**

Kuva_nro	Ala_nro	Kunta	Kohde	Pvm	Klo	Suunta	Kuva-aihe	Kuvaaja
1	1	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	6.9.2007	10:27:00	länsi	työkuva	M. Hyttinen
2	2	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	6.9.2007	10:27:00	länsiluode	työkuva	M. Hyttinen
3	3	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	6.9.2007	10:41:00	ylhäältä	B-ruudun puulöytöjä	T. Tapaleenmäki
4	4	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	6.9.2007	10:58:00	ylhäältä	E-ruudun puulöytöjä, vanne?	T. Tapaleenmäki
5	5	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	6.9.2007	13:09:00	ylhäältä	mahdollinen kerppu?, ruutu F	M. Hyttinen
6	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	6.9.2007	13:10:00	ylhäältä	mahdollinen kerppu?, ruutu F	M. Hyttinen
7	6	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	6.9.2007	13:23:00	etelä	hiiltyneet puut, D-ruutu, SY5	T. Tapaleenmäki
8	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	6.9.2007	13:24:00	länsi	hiiltyneet puut, D-ruutu, SY5	T. Tapaleenmäki
9	7	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	6.9.2007	13:25:00	koillinen	hiiltyneet puut, D-ruutu, SY5	T. Tapaleenmäki
10	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	6.9.2007	13:26:00	itä	hiiltyneet puut, D-ruutu, SY5	T. Tapaleenmäki
11	8	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	6.9.2007	13:27:00	etelä	hiiltyneet puut, D-ruutu, SY5	T. Tapaleenmäki
12	9	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	6.9.2007	13:59:00	länsi	paikoilleen hajonnut tynnyri + vanne, ruutu C, SY 1	M. Hyttinen
13	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	6.9.2007	13:59:00	etelä	paikoilleen hajonnut tynnyri + vanne, ruutu C, SY 1	M. Hyttinen
14	10	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	6.9.2007	14:00:00	etelä	paikoilleen hajonnut tynnyri + vanne, ruutu C, SY 1	M. Hyttinen
15	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	6.9.2007	14:01:00	etelä	paikoilleen hajonnut tynnyri + vanne, ruutu C, SY 1	M. Hyttinen
16	11	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	6.9.2007	14:19:00	etelä	saman tynnyrin painauma	M. Hyttinen

OULU, Virastotalo 2007 (VIRTA-07), Hirsikehikko (R19)

Digitaaliset kuvat

Kuva_nro	Ala_nro	Kunta	Kohde	Pvm	Klo	Suunta	Kuva-aihe	Kuvaaja
17	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	6.9.2007	14:19:00	etelä	maassa,seinälautojen poiton jälkeen. Huomaa kahden vanteen paikat	M. Hyttinen
18	12	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	6.9.2007	14:20:00	länsiluode	saman tynnyrin painauma maassa,seinälautojen poiton jälkeen. Huomaa kahden vanteen paikat	M. Hyttinen
19	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	6.9.2007	14:20:00	länsiluode	saman tynnyrin painauma maassa,seinälautojen poiton jälkeen. Huomaa kahden vanteen paikat	M. Hyttinen
20	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	6.9.2007	14:40:00	ylhäältä	tuohikontti, ruutu-C, SY1	M. Hyttinen
21	13	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	6.9.2007	14:40:00	ylhäältä	tuohikontti, ruutu C, SY1	M. Hyttinen
22	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	6.9.2007	14:40:00	ylhäältä	tuohikontti, ruutu C, SY1	M. Hyttinen
23	14	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	7.9.2007	9:30:00	luode	työkuva, R19:sta kaivetaan	M. Hyttinen
24	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	7.9.2007	9:30:00	luode	työkuva, R19:sta kaivetaan	M. Hyttinen
25	15	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	7.9.2007	9:33:00	luode	yleiskuva, hirsikehikko	M. Hyttinen
26	16	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	7.9.2007	9:33:00	luode	yleiskuva, hirsikehikko	M. Hyttinen
27	17	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	7.9.2007	10:30:00	luode	mahdollinen kerppu?, ruutu C, SY3	T. Taipaleenmäki
28	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	7.9.2007	10:31:00	luode	mahdollinen kerppu?(toinen puoli, Ruutu C, SY3	T. Taipaleenmäki
29	18	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	7.9.2007	12:08:00	luode	D-ruudusta, SY5:stä löytnyt puukeppi	T. Taipaleenmäki
30	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	7.9.2007	12:09:00	luode	D-ruudusta, SY5:stä löytnyt puuesine	T. Taipaleenmäki
31	19	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	7.9.2007	12:10:00	luode	D-ruudusta, SY5:stä löytnyt puuesine (toinen puoli)	T. Taipaleenmäki
32	20	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	7.9.2007	12:11:00		työkuva, D-ruudun hiilenpoisto (SY5)	T.

OULU, Virastotalo 2007 (VIRTA-07), Hirsikehikko (R19)

Digitaaliset kuvat

Kuva_nro	Ala_nro	Kunta	Kohde	Pvm	Klo	Suunta	Kuva-aihe	Kuvaaja
33	21	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	7.9.2007	12:11:00		tyokuva, D-ruudun hiilenpoisto (SY5)	T. Taipaleenmäki
34	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	7.9.2007	12:16:00		tyokuva, D-ruudun hiilenpoisto (SY5)	T. Taipaleenmäki
35	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	7.9.2007	13:00:00	länsi	puukeppi in situ, ruutu-D, SY 7	M. Hyttinen
36	22	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	7.9.2007	13:00:00	länsi	puukeppi in situ, ruutu-D, SY 7	M. Hyttinen
37	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	7.9.2007	13:01:00	länsi	puukeppi in situ, ruutu-D, SY 7	M. Hyttinen
38	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	7.9.2007	13:25:00	luode	vaatetyynyryn (?) lautoja in situ, ruutu D, SY 8	M. Hyttinen
39	23	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	7.9.2007	13:17:00	luode	vaatetyynyryn (?) lautoja in situ, ruutu D, SY 8	M. Hyttinen
40	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	7.9.2007	13:30:00	ylhäältä	vaatetyynyryn (?) lautoja in situ, ruutu D, SY 8. Yks. kohta, laudoissa olleet urat	M. Hyttinen
41	24	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	7.9.2007	13:30:00	ylhäältä	vaatetyynyryn (?) lautoja in situ, ruutu D, SY 8. Yks. kohta, laudoissa olleet urat	M. Hyttinen
42	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	7.9.2007	14:09:00	ylhäältä	kirves in situ, ruutu B, SY8	M. Hyttinen
43	25	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	7.9.2007	14:10:00	ylhäältä	kirves in situ, ruutu B, SY8	M. Hyttinen
44	26	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	7.9.2007	14:45:00	ylhäältä	vaatetyynyryn laudat ruutu D, SY8	M. Hyttinen
45	27	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	7.9.2007	14:45:00	ylhäältä	vaatetyynyryn laudat ruutu D, SY8. Yks. kohta, lautojen päädyssä olleet reiät (toisella puolella urat)	M. Hyttinen
46	28	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	7.9.2007	14:45:00	ylhäältä	mahdollisia veneen osia, ruutu D, SY5	M. Hyttinen
47	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	7.9.2007	14:46:00	ylhäältä	mahdollisia veneen osia, ruutu D, SY5	M. Hyttinen
48	29	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	10.9.2007	8:24:00	pojjoinen	Ruudun D hiilikeros (SY5)pojjoisprofiilissa (väliseinä)	M. Hyttinen
49	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	10.9.2007	8:25:00	koillinen	Ruudun D hiilikeros (SY5)pojjoisprofiilissa (väliseinä)	M. Hyttinen
50	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	10.9.2007	8:43:00	lounas	R19, pohj.profiili, länsiosa	M. Hyttinen
51	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	10.9.2007	8:44:00	etelä	R19, pohj.profiili, länsiosa	M. Hyttinen

OULU, Virastotalo 2007 (VIRTA-07), Hirsikehikko (R19)

Digitaaliset kuvat

Kuva_nro	Ala_nro	Kunta	Kohde	Pvm	Klo	Suunta	Kuva-aihe	Kuvaaja
52	30	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	10.9.2007	8:45:00	etelä	R19, pohj.profiili, länsiosa	M. Hyttinen
53	31	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	10.9.2007	8:45:00	etelä	tyokuva, R19:sta piirretään ja kaivetaan	M. Hyttinen
54	32	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	10.9.2007	8:45:00	lounas	tyokuva, R19:sta piirretään ja kaivetaan	M. Hyttinen
55	33	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	10.9.2007	9:38:00	ylhäältä	mahdollinen kerppu, ruutu B, SY8	M. Hyttinen
56	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	10.9.2007	9:38:00	ylhäältä	mahdollinen kerppu, ruutu B, SY8	M. Hyttinen
57	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	10.9.2007	12:14:00	ylhäältä	keramiikkaa ja puuesine in situ, ruutu B, koillisnurkka	M. Hyttinen
58	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	10.9.2007	12:14:00	ylhäältä	keramiikkaa ja puuesine in situ, ruutu B, koillisnurkka	M. Hyttinen
59	34	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	10.9.2007	12:14:00	ylhäältä	keramiikkaa ja puuesine in situ, ruutu B, koillisnurkka	M. Hyttinen
60	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	10.9.2007	12:14:00	ylhäältä	keramiikkaa ja puuesine in situ, ruutu B, koillisnurkka	M. Hyttinen
61	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	10.9.2007	12:15:00	koillinen	ruutu B, koillisnurkka SY8, jonka alla alkoi pohjahiekka	M. Hyttinen
62	35	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	10.9.2007	12:19:00	ylhäältä	mahdollinen kerppu, ruutu B SY8	M. Hyttinen
63	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	10.9.2007	12:20:00	ylhäältä	mahdollinen kerppu, ruutu B SY8	M. Hyttinen
64	36	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	10.9.2007	12:21:00	ylhäältä	veistetty puukeppi, ruutu B SY8. Pituus 1,4 m, toinen pää kepistä rikkoutunut	M. Hyttinen
65	37	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	10.9.2007	12:22:00	ylhäältä	veistetty puukeppi, ruutu B SY8. Pituus 1,4 m, toinen pää kepistä rikkoutunut	M. Hyttinen
66	38	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	10.9.2007	12:47:00	ylhäältä	keramiikkaa (fajanssia) in situ, ruutu B, SY8	M. Hyttinen
67	39	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	10.9.2007	12:48:00	ylhäältä	keramiikkaa (fajanssia) in situ, ruutu B, SY8	M. Hyttinen
68	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	10.9.2007	12:51:00	ylhäältä	punasavikeramiikkaa insitu, ruutu E SY9	M. Hyttinen
69	40	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	10.9.2007	13:09:00	ylhäältä	ruutu D, SY8, lauta	T. Taipaleenmäki
70	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	10.9.2007	14:59:00	pohjoinen	ruutu B, SY8, risukimppuja tungettuna seinämän 7 (pohj. väliseinä) alimman hirren	M. Hyttinen

OULU, Virastotalo 2007 (VIRTA-07), Hirsikehikko (R19)

Digitaaliset kuvat

Kuva_nro	Ala_nro	Kunta	Kohde	Pvm	Klo	Suunta	Kuva-aihe	Kuvaaja
71	41	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	10.9.2007	14:59:00	pohjoinen	ruutu B, SY8, risukimppuja tungettuna seinämän 7 (pohj. väliseinä) alimman hirren alle	M. Hyttinen
72	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	10.9.2007	15:00:00	pohjoinen	ruutu B, SY8, risukimppuja tungettuna seinämän 7 (pohj. väliseinä) alimman hirren alle	M. Hyttinen
73	42	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	10.9.2007	15:00:00	pohjoinen	ruutu B, SY8, risukimppuja tungettuna seinämän 7 (pohj. väliseinä) alimman hirren alle	M. Hyttinen
74	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	10.9.2007	15:00:00	ylhäältä	mahdollinen kerppu/risukimppu, ruutu B, SY8	M. Hyttinen
75	43	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	10.9.2007	15:01:00	ylhäältä	mahdollinen kerppu/risukimppu, ruutu B, SY8	M. Hyttinen
76	44	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	11.9.2007	16:55:00	etelä	R19, itäpuoli ruudut D ja E	M. Hyttinen
77	45	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	11.9.2007	15:56:00	etelä	R19, länsipuoli, ruudut B ja C	M. Hyttinen
78	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	11.9.2007	16:58:00	itä	R19, keuhikon pohjoispuoli, ruudut C ja E	M. Hyttinen
79	46	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	11.9.2007	16:58:00	itä	R19, keuhikon pohjoispuoli, ruudut C ja E	M. Hyttinen
80	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	11.9.2007	16:59:00	koillinen	seinämä 1	M. Hyttinen
81	47	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	11.9.2007	16:59:00	koillinen	seinämä 1	M. Hyttinen
82	48	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	11.9.2007	16:59:00	koillinen	seinämä 1	M. Hyttinen
83	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	11.9.2007	17:00:00	luode	seinämä 2	M. Hyttinen
84	49	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	11.9.2007	17:01:00	luode	seinämä 2	M. Hyttinen
85	50	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	11.9.2007	17:01:00	luode	seinämien 3 ja 4 kulmaus	M. Hyttinen
86	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	11.9.2007	17:02:00	luode	seinämien 3 ja 4 kulmaus	M. Hyttinen
87	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	11.9.2007	17:02:00	luode	ruutu D, seinämä 4, "aukko" (sahatut hirsien päät)	M. Hyttinen
88	51	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	11.9.2007	17:03:00	luode	ruutu D, seinämä 4, "aukko" (sahatut hirsien päät)dussa D ollut "aukko"	M. Hyttinen
89	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	11.9.2007	17:04:00	itä	seinämä 5, alin hirsi (nro 26), vetoreikä?	M. Hyttinen

**OULU, Virastotalo 2007 (VIRTA-07), Hirsikehikko (R19)
Digitaaliset kuvat**

Kuva_nro	Ala_nro	Kunta	Kohde	Pvm	Klo	Suunta	Kuva-aihe	Kuvaaja
90	52	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	11.9.2007	17:04:00	itä	seinämä 5, alin hirsi (nro 26), vetoreikä?	M. Hyttinen
91	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	11.9.2007	17:08:00	länsi	seinämä 5	M. Hyttinen
92	53	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	11.9.2007	17:08:00	länsi	seinämä 5	M. Hyttinen
93	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	11.9.2007	17:10:00	luode	R19, yleiskuva	M. Hyttinen
94	54	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	11.9.2007	17:10:00	luode	R19, yleiskuva	M. Hyttinen
95	55	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	11.9.2007	17:11:00	pohjoinen	R19, eteläpuoli hirsikehikosta	M. Hyttinen
96	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	11.9.2007	17:12:00	ppohjoinen	R19, eteläpuoli hirsikehikosta	M. Hyttinen
97	56	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	11.9.2007	17:13:00	koillinen	R19, työmaa-alue	M. Hyttinen
98	57	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	11.9.2007	17:13:00	koillinen	R19, työmaa-alue	M. Hyttinen
99	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	11.9.2007	17:16:00	lounas	R19, yleiskuva rakenteesta, ilmakuva	M. Hyttinen
100	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	11.9.2007	17:19:00	lounas	R19, yleiskuva rakenteesta, ilmakuva	M. Hyttinen
101	58	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	11.9.2007	17:19:00	lounas	R19, yleiskuva rakenteesta, ilmakuva	M. Hyttinen
102	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	11.9.2007	17:19:00	lounas	R19, yleiskuva rakenteesta, ilmakuva	M. Hyttinen
103	59	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	11.9.2007	17:41:00	itä	yks. kohta, seinämä 1, hirsi nro 7, neulasten painaamia puussa	M. Hyttinen
104	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	11.9.2007	17:42:00	itä	yks. kohta, seinämä 1, hirsi nro 7, neulasten painaamia puussa	M. Hyttinen
105	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	11.9.2007	17:42:00	etelä	yks.kohta, seinämä 4, hirsi nro 23 (ylin hirsi), neulasten painaamia puussa	M. Hyttinen
106	60	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	11.9.2007	17:43:00	etelä	yks.kohta, seinämä 4, hirsi nro 23 (ylin hirsi), neulasten painaamia puussa	M. Hyttinen
107	61	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	12.9.2007	9:05:00	itä	ruutu C	T. Taipaleenmäki
108	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	12.9.2007	9:06:00	länsi	ruutu E	T. Taipaleenmäki
109	62	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	12.9.2007	9:07:00	länsi	ruutu E	T. Taipaleenmäki
110	63	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	12.9.2007	9:09:00	lounas	ruutu D	T. Taipaleenmäki

OULU, Virastotalo 2007 (VIRTA-07), Hirsikehikko (R19)

Digitaaliset kuvat

Kuva_nro	Ala_nro	Kunta	Kohde	Pvm	Klo	Suunta	Kuva-aihe	Kuvaaja
111	64	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	12.9.2007	9:10:00	lounas	ruutu A	T. Taipaleenmäki
112	65	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	12.9.2007	9:13:00	länsi	ruutu B	T. Taipaleenmäki
113	66	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	12.9.2007	9:14:00	länsi	ruutu B	T. Taipaleenmäki
114	67	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	12.9.2007	9:18:00	kaakko	seinämä 1, nurkka a (1 m mitta)	T. Taipaleenmäki
115	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	12.9.2007	9:18:00	kaakko	seinämä 1, nurkka a (1 m mitta)	T. Taipaleenmäki
116	68	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	12.9.2007	9:20:00	kaakko	seinämä 1, nurkka b (1 m mitta)	T. Taipaleenmäki
117	69	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	12.9.2007	9:21:00	koillinen	seinämä 1, nurkka c (1,6 m mitta)	T. Taipaleenmäki
118	70	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	12.9.2007	9:23:00	koillinen	seinämä 1, nurkka d (1,8 m mitta)	T. Taipaleenmäki
119	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	12.9.2007	9:25:00	luode	seinämä 2, nurkka e + reiälliset hirrenpäät (1,4 m mitta)	T. Taipaleenmäki
120	71	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	12.9.2007	9:25:00	luode	seinämä 2, nurkka e + reiälliset hirrenpäät (1,4 m mitta)	T. Taipaleenmäki
121	72	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	12.9.2007	9:26:00	koillinen	seinämien 3 ja 4 välinen nurkka f (1,2 m mitta)	T. Taipaleenmäki
122	73	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	12.9.2007	9:27:00	länsi	seinämä 4, nurkka g (0,8 m mitta)	T. Taipaleenmäki
123	74	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	12.9.2007	9:29:00	pohjoinen	seinämä 4, nurkka h (0,8 m mitta)	T. Taipaleenmäki
124	75	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	12.9.2007	9:30:00	itä	seinämä 5, hirsi nro 26, joka lovettu(0,8 m mitta)	T. Taipaleenmäki

OULU, Virastotalo 2007 (VIRTA-07), Hirsikehikko (R19)

Digitaaliset kuvat

Kuva_nro	Ala_nro	Kunta	Kohde	Pvm	Klo	Suunta	Kuva-aihe	Kuvaaja
125	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	12.9.2007	9:30:00	itä	seinämä 5, yks.kohta	T. Taipaleenmäki
126	76	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	12.9.2007	9:31:00	länsi	seinämä 5, nurkka i (0,8 m mitta)	T. Taipaleenmäki
127	77	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	12.9.2007	9:32:00	länsi	seinämä 7, kohta j (1 m mitta)	T. Taipaleenmäki
128	78	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	12.9.2007	9:38:00	länsiluode	R19, yleiskuva	T. Taipaleenmäki
129	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	12.9.2007	9:39:00	länsiluode	R19, yleiskuva	T. Taipaleenmäki
130	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	12.9.2007	9:40:00	luode	R19, yleiskuva	T. Taipaleenmäki
131	79	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	12.9.2007	9:43:00	länsi	R19, yleiskuva	T. Taipaleenmäki
132	80	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	12.9.2007	9:43:00	länsi	R19, yleiskuva	T. Taipaleenmäki
133	81	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	12.9.2007	12:28:00	ylhäältä	seinämä 1, nurkka b, salvoskohta (päältä poistettu yksi hirsi)	T. Taipaleenmäki
134	82	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	12.9.2007	12:30:00	ylhäältä	seinämä 1, nurkka b, salvoskohta (päältä poistettu yksi hirsi)	T. Taipaleenmäki
135	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	12.9.2007	13:18:00	ylhäältä	seinämä 5, hirren vetoreikä (?), seinämän ylin hirsi	M. Hyttinen
136	83	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	12.9.2007	13:18:00	ylhäältä	seinämä 5, hirren vetoreikä (?), seinämän ylin hirsi	M. Hyttinen
137	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	12.9.2007	13:20:00	ylhäältä	hirren salvos (hirsi salvottu molemmin puolin)	M. Hyttinen
138	84	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	12.9.2007	13:20:00	ylhäältä	hirren salvos (hirsi salvottu molemmin puolin)	M. Hyttinen
139	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	12.9.2007	13:21:00	ylhäältä	salvottu hirsi	M. Hyttinen
140	85	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	12.9.2007	13:21:00	ylhäältä	salvottu hirsi	M. Hyttinen
141	86	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	12.9.2007	13:22:00	etelä	rakennetta puretaan	M. Hyttinen

OULU, Virastotalo 2007 (VIRTA-07), Hirsikehikko (R19)

Digitaaliset kuvat

Kuva_nro	Ala_nro	Kunta	Kohde	Pvm	Klo	Suunta	Kuva-aihe	Kuvaaja
142	87	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	12.9.2007	13:22:00	etelä	rakennetta puretaan	M. Hyttinen
143	88	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	12.9.2007	14:05:00	etelälounas	rakennetta puretaan	M. Hyttinen
144	89	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	12.9.2007	14:06:00	kaakko	rakennetta puretaan + otetaan dendronäytteitä	M. Hyttinen
145	90	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	12.9.2007	14:07:00	ylhäältä	seinämä 1, salvos (keskikohta (nurkka c)	M. Hyttinen
146	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	12.9.2007	14:07:00	ylhäältä	seinämä 1, salvos, pohj.pääty, länsipuoli, nurkka b	M. Hyttinen
147	91	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	12.9.2007	14:07:00	ylhäältä	seinämä 1, salvos, pohj.pääty, länsipuoli, nurkka b	M. Hyttinen
148	poistettu	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	12.9.2007	14:33:00	ylhäältä	R19 lähes purettuna	M. Hyttinen
149	92	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	12.9.2007	14:33:00	lounas	R19 lähes purettuna	M. Hyttinen
150	93	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	12.9.2007	15:03:00	pohjoinen	R19:sta entinen paikka	M. Hyttinen
151	94	Oulu	Hirsikehikko/Virastotalo	12.9.2007	15:03:00	koillinen	R19:sta alainen länsiprofiili	M. Hyttinen

**OULU, Virastotalo 2007 (VIRTA-07), Hirsikehikko (R19)
Löytöluettelo**

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
2007125	1	Rakenteen päältä, SY1	R19	Savi	Fajanssi	Astia	Tinalasite molemmin puolin, toisella puolella sininen koristelu	1		1,9 g	
2007125	2	Rakenteen päältä, SY1	R19	Savi	Piiposliini	Astia	Reunapaloja, valkoinen lasite molemmin puolin	3	Paksuun reunapalan halkaisija 11cm	26,4 g	Yhdessä reunapalassa kaksi mustaa, eri paksuista viivakoristetta
2007125	3	Rakenteen päältä, SY1	R19	Savi	Piiposliini	Astia	Seinäpäaloja, valkoinen lasite molemmin puolin	5		27,1 g	
2007125	4	Rakenteen päältä, SY1	R19	Savi	Punasavi	Astia	Reunapala, lasite osittain tallella	1		11,4 g	
2007125	5	Rakenteen päältä, SY1	R19	Savi	Valkosavi	Piippu	Liitupiipunkopan palasia	2		2,1 g	
2007125	6	Rakenteen päältä, SY1	R19	Savi	Valkosavi	Piippu	Liitupiipunvarsia	19		48,3 g	Yhdessä varressa oleva reikä on syntynyt mahdollisesti maassa ollessaan

OULU, Virastotalo 2007 (VIRTA-07), Hirsikehikko (R19)
Löytöluettelo

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
2007125	7	Rakenteen päältä, SY1	R19	Lasi	Lasi	Esinelasi	Suorakaiteen mallinen pullonpohja, hilseilevä	1		328 g	kiven hietämänä Lasi vihreä
2007125	8	Rakenteen päältä, SY1	R19	Lasi	Lasi	Esinelasi	Seinämäpala	1		13,2 g	Lasi kirkas
2007125	9	Rakenteen päältä, SY1	R19	Lasi	Lasi	Esinelasi	Reunapala, hilseilevä	1		6,1 g	Lasi vihreä
2007125	10	Rakenteen päältä, SY1	R19	Lasi	Lasi	Esinelasi	Seinämäpaloja, yksi hilseilevä	3		13,7 g	Lasi vihreä
2007125	11	Rakenteen päältä, SY1	R19	Lasi	Lasi	Ikunalasi	Reunapala, hilseilevä	1		23,1 g	Lasi vihreä
2007125	12	Rakenteen päältä, SY1	R19	Lasi	Lasi	Ikunalasi	Seinämäpala, hilseilevä	1		2,8 g	Lasi vihreä
2007125	13	Rakenteen päältä, SY1	R19	Puu	Puu	Puustian kansi	Kannenpuoilikas	1	Haikaisi ja 20 cm	189,7 g	Toisella puolella ura reunan mukaisesti. Liite 8 (12/21), kuvat 64 ja 65

OULU, Virastotalo 2007 (VIRTA-07), Hirsikehikko (R19)
Löytöluettelo

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
2007125	14	Rakente en päältä, SY1	R19	Puu	Puu	Kerppu/luuta?	Sidottu risukimppu	1		475,1 g	Liite 8 (12/21), kuva 66
2007125	15	Rakente en päältä, SY1	R19	Kumi	Kumi	Nukke	Nukenpuolikas	1		16,7 g	Nukella on muotoiltu kihara tukka, sekä sormet ja varpaat. Kulmakarvat ja silmät mustat. Nuken selässä mahdollisesti kirjoitusta?
2007125	16	Ruutu A, SY8	R19	Savi	Piiposliini	Astia	Reunapala, valkoinen lasite molemmin puolin	1		1,5 g	
2007125	17	Ruutu A, SY8	R19	Savi	Punasavi	Astia	Reunapala, koristeet ruosteenpunaisia ja vihreitä, lasite osittain säilynyt	1	Halkaisi ja 23 cm	29,3 g	Palan ulkopuolella koristeuria
2007125	18	Ruutu A, SY8	R19	Savi	Punasavi	Astia	Reunapala, sisäpinnalla vihreälasite	1	Halkaisi ja 21 cm	22,4 g	Palan ulkopuolella koristeuria
2007125	19	Ruutu A, SY8	R19	Savi	Punasavi	Astia	Reunapala, valkoinen lasite jossa ruosteenpunaisia ja vihreitä koristeita, lasite osittain säilynyt	1		4,6 g	Palan ulkopuolella koristeuria

OULU, Virastotalo 2007 (VIRTA-07), Hirsikehikko (R19)
Löytöluettelo

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
2007125	20	Ruutu A, SY8	R19	Savi	Punasavi	Astia	Pohjapala, puna-, vihreä-, valkoinenlasite ja koristelu astian sisäpinnalla, lasitteen koristelu aaltomaista	1	Pohjan halkaisija 17cm?	159,6 g	Palan ulkopuolella koristeuria
2007125	21	Ruutu A, SY8	R19	Savi	Punasavi	Astia	Kahva, lasite osittain säilynyt	1		37 g	Lasite vihertävää
2007125	22	Ruutu A, SY8	R19	Savi	Valkosavi	Pippu	Liitupiipparsi, ympyräkeijukoristel ua	1		8,2 g	
2007125	23	Ruutu A, SY8	R19	Savi	Valkosavi	Pippu	Liitupiipparsia	5		10,4 g	
2007125	24	Ruutu A, SY8	R19	Lasi	Lasi	Esinelasi	Seinämäpala	1		22,2 g	Lasi muodoltaan aaltomainen ja sen sisällä on kuplia
2007125	25	Ruutu A, SY8	R19	Lasi	Lasi	Ikkunalasi	Seinämäpala	1		2,9 g	
2007125	26	Ruutu A, SY8	R19	Metalli	Messinki/kup ari	Silmälasi sanka?	Suora metallilianka joka kääntyy päästä kaarelle	1		4 g	
2007125	27	Ruutu A, SY8	R19	Nahka	Nahka	Kengänpohja	Kengänpohja, kärkiosa	1		14,9 g	Liite 8 (9/21), kuva 45
2007125	28	Ruutu A, SY8	R19	Nahka	Nahka	Kengänpohja	Kengänpohja	1		30 g	Liite 8 (9/21), kuva 40
2007125	29	Ruutu A, SY8	R19	Nahka	Nahka	Kengänpohja	Kengänpohja+pala sia	5		44,5 g	Liite 8 (9/21), kuva 41

OULU, Virastotalo 2007 (VIRTA-07), Hirsikehikko (R19)
Löytöluettelo

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
2007125	30	Ruutu A, SY8	R19	Puu	Puu	Puuesine	Noin suorakaiteen muotoinen puupala, jossa neljä puunläpi menevää reikää keskellä	1	Pituus n. 16 cm, leveys n. 4 cm	78,8 g	Reikien väli toisistaan 2-3 cm, puupalan sivuja ja päitä muotoiltu, Liite 8 (18/21), kuva 103. Liite 9 (4/12).
2007125	31	Ruutu A, SY8	R19	Puu	Puu	Puunuppi	Puunuppi, josta lohjennut pieni pala pois, pää muotoiltu	1	Nupin pään halkaisij a n. 4 cm	51,8 g	Liite 8 (10/21), kuva 56
2007125	32	Ruutu A, SY8	R19	Puu	Puu	Puunuppi	Puunuppi, kumpaakin päätä muotoiltu	1	Pituus n. 10 cm, nupin pään halkaisij a n. 4 cm	115,3 g	Konservoitu.
2007125	33	Ruutu A, SY8	R19	Puu	Puu	Puunuppi	Puunuppi, jossa keskellä päätä ulokkeena nelionmallinen tappi, nuppi hieman lohjennut	1	Nupin pään halkaisij a n. 5 cm	55,1 g	Liite 8 (11/21), kuva 57
2007125	34	Ruutu A, SY8	R19	Puu	Puu	Puunuppi	Puunuppi, josta lohjennut pieni pala pois, pää muotoiltu	1	Nupin pään halkaisij a n. 4 cm	46,8 g	Liite 8 (11/21), kuva 58

**OULU, Virastotalo 2007 (VIRTA-07), Hirsikehikko (R19)
Löytöluettelo**

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
2007125	35	Ruutu A, SY8	R19	Puu	Puu	Puuastia	Puuastian palasia, ei kokonainen	6		519,1 g	Palat sopivat yhteen? Liite 8 (11/21), kuva 58
2007125	36	Ruutu A, SY8	R19	Puu	Puu	Puuastian kansi	Kannenpuolikas, reuna muotoiltu	1	Halkaisi ja 28 cm	563,5 g	Liite 8 (20/21), kuvat 112 ja 113. liite 9 (3/12).
2007125	37	Ruutu A, SY8	R19	Puu	Puu	Jalas?	Toinen pää voimakkaasti muotoiltu	1	Pituus n. 54 cm, leveys n. 12 cm	943,5 g	Jalas? näyttää toiselta sivulta katsottuna, muotoilusta päästään, loivalta s-aalloilta, Liite 8 (6/21), kuvat 30 ja 31
2007125	38	Ruutu A, SY8	R19	Puu	Puu	Jalas?	Toinen pää voimakkaasti muotoiltu	1	Pituus n. 31 cm, leveys n. 11 cm	478,9 g	Liite 8 (19 ja 20/21), kuvat 109, 110 ja 111
2007125	39	Ruutu A, SY8	R19	Puu	Puu	Jalas?	Puu toiselta puolelta kaarevaksi muotoiltu	1	Noin 37 cm pitkä, leveys n. 10 cm	398 g	Mahdollisesti jalakseen kuuluva osa. Liite 8 (18/21), kuva 104. Liite 9 (2/12).
2007125	40	Ruutu A, SY8	R19	Puu	Puu	Puuosa?	Toinen puoli muotoiltu kaarevaksi, puu paksua	1	Pituus 21 cm, leveys 18 cm, paksuus	923,2 g	Liite 8 (19/21), kuvat 107 ja 108. Liite 9 (7/12) ja (8/12).

OULU, Virastotalo 2007 (VIRTA-07), Hirsikehikko (R19)
Löytöluettelo

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
2007125	41	Ruutu A, SY8	R19	Puu	Puu	Puuosa?	Toinen puoli muotoiltu kaarevaksi, puu paksua	1	s n. 3,5 cm Pituus 26 cm, leveys 15 cm, paksuus s n. 3,5 cm	775,7 g	Liite 8 (19/21), kuvat 105 ja 106. Liite 9 (5/12) ja (6/12)
2007125	42	Ruutu A, SY8	R19	Puu	Puu	Jalas? puuosa?	Puu molemmista päistä kaarevaksi muotoiltu	2	Yhteispi tuus n. 69 cm, leveys n. 14 cm	1078, 5 g	Osat sopivat yhteen. Liite 8 (17 ja 18/21), kuvat 97, 98 ja 99
2007125	43	Ruutu A, SY8	R19	Puu	Puu	Puuosa?	Pitkä ja kaareva puu, jonka reunat ja toinen pää on muotoiltu, toinen pää leikattu	1	Noin 72 cm pitkä, leveys n. 4 cm	556,3 g	Liite 8 (21/21), kuvat 117 ja 118
2007125	44	Ruutu A, SY10	R19	Savi	Punasavi	Astia	Seinä- ja kahvapala, kirkas lasite, palat sopivat yhteen	2		53,7 g	Seinä- ja alimman hirren alta (ks. profiilikartta)
2007125	45	Ruutu B, SY1	R19	Savi	Punasavi	Astia	Reunapala	1	Halkaisi ja 34 cm	68,5 g	Palan sisäpinnalla harmaata lasitetta?
2007125	46	Ruutu B, SY1	R19	Savi	Punasavi	Astia	Reunapala, sisäpinnalla lasite, reunalla koristeena	1	Halkaisi ja 28 cm	40,8 g	

OULU, Virastotalo 2007 (VIRTA-07), Hirsikehikko (R19)
Löytöluettelo

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
2007125	47	Ruutu B, SY1	R19	Savi	Punasavi	Astia	Pohjapala, sisäpinnalla vihreä lasite	1	Pohjan halkaisija 11 cm	75,1 g	Palan ulkopuolella uria
2007125	48	Ruutu B, SY1	R19	Savi	Punasavi	Astia	Kahva, säilynyt lasite tumma ja metallin hoitoinen	1		43,3 g	
2007125	49	Ruutu B, SY1	R19	Savi	Punasavi	Astia	Seinäpäpala, palan sisäpinnalla oleva lasite sinapinruskea	1		17,5 g	Palan ulkopuolella uria
2007125	50	Ruutu B, SY1	R19	Savi	Valkosavi	Piippu	Liitupiipunvarsi, ympyräketju- ja nauhakoristelua, nauhassa molempiin suuntiin kolmioita	1		2,8 g	
2007125	51	Ruutu B, SY1	R19	Savi	Valkosavi	Piippu	Liitupiipunvarsia	6		23,3 g	
2007125	52	Ruutu B, SY1	R19	Metalli		Sakset	Teräväpäiset sakset, joissa sormienpaikat soikeat	1		19,7 g	Liite 8 (4/21), kuva 19. Konservoitu.
2007125	53	Ruutu B, SY1	R19	Nahka	Nahka	Kengänpohja	Kengänpohja kärkiosa	1		13,8 g	Liite 8 (10/21), kuva 51
2007125	54	Ruutu B, SY1	R19	Nahka	Nahka	Kengänpohja	Useampi kengänpohja päällekkäin?	1		63,7 g	Konservoitu.

OULU, Virastotalo 2007 (VIRTA-07), Hirsikehikko (R19)
Löytöluettelo

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
2007125	55	Ruutu B, SY1	R19	Kivi, puu ja tuohi	Kivi, puu ja tuohi	Verkonpaino/k ives	Tuohen sisään käärity kivi, tuohi sidottu yhteen pajulla?	1		245,1 g	Kivi graniittia? Liite 8 (4/21), kuva 17. Konservoitu.
2007125	56	Ruutu B, SY1	R19	Kivi ja tuohi	Kivi ja tuohi	Verkonpaino/k ives	Tuohen sisään käärity kivi	1		124,9 g	Konservoitu.
2007125	57	Ruutu B, SY1	R19	Puu	Puu	Tilkitsemispuu	Kahvaosan päässä reikä, lapaosa rikkoutunut	1		154 g	Liite 8 (2/21), kuva 7. Konservoitu.
2007125	58	Ruutu B, SY1	R19	Puu	Puu	Koho	Pisaran muotoinen puupala, jossa kapeammassa päässä kolmion muotoinen reikä	1	Pituus n. 17 cm, leveys n. 12 cm, paksuus s n. 2 cm	268,6 g	Liite 8 (3/12), kuva 12. Konservoitu.
2007125	59	Ruutu B, SY1	R19	Puu	Puu	Koho	Pisaran muotoinen puupala, jossa kapeammassa päässä kolmion muotoinen reikä	1	Pituus n. 11 cm, leveys n. 10 cm, paksuus s n. 2 cm	162,4 g	Liite 8 (2/21), kuva 10. Konservoitu.
2007125	60	Ruutu B, SY1	R19	Puu	Puu	Puikkari?	Pumerangin muotoa mukaileva puupala, jossa kummassakin	1	Pituus n 25 cm	145 g	Toisesta päästä lähtenyt pala irti, jonka seurauksena pää

OULU, Virastotalo 2007 (VIRTA-07), Hirsikehikko (R19)
Löytöluettelo

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
2007125	61	Ruutu B, SY3	R19	Savi	Punasavi	Astia	Reunapala, sisäpinnalla vihreä lasite ja koristeena kaksi ruosteempunaista ympyrää	1	Halkaisi ja 40 cm?	44,2 g	haaramainen. Konservoitu.
2007125	62	Ruutu B, SY3	R19	Savi	Punasavi	Astia	Kahva ja vähän seinämää, säilynyt lasite tumma ja metallin hoitoinen	1		36,7 g	
2007125	63	Ruutu B, SY3	R19	Savi	Punasavi	Astia	Seinäpäaloja, lasite sisä- ja ulkopinnalla, sisäpinta koristeltu raidilla, raidat vihreitä ja ruosteempunaisia	2		74,9 g	Palat sopivat yhteen, lasite mahdollisesti vihreä, jolloin sen alle tehdyt raidat oikeasti valkoisia? Liite 8 (6/21), kuva 27
2007125	64	Ruutu B, SY4	R19	Metalli		Veitsi	Metallista tehty veitsi, kahvaosa puuttuu	1		28,8 g	Irtolöytö jo lapioidusta maasta (SY4?). Liite 8 (4/21), kuva 20. Konservoitu.
2007125	65	Ruutu B, SY4	R19	Kivi ja tuohi	Kivi ja tuohi	Verkonpaino/k ives	Tuohen sisään käärityt kivi, kohdat mistä tuohi kiinnitetty yhteen	1		143,6 g	Konservoitu.

OULU, Virastotalo 2007 (VIRTA-07), Hirsikehikko (R19)
Löytöluettelo

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
2007125	66	Ruutu B, SY4	R19	Puu	Puu	Pesukarttu	näkyvä Suorakaiteen muotoinen puupala, josta kulmat pyörästetty, pala hieman ylöspäin kaareva, pesukartun? sisäpinnalla kaksi sydänkoristetta, yksi ympyräkoriste ja muutama viivakoriste, toisesta päästä kädensija katkennut	1		461,4 g	Kuuluu yhteen löydön nro:75 kanssa. Liite 8 (1/1), kuvat 1 ja 2. Konservoitu.
2007125	67	Ruutu B, SY4	R19	Puu	Puu	Puuastian kansi	Kannenpuoikas, kannen toisella puolella neljä vierekkäistä viivaa ja puutappi keskellä, kannen reunaan tehty lovi, jonka keskelle asetettu poikittain puupala, puupalan alapuolella kolmiomainen lovi	1	Halkaisi ja n. 22,5 cm	314,1 g	Kannenpuoikas kuuluu mahdollisesti yhteen löydön nro:68 kanssa. Liite 8 (3/21), kuva 13. Liite 9 (9/12).
2007125	68	Ruutu B, SY4	R19	Puu	Puu	Puuastian kansi	Kannenpuoikas, pieni puutappi keskellä, kannen	1	Halkaisi ja n. 22,5 cm	294,6 g	Kannenpuoikas kuuluu mahdollisesti

OULU, Virastotalo 2007 (VIRTA-07), Hirsikehikko (R19)
Löytöluettelo

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
2007125	69	Ruutu B, SY4	R19	Puu	Puu	Puukiekkok	reunaan tehty lovi, jonka keskelle asetettu poikittain puupala	1	Halkaisija 12 cm	164,8 g	yhteen löydön nro:67 kanssa. Liite 8 (3/21), kuva 13. Liite 9 (10/12).
2007125	70	Ruutu B, SY4	R19	Puu	Puu	Puuesine	Pyöreä puupala, jossa reikä keskellä, reunaa muotoiltu	1	Pituus 26 cm	147,5 g	Liite 8 (2 ja 18/21), kuvat 9 ja 100
2007125	71	Ruutu B, SY4	R19	Puu	Puu	Puunuppi	Pumerangin muotoa mukaileva puupala, jossa kummassakin päässä reikä, esine on symmetrinen	1	Nupin halkaisija 3,5 cm	37,1 g	Reijät nelion muotoisia. Liite 8 (3/21), kuva 11. Konservoitu.
2007125	72	Ruutu B, SY4	R19	Puu	Puu	Puunuppi	Puunuppi, jossa keskellä päätä ulokkeena nelionmallinen tappi, nuppi hieman lohjennut	1	Nupin halkaisija 4 cm	48,7 g	Liite 8 (14/21), kuva 77
2007125	73	Ruutu B, SY4	R19	Puu	Puu	Puunuppi	Puunuppi, pää muotoiltu	1	Nupin halkaisija n. 4	52,1 g	Liite 8 (14/21), kuva 76

OULU, Virastotalo 2007 (VIRTA-07), Hirsikehikko (R19)
Löytöluettelo

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
2007125	74	Ruutu B, SY4	R19	Puu	Puu	Puunuppi	Puunuppi, pää muotoiltu	1	Nupin pään halkaisij a n. 4 cm	48,7 g	Konservoitu.
2007125	75	Ruutu B, SY4	R19	Puu	Puu	Pesukartun kädensija	Pitkulainen puuvarsi	1	Pituus 13 cm	63,9 g	Kuuluu yhteen löydön nro: 66 kanssa Liite 8 (1/1), kuvat 1 ja 2. Konservoitu.
2007125	76	Ruutu B, SY8	R19	Savi	Fajanssi	Astia	Lasite molemmin puolin, astian koristeet sinisiä ja aiheena kukat sekä ihmis- ja eläinhahmot(?), koristeita vain lautasen sisäpinnalla	42	Pohjan halkaisij a 11 cm, astian halkaisij a 20 cm	198 g	Palat kuuluvat yhteen, löydetty ruudun koillisnurkasta, 9 reunapalaa, 8 pohjapalaa ja 25 seinämäpalaa
2007125	77	Ruutu B, SY8	R19	Savi	Fajanssi	Astia	Reunapala, lasite molemmin puolin, koristelu sinisellä	1		0,6 g	
2007125	78	Ruutu B, SY8	R19	Savi	Punasavi	Astia	Lasite astian sisäpinnalla, sisäpinnalla koristeena viivoja, aaltoviivoja, sekä ympyröitä ja soikioita, koristeet kellertäviä, osittain	9	Astian halkaisij a 24 cm?, pohjan halkaisij a 11 cm	304,3 g	Palat kuuluvat yhteen, 4 reunapalaa, 1 pohjapala, 4 seinämäpalaa. Liite 8 (6/21), kuva 28

OULU, Virastotalo 2007 (VIRTA-07), Hirsikehikko (R19)
Löytöluettelo

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
2007125	79	Ruutu B, SY8	R19	Savi	Punasavi	Astia	Reunapala, kellertäviä viivakoristeita palan sisäpinnalla	1		31,4 g	
2007125	80	Ruutu B, SY8	R19	Savi	Punasavi	Astia	Reunapala, lasite ruskea	1		16,7 g	Pohjoisen väliseinän alimman hirren alta
2007125	81	Ruutu B, SY8	R19	Savi	Punasavi	Astia	Seinäpäpala, lasite ja koristeiviivat sisäpinnalla, koristeet kellertäviä ja ruosteenpunaisia	1		21,4 g	Löydetty ruudun koillisnurkasta
2007125	82	Ruutu B, SY8	R19	Savi	Punasavi	Astia	Seinäpäpaloja, kummassakin lasite vain sisäpinnalla, toinen koriteltu keltaisella ja ruosteenpunaisella, toisessa harmahtava pinta	2		5,5 g	Toisessa palassa ulkopinnalla uria
2007125	83	Ruutu B, SY8	R19	Savi	Valkosavi	Pippu	Liitupiipurvarsia	3		12,7 g	
2007125	84	Ruutu B, SY8	R19	Lasi	Lasi	Esinelasi	Seinäpäpala, hilseilevä	1		16,7 g	Lasi tummanvihreä

OULU, Virastotalo 2007 (VIRTA-07), Hirsikehikko (R19)
Löytöluettelo

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
2007125	85	Ruutu B, SY8	R19	Lasi	Lasi	Esinelasi	Seinämäpaloja	4		4,3 g	Lasi vihreä
2007125	86	Ruutu B, SY8	R19	Lasi	Lasi	Ikkunalasi	Reunapaloja, hilseileviä, kahdessa palassa muotoillun näköinen reuna	3		14 g	Yhden lasipalan sisällä kuplia
2007125	87	Ruutu B, SY8	R19	Lasi	Lasi	Ikkunalasi	Seinämäpaloja, hilseileviä	2		2 g	
2007125	88	Ruutu B, SY8	R19	Metalli		Kirveen terä	Silmä kummastakin päästä auki	1		834,4 g	Konservoitu.
2007125	89	Ruutu B, SY8	R19	Metalli?		Kirveestä?	Kaksi putkimaista palaa	2		14,9 g	Löydetty kirveen kanssa samasta kontekstista. Liite 8 (13/21), kuva 70
2007125	90	Ruutu B, SY8	R19	Metalli		Avaimen perä	Sydämen mallinen metalli rinkula, jossa avaimenvarren? liitoskohta toisella puolella	1		25,7 g	Konservoitu.
2007125	91	Ruutu B, SY8	R19	Nahka	Nahka	Kengänpohja	Kengänpohja	1		51,4 g	Konservoitu.
2007125	92	Ruutu B, SY8	R19	Nahka	Nahka	Kengänpohja	Kantaosia, toisessa pohjassa puunauloja jäljellä	2		34,4 g	
2007125	93	Ruutu B, SY8	R19	Nahka	Nahka	Kengänpohja	Kantaosa	1		35,5 g	Liite 8 (10/21), kuva 54

**OULU, Virastotalo 2007 (VIRTA-07), Hirsikehikko (R19)
Löytöluettelo**

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
2007125	94	Ruutu B, SY8	R19	Nahka	Nahka	Kengänpohja	Kantaosia	2		10,7 g	Liite 8 (8/21), kuva 43
2007125	95	Ruutu B, SY8	R19	Nahka	Nahka	Kengänpohja	Kantaosa	1		69,1 g	Konservoitu.
2007125	96	Ruutu B, SY8	R19	Nahka	Nahka	Kengänpohja	Kantaosia	6		30 g	Liite 8 (10/21), kuva 53
2007125	97	Ruutu B, SY8	R19	Nahka	Nahka	Kengänpohja	Kengänpohja, kantaosa ja varvasosa?	3		44 g	Liite 8 (7/21), kuva 35
2007125	98	Ruutu B, SY8	R19	Nahka	Nahka	Kengänpohja	Kengänpohjan palasia	4		15,4 g	Liite 8 (9/21), kuva 46
2007125	99	Ruutu B, SY8	R19	Nahka	Nahka	Kengänpohja	Kantaosia	2		13,5 g	Liite 8 (8/21), kuva 39
2007125	100	Ruutu B, SY8	R19	Nahka	Nahka	Kengänpohja	Kengänpohjan palasia	5		34,8 g	Liite 8 (10/21), kuva 52
2007125	101	Ruutu B, SY8	R19	Nahka	Nahka	Nahkapala	Pala nahkaa	1		25,2 g	Ruudun lounaisnurkka, puuroska tässä nurkassa ruskeaa. Liite 8 (10/21), kuva 55
2007125	102	Ruutu B, SY8	R19	Nahka	Nahka	Kengänpohja	Kengänpohjan palasia	4		36,7 g	Liite 8 (8/21), kuva 42
2007125	103	Ruutu B, SY8	R19	Nahka	Nahka	Kengänpohja	Kengänpohjan palasia	7		26,5 g	Liite 8 (7/21), kuva 38
2007125	104	Ruutu B, SY8	R19	Nahka	Nahka	Kengänpohja	Kengänpohjan palasia	5		33,4 g	Liite 8 (7/21), kuva 33
2007125	105	Ruutu B, SY8	R19	Nahka	Nahka	Nahkapala	Pala nahkaa	1		12,8 g	Liite 8 (7/21), kuva 37

OULU, Virastotalo 2007 (VIRTA-07), Hirsikehikko (R19)
Löytöluettelo

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
2007125	106	Ruutu B, SY8	R19	Nahka	Nahka	Kengänpohja	Kengänpohjan palasia	21		52,1 g	Liite 8 (9/21), kuvat 48 ja 49 (loput nahkapaloista)
2007125	107	Ruutu B, SY8	R19	Tuohi, puu, paju?	Tuohi, puu, paju?	Painokives	Kaartuva puukeppi jossa kolme tuohipalaa, tuohet taitettu kahtia siten, että puukeppi on jäänyt niiden väliin, tuohet sidottu kiinni itsensä ympärille pajulla?, laitimmaisena tuohen yläosassa tilaa jonne vanteen toinen pää mahtuisi	1		107,7 g	Ehjänä vanne ympyrän muodossa ja iso kivi keskellä tuohien tukemana, ruudun lounaisnurkasta, tässä kohdassa maa ruskea ja pahalta haiseva. Liite 8 (1/21), kuvat 4 ja 5. Konservoitu.
2007125	108	Ruutu B, SY8	R19	Puu ja paju	Puu ja paju	Pienen kimpplastian vanne?	Oksa taitettuna soikioksi, kohta missä oksa kohtaa sidottu yhteen pajulla?	1		35,3 g	Ruudun lounaisnurkasta. Liite 8 (1/21), kuva 6. Konservoitu.
2007125	109	Ruutu B, SY8	R19	Puu	Paju?	Köysi	Köydeksi punottua pajua?	1		33,8 g	Konservoitu.
2007125	110	Ruutu B, SY8	R19	Puu	Paju?	Köysi	Köydeksi punottua pajua?	1		58,7 g	Konservoitu.
2007125	111	Ruutu B, SY8	R19	Puu	Paju?	Köysi	Köydeksi punottua pajua?	6		154,4 g	Ruudun lounaisnurkasta. Liite 8 (5/21),

OULU, Virastotalo 2007 (VIRTA-07), Hirsikehikko (R19)
Löytöluettelo

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
2007125	112	Ruutu B, SY8	R19	Puu ja villa?	Puu ja villa?	Tervasuti/soih tu?	Päästä halkaistun puukepin päässä huovutettu villa?mytty	1	?		kuva 22. Konservoitu.
2007125	113	Ruutu B, SY8	R19	Puu	Puu	Pahka-astia?	Pahkasta kaiverrettu puuastia	1	?		Konservoitu.
2007125	114	Ruutu B, SY8	R19	Puu	Puu	Lapio?/päästä än pyörästetty puu	Puu jonka toinen pää on pyörästetty lavan läpi menee poikittaisia viiltoja	4	464,2 g		Palat sopivat yhteen. Konservoitu.
2007125	115	Ruutu B, SY8	R19	Puu	Puu	Pahka-astia?	Pahkasta kaiverretun puuastian palasia	7	468,5 g		Palat sopivat yhteen? Liite 8 (11/21), kuva 62
2007125	116	Ruutu B, SY8	R19	Puu	Puu	Neitsyt	Puolikas neitsyt, puolikaaren muotoinen puuesine jossa kaarevalla sivulla kaksi lovea, puuesineen suoralla sivulla kaaren mukainen reikä	1	172 g		Köyden kelaamiseen tarkoitettu esine. Liite 8 (3/21), kuva 14. Konservoitu.
2007125	117	Ruutu B, SY8	R19	Puu	Puu	Astia	Puuastian palanen	1	110,1 g		Liite 8 (11/21), kuva 59
2007125	118	Ruutu B, SY8	R19	Puu	Puu	Puukeppi	Puukeppi jonka molempia päitä on	1	176,6 g		Liite 8 (12/21), kuva 67

OULU, Virastotalo 2007 (VIRTA-07), Hirsikehikko (R19)
Löytöluettelo

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
2007125	119	Ruutu B, SY8	R19	Puu	Puu	Puukiila?	työstetty Puuesine jonka toinen pää kiilan mallinen	1		234,9 g	Ruudun lounaisnurkasta. Liite 8 (12/21), kuva 68
2007125	120	Ruutu B, SY8	R19	Puu	Puu	Puunuppi	Esine jossa muotoiltu teräväpää ja pyöreämmässä päässä reikä	1		55,8 g	Ruudun koillisnurkasta. Liite 8 (3/21), kuva 15. Konservoitu.
2007125	121	Ruutu B, SY8	R19	Puu	Puu	Esine	Puupala johon porattu kaksi reikää, palaa muutenkin muotoiltu	1		308,3 g	Konservoitu.
2007125	122	Ruutu B, SY8	R19	Puu	Puu	Puutikkuja	Toisen tikun pää pyörästetty ja toisen terävöity	2		21,2 g	Liite 8 (12/21), kuva 63
2007125	123	Ruutu B, SY8	R19	Puu	Puu	Esine	Muotoiltu puupala	1		8,7 g	Konservoitu.
2007125	124	Ruutu B, SY8	R19	Puu	Puu	Puukiila?	Puuesine jonka toinen pää kiilan mallinen	1		105,5 g	Liite 8 (11/21), kuva 60
2007125	125	Ruutu B, SY8	R19	Puu	Puu	Esine	Puupala jossa toinen pää suorakaide ja toinen terävä	1		71,6 g	Konservoitu.
2007125	126	Ruutu B, SY8	R19	Puu	Puu	Puunuppi	Puunuppi, pää muotoiltu	1	Nupin pään halkaisij	56 g	Liite 8 (13/21), kuva 72

OULU, Virastotalo 2007 (VIRTA-07), Hirsikehikko (R19)
Löytöluettelo

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
2007125	127	Ruutu B, SY8	R19	Puu	Puu	Esine	Ohut puupala jossa toinen pää lapamainen ja toinen esineen varsi, lavassa pyöreä reikä, lapa ohenee ja levenee päästä kohden	1	Pituus n. 40 cm, leveys 10 cm	338,1 g	Liite 8 (1/21), kuva 3. Konservoitu.
2007125	128	Ruutu B, SY8	R19	Puu	Puu	Tynnyri	Tynnyrin kappale, toisessa päässä ura	1	Pituus 23 cm	224,7 g	Liite 8 (13/21), kuva 71
2007125	129	Ruutu B, SY8	R19	Puu	Puu	Lauta	Lauta jossa pyöreä reikä	1	Pituus 41 cm	489,5 g	Liite 8 (13/21), kuva 73
2007125	130	Ruutu B, SY8	R19	Puu	Puu	Puuvanne	Kaareva puuvanne	1		4,7 g	Liite 8 (13/21), kuva 69
2007125	131	Ruutu B, SY8	R19	Villa?	Villa?	Huovutettu villa	Huovutettuja palasia	3		65,8 g	Ruudun lounaisnurkasta. Konservoitu.
2007125	132	Ruutu C, SY1	R19	Savi	Fajanssi	Astia	Seinäpäpala, valkoinen lasite	1		1,6 g	
2007125	133	Ruutu C, SY1	R19	Savi	Punasavi	Astia	Reunapaloja, sisäpinnan lasitus(kellertävä) iähes kokonaan lähtenyt, sisäpinnalla koristeena punaisia pisteitä	2	Halkaisi ja 28 cm	88,7 g	Palat kuuluvat samaaan astiaan?

OULU, Virastotalo 2007 (VIRTA-07), Hirsikehikko (R19)
Löytöluettelo

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
2007125	134	Ruutu C, SY1	R19	Savi	Punasavi	Astia	Reunapala, sisäpinnalla ruosteepunaisia koristeita?	1	Halkaisi ja 30 cm?	48,2 g	
2007125	135	Ruutu C, SY1	R19	Savi	Punasavi	Astia	Reunapala, sisäpinnalla keltainen lasite, ulkopinnalla näkyy myös punaista lasitetta	1		13,9 g	
2007125	136	Ruutu C, SY1	R19	Savi	Punasavi	Astia	Seinäpäaloja, toisessa sisäpinnalla punainen lasite jossa kasvialieinen? kuvio, toisen palan lasite on keltainen ja metallinhohtoinen	2		27,1 g	
2007125	137	Ruutu C, SY1	R19	Savi	Valkosavi	Pippu	Liitupiipunvarsia	3		9,1 g	
2007125	138	Ruutu C, SY1	R19	Metalli		Metallivarsi	Suorakaiteen muotoinen metallivarsi, jossa toisessa päässä tuoreempi murtopinta ja toisessa hieman vanhempi	1		18,5 g	Liite 8 (15/21), kuva 91

OULU, Virastotalo 2007 (VIRTA-07), Hirsikehikko (R19)
Löytöluettelo

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
2007125	139	Ruutu C, SY1	R19	Tuohi	Tuohi	Tuohipala	Tuohipala jossa toisella puolella ruksi	1		75,1 g	Konservoitu.
2007125	140	Ruutu C, SY1	R19	Tuohi	Tuohi	Tuohipala	Tuohipala jossa toisella puolella ruksi	1		172,4 g	Konservoitu.
2007125	141	Ruutu C, SY1	R19	Tuohi	Tuohi	Tuohirullia	Tuohen palasesta kiedottuja rullia	2		49,8 g	Liite 8 (15/21), kuva 81
2007125	142	Ruutu C, SY1	R19	Puu	Puu	Puukeppi	Puukeppi jonka toista päätä muotoiltu, hiiltyneen oloinen	1		10,7 g	Liite 8 (14/21), kuva 75
2007125	143	Ruutu C, SY1	R19	Puu	Puu	Koho	Pisaran muotoinen puupala, jossa kapeammassa päässä kolmion muotoinen reikä	1		172,9 g	Konservoitu.
2007125	144	Ruutu C, SY3	R19	Savi	Punasavi	Astia	Seinämäpala, sisäpinnalla vihreä lasite	1		18,6 g	
2007125	145	Ruutu C, SY3	R19	Savi	Valkosavi	Piippu	Liitupiipunvarsi, koristeena 2 vinoneliön sisällä olevaa ranskanlijjaa	1		3,2 g	Hollantilainen. 1600-luvun puolesta välistä. Liite 9 (1/12).
2007125	146	Ruutu C, SY3	R19	Savi	Valkosavi	Piippu	Liitupiipunvarsia	11		31,5 g	
2007125	147	Ruutu C, SY3	R19	Lasi	Lasi	Ikkunalasi	Seinämäpala	1		19,6 g	Lasi kirkas

OULU, Virastotalo 2007 (VIRTA-07), Hirsikehikko (R19)
Löytöluettelo

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
2007125	148	Ruutu C, SY3	R19	Metalli		Metallipala	Ohut metallipala	1		22,4 g	Liite 8 (16/21), kuva 90
2007125	149	Ruutu C, SY3	R19	Metalli		Metallipaloja	Ohuita metallipaloja	2		2,6 g	Liite 8 (15/21), kuva 83
2007125	150	Ruutu C, SY3	R19	Tuohi	Tuohi	Tuohirullia	Tuohen palasesta kiedottuja rullia	2		34,8 g	Liite 8 (14/21), kuva 80
2007125	151	Ruutu C, SY3	R19	Puu	Paju?	Solmittu oksa	Pajun?oksa joka laitettu solmulle, muodostaa soikiomaisen lenkin	1		8,5 g	Konservoitu.
2007125	152	Ruutu C, SY4	R19	Nahka	Nahka	Kengänpohja	Kengänpohja	1		18,7 g	Liite 8 (7/21), kuva 36
2007125	153	Ruutu C, SY4	R19	Nahka	Nahka	Kengänpohja	Kengänpohja, kantaosia	2		10,9 g	Liite 8 (6/21), kuva 32
2007125	154	Ruutu C, SY6	R19	Savi	Valkosavi	Pippu	Liitupiipunvarsi, juuri kopan varresta katkennut	1		6,4 g	
2007125	155	Ruutu C, SY8	R19	Savi	Punasavi	Astia	Reunapala	1		19 g	
2007125	156	Ruutu C, SY8	R19	Savi	Punasavi	Astia	Seinäpäaloja, vihreä lasite molemmin puolin	2		1,1 g	Palat sopivat yhteen
2007125	157	Ruutu C, SY8	R19	Savi	Valkosavi	Piippu	Liitupiipunvarsia	4		9,4 g	
2007125	158	Ruutu C, SY8	R19	Lasi	Lasi	Ikkunalasi	Reunapala, hilseilevä, lasissa muotoiltu reuna	1		5,2 g	
2007125	159	Ruutu C, R19	R19	Nahka	Nahka	Kengänpohja	Kengänpohjan	3		16,9	Liite 8 (8/21),

OULU, Virastotalo 2007 (VIRTA-07), Hirsikehikko (R19)
Löytöluettelo

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
		SY8					palasia			g	kuva 44
2007125	160	Ruutu C, SY8	R19	Nahka	Nahka	Nahkapala	Pala nahkaa	1		7,9 g	Liite 8 (13/21), kuva 74
2007125	161	Ruutu C, SY8	R19	Puu	Paju?	Köysisi/punos	Köydeksi punoittua pajua?	1		16,2 g	Liite 8 (17/21), kuva 94
2007125	162	Ruutu C, SY9	R19	Lasi	Lasi	Ikkunalasi	Seinämäpala, hilseilevä	1		0,7 g	
2007125	163	Ruutu C, SY9	R19	Puu	Paju?	Solmittu oksa	Pajun?oksa joka laitetu solmulle	1		13,4 g	Konservoitu.
2007125	164	Ruutu D, SY1	R19	Savi	Kivisavi	Astia	Seinämäpala, toisella puolella kirkas lasite	1		8,9 g	Palan toisella puolella uria, ura puoli ihonvärinen
2007125	165	Ruutu D, SY1	R19	Savi	Punasavi	Astia	Seinämäpaloja, yhdessä lasite molemmin puolin, kahdessa sisäpinnalla, yhdessä palassa valko- vihreää koristelua	3		28,5 g	
2007125	166	Ruutu D, SY1	R19	Savi	Valkosavi	Astia	Pohjapala, sisäpinnalla valkoinen lasite jossa vihreällä koristelua	1		23,2 g	
2007125	167	Ruutu D, SY1	R19	Savi	Valkosavi	Pippu	Liitupiipunvarsia	6		12,3 g	Varsista kaksi sopii yhteen
2007125	168	Ruutu D, SY1	R19	Lasi	Lasi	Esinelasi	Seinämäpala, lasissa imakuplia	1		8,3 g	

OULU, Virastotalo 2007 (VIRTA-07), Hirsikehikko (R19)
Löytöluettelo

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
2007125	169	Ruutu D, SY1	R19	Metalli		Raha	Ohut, pyöreä metallista tehty raha	1		3,4 g	Konservoitu.
2007125	170	Ruutu D, SY1	R19	Metalli	Rauta	Sarana	Sarana jossa naula tallella	1		271,2 g	Liite 8 (14/21), kuva 78
2007125	171	Ruutu D, SY3	R19	Savi	Valkosavi	Pippu	Liitupiipunkoppa, kopan suu mustunut	1		14 g	Englantilainen. Hull-pippu, 1600-luvun loppupuoli. Liite 8 (5/21), kuva 23. Liite 9 (1/12)
2007125	172	Ruutu D, SY3	R19	Savi	Valkosavi	Pippu	Liitupiipunvarsia	4		14 g	Yhdessä varressa mustunut pää
2007125	173	Ruutu D, SY4	R19	Savi	Punasavi	Astia	Seinämäpala, sisäpinnan lasite valko-vihreä jossa ruosteepunaisia, lähes ruskeita pistekoristeita	1		11,1 g	
2007125	174	Ruutu D, SY4	R19	Lasi	Lasi	Ikkunalasi	Reunapala, lasissa muotoiltu reuna	1		3,2 g	
2007125	175	Ruutu D, SY5	R19	Nahka	Nahka	Kengänpohja	Kengänpohja, kantaosia, toisessa kannassa puunauloja jäljellä	2		35 g	Konservoitu.
2007125	176	Ruutu D, SY5	R19	Puu	Puu	Veneen osa?	Silityslaudan mallinen puupala jonka toinen pää on katkennut	1	Pituus n. 80 cm, leveys n. 28	2831 g	Liite 8 (21/21), kuvat 119 ja 120

OULU, Virastotalo 2007 (VIRTA-07), Hirsikehikko (R19)
Löytöluettelo

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
2007125	177	Ruutu D, SY5	R19	Puu	Puu	Veneen osa??	Puupala jossa toinen reuna kaareva ja toinen suora, kapenee toiseen päähän, kapeammasta päästä lohjennut palanen pois, paksumpi pää leikattu	1	Pituus n. 67 cm, leveys n. 19 cm, paksuus s n. 2 cm	1625, 4 g	Paksummassa päässä puutappi/puunaul a? Liite 8 (21/21), kuvat 121 ja 122
2007125	178	Ruutu D, SY5	R19	Puu	Puu	Veneen osa?	Pala kaartuva ja kapenee toiseen päähän, toinen pää suora ja sahatun näköinen	1	Pituus n. 36 cm, paksuus s n 2 cm	580,4 g	Veneen keulasta? Liite 8 (18/21), kuvat 101 ja 102. Liite 9 (11/12).
2007125	179	Ruutu D, SY5	R19	Puu	Puu	Veneen osa?	Puupala jossa toinen reuna kaareva ja toinen suora, kapenee toiseen päähän, leveämpi pää hajonnut	1	Pituus n. 28 cm, leveys n.12 cm, paksuus s n. 2 cm	516,8 g	Paksummassa päässä kaiverrus: >89, >88, sydän89 tai sydän88. Liite 8 (20/21), kuvat 115 ja 116
2007125	180	Ruutu D, SY8	R19	Nahka	Nahka	Kengänpohja	Kengänpohjan palasia	3		16,2 g	Liite 8 (9/21), kuva 47

OULU, Virastotalo 2007 (VIRTA-07), Hirsikehikko (R19)
Löytöluettelo

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
2007125	181	Ruutu D, SY8	R19	Puu	Puu	Puutappi	Puutappi jossa neljäkertainen muotoiltu pää	1		32,9 g	Konservoitu.
2007125	182	Ruutu D, SY8	R19	Puu	Puu	Neitsyt	Lähes kokonainen soikean muotoinen puuesine jossa reunassa ura, esineen keskellä kaksi pyöreää reikää, palat kootessa neitsyessä kolmaskin reikä	4		633,8 g	Palat sopivat yhteen. Liite 8 (4/21), kuva 18. Konservoitu.
2007125	183	Ruutu D, SY8	R19	Puu	Puu	Puuesine	Esine johon on muotoiltu toinen osa paksummaksi ja toinen ohuemmaksi, paksummassa osassa suorakaiteen muotoinen uritus, ohuempi pää katkennut, esine näyttää puolikkaalta kaulimelta	1		112,7 g	Liite 8 (3/21), kuva 16. Konservoitu.
2007125	184	Ruutu D, SY8	R19	Puu	Kaarna	Kaarnavene?	Kaarnasta koverrettu vene	2		26,9 g	Konservoitu.
2007125	185	Ruutu D, SY8	R19	Puu	Puu	Puuesine	Esine jossa nypymäinen	1		106 g	Konservoitu.

OULU, Virastotalo 2007 (VIRTA-07), Hirsikehikko (R19)
Löytöluettelo

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
2007125	186	Ruutu D, SY8	R19	Puu	Puu	Puuvanteen pätkä	uloke toisella sivulla, esine toisesta päästään soikea	1		47,6 g	Liite 8 (16/21), kuvat 88 ja 89
2007125	187	Ruutu E, SY0	R19	Savi	Piiposliini	Astia	Reunapala, valkoinen lasite	1		7,3 g	
2007125	188	Ruutu E, SY0	R19	Savi	Valkosavi	Pippu	Liitupiipunkoppa, kopassa leima	1		10 g	Ruotsalainen, 1700-luvun puoliväli. Liite 8 (5/21), kuva 24. Liite 9 (1/12)
2007125	189	Ruutu E, SY1	R19	Savi	Valkosavi	Pippu	Liitupiipunvarsi	1		2,9 g	
2007125	190	Ruutu E, SY1	R19	Metalli		Ongenkoukku	Ongenkoukku	1		4,9 g	Liite 8 (5/21), kuva 21. Konservoitu.
2007125	191	Ruutu E, SY3	R19	Savi	Valkosavi	Pippu	Liitupiipunvarsi	1		2,5 g	
2007125	192	Ruutu E, SY3	R19	Lasi	Lasi	Esinelasi	Seinämapala, hilseilevä, lasin sisällä ilmakuplia	1		6,2 g	
2007125	193	Ruutu E, SY3	R19	Lasi	Lasi	Ikkunalasi	Reunapala, hilseilevä	1		5,1 g	
2007125	194	Ruutu E, SY3	R19	Nahka	Nahka	Kengänpohja	Kantaosa jossa puunauloja tallella	1		29,1 g	Konservoitu.

**OULU, Virastotalo 2007 (VIRTA-07), Hirsikehikko (R19)
Löytöluettelo**

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
2007125	195	Ruutu E, SY3	R19	Nahka	Nahka	Kengänpohja	Kengänpohja	1		11,6 g	Liite 8 (9/21), kuva 50
2007125	196	Ruutu E, SY3	R19	Puu	Puu	Puukiila?	Puuesine jonka toinen pää kiilan mallinen	1		177,6 g	Ruudun kaakkoisnurkasta hirsien vierestä. Liite 8 (17/21), kuva 95
2007125	197	Ruutu E, SY3	R19	Puu	Puu	Puuesine	Puukeppi johon toiseen päähän vuoltu ura, keppi toiselta puolelta muotoiltu kaarevaksi	1	Pituus n. 21 cm	26,3 g	Konservoitu.
2007125	198	Ruutu E, SY9	R19	Savi	Punasavi	Astia	Seinämäpaloja, vihreä lasite molemmiin puolin, toisella puolella koristeuria	2		2,8 g	Palat sopivat yhteen
2007125	199	Ruutu E, SY9	R19	Puu	Paju?	Köysi/punos	Köydeksi punottua pajua?	3		33,3 g	Ruudun luoteisnurkasta. Konservoitu.
2007125	200	Ruutu F, SY1	R19	Puu	Puu	Puukiekkö	Pyöreä puupala jossa kaksi puumerkkiä toisella puolella	1	Halkaisi ja 12 cm	95,7 g	Liite 8 (2/21), kuva 8. Konservoitu.
2007125	201	Rakente en ulkopuoli (pohj.osa)SY1	R19	Puu	Puu	Puuesine/verk onpaino	Puuesine joka toisesta päästään soikea ja kapenee toiseen päähän, kapeammassa	1		121,6 g	Konservoitu.

OULU, Virastotalo 2007 (VIRTA-07), Hirsikehikko (R19)
Löytöluettelo

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
2007125	202	Rakenteen ulkopuoli (pohj.osa), SY1	R19	Nahka	Nahka	Nahkapala	Pala nahkaa	1		36,2 g	Liite 8 (7/21), kuva 34
2007125	203	Rakenteen ulkopuoli (pohj.osa), SY3	R19	Puu	Puu	Tynnyri	Tynnyrin kappale, puupala jossa toisessa päässä poikittain menevä ura	1		104,5 g	Liite 8 (16/21), kuva 92
2007125	204	Rakenteen ulkopuoli (pohj.osa), SY3	R19	Puu	Puu	Puukeppi	Puukeppi jonka päitä muotoiltu	1		46 g	Liite 8 (16/21), kuva 87
2007125	205	Rakenteen ulkopuoli (pohj.osa), SY3	R19	Puu	Puu	Puuesine?	Puupala jossa toinen pää kapenee teräväksi ja jonka toisella sivulla on reikä, mahdollisesti luonnollisesti muodostunut	1		131,8 g	Liite 8 (17/21), kuva 93
2007125	206	Rakenteen ulkopuoli (pohj.osa)	R19	Lasi	Lasi	Esinelasi	Seinäpäaloja, hilseileviä	3		69,1 g	Lasi tummanvihreä

OULU, Virastotalo 2007 (VIRTA-07), Hirsikehikko (R19)
Löytöluettelo

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
2007125	207	Rakenteen ulkopuoli (pohj.osa), SY4	R19	Lasi	Lasi	Ikkunalasi	Reunapala, hilseilevä	1		9,3 g	
2007125	208	Rakenteen ulkopuoli (pohj.osa), SY1	R19	Savi	Punasavi	Astia	Reunapala	1		13,9 g	
2007125	209	Rakenteen ulkopuoli (pohj.osa), SY1	R19	Lasi	Lasi	Ikkunalasi	Ikkunalasista tehty pieni pyöreä lasikiekkö, hilseilevä	1	Halkaisi ja n. 2 cm	1,1 g	Liite 8 (5/21), kuva 26
2007125	210	Irtolöytö, ruutu B?	R19	Savi	Punasavi	Astia	Reunapala, toisella puolella lasite	1	Halkaisi ja 15 cm?	16,2 g	Palan ulkopuolella uria
2007125	211	Irtolöytö, Rakenteen ulkopuoli (pohj.osa?), SY2	R19	Savi	Valkosavi	Pippu	Liitupiipunkoppa, kopan suuaukkoa kiertää piste/viiva koristelu, koppa sisältä mustunut	1		8,2 g	Hollantilainen, 1700-luvun alkupuoli. Liite 8 (5/21), kuva 25. Liite 9 (1/12).
2007125	212	Irtolöytö	R19	Savi	Valkosavi	Pippu	Liitupiipunvarsia	2		4,3 g	
2007125	213	Irtolöytö	R19	Metalli		Haka	Haka	1		54,4 g	Liite 8 (15/21), kuva 82
2007125	214	Irtolöytö	R19	Metalli		Metallilevy	Ohut, pitkä ja kapea metallilevy	1		35,2 g	Liite 8 (14/21), kuva 79

OULU, Virastotalo 2007 (VIRTA-07), Hirsikehikko (R19)
Löytöluettelo

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
2007125	215	Ruutu B, SY4	R19	Puu	Puu	Puuesine	Pitkä puukeppi joka toisesta päästä katkennut, toinen pää muotoiltu nuolen näköiseksi, kepin varressa keskellä yksi n. 9 cm:n pituinen suorakaiteen muotoinen reikä, toinen reikä alkaa esineen katkeamiskohdasta	1	Pituus n. 88 cm, leveys n. 5 cm	1384,3 g	Konservoitu. Liite 9 (12/12).
2007125	216	Irtolöytö	R19	Puu	Puu	Tammitynnyri ?	Tynnyrin kappale, kummassakin päässä toisella puolella poikittainen ura	1	Pituus n. 68 cm, leveys n. 19 cm	1171,2 g	Liite (20/21), kuva 114
2007125	217	Irtolöytö	R19	Puu	Puu	Puuastian kansia	Kannenpuoliikkaita	3	Halkaisi ja 19-32 cm	314,4 g	Isoimmassa kannenpuoliikkaassa naulanreikiä. Liite 8 (15/21), kuvat 84 ja 85
2007125	218	Irtolöytö	R19	Puu	Puu	Puuesine	Puuesineen puolikas, muodoltaan puolikas kynnel	1		46,5 g	Konservoitu.
2007125	219	Irtolöytö	R19	Puu	Puu	Tynnyri	Tynnyrin palanen, toisessa päässä	1	Pituus n. 27 cm	87,6 g	Liite 8 (15/21), kuva 86

OULU, Virastotalo 2007 (VIRTA-07), Hirsikehikko (R19)
Löytöluettelo

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
2007125	220	Irtolöytö	R19	Puu	Puu	Puupaloja	toisella puolella poikittainen ura	2	cm, leveys n. 7 cm Pituus 32-42 cm	434,2 g	Löytynyt veneen kappaleiden yhteydessä?, Liite 8 (17/21), kuva 96
2007125	221	Irtolöytö	R19	Puu	Puu	Puukeppi	Puukeppi josta toista päätä teroitettu	1	Pituus n. 67 cm	128,8 g	Liite 8 (6/21), kuva 29
2007125	222	Rakenteen päältä, SY1	R19	Luu	Luu	Luita		17		1408,1 g	Mukana yksi sarvi
2007125	223	Ruutu A, SY8	R19	Luu	Luu	Luita		8		1085,8 g	
2007125	224	Ruutu B, SY1	R19	Luu	Luu	Luita		18		958,2 g	
2007125	225	Ruutu B, SY3	R19	Luu	Luu	Luita		3		311,9 g	
2007125	226	Ruutu B, SY8	R19	Luu	Luu	Luita		128		5869,2 g	
2007125	227	Ruutu C, SY1	R19	Luu	Luu	Luita		34		772 g	
2007125	228	Ruutu C, SY3	R19	Luu	Luu	Luita		120		4690,5 g	
2007125	229	Ruutu C, SY8	R19	Luu	Luu	Luita		2		82,6 g	

**OULU, Virastotalo 2007 (VIRTA-07), Hirsikehikko (R19)
Löytöluettelo**

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
2007125	230	Ruutu C, SY9	R19	Luu	Luu	Luita		1		40 g	
2007125	231	Ruutu D, SY1	R19	Luu	Luu	Luita		6		513,8 g	
2007125	232	Ruutu D, SY3	R19	Luu	Luu	Luita		4		240 g	
2007125	233	Ruutu D, SY4	R19	Luu	Luu	Luita		2		44,9 g	
2007125	234	Ruutu D, SY8	R19	Luu	Luu	Luita		49		1047,3 g	
2007125	235	Ruutu D, SY11	R19	Luu	Luu	Luita		2		10,7 g	Aivan itäseinämän vierestä
2007125	236	Ruutu E, SY1	R19	Luu	Luu	Luita		1		58,4 g	
2007125	237	Ruutu E, SY3	R19	Luu	Luu	Luita		6		121,1 g	
2007125	238	Ruutu E, SY8	R19	Luu	Luu	Luita		3		42 g	
2007125	239	Rakenteen ulkopuoli (pohj.osa), SY1	R19	Luu	Luu	Luita		3		287,5 g	
2007125	240	Rakenteen ulkopuoli (pohj.osa), SY3	R19	Luu	Luu	Luita		1		52,8 g	

Oulu, Virastotalo. Kaupunkiarkeologinen seuranta (VIRTA-07), T. Oikarinen. Löytöluettelo.

KM_pää	KM_ala	Yksikön kuvaus	Sijainti	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Paino (g)	Muuta
2007125	241	puuoska	R4	keramiikka	fajanssi	astia	sinistä koristelua	7	37,5	
2007125	242	puuoska	R4	keramiikka	piiposliini	astia		8	52,4	
2007125	243	puuoska	R4	keramiikka	posliini	astia	sinistä kukkakoristelua	2	12	
2007125	244	puuoska	R4	keramiikka	valkosavi	piippu	varsi, 1 kanta	3	14,3	
2007125	245	puuoska	R4	lasi	esinelasi		vihreää, ruskeaa	2	45,3	
2007125	246	puuoska	R4	lasi	pullolasi	vihreää	vihreää	3	276,6	
2007125	247	puuoska	R4	nahka		esine	kengänpohjia	3		konserv.
2007125	248	puuoska	R4	puu		esine	lestimäinen esine	1		konserv.
2007125	249		R4:stä länteen, sama taso	keramiikka	valkosavi	piippu	varsi	1	1,6	
2007125	250		R4:stä länteen, sama taso	keramiikka	piiposliini	astia			547,6	
2007125	251	kimpiastian sisältä	R4:n länsipuolelta	lasi	ikkunalasi		vihreää	4	6,4	
2007125	252	puulastu/ruskea hiekka	R4:n alta	keramiikka	fajanssi	astia	sinistä kukkakoristelua	1	9,9	
2007125	253	puulastu/ruskea hiekka	R4:n alta	keramiikka	piiposliini	astia	maalattu kukkakoriste	24	105,3	
2007125	254	puulastu/ruskea hiekka	R4:n alta	keramiikka	posliini	astia		2	6,6	
2007125	255	puulastu/ruskea hiekka	R4:n alta	keramiikka	punasavi	astia		1	12,2	
2007125	256	puulastu/ruskea hiekka	R4:n alta	keramiikka	valkosavi	piippu	varsi	3	5,8	
2007125	257	puulastu/ruskea hiekka	R4:n alta	lasi	esinelasi		kirkasta	5	16,9	
2007125	258	puulastu/ruskea hiekka	R4:n alta	lasi	pullolasi		vihreää, isoja pulloja	5	542,1	
2007125	259	puulastu/ruskea hiekka	R4:n alta	lasi	ikkunalasi		vihreää	2	21,6	
2007125	260	puulastu/ruskea hiekka	R4:n alta	metalli	rauta	esine	pitkänomainen	1		konserv.
2007125	261	puuoska, ruskea keskikarkea hiekka	R4:n alta	nahka		esine	nahkaesineiden osia	2		konserv.
2007125	262		R4:n länsipuolelta/alta	puu		esine	kimpisaavi	1		konserv.
2007125	263	palokeros, tiiltä	R5, R4:n päältä,	keramiikka	kivisavi	astia		1	24,3	

Oulu, Virastotalo. Kaupunkiarkeologinen seuranta (VIRTA-07), T. Oikarinen. Löytöluettelo.

KM_pää	KM_ala	Yksikön kuvaus	Sijainti	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Paino (g)	Muuta
			pohjoislaita							
2007125	264	palokeros, tiiltä	R5, R4:n päältä, pohjoislaita	keramiikka	piiposliini	astia			552,4	
2007125	265	palokeros, tiiltä	R5, R4:n päältä, pohjoislaita	keramiikka	valkosavi	piippu	varsi	1	4	
2007125	266	palokeros, tiiltä	R5, R4:n päältä, pohjoislaita	lasi	pullolasi		vihreää	4	63,4	
2007125	267	palokeros, tiiltä	R5, R4:n päältä, pohjoislaita	lasi	ikkunalasi		vihreää	2	4,4	
2007125	268	puuoska	R5, pystypuut	keramiikka	fajanssi	astia		2	2,7	
2007125	269	puuoska	R5, pystypuut	keramiikka	piiposliini	astia	maalauksoristelua		473,4	
2007125	270	puuoska	R5, pystypuut	keramiikka	posliini	astia	maalattua viivakoristelua	4	8,8	
2007125	271	puuoska	R5, pystypuut	keramiikka	punasavi	astia		1	21,6	
2007125	272	puuoska	R5, pystypuut	keramiikka	valkosavi	piippu	varsi	3	8,6	
2007125	273	puuoska	R5, pystypuut	lasi	esinelasi		kirkasta	7	99	
2007125	274	puuoska	R5, pystypuut	lasi	pullolasi		vihreää	11	358,7	
2007125	275	puuoska	R5, pystypuut	lasi	ikkunalasi		vihreää	11	41,9	poistettu 1 moderni lasi (23,9g)
2007125	276	puuoska	R5, pystypuut	nahka		esine	kengän osia	2		konserv.
2007125	277		R5, pystypuut	nahka		pala	suuri pala	1		konserv.
2007125	278	puuoska	R5, pystypuut	puu	tuohi	esine	kengän kanta	1		konserv.
2007125	279		R5, pystypuut, suuren nahanpalan löytöpaikasta	tekstiili		lankaa		1		konserv.
2007125	280		R5, pystypuut, suuren nahanpalan löytöpaikasta	nahka		pala		1		
2007125	281		R6 & R4	keramiikka	piiposliini	astia	sinistä maalauksoristelua	22	173,9	

Oulu, Virastotalo. Kaupunkiarkeologinen seuranta (VIRTA-07), T. Oikarinen. Löytöluettelo.

KM_pää	KM_ala	Yksikön kuvaus	Sijainti	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Paino (g)	Muuta
2007125	282		R6 & R4	lasi	esinelasi		vihreää, kirkasta	3	27,3	
2007125	283		R6 & R4	lasi	pullolasi		vihreää	5	145,8	
2007125	284		R6 & R4	nahka		pala		1		
2007125	285	puuoska	R11 puukehikko	keramiikka	fajanssi	astia	kahva, sinistä koristelua	2	15,5	
2007125	286	puuoska	R11 puukehikko	lasi	pullolasi		vihreää, pohja	1	106	
2007125	287		R19, hirsikehikko	keramiikka	valkosavi	piippu	varsi, rullaleima	1	4,5	
2007125	288	ruskea tiilen ja puuoskan sekainen maa	B-alueen länsipuoli	keramiikka	fajanssi	astia	sinistä koristelua	1	1	
2007125	289	ruskea tiilen ja puuoskan sekainen maa	B-alueen länsipuoli	keramiikka	piiposliini	astia		22	157,8	
2007125	290	ruskea tiilen ja puuoskan sekainen maa	B-alueen länsipuoli	keramiikka	posliini	astia		1	1,3	
2007125	291	ruskea tiilen ja puuoskan sekainen maa	B-alueen länsipuoli	lasi	pullolasi		vihreää, ruskeaa	3	23,9	
2007125	292	ruskea tiilen ja puuoskan sekainen maa	B-alueen länsipuoli	lasi	ikkunalasi		vihreää	2	14,6	
2007125	293	lammen täyttö	B-alueen länsipuoli	keramiikka	punasavi	astia		4	164,2	
2007125	294	lammen täyttö	B-alueen länsipuoli	keramiikka	valkosavi	piippu	varsi, leikkausjälki	1	4,3	
2007125	295	lammen täyttö	B-alueen länsipuoli	lasi	esinelasi		vihreää	2	18,5	
2007125	296	lammen täyttö	B-alueen länsipuoli	lasi	pullolasi		ruskeaa	1	10,9	
2007125	297	lammen täyttö	B-alueen länsipuoli	puu	tuohi	esine	kengänkanta	1		konserv.
2007125	298	puuoska	alue B:n länsipuolelta, B:n ja C:n välinen alue	nahka		esine	kengän korko	1		konserv.
2007125	299		kivijalka B:n ja C:n välissä	keramiikka	fajanssi	astia	sinistä viivakoristelua	1	3,9	
2007125	300		kivijalka B:n ja C:n välissä	keramiikka	piiposliini	astia		3	11	
2007125	301		kivijalka B:n ja C:n välissä	keramiikka	punasavi	astia		2	130,3	

Oulu, Virastotalo. Kaupunkiarkeologinen seuranta (VIRTA-07), T. Oikarinen. Löytöluettelo.

KM_pää	KM_ala	Yksikön kuvaus	Sijainti	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Paino (g)	Muuta
2007125	302		kivijalka B:n ja C:n välissä	keramiikka	posliini	astia	sinistä koristelua	1	2,4	
2007125	303		kivijalka B:n ja C:n välissä	keramiikka	valkosavi	piippu	koppa, leima: ratasmainen	1	10,3	
2007125	304	tiilimurskan sekainen maa, vrt. CSY9	C-alueen itälaidalta	keramiikka	piiposliini	astia		6	32,6	
2007125	305	tiilimurskan sekainen maa, vrt. CSY9	C-alueen itälaidalta	keramiikka	punasavi	astia		1	29	
2007125	306	tiilimurskan sekainen maa, vrt. CSY9	C-alueen itälaidalta	lasi	esinelasi		vihreää	1	173,8	
2007125	307	tiilimurskan sekainen maa, vrt. CSY9	C-alueen itälaidalta	lasi	ikkunalasi		vihreää, palanutta	1	1,8	
2007125	308	tiilimurskan sekainen maa, vrt. CSY9	C-alueen itälaidalta	nahka		esine	kengänpohja	2		konserv.
2007125	309	tiilimurskan sekainen maa, vrt. CSY9	C-alueen itälaidalta	kivi	hiekkakivi	esine	hioin	1	59,7	
2007125	310	puuoskakeros, vrt. CSY8	C-alueen itälaidalta	keramiikka	piiposliini	astia		2	25,1	
2007125	311	puuoskakeros, vrt. CSY8	C-alueen itäpuolelta	keramiikka	punasavi	astia		1	18,7	
2007125	312	puuoska, vrt. CSY8	C-alueen itäpuolelta	nahka		esine		1		konserv.
2007125	313	puuoska, vrt. CSY8	C-alueen itäpuolelta	nahka		esine	kengän osia	4		konserv.
2007125	314	puulastukeros, vrt. CSY8	puretun tallin kohta, C-alueen eteläreuna	keramiikka	fajanssi	astia		1	6,6	
2007125	315	puulastukeros, vrt. CSY8	puretun tallin kohta, C-alueen eteläreuna	keramiikka	piiposliini	astia		11	255,3	
2007125	316	puulastukeros, vrt. CSY8	puretun tallin kohta, C-alueen eteläreuna	keramiikka	punasavi	astia		1	9,7	
2007125	317	puulastukeros, vrt. CSY8	puretun tallin kohta, C-alueen eteläreuna	lasi	pullolasi		vihreää, isoja pulloja	2	249,9	
2007125	318	puulastukeros, vrt. CSY8	puretun tallin kohta, C-alueen eteläreuna	nahka		esine	nahkaesineiden osia	3		konserv.
2007125	319	puulastukeros, vrt. CSY8 ja musta hiekka puulastun alta	C-alueen eteläpuoli, puretun rakennuksen	keramiikka	piiposliini	astia		3	37,9	

Oulu, Virastotalo. Kaupunkiarkeologinen seuranta (VIRTA-07), T. Oikarinen. Löytöluettelo.

KM_pää	KM_ala	Yksikön kuvaus	Sijainti	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Paino (g)	Muuta
			kohta							
2007125	320	puulastukerros, vrt. CSY8 ja CSY 39	C-alueen eteläreuna ja purettu rakennus	keramiikka	piiposliini	astia		4	74,3	
2007125	321	puulastukerros, vrt. CSY8 ja musta hiekka puulastun alta	C-alueen eteläpuoli, purettu rakennuksen kohta	lasi	pullolasi		vihreää, isoja pulloja	12	807,1	
2007125	322	musta hiekka & puuroska, vrt. CSY8 ja alin puulastu	C-alueen eteläreuna ja purettu rakennus	nahka		esine	kengän pohja?	1		konserv.
2007125	323	puulastukerros, musta hiekka, lantaa ja sen yläpuolelta, pohjimmainen kerros, vrt. CSY8	C-alueen eteläpuoli	keramiikka	piiposliini	astia			735,7	
2007125	324	hirsiä, puuroskaa	C-alueen länsipuoli	keramiikka	fajanssi	astia	sinistä maalauskoristelua	11	85,7	
2007125	325	hirsiä, puuroskaa	C-alueen länsipuoli	keramiikka	piiposliini	astia			185,6	
2007125	326	hirsiä, puuroskaa	C-alueen länsipuoli	keramiikka	posliini	astia		1	11,1	
2007125	327	hirsiä, puuroskaa	C-alueen länsipuoli	keramiikka	puunasavi	astia		4	136,7	
2007125	328	hirsiä, puuroskaa	C-alueen länsipuoli	keramiikka	valkosavi	piippu	varsi	3	5,5	
2007125	329	hirsiä, puuroskaa	C-alueen länsipuoli	lasi	esinelasi		vihreää, kirkasta, lasileima: sandökans	3	33,7	
2007125	330	hirsiä, puuroskaa	C-alueen länsipuoli	lasi	pullolasi		vihreää, kirkasta	21	693,7	
2007125	331	hirsiä, puuroskaa	C-alueen länsipuoli	lasi	ikkunalasi		vihreää	8	28,4	
2007125	332	puulastukerros, vrt. CSY8	tontin eteläreuna, C-alueen tuntumasta	keramiikka	kivisavi	astia	sinistä maalauskoristelua	1	3,2	
2007125	333	puulastukerros, vrt. CSY8	tontin eteläreuna, C-alueen tuntumasta	keramiikka	piiposliini	astia		5	111,1	
2007125	334	puulastukerros, vrt. CSY8	tontin eteläreuna, C-alueen tuntumasta	keramiikka	posliini	astia		1	3,1	
2007125	335	puulastukerros, vrt. CSY8	tontin eteläreuna, C-alueen tuntumasta	keramiikka	valkosavi	piippu	varsi, 1 kantaleima: Z ja 2?	2	6,7	
2007125	336	puulastukerros, vrt. CSY8	tontin eteläreuna, C-alueen tuntumasta	lasi	pullolasi		vihreää	2	311,8	

Oulu, Virastotalo. Kaupunkiarkeologinen seuranta (VIRTA-07), T. Oikarinen. Löytöluettelo.

KM_pää	KM_ala	Yksikön kuvaus	Sijainti	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Paino (g)	Muuta
2007125	337	puulastukerros, vrt. CSY8	tontin eteläreuna C-alueen tuntumassa	nahka		esine	kengänpohjia	2		konserv.
2007125	338	puuroskakerros, ruskea hiekka	tontin eteläreuna	keramiikka	fajanssi	astia		1	3,6	
2007125	339	puuroskakerros, ruskea hiekka	tontin eteläreuna	keramiikka	piiposiliini	astia	leima: P		615,3	
2007125	340	puuroskakerros, ruskea hiekka	tontin eteläreuna	keramiikka	posiliini	astia	puna-kultaista koristelua	1	16,1	
2007125	341	puuroskakerros, ruskea hiekka	tontin eteläreuna	keramiikka	punasavi	astia		1	96,5	
2007125	342	puuroskakerros, ruskea hiekka	tontin eteläreuna	keramiikka	valkosavi	piippu	varsi	1	1,9	
2007125	343	puuroskakerros, ruskea hiekka	tontin eteläreuna	lasi	esinelasi		vihreää, kirkasta	7	89,5	
2007125	344	puuroskakerros, ruskea hiekka	tontin eteläreuna	lasi	pullolasi		vihreää, isoja pulloja		1708,9	
2007125	345	puuroskakerros, ruskea hiekka	tontin eteläreuna	lasi	ikkunalasi		vihreää	11	33,6	
2007125	346	puuroskakerros, ruskea hiekka	tontin eteläosa	tekstiili		köysi	paksua	1		konserv.
2007125	347	puuroskakerros, ruskea hiekka	tontin eteläreuna	nahka		esine	kengän osia	10		konserv.
2007125	348	puuroska, ruskea hiekka	tontin eteläreuna	nahka		esine	kengän osia	2		konserv.
2007125	349	puuroskakerros, ruskea hiekka	tontin eteläreuna	nahka		esine	kengän osa	1		konserv.
2007125	350	lammen täyttökerrokset	tontin eteläosa	puu		esine	melamainen	1		konserv.
2007125	351	lammen täyttökerrokset	tontin eteläosa	puu		esine	veistetty lautamainen esine	1		konserv.
2007125	352	lammen täyttö puuroska		puu	tammi	esine	tynnyrin pala	1		konserv.
2007125	353		R11ab	keramiikka	piiposiliini	astia	kahva	1	6,8	
2007125	354		R11ab	keramiikka	valkosavi	piippu	varsi	1	3,8	
2007125	355	BKSY35 kaltainen puuroska, "pinnasta"		keramiikka	piiposiliini	astia	leima: --opaque chin--	1	11,1	
2007125	356	CSY8 kaltainen puuroska		keramiikka	kivisavi	astia		2	54,7	
2007125	357		nostettu aiemmin hansapäätytalon kivijalalle	keramiikka	piiposiliini	astia	leima: davenport, vihreä reuna	2	128,7	
2007125	358			keramiikka	fajanssi	kaakeli		1	27,2	

Oulu, Virastotalo. Kaupunkiarkeologinen seuranta (VIRTA-07), T. Oikarinen. Löytöluettelo.

KM_pää	KM_ala	Yksikön kuvaus	Sijainti	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Paino (g)	Muuta
2007125	359			keramiikka	piiposliini	astia			1377,4	
2007125	360			keramiikka	posliini	astia	sinistä kukkakoristelua	2	5,1	
2007125	361			keramiikka	punasavi	astia		2	79,7	
2007125	362			keramiikka	valkosavi	piippu	varsi	1	3,6	
2007125	363			lasi	esinelasi		vihreää	2	107	
2007125	364			lasi	pullolasi		vihreää	2	44,7	
2007125	365			metalli	rauta	esine	litteä	1		konserv.
2007125	366			metalli	rauta	esine	haarukka	1		konserv.
2007125	367	puuroska	R4	luu				2	195	
2007125	368	ruskea tiilen ja puuroskan sekainen maa	B-alueen länsipuoli	luu				1	41,6	
2007125	369	lammen täyttö	B-alueen länsipuoli	luu			palanutta	1	1,6	
2007125	370	puuroskakerros, ruskea hiekka	tontin eteläreuna	luu			sian leukaluu	1	159,3	
2007125	371	lammen täyttö	eteläreunaan 4 metriä	luu			poron kallo	2	268,5	

**OULU, Virastotalo 2007 (VIRTA-07), Hirsikehikko (R19)
Poistettujen löytöjen luettelo**

Esine_nro	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
1	Ruutu A, SY8	R19	Metalli	Rauta	Naula	Päästä vääntynyt naula	1		3,9 g	
2	Ruutu B, SY1	R19	Metalli	Rauta	Nauloja	Tavallisia nautoja	3		19,4 g	
3	Ruutu B, SY3	R19	Savi	Punasavi?	Pala	Punasavi tai tiili kökkö	1		9,4 g	
4	Ruutu B, SY8	R19	Metalli?	?	Kuona	Kuona	1		31,7 g	
5	Ruutu C, SY1	R19	Savi	Piiposliini?	Sähkötolpasta	Posliinista muotoiltu valkoinen pala	1		22,1 g	
6	Ruutu C, SY1	R19	Tuohi	Tuohi	Tuohipaloja	Tuohipaloja	2		30,7 g	
7	Ruutu C, SY3	R19	Lasi	Lasi	Kuona	Kuona	1		158,9 g	
8	Ruutu C, SY3	R19	Savi	Tiili	Tiilien palasia	Tiilien palasia	3		123,6 g	
9	Ruutu C, SY3	R19	Metalli	Rauta	Naula	Naula	1		3,9 g	
10	Ruutu C, SY3	R19	Tuohi	Tuohi	Tuohipaloja	Tuohipaloja	5		45,3 g	
11	Ruutu C, SY8	R19	Lasi	Lasi	Kuona	Kuona	1		434,7 g	
12	Ruutu C, SY9	R19	Puu	Paju?	Pajun oksa	Pajun oksia	5		11,4 g	
13	Ruutu D, SY1	R19	Savi	Piiposliini?	Sähkötolpasta/sulakkeesta	Posliinista muotoiltu valkoinen pala, metallia ja	1		21,1 g	

**OULU, Virastotalo 2007 (VIRTA-07), Hirsikehikko (R19)
Poistettujen löytöjen luettelo**

Esine_nro	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
14	Ruutu D, SY1	R19	Metalli	Rauta	Naula	ruuveja Naula	1		48,3 g	
15	Ruutu D, SY4	R19	Puu	Puu	Puuvanteen osa?	Kaartuva puupala	1		26,1 g	
16	Ruutu D, SY8	R19	Puu	Paju?	Pajun oksa	Pajun oksa	1		2 g	
17	Ruutu D, SY8	R19	Puu	Puu	Puupala	Puupala	1		12,6 g	
18	Ruutu E, SY0	R19	Metalli		Metallilankaa	Metallilankaa	1		14,5 g	
19	Ruutu E, SY?	R19	Metalli	Rauta	Nauloja	Nauloja	4		65,4 g	Puuroskaista
20	Ruutu E, SY3	R19	Lasi	Lasi	Kuona	Kuona	1		54,8 g	

RAKENTEET TAI NIIDEN OSAT

Rakennenumerot R13, R14 ja R15 on poistettu jälkitöiden yhteydessä, eikä alkuperäistä numerointia ole tämän jälkeen muutettu.

R1

Pystyhirsiä/-paaluja ja lautoja

Koko: noin 6 x 6 m kokoisella alueella

Yläpuolella: ruskea, tiilinen pehmeää, keskikarkea hiekka puuroska, lanta

Alapuolella: ruskea, tiilinen pehmeää, keskikarkea hiekka puuroska, lanta

Sijainti: kartat 1-4, kaivausalue B:n länsipuolella

Kuvaus: Rakenne koostui yhdeksästä pystyhirrestä tai -paalusta, jotka olivat hiekkaisessa puulastumaassa sekä viidestä puusta/laudankatkelmasta niiden lähetyvillä. Hirsien oli halkaisija noin 20 cm, ohuimmat kuitenkin noin 10 cm. Hirret olivat lähes samanpituisia, yhden mitaksi mitattiin 94 cm. Ne eivät ylettyneet pohjasaveen, vaan olivat asetettu paikalleen puulastumaahan. Lähetyvillä olleiden lautojen pituus vaihteli vajaasta metrillä puoleentoista. Päätt olivat veistetty kirveellä teräviksi. Laudoilla ei ollut järjestystä, ja ne näyttivät olevan maa-aineksen joukossa säännöttömästi. Liittyy rakenteeseen R5a-c.

Ajoitus ja tulkinta: Sijaiti noin korkeudella (noin 2,20 m mpy). Kerroksiin liittyvät löydöt ovat piiposliiniastioiden palasia, fajanssiastioiden paloja ja eläinluita. Löytöjen perusteella liittyy 1700-luvun jälkipuoliskolle kuivatuksen jälkeiseen aikaan. Pystyhirsien funktio ei ole selvä, mutta koska ne olivat selkeästi puulastukerroksissa, niiden pitäisi liittyä niiden muodostumisaikaan perustuen havaintoon, että ne eivät yltäneet lähellekään pohjasavea. Puut eivät ole olleet siis vedessä lammen olemassaolon aikaan. Ajoitus on epäselvä, koska ne voisi luontevasti liittää käyttötarkoitukseltaan myös lammen käyttöaikaan.

R2

Puukate

Koko: 5,5 x 4 m kokoisella alueella

Yläpuolella: ruskea tiilensekainen hiekka, tiilimurska (vrt. Oikarinen 2008, BKSY18)

Alapuolella: ruskea tiilensekainen hiekka, puuroskaa

Sijainti: kartat 1-3, 5 kaivausalue B:n länsipuolella

Kuvaus: Puukate koostui laudoista, lankuista ja hirsistä, jotka olivat itä-länsi-suuntaisesti. Ainakin yhdessä niistä oli salvos (ks. kartta 5), joten katteeseen on käytetty sekundääristäkin puumateriaalia. Osa hirsistä oli veistetty tasasivuisiksi, laita-alueilla oli pyöröhirsä. Puut peittyivät osin hiekkaan. Lisäksi katteen pohjoispuolelta havaittiin noin 1,20 metrin päästä kolme hirttä noin 60 cm leveällä alueella tiiviinä tasona.

Ajoitus ja tulkinta: korkeus noin 2,24-2,47 m mpy, liittyy rakenteen 4 eteläpuolelle, lähes samalle korkeudelle, joten lienee myös samanikäinen. On todennäköisesti kostean pihan katetta. Ajoitus problemaattinen (ks. R4).

R3

Aita

Koko: pituus 2,5 m, korkeus noin 55 cm

Yläpuolella: ruskea tiilensekainen hiekka, puulastua (vrt. Oikarinen 2008 kaivaus BK/E/ISY35=BE/KSY25)

Alapuolella: ruskea tiilensekainen hiekka, puulastua (vrt. Oikarinen 2008 kaivaus BK/E/ISY35=BE/KSY25)

Sijainti: kartat 1-3, 6 (piirretty valokuvasta) kaivausalue B:n länsipuolella R1:n itäpuolella ja R4:n eteläpuolella

Kuvaus: Lyhyt aita, koostui viistosti toisiaan vasten asetetuista laudoista ja niitä tukevasta laudasta niiden itäpuolella. Tukevassa laudassa oli kolo, joka oli hiiltynyt. Viistoja lautoja oli seitsemän kappaletta, ja ne eivät jatkuneet leveämmän niitä tukeneen lauden eteläpuolelle.

Ajoitus ja tulkinta: korkeus noin 2,0-2,5 m mpy (noin sama kuin R4) 1,77-2,46 m mpy, liittyy rakenteen 4 eteläpuolelle, lähes samalle korkeudelle, joten lienee myös samanikäinen. Aita näyttäisi kuuluvan pystypaalualueesta erilleen, sen itäpuolelta niitä ei ollut. Ajoitus problemaattinen (ks. R4).

R4

Hirsirakennuksen perusta

Koko: 6 x 10 m

Yläpuolella: keskiruskea, pehmeä hiekka, tiilimurska

Alapuolella: ruskea tiilensekainen hiekka, puuroskaa

Sijainti: kartat 1-3, 6-8 kaivausalue B:n länsipuolella

Kuvaus: Erilaisesta puumateriaalista koostettu arinantyyppinen rakenne. Järeimmät hirret olivat tukevia kuorittuja pyöröhirsiiä ja ristinurkkasalvotuista hirsistä koostuva suorakulmainen puurakenne. Salvotut hirret eivät liittyneet toisiinsa. Rakenteen keskellä oli myös kaksi pystypaalu. Hirsiiä oli kolmessa epätasaisessa kerrassa, ja ylimmältä tasoltaan ne olivat osin hiiltyneitä. Rakenne koostui erittäin yksinkertaistettuna noin kolmesta kerroksesta: (I) päällä olivat pohjois-etelä-suuntaiset reunahirret (1-2 kpl vierekkäin), (II) sen jälkeen kaksi itä-länsi-suuntaista hirttä päällekkäin molemmissa päissä sekä rakenteen sisäpuolella lyhyitä puunpätkiä ja kierrätettyjä salvoksellisia hirsiiä molempiin suuntiin. (III) Pohjois-etelä-suuntaiset reunahirret olivat myös alinna siten, että lännenpuolella oli kolme järeää hirttä ja idänpuolella kaksi järeää hirttä ja niiden välissä yksi tasasivuiseksi veistetty hirsii. Hirsikerrat eivät olleet aivan tiivistä toisiaan vasten, vaan niiden välissä oli puulastukerrosta. Joissakin kohdin oli kuitenkin viimeistelemättömiä koirankaulaloveuksia. Reunoissa olevat pyöröhirret näyttivät olevan käyttöä varten todennäköisesti kaadetun, joukoissa oli siis myös veistettyjä hirsiiä. Sekalainen puuaines näytti olevan sekundäärisessä käytössä. Mahdollisesti aivan ylimpänä pohjoisosassa on myös nuorempaa erillistä puurakennetta, jonka päällä oli tiilikerros ja alla paksu palanut piiposliinikerros

Ajoitus ja tulkinta: korkeus 1,77-2,68 m mpy, löytöaineiston mukaan 1700-luvun jälkimmäinen puolisko. Tontin vanhemmat ajoitukset (ks. Kallio 2007, Kallio & Zetterberg 2007) huomioiden mahdollisesti myös alimmilta osiltaan vanhempi, koska muistuttaa ulkoasultaan ja korkeudeltaan sopii myös 1600-luvun puoleenväliin ajoitettuihin rakenneosiin (R19, todennäköisesti R11ab). Päällä oli palokerros, josta otettiin talteen runsaasti piiposliinia, tämän päällä ollut todennäköisesti kivijalka. Nämä hirret saattoivat olla myös erillistä nuorempaa rakennetta. Rakennetta ympäröivät kauttaaltaan puulastukerrokset, jotka jatkuivat paksusti (50-80 cm) myös rakenteen alle, joten tämän rakenteen voi sen perusteella myös liittää B-alueiden dendroajoituksilla ajoitettuihin hirsirakennusten perustoihin (n. 1790-luku).

R5a-d

Pystyhirsii/-paaluja

Koko: tontin eteläreuna

Yläpuolella: puulastukerros, ruskea pehmeä hiekka

Alapuolella: puulastukerros, ruskea pehmeä hiekka (ks. Oikarinen 2008, CSY8)

Sijainti: kartat 1-3, tontin etelälaita ja kaivausalue B:n länsipuoli ja kaivausalue C:n eteläpuoli

Kuvaus: Pystyhirsiä puulastukerroksessa. Useimmat hirret oli päästään teräviksi veistetty. Puiden halkaisijat 14-25 cm. Puita ei voitu mitata kunnolla, koska ne nostettiin kaivinkoneella ja tällöin ne katkesivat. Erään pisimmän pituudeksi saatiin 2,53 m, lyhyimmät olivat arviolta noin 1,5 m.

Ajoitus ja tulkinta: olivat arvioiden samalla korkeudella kuin R1 (2,2 m mpy) Pystyhirsien funktio ei ole selvä, mutta koska ne olivat pääosin puulastukerroksissa, niiden pitäisi liittyä niiden muodostumisaikaan (vuoden 1761 jälkeen) perustuen havaintoon, että ne eivät yltäneet lähelle pohjasavea. Puut eivät ole todennäköisesti olleet siis vedessä lammen olemassaolon aikaan. Funktioltaan ne kuitenkin voisivat liittyä luontevasti lammen käyttöön ja sen olemassaolon aikaan. Mahdollisesti pisimmät ovat yltäneet pohjasaveen. Pystypaalujen ajoitus ja tulkinta on siten problemaattinen.

R6

Puutaso, katerakenteen osa?

Koko: pituus noin 3 m, leveys 3,5 m

Yläpuolella: puulastukerros, ruskea pehmeä hiekka

Alapuolella: puulastukerros, ruskea pehmeä hiekka

Sijainti: R4:n koillispuolella

Kuvaus: Hirsiä, lautoja ja lankku puulastukerroksessa. Hirret kuljivat noin pohjois-etelä-suuntaisesti. Hirret olivat pyöreähköjä, yksi niistä oli veistetty neliömäiseksi. Yksi oli kuorimaton pyöröhirsi, jonka pituus oli 7 m ja halkaisija 25-32 cm. Hirsi lähti kaivinkoneella, sen päällä oli tukevasti kivi. Pyöröhirsi oli tuettu pystypaalujen varaan, siten että toisella puolella oli kaksi pienempää puuta ja toisella hieman tukevampi puu sekä nelikulmainen hirs. Hirren päällä oli kivi. Hirren pohjoispäässä oli kaksi matalaa lovea noin 37 cm:n päässä toisistaan. Loveukset olivat halkaisijaltaan noin 20 cm. Hirren toinen pää oli suorakulmainen, toinen teräväksi veistetty. Nelikulmaiseksi veistetyn hirren päällä oli kaksi painauma sen yli kulkeneiden hirsien jälkeensä jättämänä, hirren halkaisija oli 12 cm. Pystypaalujen halkaisijat olivat noin 10 cm. Pohjoispuolella olevat hirret jatkuivat osin kaivamattomaan maahan, mutta eivät jatkuneet dokumentoitua aluetta kauemmaksi.

Ajoitus ja tulkinta: Korkeus noin 2,02-2,44 m mpy. Liittyy R4 kanssa todennäköisesti samaan aikaan, ovat lähes samalla tasolla. Voi ajoittua myös ns. hirsikehikon ikään, mutta ei ollut niin hyvin säilynyt kuin kehikon hirret.

R7

Hirret

Koko: hajanaisesti kaivausalue B:n pohjaosien tienoilla (aluetta ei voitu kunnolla määrittää pottiaidan sisäpuolella)

Yläpuolella: puulastukerros, havuja, oksia (ks. Oikarinen 2008, BE/K/I/PSY67)

Alapuolella: puulastukerros, havuja, oksia (ks. Oikarinen 2008, BE/K/I/PSY67)

Sijainti: hajanaisesti B-alueen pohjaosissa

Kuvaus: hirsia puulastukerroksessa, näillä ei ollut havaittavaa järjestystä, todennäköisesti samankaltainen kuin BKR19 (ks. Oikarinen 2008)

Ajoitus ja tulkinta: todennäköisesti vuoden 1761 jälkeen lammen kuivatukseen liittyviä hirsia

R8

Ohuita riukuja

Koko: noin 1 m x 3,72 m

Yläpuolella: puulastukerros, ruskea pehmeä hiekka

Alapuolella: puulastukerros, ruskea pehmeä hiekka

Sijainti: C-alueen eteläpuolella. Ainoa saatu mittaus ponttiaitaan, joka oli 5-7 metriä riu'uista etelään.

Kuvaus: Ohuita riukumaisia kuorellisia puita puulastukerroksessa. Joukossa oli myös oksia. Puut olivat melko samankokoisia, yhden halkaisija oli 8 cm, pituus noin 3,72 m. Ne sijaitsivat noin itä-länsisuunnassa ja yhteensä riukuja oli 8 kpl. Riukujen alla oli isohkoja kiviä neljä kappaletta. Niiden käyttötarkoitusta tai yhteyttä riukuihin ei voinut todeta.

Ajoitus ja tulkinta: Riu'ut vaikuttivat heitetyn puulastukerrokseen sattumanvaraisesti.

R9

Osin hiiltynyt puutason osa

Koko: noin 4 x 4 m

Yläpuolella: musta puulastukerros, ruskea hiekka (ks. Oikarinen 2008, CSY8)

Alapuolella: musta puulastukerros, ruskea hiekka (ks. Oikarinen 2008, CSY8)

Sijainti: kartat 1-3, 9, C-alueen eteläpuolella.

Kuvaus: Osittain hiiltynyt puutaso koostui hyvin heterogeenisestä puumateriaalista. Joukossa oli pystypaaluja kolme kappaletta, pyöröhirsä, lautoja ja lankkuja. Puut olivat koillis-lounais-suuntaisesti.

Ajoitus ja tulkinta: Hiiltynyt puutaso ei näyttänyt sattumanvaraisesti sijoilleen joutuneelta, vaan tarkoituksella paikalleen laitetulta kosteaa maata peittäneeltä katerakenteelta, vaikka sitä ei selkeästi voinut yhdistää mihinkään suurempaan rakennekokonaisuuteen. Puut olivat joko hiiltyneet tai hiillytetyt, ja niiden korkeus oli noin 1,80-2,10 m mpy. Rakenteen alla oli myös 2 hirttä, 2 lankkua ja maatunut lankku sekä yksittäisiä kiviä, joita ei dokumentoitu tarkemmin.

R10

Puutason osa

Koko: noin 1,50 x 2,27 m kokoisella alueella

Yläpuolella: keskiruskea tiilinen hiekka (ks. Oikarinen 2008, CSY6)

Alapuolella: musta puulastukerros (ks. Oikarinen 2008, CSY8)

Sijainti: C-alueen itäpuolella, voitu mitata vain seuraavasti: lounaiskulmasta etelään ponttiseinään 7,50 m ja länteen ponttiseinään 22,80 m (ei ole merkitty karttoihin)

Kuvaus: yhdeksän pohjois-etelä-suuntaista puuta, joista kuusi ja kolme pyöröpuuta ja osittain niiden alla yksi itä-länsi-suuntainen hirsi. Pyöröpuiden (riukujen) halkaisija noin 8 cm. Osa puuaineksesta maatunut huonokuntoiseksi.

Ajoitus ja tulkinta: korkeus noin 2 m mpy, puulastukerroksesta löytyi kukkakuvioista piiposliinia, punasavikeramiikkaa, mutta piiposliini enimmäkseen rakenteen päältä. On todennäköisesti jonkinlainen kosteata pintaa peittäneen katteen osa. Puulastukerros jatkui rakenteen alle, joten tämän mukaan ajoitus olisi lammen täyttämisen jälkeinen aika, paksu piiposliinikerros keskittyi puulastukerroksen päälle. Ajoitus 1700/1800-lukujen vaihde, ehkä hieman aiemmin.

R11ab

Hirsirakenne/rakennuksen pohja

Koko: a) pohjois-eteläsuuntaisesti 7,40-7,60 m, itä-länsisuuntaisesti 3,80 m

b) pohjois-eteläsuuntaisesti noin 7 m, itä-länsisuuntaisesti noin 2 m

Yläpuolella: keskiruskea tiilinen hiekka (ks. Oikarinen 2008, CSY6)

Alapuolella: puuroska 5-10 cm, harmaa hiekka, harmaata ja ruskeaa savea (ks. Oikarinen 2008, CSY8)

Sijainti: kartat 1-3, kaavamainen piirros 11, C-alueen itäpuolella, osittain puretun tallirakennuksen paikalla.

Kuvaus: itä-länsi-suuntaisista ja pohjois-etelä-suuntaisista järeistä hirsistä tehty puurakenne, jossa dokumentoidussa osassa alemmassa osassa (0,8-1,6 m mpy). R11a on hirsiiä kolmessa kerrassa molempiin suuntiin. Ylimmässä kerrasta kaivinkone oli poistanut kaksi. Hirret olivat päistään teräviä ja lovettu poikkihirsien sijoista. Osassa R11b, joka oli alemman kehikon päällä oli yksi pitkä hirsi ja jonka ”päissä” oli päällekkäin asetetut järeät hirret kuin R11a-osassa (etelä 2 kpl, pohjoinen 4 kpl). Hirren pituus 7,2 m, päässä oli reikä läpi. Lisäksi hirressä olivat parilliset loveukset noin 20 cm eteläpäästä (leveys noin 30 cm), pohjoispäässä noin kolmen päässä (hirren päistä mitattuna). Lisäksi eteläosassa, sen päällä oli kaksi lyhyempää hirttä poikittain ja kolme samansuuntaista hirttä sen päällä. Ylemmän osan korkeus oli noin 1,5-1,6 m mpy. Hirret olivat kuorittuja ja muotoilemattomia.

Ajoitus ja tulkinta: Rakenteen korkeus noin 0,8-1,6 m mpy, se on todennäköisesti samaa rakennetta kuin kaivausalue C:stä (Oikarinen 2008 Kallio 2006) osittain löytyneiden puurakenteen CR3 (vuosi 2008) alimmat osat (järeät hirret). Hirret voivat olla jopa samoja, jotka pilkkottivat osin kaivausalueen itälaidassa tai pohjalla kaivauksen loppuvaiheessa (Oikarinen 2008, s. 84-86.) Kaivausalueen rakenteen dendrokronologisen ajoituksen (Zetterberg & Kallio 2007, 2 Zetterberg 2007 s. 2, 4, 7.) perusteella rakenne ajoittuu 1670-luvulle tai hieman sen jälkeen, eli aikaan ennen lammen täyttöö. Rakennetta ympäröivät kuivatuskerrokset, joista talteen otettu löytöaineisto oli piiposliiniastoiden paloja ja yksi liitupiipun varsi, eli ne liittyvät myöhempään aikaan, lammen kuivatuksen jälkeiselle ajalle.

R12

Hirsitaso

Koko: pituus 3,20 m, leveys 1,59 m

Yläpuolella: ruskea hiekka (ks. Oikarinen 2008, CSY8)

Alapuolella: ruskea hiekka (ks. Oikarinen 2008, CSY8)

Sijainti: kartat 1-2, C-alueen länsipuolella, R11ab:n yläpuolella

Kuvaus: Hirsitaso koostui yhdeksästä neliömäiseksi veistetyistä hirrestä (halkaisijat 18-32 cm) ja kolmesta pyöröhirrestä (halkaisijat 12-22 cm). Hirret oli ladottu itä-länsi-suuntaiseksi tiiviiksi tasoksi ja näyttivät katkenneen päistään. Ne olivat myös maatuneita. Alla oli ruskeaa hiekkaa 4-5 kpl yksittäistä neliskanttista pohjois-etelä-suuntaista hirttä, joiden pituus oli noin 4 m ja leveys noin 20 cm. Korkeus noin 1,7 m mpy (arvio).

Ajoitus ja tulkinta: Hirsitaso ei näyttänyt kuuluvan sen alapuolella olevaan R11-rakenteeseen, vaan se oli selvästi huonokuntoinen. Rakenteiden välissä oli paksultikin ruskeaa hiekkaa. Todennäköisesti kyseessä on nuorempi, erillinen rakenteen osa. Erikoista rakenteen osassa oli, että se näytti olevan muista rakenteista täysin erillinen. Kiinteänä tasona se on todennäköisesti ollut perusta jollekin, mutta sen tarkempi funktio jää arvailun varaan. Rakenteen tuntumasta ei löytynyt materiaalia, joka ajoittaisi sen tarkemmin, mutta se on siis stratigrafisten suhteiden perusteella nuorempi kuin R11ab.

R14

Pyöröhirsi

Koko: pituus n. 5 m, halkaisija noin 25-30 cm, itä-länsisuuntainen, katkennut toisesta päästä

Yläpuolella: musta savinen puulastu (ks. Oikarinen 2008, CSY39)

Alapuolella: musta savinen puulastu (ks. Oikarinen 2008, CSY39)

Sijainti: kaivausalueiden B ja C välisellä alueella, ei ole voitu mitata

Kuvaus: Yksittäinen suuri hirsi puulastumaassa, melko lähellä pohjasavea (korkeus noin 1 m mpy). Toisen pään lähellä loveus, joten muistuttaa rakenteiden 11 ja 19 hirsii ja kaivauksen 2007 CR3 hirsii (Oikarinen 2008). Hirren yläpuolella noin 50-100 cm kooltaan olevia kiviä, joka näytti olevan itä-länsisuuntainen rakenne. Kivien välissä oli tiilimurskaa ja piiposliinin paloja.

Ajoitus ja tulkinta: Lovettu hirsi oli kaivetun alueen pohjoispuolella, joten se liittyy rakenteisiin R11ab ja R19, vaikka ei selkeästi ollutkaan näiden lähellä. Ajoitus on mahdollisesti 1600-luvun loppupuoli.

R17

Hirsitaso

Koko: pituus 3,9 m x 2,95 m

Yläpuolella: savimainen, punertavan ruskea tarttuva, puulastuja

Alapuolella: tummanruskea hiekka, puulastuja

Sijainti: 1, 2, 12 kaivausalueiden B ja C välissä

Kuvaus: 12 kpl pohjois-eteläsuuntaisia hirsii tiiviinä tasona, jonka koko oli 2,7 x 1,75 m. Niiden eteläpuolella oli lyhyehköjä ja neliömäisiä veistettyjä hirsii kuusi kappaletta itä-länsi-suuntaisena tasona.

Ajoitus ja tulkinta: Hiekkamaan päällä, liittyy todennäköisesti 1800-luvulla tontilla olleisiin rakennuksiin. Todennäköisesti arina.

R18

Pyöröhirsii

Koko: noin 3,5 x 3 m kokoisella alueella

Yläpuolella: tummanruskea hiekka, puulastuja

Alapuolella: tummanruskea hiekka, puulastuja

Sijainti: 1, 2, 12 kaivausalueiden B ja C välissä

Kuvaus: kolme järeää itä-länsi-suuntaista hirttä ja yhden pohjois-etelä-suuntaisen pyöröhirsien osa. Hirsien halkaisijat ovat etelästä alkaen 45 cm ja 26 cm, pohjoisin oli täysin maatunut. Keskimmaisessa hirressä havaittiin kaksi loveusta alapuolella. Hirret oli kuorittu, ei veistetty, ja ne olivat osin myös maatuneet heikkoon kuntoon. Hirsii oli näkyvissä kolmessa kerrassa, mutta ne peitettiin väliaikaisesti rakennustyömaan töiden takia. Niiden jatkuminen kaivamattomaan maahan havaittiin myös. Kyseessä on todennäköisesti sama rakenne kuin R19, mutta hirret saivat myöhemmässä vaiheessa uuden rakennenumeron, koska kenttätöyväihteessä ei ollut selvä, minne takymetrillä paikalleen sijoitettu R19 asettuisi kartalla. Käsin tontilla paikalleen mitattu R18 ei ole sijainniltaan niin tarkka. Peiton aikana ja sen jälkeisen uudelleen esiinkaivun aikana rakenteen R19 ylimpiä hirsii on saattanut lähteä kaivinkoneen kauhaan, koska jälkikäteen tarkasteltuna R18 hirsissä näkyy kaivinkoneen jälkiä, mutta rakenteen R19 päällimmäisissä hirsissä näitä ei ole, sen sijaan loveusten paikkoja, josta hirsii on kaivinkoneen kauhan mukana lähtenyt. Alueelta ei löydetty merkkejä toisesta kehikkomaisesta rakenteesta.

Ajoitus ja tulkinta: ajoittunee samalla vuosisadalle kuin rakenne R19, koska se liittyy selkeästi sen tuntumaan ja on hyvin samankaltainen. Rakenne vaikuttaa selkeästi arinarakenteelta.

R19

Hirsikehikko

Koko: 7 x 7,5 m

Stratigrafiset yksiköt: SY0-SY11 (ks. stratigrafisten yksiköiden luettelo ja kerrosatriisi)

Sijainti: kaivausalueen C :n koillispuolella

Kuvaus: Rakenne muodostui 2-4:stä päällekkäisestä hirsikerrasta, joista ylimmät

hirret sijaitsivat korkeudella 2,50 m mpy ja alimmat 0,5 m mpy. Koillis-lounais-suuntainen hirsikehikko oli rakennettu loivaan rinteeseen terassimaisesti. Kehikon hirret olivat lähes veistämättömiä pyöröhirsii, joissa osassa oli pinnassa kaarnaa jäljellä. Usean hirren päissä oli veistetyt ”reiät”, jotka ovat mahdollisia ns. vetoreikiä, jotka helpottivat puiden kuljetusta metsästä kaadon jälkeen. Osa hirsistä oli selvästi hakattu kirveellä ja osa sahattu. Osassa puita oli merkkejä neulasten painaumista, joka viittaa puiden sijainneen kosteissa olosuhteissa, mahdollisesti vedessä. Kehikko muodostui viidestä ns. ”ruudusta”. Rakenteeseen on mahdollisesti kuulunut kuudeskin ”ruutu” - seinähirret olivat tältä kohdin tuhoutuneet. Hirret oli salvottu toisiinsa ns. koirankaulasalvoksilla, joka on kylmissä rakennuksissa käytetty pitkänurkkasalvos.

Ajoitus ja tulkinta: Rakenteesta otettiin kuusitoista dendrokronologista näytettä, joista ajoitettiin 4 kappaletta dendrokronologisella vuosilustoajoituksella. Ajoitus antoi kolmelle näytteelle täysin yhtenevän ajoitustuloksen; puut oli kaadettu talvikaudella 1655-1656. Tämän perusteella hirsikehikko on rakennettu aikaisintaan vuonna 1656. Myös rakenteesta talteen saadut löydöt (liitupiiput, fajanssi) viittaavat ko. ajoitukseen. Löytöaineisto todistaa myös rakenteen sijainneen vesistön välittömässä läheisyydessä – löytöinä saatiin talteen paljon mm. kalastukseen liittyvää esineistöä sekä veneiden katkelmia ja osia. Osa kerroksista on myös lammen kuivatuskerroksia. Rakenne on sijainnut 1600-luvulla ja 1700-luvun alussa paikalla sijainneen lammen rannalla, joka kuivattiin 1760-luvulla. Rakenne tulkittiin muotonsa, sijaintinsa ja esineistönsä perusteella hirsirakenteen arinaksi.

OULU, Virastotalo 2007, hirsikehikko (R19)
Rakenteen R19 stratigrafisten yksikköjen luettelo

- SY0 Sekoittunut hiekkakerros
Kaivaustapa: kaivinkone
Kerroksen paksuus: n. 10-15 cm.
Muuta: seassa keskikarkeaa hiekkaa. Täyttökerros.
Kerroksen yläpuolella: -
Kerroksen alapuolella: SY1
Ajoitus: 1700-luvun puoliväli
- SY1 Puulastukerros, jossa seassa isohkoa oksaa (havupuut)
Kaivaustapa: lapio ja lasta
Kerroksen paksuus: 8 -10 cm
Muuta: seassa tiilimurskaa ja eläimenluita. Mahdollinen täyttökerros.
Kerroksen yläpuolella: SY0
Kerroksen alapuolella: SY2
Ajoitus: 1700-luvun loppupuoli
Makrofossiilinäytteet: ruutu C, MN2. Näytteestä analysoitiin hyötykasvien, kulttuuririkkaruohojen sekä kosteikko- ja rantakasvien jäänteitä sekä 2 kappaletta viikunan siemeniä.
- SY2 Harmaan saven kerros
Kaivaustapa: lapio ja lasta
Kerroksen paksuus: n. 5 cm.
Muuta: paikallinen kerros ruuduissa B ja D
Kerroksen yläpuolella: SY1
Kerroksen alapuolella: SY3
Ajoitus: 1700-luku
- SY3 Puulastukerros, jossa hiekkaa, tiilenpaloja, lantaa, puuroskaa ja tiilimurskaa seassa
Kaivaustapa: lapio ja lasta
Kerroksen paksuus: 10-20 cm
Muuta: mahdollinen täyttökerros
Kerroksen yläpuolella: SY1 ja SY2
Kerroksen alapuolella: SY4
Ajoitus: 1600-luvun puolestavälistä 1600-luvun lopulle.
- SY4 Lähes hiekaton puulastukerros, jonka seassa havuja, oksia, risuja ja havupuiden rankoja
Kaivaustapa: lapio ja lasta
Kerroksen paksuus: 10-20 cm
Muuta: mahdollinen täyttökerros

- Kerroksen yläpuolella: SY3
Kerroksen alapuolella: SY5b, SY7, SY11 ja SY6
Ajoitus: 1600-luvun loppupuoli
Makrofossiilinäytteet: ruutu D, MN 1. Näytteestä analysoitiin yksi niittyleinikin jäänne ja runsaasti kuusen neulasia.
- SY5 Hiilikkerros (palleroita, joiden ø 2-3 cm)
Kaivaustapa: lapio ja lasta
Kerroksen paksuus: 30 cm
Muuta: seassa havujen sekaista hiekkaa. Esiintyi ainoastaan ruudussa D
Kerroksen yläpuolella: SY4 ja SY5b
Kerroksen alapuolella: SY7 ja SY8
Ajoitus: 1600-luku
- SY5b Hiiltyneiden puiden kerros
Kaivaustapa: nostettu käsin pois
Kerroksen paksuus: korkeudella 2,00 – 1,70 m mpy
Muuta: esiintyi ainoastaan ruudussa D
Kerroksen yläpuolella: SY4
Kerroksen alapuolella: SY5
Ajoitus: 1600-luku
- SY6 Kerrostunut pohjahiekka
Kaivaustapa: kaivinkone
Kerroksen paksuus: jatkui syvälle kaivamattomaan maahan
Muuta: Luonnollinen kerros
Kerroksen yläpuolella: SY8, SY10, SY11, SY4
Kerroksen alapuolella: -
Ajoitus: 1600-luku
- SY7 Saven sekainen vetinen puuroskakerros
Kaivaustapa: lasta ja lapio
Kerroksen paksuus: 20 cm
Muuta: esiintyi ruuduissa A, B ja D.
Kerroksen yläpuolella: SY8, SY10, SY11, SY4
Kerroksen alapuolella: -
Ajoitus: 1600-luku
- SY8 Lannan sekainen puuroska
Kaivaustapa: kaivinkone, lasta ja lapio
Kerroksen paksuus: 20-50 cm

Muuta: Erittäin tiiviiksi pakkautunut kerros, väriltään mustanruskeaa.

Kerroksen yläpuolella: SY5 ja SY7

Kerroksen alapuolella: SY6, SY9, SY10, SY11

Ajoitus: 1600-luku

Makrofossiilinäytteet: ruudut A ja B, MN3 ja MN4. Näytteestä MN3 ruudusta B analysoitiin rönsy- ja konnanleinikin jäännöksiä sekä pihatahtimöä. Kosteikko- ja rantakasveja näytteessä olivat jokapaikansara, suokurjenjalka, rantaluikka, kevätpiippo sekä raate. Kasvit kertovat rannan välittömästä läheisyydestä. Ruudusta A otetussa näytteessä (MN4) oli yksi humalan pähkylä, rönsyleinikin, sarojen ja rantaluikan jäänteitä.

SY9 Tumma savimaa, jossa puulastua ja puuroskaa seassa

Kaivaustapa: lasta ja lapio

Kerroksen paksuus: 10-15 cm.

Muuta: esiintyi ruuduissa E ja C

Kerroksen yläpuolella: SY8

Kerroksen alapuolella: SY10

Ajoitus: 1600-luku

SY10 Harmaan saven kerros

Kaivaustapa: lapio ja kaivinkone

Kerroksen paksuus: 30 cm.

Muuta: esiintyi ruuduissa A ja D eli rakenteen R19etelä- eli rannanpuoleisessa osassa. Luonnollinen kerros

Kerroksen yläpuolella: SY8, SY9

Kerroksen alapuolella: SY6

Ajoitus: 1600-luku

SY11 Ruskea ja tiivis puuroskakerros, jossa savea ja hiekkaa seassa

Kaivaustapa: lapio ja kaivinkone

Kerroksen paksuus: 10-20 cm

Muuta: mahdollisesti osin sekoittunut kerros

Kerroksen yläpuolella: SY8 ja SY4

Kerroksen alapuolella: SY6

Ajoitus: 1600-luku

Makrofossiilinäytteet: ruutu D näyte MN5, josta analysoitiin kaksi lehtoakileijan (*Aquilegia vulgaris*) siemenjäännettä, rönsy- ja konnanleinikkiä, saroja, mesiangervoa ja vihvilää. On myös huomattava, että näytteestä löydettiin 18 kappaletta hyönteisen jäännettä, joita ei kuitenkaan analysoitu tarkemmin.

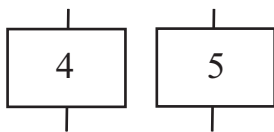
R19 Hirsirakenne (arina)

Rakenteen yläpuolella: SY0

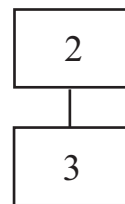
Rakenteen alapuolella: SY6 ja SY10

Muuta: rakenne täyttynyt kerroksilla SY1, SY2, SY3, SY4, SY5, SY7, SY8, SY9 ja SY11, joista kerrokset SY8, SY9 ja SY11 syntyneet todennäköisesti pian kehikon rakentamisen jälkeen (mahdollisesti veden paikalle huuhtomaan puuroskaa ja jätettä). Yksiköt SY3-SY7 ovat todennäköisesti 1600-puolestavälistä 1600-luvun loppuun syntyneitä yksiköitä, joista SY5 ja SY5b liittyvät rakenteen funkioon. Yksiköt SY1-SY2 ovat nuorempia 1700-luvun kerroksia (mahdollisesti täyttökerroksia). Yksiköllä SY0 on selkeästi peitetty rakenne R19.

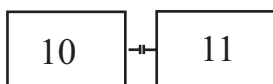
Ajoitus: 1600-luvun puoliväli

Yksiköillä ei ole ajallista eikä suoraa fyysistä kontaktia.

Yksiköillä on ajallinen ja suora stratigrafinen kontakti.

Yksiköillä on ajallinen korrelaatio, mutta ne ovat eri yksiköitä.

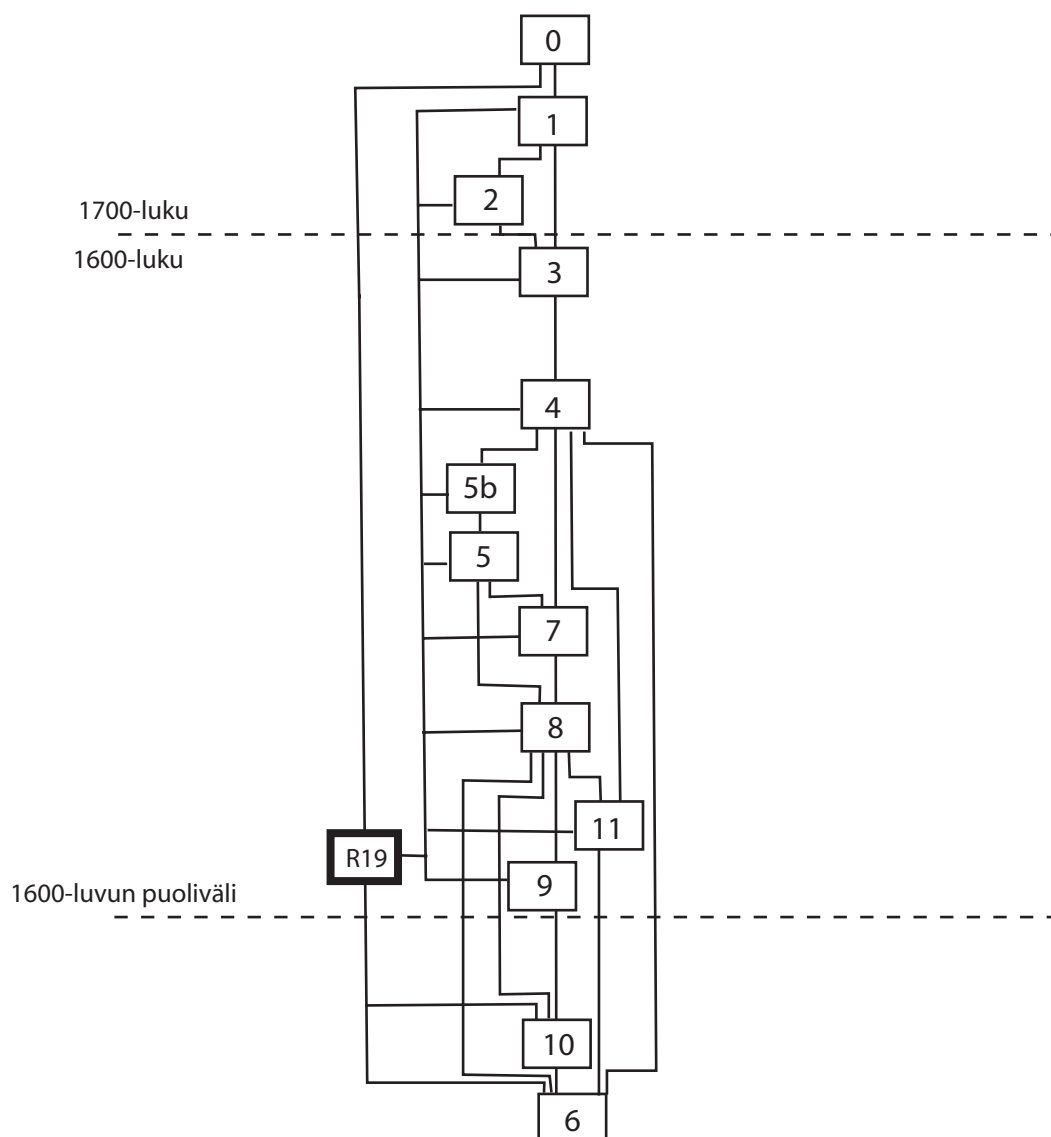
Yksiköillä on ajallinen ja fyysinen korrelaatio

Rakenne

Oulu, Virastotalo 2007 (VIRTA-07) Hirsikehikko R19, matriisi stratigrafisista yksiköistä

- SY0 Harmaa, keskikarkea hiekkakerros
 SY1 Puulastukerros, jossa seassa oksia, puulastua, tiilimurskaa ja eläimenluita
 SY2 Paikallinen harmaa savikerros
 SY3 Musta/tummanharmaa hiekkapitoinen puulastukerros, jossa seassa puulastuja, tiilimurskaa, hiekkaa ja lantaa
 SY4 Lähes hiekaton puulastukerros, jossa runsaasti havupuunrankoja ja oksia
 SY5 Hiilikerros, jossa seassa hieman havuja ja hiekkaa
 SY5b Hiiltyneet puut kerroksen SY5 pinnassa
 SY6 Kerrostunut pohjahiekka
 SY7 Vetinen, saven sekainen puuroskakerros
 SY8 Lannan sekainen, erittäin tiiviiksi pakkautunut puuroskakerros
 SY9 Tumma savimaa, jossa hiukan puuroskaa seassa. Tiivis kerros
 SY10 Savikerros. Esiintyi R19: sta eteläosassa.
 SY11 Ruskea ja tiivis puuroskakerros
 R19 Hirsikehikkorakenne (hirsiarina)

Virastotalo 2007 (VIRTA-07), hirsikehikko (R19)
Dendrokronologisten näytteiden luettelo

Ks. Dendrokronologisten näytteiden ottokohdat kartoista 13-22

- D1** Seinämä 7, hirsi nro 4. Ajoittamaton. Näytettä säilytetään Oulun yliopiston arkeologian laboratorion kylmävarastossa toistaiseksi
- D2** Seinämä 1, hirsi nro 6. Ajoittamaton. Näytettä säilytetään Oulun yliopiston arkeologian laboratorion kylmävarastossa toistaiseksi.
- D3** Seinämä 3, hirsi nro 17. Ajoittamaton. Näytettä säilytetään Oulun yliopiston arkeologian laboratorion kylmävarastossa toistaiseksi.
- D4** Seinämä 5, hirsi nro 24. Ajoittamaton. Näytettä säilytetään Oulun yliopiston arkeologian laboratorion kylmävarastossa toistaiseksi.
- D5** Seinämä 7, hirsi nro. Ajoitettu. Mänty. Vuosilustoja aikaväliltä 1542-1655. Alkuperäinen kuorenalainen pinta ja kaarnaa säilyneenä. Kaatoajankohta talvikausi 1655/1656. (Zetterberg 2008.)
- D6** Seinämä 4, hirsi nro 10. Ajoittamaton. Näytettä säilytetään Oulun yliopiston arkeologian laboratorion kylmävarastossa toistaiseksi.
- D7** Seinämä 2, hirsi nro 12. Ajoitettu. Mänty, jonka kasvu-aika 1509-1650. Pinnasta puuttuu arviolta kymmenen vuosilustoa. Puu on kaadettu tämän perusteella aikavälillä 1651-1660. (Zetterberg 2008.)
- D8** Seinämä 3, hirsi nro 18. Ajoittamaton. Näytettä säilytetään Oulun yliopiston arkeologian laboratorion kylmävarastossa toistaiseksi
- D9** Seinämä 1, hirsi nro 7. Ajoittamaton. Näytettä säilytetään Oulun yliopiston arkeologian laboratorion kylmävarastossa toistaiseksi
- D10** Seinämä 4, hirsi nro 11. Ajoittamaton. Näytettä säilytetään Oulun yliopiston arkeologian laboratorion kylmävarastossa toistaiseksi
- D11** Seinämä 3, hirsi nro 19. Ajoittamaton. Näytettä säilytetään Oulun yliopiston arkeologian laboratorion kylmävarastossa toistaiseksi
- D12** Seinämä 1, hirsi nro 8. Ajoitettu. Mänty, jonka kasvu-aika 1533-1655. alkuperäinen kuorenalainen pinta säilynyt. Kaatoajankohta talvikausi 1655/1656. (Zetterberg 2008.)

- D13** Seinämä 2, hirsi nro 14. Lähetetty ajoitukseen, mutta päätettiin jättää aineistosta pois. Ajoittamaton. Poistettu.
- D14** Seinämä 4, hirsi nro 23. Ajoitettu. Mänty, kasvuaika 1539-1655. Alkuperäinen kuorenlainen pinta ja kaarnaa säilyneenä. Kaatoajankohta talvikausi 1655/1656. (Zetterberg 2008.)
- D15** Seinämä 2, hirsi nro 16. Ajoittamaton. Näytettä säilytetään Oulun yliopiston arkeologian laboratorion kylmävarastossa toistaiseksi
- D16** Seinämä 6, hirsi nro 1. Ajoittamaton. Näytettä säilytetään Oulun yliopiston arkeologian laboratorion kylmävarastossa toistaiseksi

**Virastotalo 2007 (VIRTA-07)/Hirsikehikko (R19)
Kuvaliite**

Kuva 1: Pesukarttu (KM 2007125:66+75)

Kuva 2: Lähikuva pesukartusta (KM 2007125:66)

Kuva 3: Puuesine (KM 2007125:127)

Kuva 4: Painokiven osa (KM 2007125:107)

Kuva 5: Lähikuva painokiven tuohiosasta
(KM 2007125:107)

Kuva 6: Tuohiesine?
(KM 2007125:108)

Kuva 7: Tilkitsemispuu (KM 2007125:57)

Kuva 8: Puukiekkö jossa puumerkki
(KM 2007125:200)

Kuva 9: Puukiekkö jossa reikä keskellä
(KM 2007125:69)

Kuva 10: Koho (KM 2007125:59)

Kuva 11: Puuesine, puikkari? (KM 2007125:70)

Kuva 12: Koho (KM 2007125:58)

Kuva 13: Kimpiastian kansi (KM 2007125:67+68)

Kuva 14: Puolikas neitsyt (KM 2007125:116)

Kuva 15: Puuesine (KM 2007125:120)

Kuva 16: Puuesine (KM2007125:183)

Kuva 17: Painokives (KM 2007125:55)

Kuva 18: Neitsyt (KM 2007125:182)

Kuva 19: Sakset (KM 2007125:52)

Kuva 20: Veitsi (KM 2007125:64)

Kuva 21: Ongenkoukku (KM 2007125:190)

Kuva 22: Köyttä (KM 2007125:111)

Kuva 23: Liitupiipunkoppa (KM 2007125:171)

Kuva 24: Liitupiipunkoppa (KM 2007125:188)

Kuva 25: Liitupiipunkoppa (KM 2007125:211)

Kuva 26: Pelinappula? (KM 2007125:209)

Kuva 27: Punasavikeramiikkaa (KM 2007125:63)

Kuva 28: Punasavikeramiikkaa (KM 2007125:78)

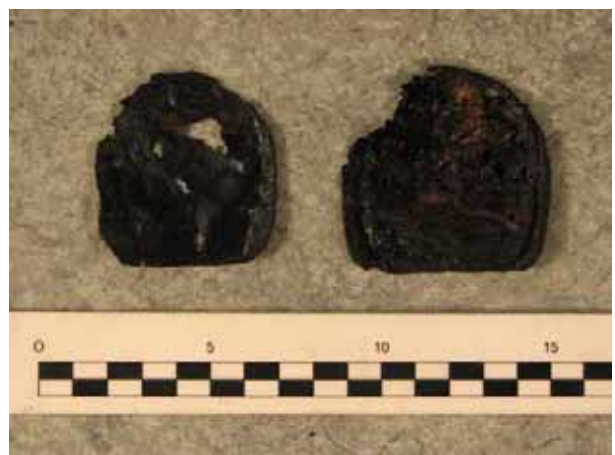
Kuva 29: Puukeppi (KM 2007125:221)

Kuva 30: Jalaksen osa? (KM 2007125:37)

Kuva 31: Jalaksen osa sivusta päin katsottuna (KM2007125:37)

Kuva 32: Kengänpohjia (KM 2007125:153)

Kuva 33: Kengänpohjan palasia (KM 2007125:104)

Kuva 34: Pala nahkaa (KM 2007125:202)

Kuva 35: Kengänpohjan palasia (KM 2007125:97)

Kuva 36: Kengänpohja (KM 2007125:152)

Kuva 37: Pala nahkaa (KM 2007125:105)

Kuva 38: Kengänpohjan palasia (KM 2007125:103)

Kuva 39: Kengänpohjia (KM 2007125:99)

Kuva 40: Kengänpohjia (KM 2007125:28)

Kuva 41: Kengänpohjan palasia (KM 2007125:29)

Kuva 42: Kengänpohjan palasia (KM 2007125:102)

Kuva 43: Kengänpohjia (KM 2007125:94)

Kuva 44: Kengänpohjan palasia (KM 2007125:159)

Kuva 45: Kengänpohja (KM 2007125:27)

Kuva 46: Kengänpohjan palasia (KM 2007125:98)

Kuva 47: Kengänpohjan palasia (KM 2007125:180)

Kuva 48: Kengänpohjan palasia (KM 2007125:106)

Kuva 49: Kengänpohjan palasia (KM 2007125:106)

Kuva 50: Kengänpohja (KM 2007125:195)

Kuva 51: Kengänpohja (KM 2007125:53)

Kuva 52: Kengänpohjan palasia (KM 2007125:100)

Kuva 53: Kengänpohjia (KM 2007125:96)

Kuva 54: Kengänpohja (KM 2007125:93)

Kuva 55: Pala nahkaa (KM 2007125:101)

Kuva 56: Puunuppi (KM 2007125:31)

Kuva 57: Puunuppi (KM 2007125:33)

Kuva 58: Puunuppi (KM 2007125:34)

Kuva 59: Astian palanen (KM 2007125:117)

Kuva 60: Puukiila (KM 2007125:124)

Kuva 61: Astian palasia (KM 2007125:35)

Kuva 62: Astian palasia (KM 2007125:115)

Kuva 63: Muotoiltuja puutikkuja (KM 2007125:122)

Kuva 64: Kannenpuolikas (KM 2007125:13)

Kuva 65: Kannenpuolikas toiselta puolelta (KM 2007125:13)

Kuva 66: Risukimppu (KM 2007125:14)

Kuva 67: Puukeppi (KM 2007125:118)

Kuva 68: Puukiila (KM 2007125:119)

Kuva 69: Vanteen kappale (KM 2007125:130)

Kuva 70: Metalliosia kirveestä? (KM 2007125:89)

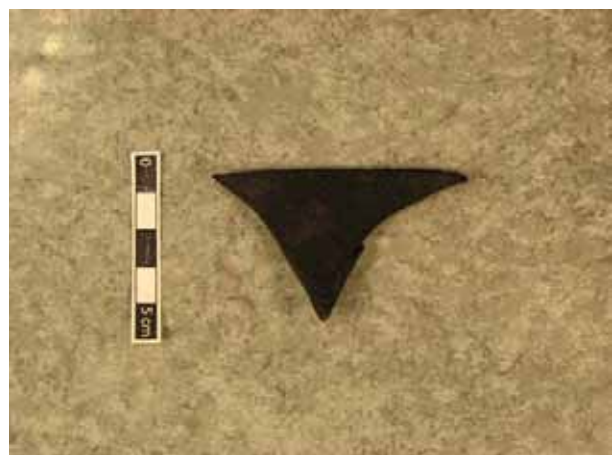
Kuva 71: Tynnyrin pala (KM 2007125:128)

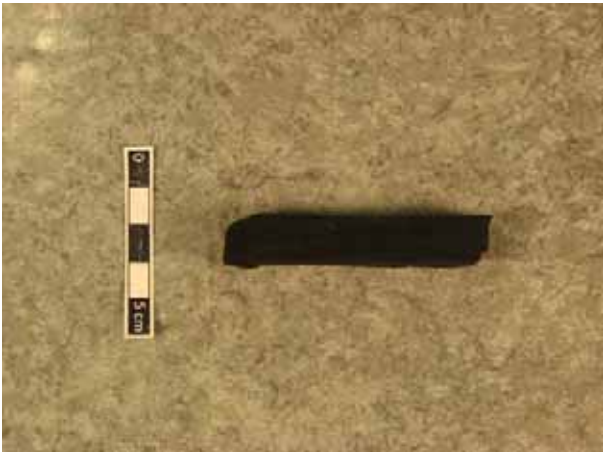
Kuva 72: Puunuppi (KM 2007125:126)

Kuva 73: Lauta jossa reikä (KM 2007125:129)

Kuva 74: Pala nahkaa (KM 2007125:160)

Kuva 75: Muotoiltu puupala (KM 2007125:142)

Kuva 76: Puunuppi (KM 2007125:73)

Kuva 77: Puunuppi (KM 2007125:72)

Kuva 78: Sarana (KM 2007125: 170)

Kuva 79: Metallinpala (KM 2007125:214)

Kuva 80: Tuohirullia (KM 2007125:150)

Kuva 81: Tuohirullia (KM 2007125:141)

Kuva 82: Haka (KM 2007125:213)

Kuva 83: Metallinpaloja (KM 2007125:149)

Kuva 84: Kannenpuolikkaita (KM 2007125:217)

Kuva 85: Isoimman kannen toinen puoli (KM 2007125:217)

Kuva 86: Tynnyrin kappale (KM 2007125:219)

Kuva 87: Muotoiltu puukeppi (KM 2007125:204)

Kuva 88: Puuvanne (KM 2007125:186)

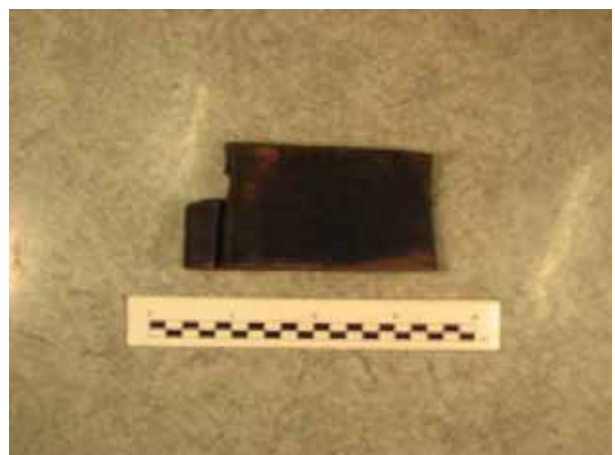
Kuva 89: Puuvanne toiselta puolelta (KM 2007125:186)

Kuva 90: Metallipala (KM 2007125:148)

Kuva 91: Naula? (KM 2007125:138)

Kuva 92: Tynnyrin kappale (KM 2007125:203)

Kuva 93: Puuesine? (KM 2007125:205)

Kuva 94: Köyttä (KM 2007125:161)

Kuva 95: Puukiila (KM 2007125:196)

Kuva 96: Puupaloja (KM 2007125:220)

Kuva 97: Jalas? (KM 2007125:42)

Kuva 98: Jalaksen toinen puoli (KM 2007125:42)

Kuva 99: Jalas sivusta (KM 2007125:42)

Kuva 100: Puukiekkö (KM 2007125:69)

Kuva 101: Veneen? osa (KM 2007125:178)

Kuva 102: Veneen? osa toiselta puolelta (KM 2007125:178)

Kuva 103: Puuesine (KM 2007125:30)

Kuva 104: Jalaksen osa? (KM 2007125:39)

Kuva 105: Jalaksen osa? (KM 2007125:41)

Kuva 106: Jalaksen osa toiselta puolelta
(KM 2007125:41)

Kuva 107: Jalaksen osa? (KM 2007125:40)

Kuva 108: Jalaksen osa toiselta puolelta
(KM 2007125:40)

Kuva 109: Jalaksen osa? (KM 2007125:38)

Kuva 110: Jalaksen osa toiselta puolelta
(KM 2007125:38)

Kuva 111: Jalaksen osa sivusta (KM 2007125:38)

Kuva 112: Kannenpuolikas (KM 2007125:36)

Kuva 113: Kannenpuolikas toiselta puolelta (KM 2007125:36)

Kuva 114: Tammitynnyrin kappale (KM 2007125:216)

Kuva 115: Veneen osa? (KM 2007125:179)

Kuva 116: Suurennos veneen osassa olleesta kaiverruksesta (KM 2007125:179)

Kuva 117: Puuosa? (KM 2007125:43)

Kuva 118: Puuosa sivusta (KM 2007125:43)

Kuva 119: Veneen osa? (KM 2007125:176)

Kuva 120: Veneen osa toiselta puolelta
(KM 2007125:176)

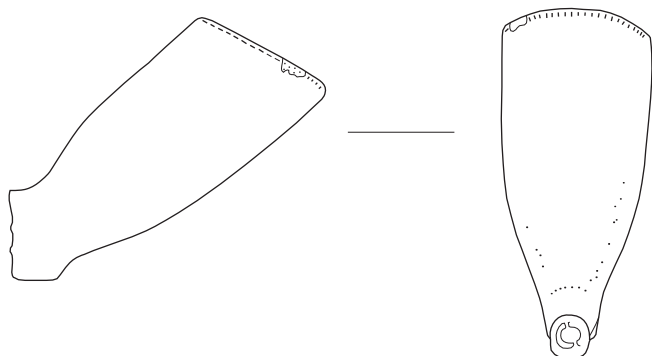

Kuva 121: Veneen osa? (KM 2007125:177)

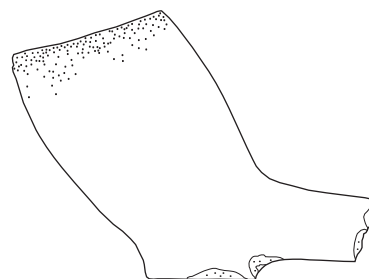

Kuva 122: Lähikuva veneen osan toisesta päästä
(KM 2007125:177)

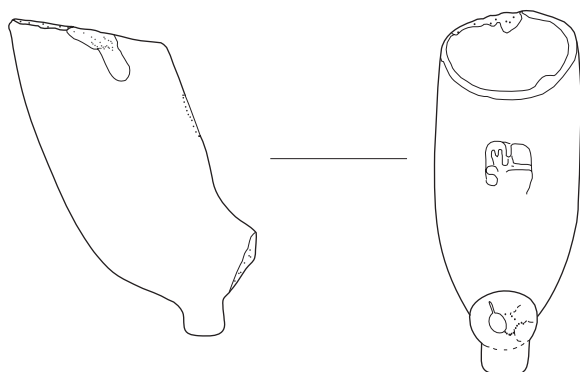
Liitupiipunkoppa KM 2007125:211
Mk 1:1
Piirtänyt: Terhi Taipaleenmäki 28.11.2007

Liitupiipunkoppa KM 2007125:171
Mk 1:1
Piirtänyt: Terhi Taipaleenmäki 28.11.2007

Liitupiipunkoppa KM 2007125:188
Mk 1:1
Piirtänyt: Terhi Taipaleenmäki 28.11.2007

Liitupiipunvarsi KM 2007125: 145
Varressa ranskanliiljoja
Mk 1:1
Piirtänyt: Terhi Taipaleenmäki 28.11.2007

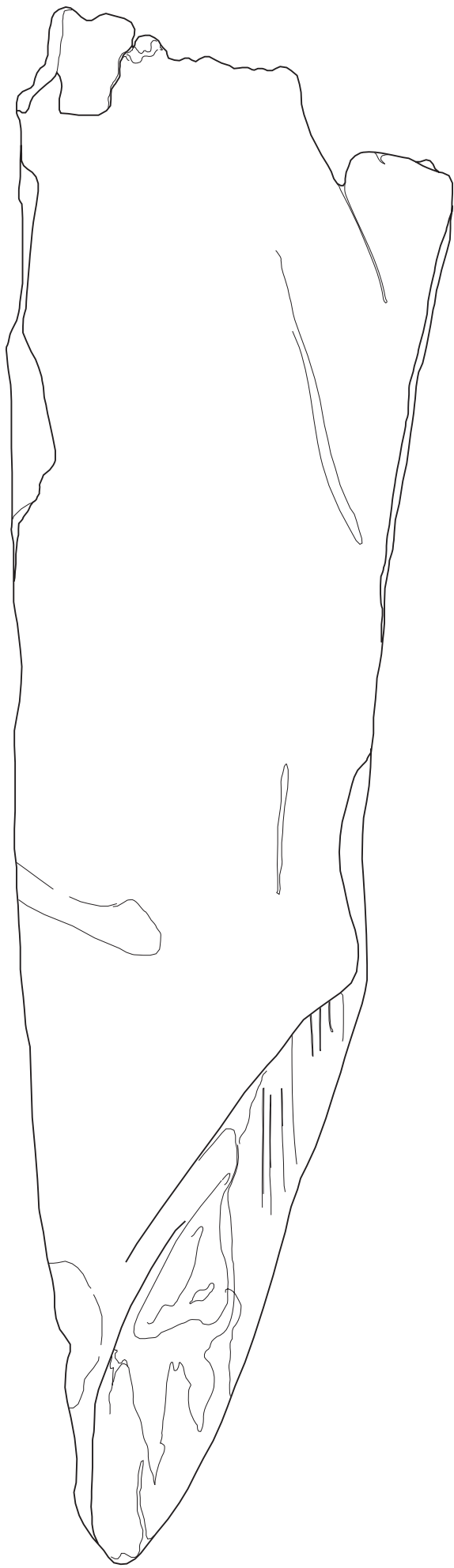

Väestötalo 2007/Hirsikehikko (R19)

KM 2007125:39 (Jalas?)

Mk 1:1

Piirtänyt: Terhi Taipaleenmäki 28.11.2007

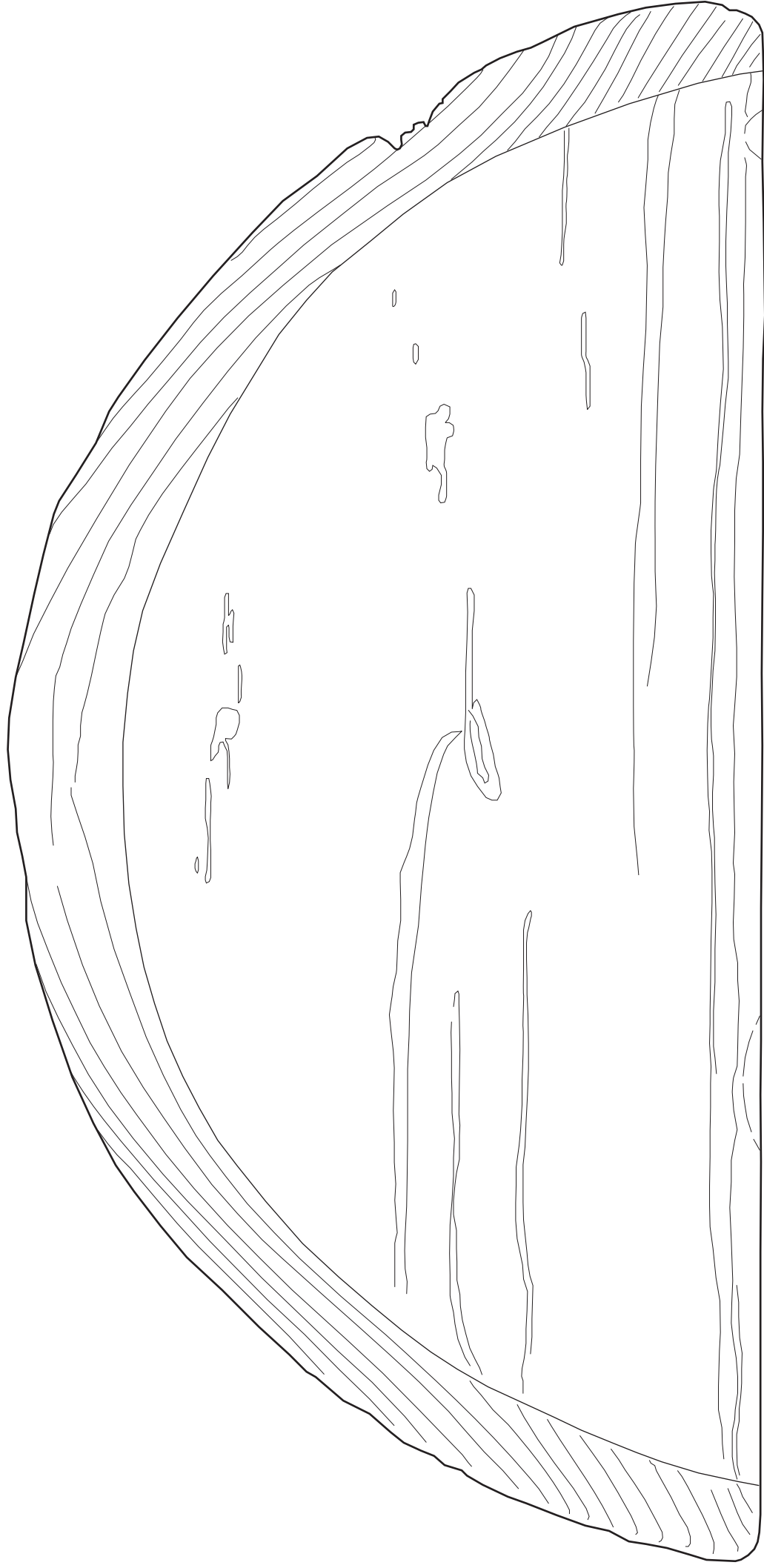

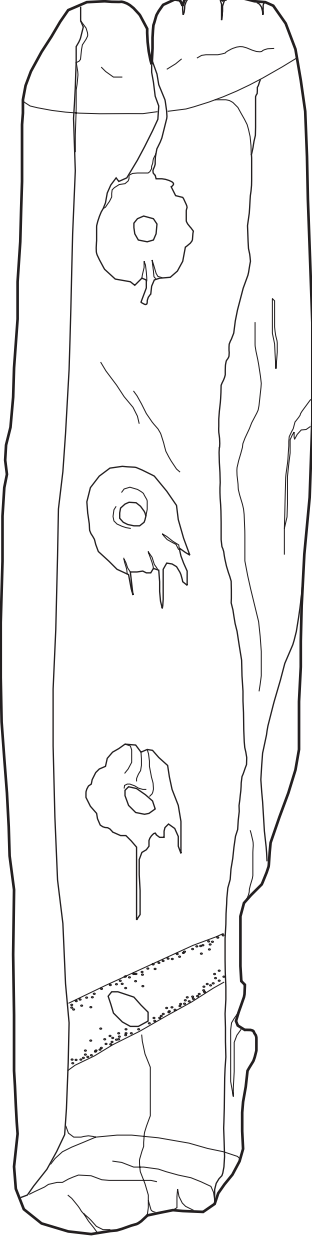
Virastotalo 2007/Hirsikehikko (R19)
KM 2007125:36 (Kannenpuolikas)

Mk 1:1

Piirtänyt: Terhi Taipaleenmäki 28.11.2007

Liite 9 (3/12)

Virastotalo 2007/Hirsikehikko (R19)
KM 2007125:41 (Jalas?)
Mk 1:1

Piirtänyt: Terhi Taipaleenmäki 28.11.2007

Liite 9 (5/12)

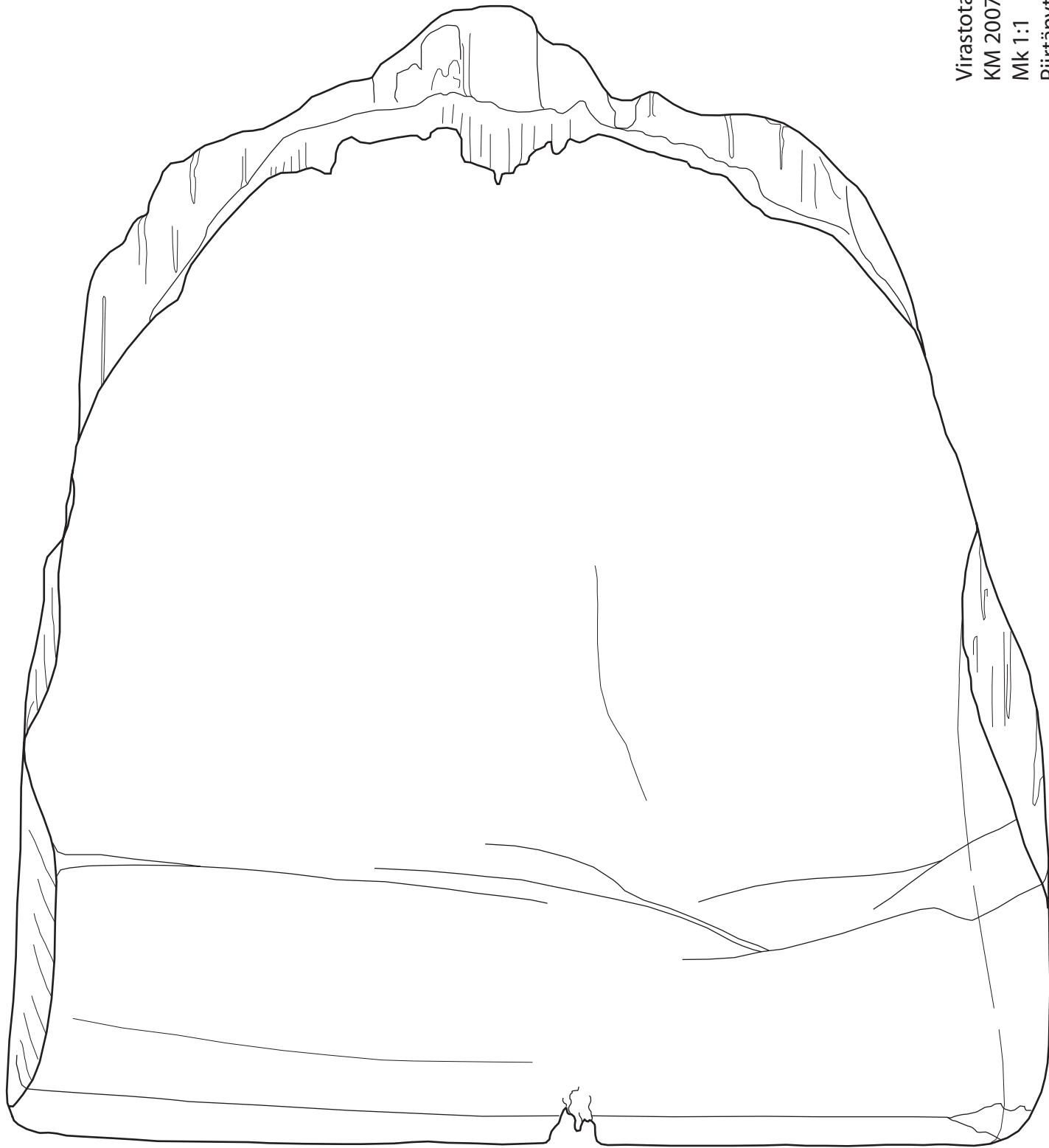
Virastotalo 2007/Hirsikehikko (R19)
KM 2007125:41 (Jalas? sivusta)

Mk 1:1

Piirtänyt: Terhi Taipaleenmäki 28.11.2007

Liite 9 (6/12)

Virastotalo 2007/Hirsikehikko (R19)
KM 2007125:40 (Jalas?)

Mk 1:1

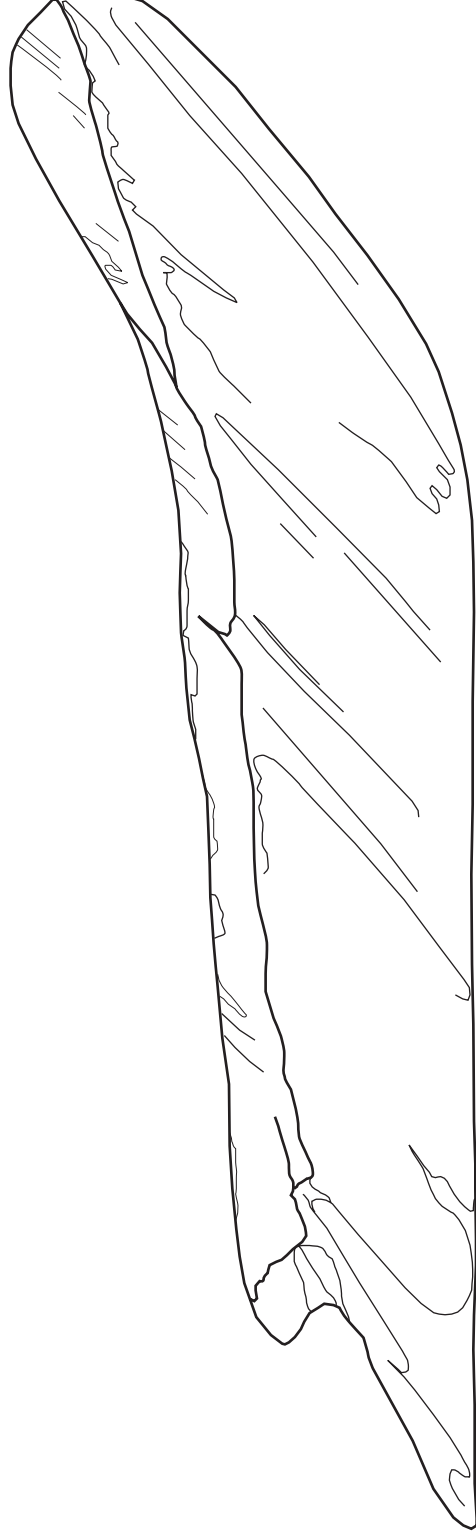
Piirtänyt: Terhi Taipaleenmäki
28.11.2007

Virastotalo 2007/Hirsikehikko (R19)
KM 2007125:40 (Jalaksen? sivusta)

Mk 1:1

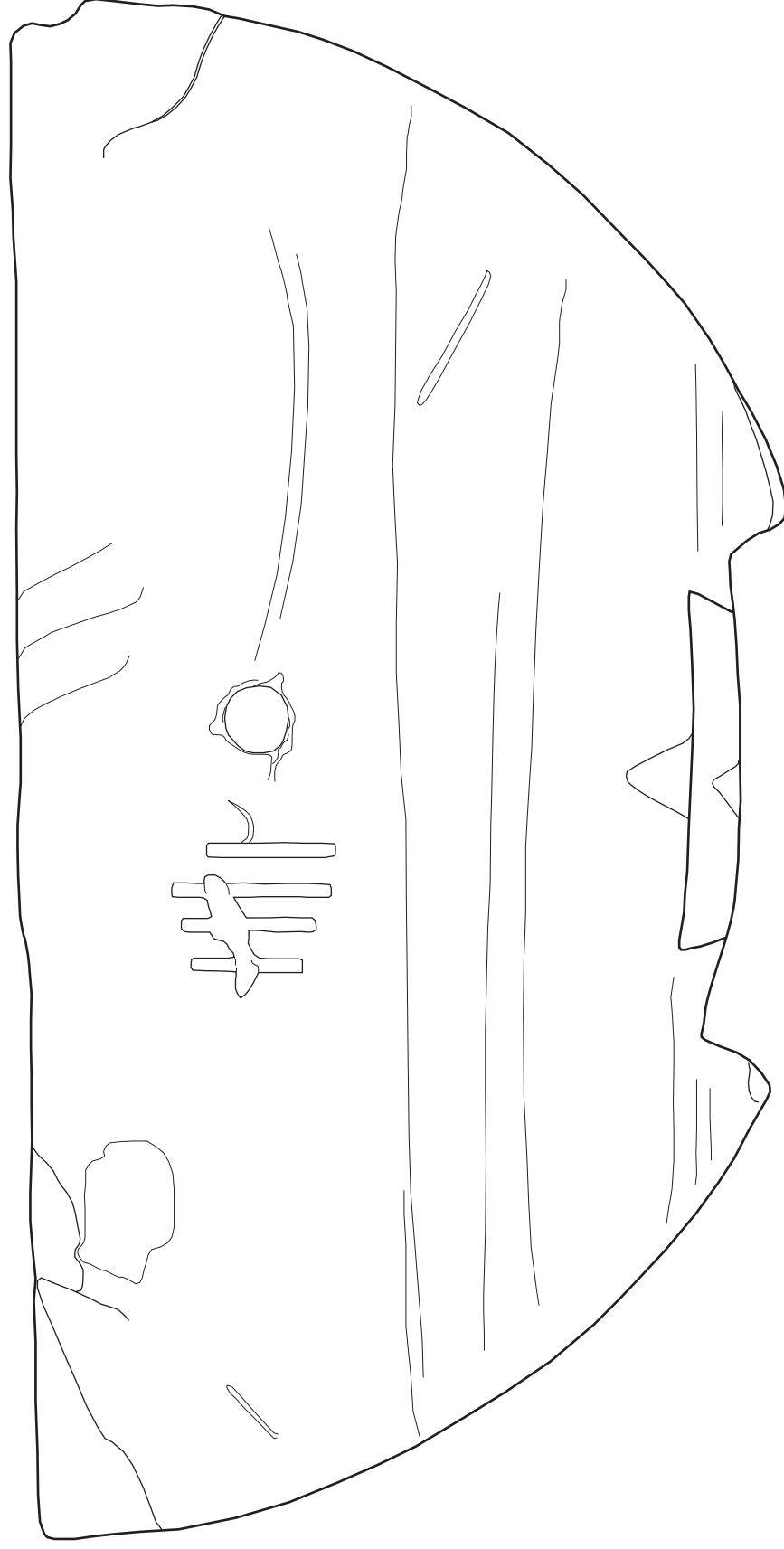
Piirtänyt: Terhi Taipaleenmäki 28.11.2007

Liite 9 (8/12)

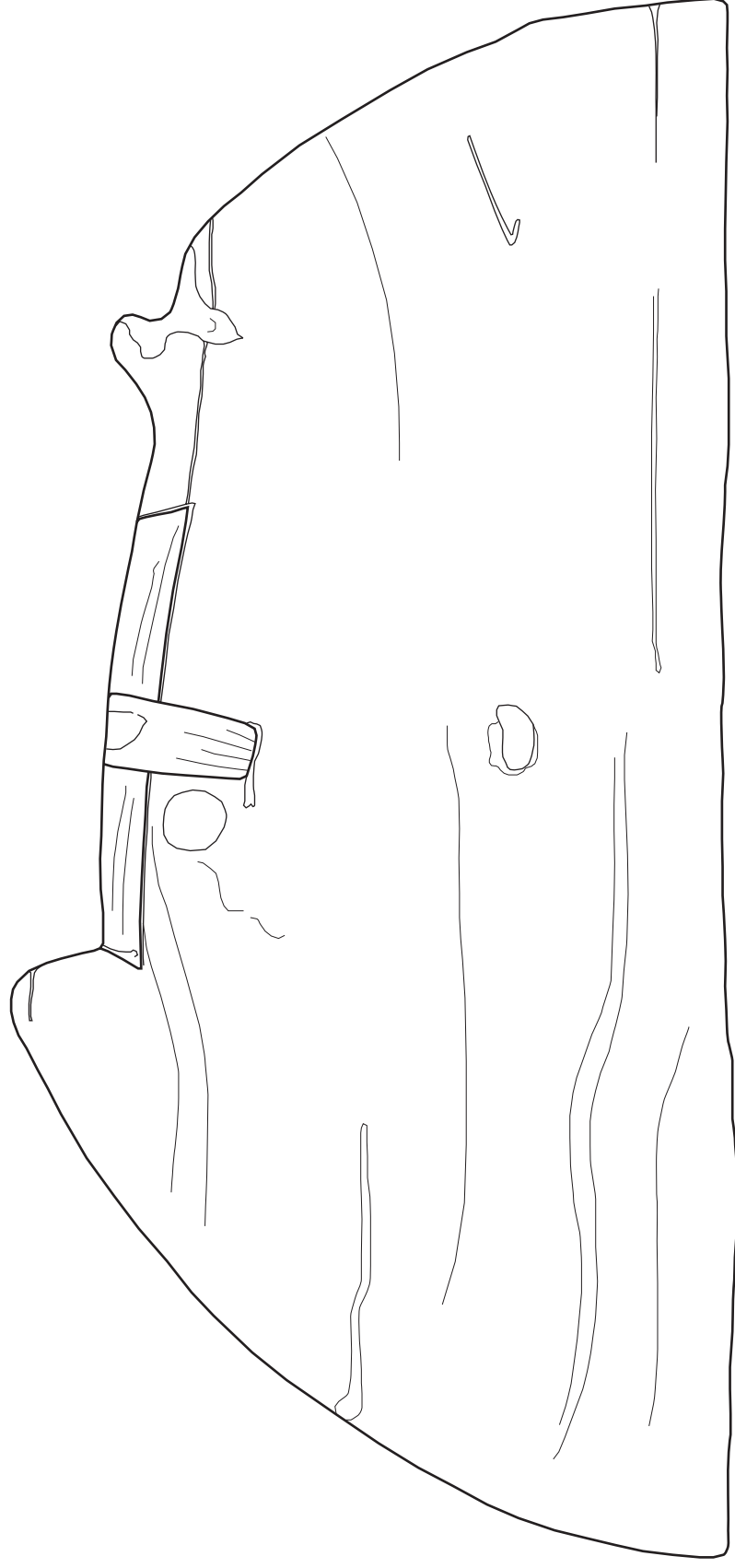
Virastotalo 2007/Hirsikehikko (R19)
KM 2007125:67 (Kimpiastian kannen puolikas)
Mk 1:1
Piirtänyt: Terhi Taipaleenmäki 29.11.2007

Liite 9 (9/12)

Virastotalo 2007/Hirsikehikko (R19)
KM 2007125:68 (Kimpiaastian kannen puolikas)
Mk 1:1
Piirtänyt: Terhi Taipaleenmäki 28.11.2007

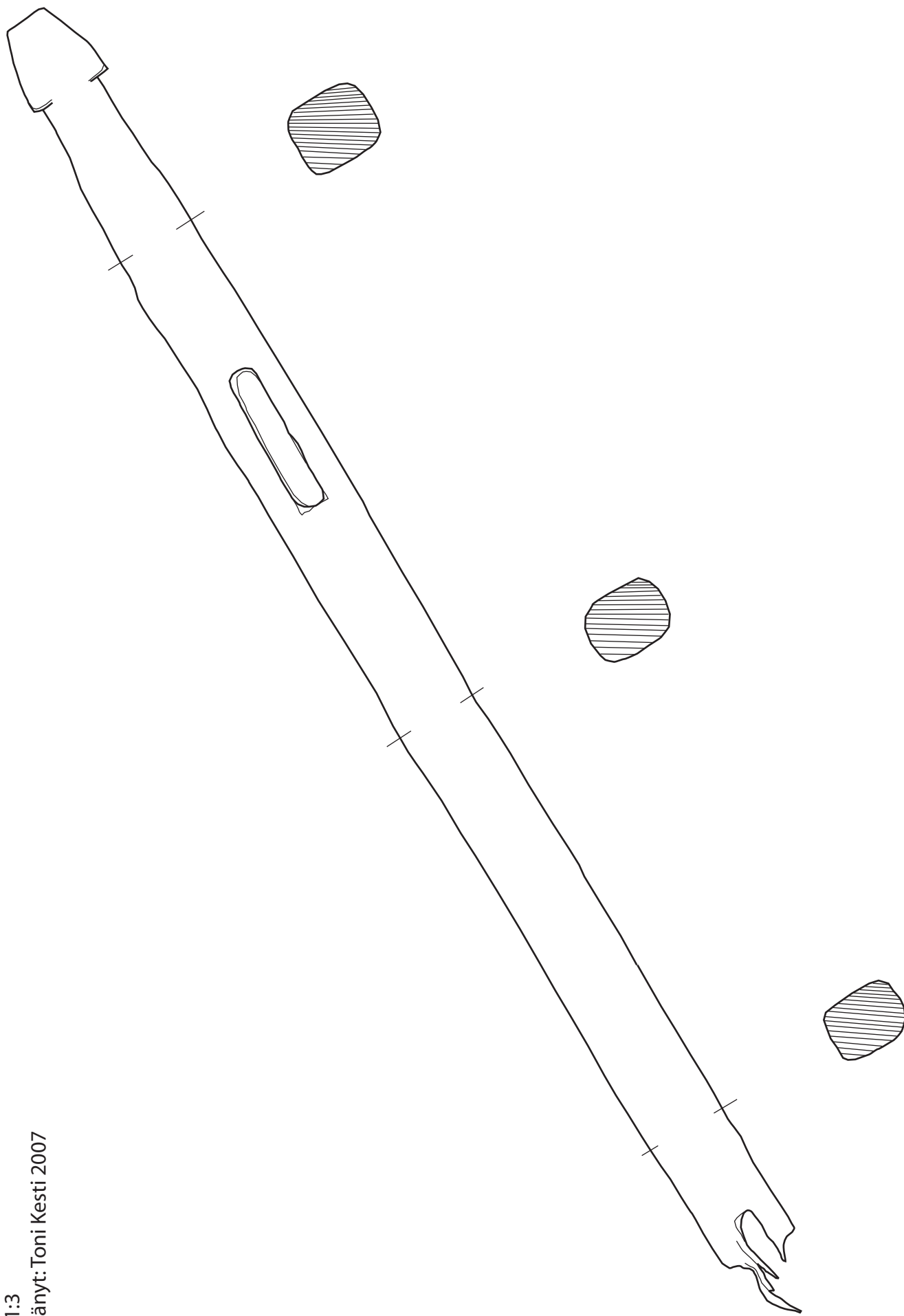
Liite 9 (10/12)

Virastotalo 2007/Hirsikehikko (R19)
KM 2007125:178 (Veneen osa?)
Mk 1:1
Piirtänyt: Terhi Taipaleenmäki 29.11.2007

Virastotalo 2007/Hirsikehikko (R19)
KM 2007125:215 (Puuesine)
MK 1:3
Piirtänyt: Toni Kesti 2007

Kuva 945. Kimpiastian kansi.

Kuva 967. Eristetuohi.

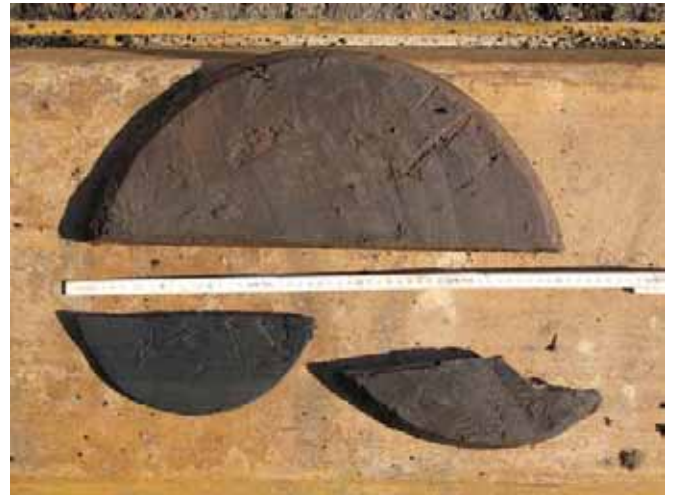
Kuva 975. Risukimppu, tammiastian lauta ja koristeltu kengänpohja.

Kuva 977. Tammitynnyrin lauta.

Kuva 1054. Kimpiastian? kansi.

Kuva 1073. Kimpiastioiden kansia/pohjia.

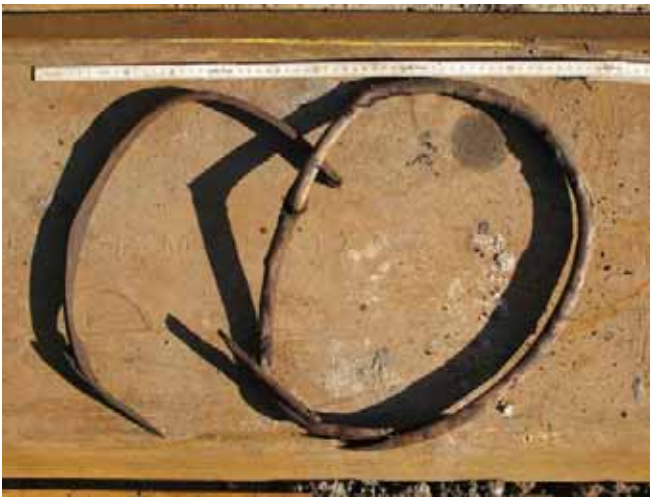

Kuva 1074. Luukku.

Kuva 1076. Koristeltu puuesineen osa. Tuolin selästä?

Kuva 1078. Tynnyrinvanteita?

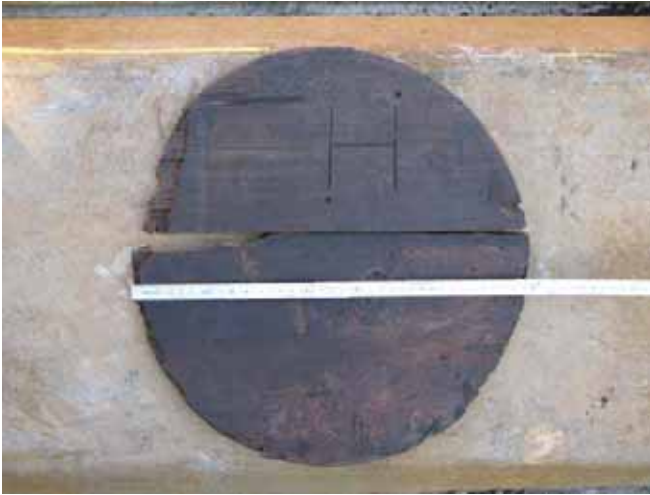
Kuva 1079. Tilkitsemispuu

Kuva 1086. Puuastian osia.

Kuva 1088. Tunnistamaton puuesineen osa. Teksti [OU].

Kuva 1090. Kimpiastian kansi. Kirjain H.

Kuva 1093. Tunnistamaton puuesineen osa.

Kuva 1095. Osa puuesineestä, jonka keskellä kaiverrus.

Kuva 1103. Tuohikontti.

Kuva 1105. Tunnistamattomien puuesineiden osia.

Kuva 1113. Kimpiastian kannen lauta, jossa kaiverrus.

Kuva 1116. Pylpyrä eli bloki.

Kuva 1119. Tunnistamaton puuesine.

Kuva 1132. Tuohikontin osa.

Kuva 1134. Murskaantunut tynnyri ja kiulu.

Kuva 1154. Tunnistamaton puuesineenosa.

Kuva 1155. Puukulho

VIRTA-07 SEURANTA MAANÄYTTEET			
Näyte	Ottopaikka	Näyte	Ottopäivä
N1	kimpisaavin sisältä	tervaa?	29.11.2007
N2	kimpisaavin sisältä	punamultaa?	29.11.2007

Taulukko 1. Virastotalo, Oulu (VIRTA-07). Kimpiastiasta (KM 2007125:262) otetut näytteet. Säilytys Oulun Yliopisto, Arkeologian laboratorio.

Kuvat 1-2. Kimpiastia lähdössä konservointiin. Kimpiastian sisällä oli paksu kerros punamultaa ja tervaa.

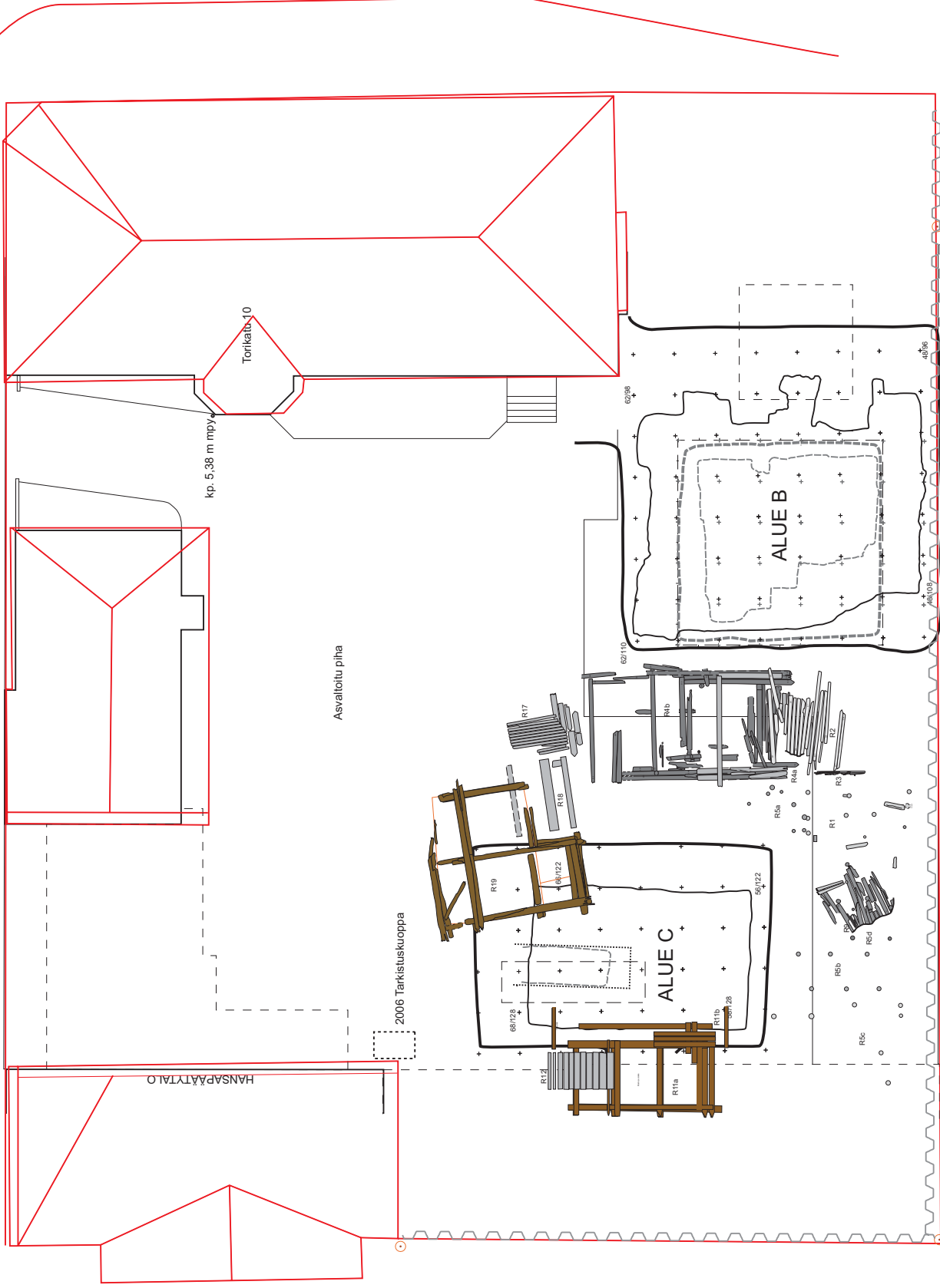
Kuvat 3-4. Kimpiastian tyhjennettynä ja kimpiastian pohja erillisenä.

Oulu, Virastotalo I/7/4, kaupunkiarkeologinen pelastuskaivaus (VIRTA-07), Teija Oikarinen.

Peruskattalehti 2444 09 OULU

Koordinaatit: p = 7213 89, i = 3427 98, z = noin 5 m mpy

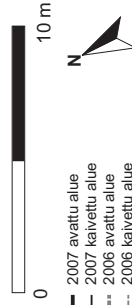
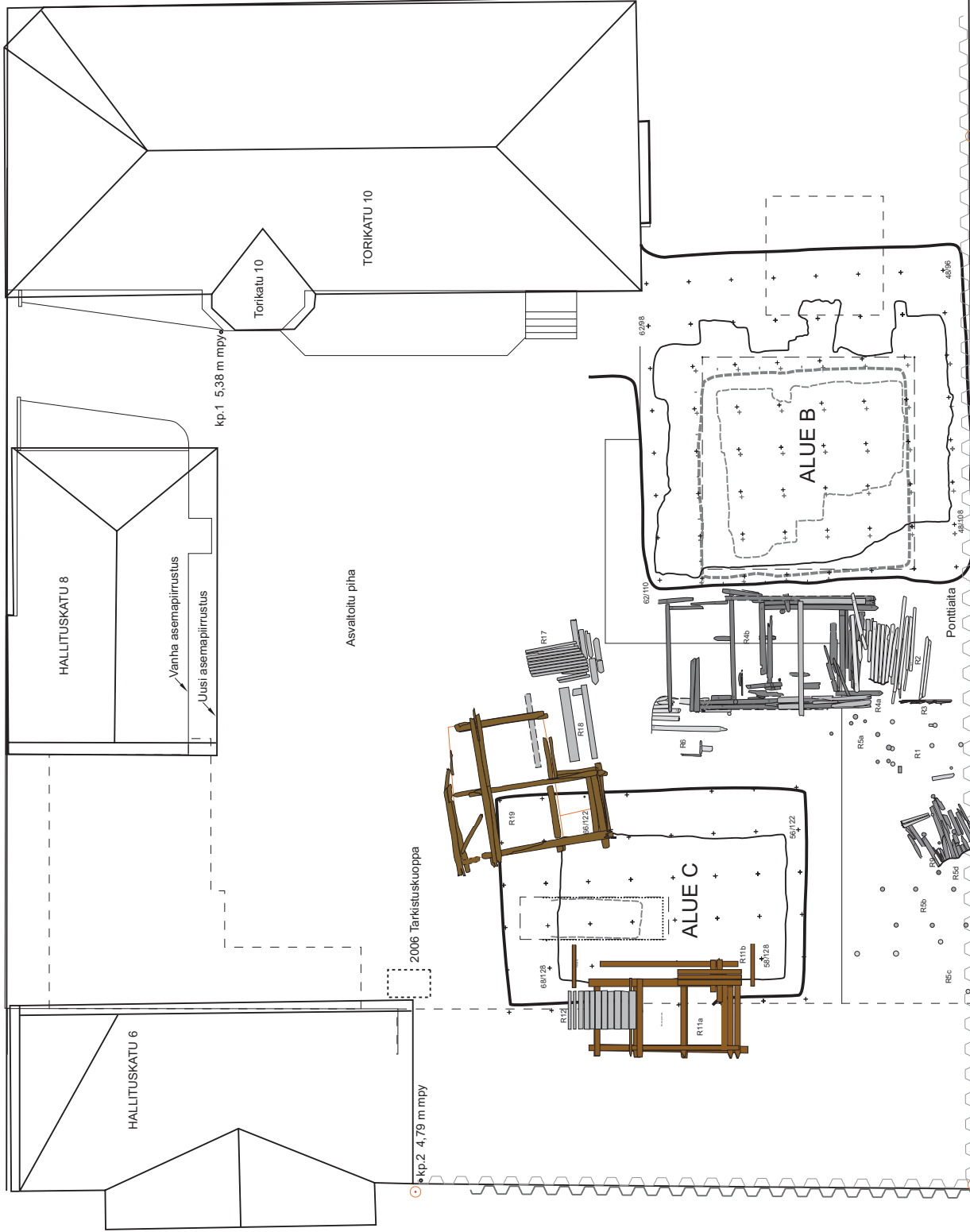
Kartta 1	Yleiskartta valvotusta alueesta ja paikalleen mitatuista rakenteista.
Kartta 2	Yleiskartta valvotusta alueesta ja paikalleen mitatuista rakenteita.
Kartta 3	Rakenteiden sijainti R1-R9. Yhdistelmäkartta.
Kartta 4	Rakennekartta R1.
Kartta 5	Rakennekartta R2.
Kartta 6	Rakennekartta R3 ja R4.
Kartta 7	Rakennekartta R4.
Kartta 8	Rakennekartta R4 ja R6.
Kartta 9	Rakennekartta R9.
Kartta 10	Rakennekartta R11a.
Kartta 11	Rakennekartta R11a-b. Kaavamainen piirros.
Kartta 12	Rakennekartta R14, R17 ja R18. Kaavamainen piirros.
Kartta 13	Tasokartta rakenne R19.
Kartta 14	Profiilikartta, rakenne R19, seinämä 1.
Kartta 15	Profiilikartta, rakenne R19, seinämä 2.
Kartta 16	Profiilikartta, rakenne R19, seinämä 3.
Kartta 17	Profiilikartta, rakenne R19, seinämä 4.
Kartta 18	Profiilikartta, rakenne R19, seinämä 5.
Kartta 19	Profiilikartta, rakenne R19, seinämä 6.
Kartta 20	Profiilikartta, rakenne R19, seinämä 7.
Kartta 21	Profiilikartta, rakenne R19, seinämä 4.
Kartta 22	Pohjavaaituskartta, rakenne R19.

- 0 10 m
- N
- 2007 avattu alue
- 2007 kaivettu alue
- 2006 avattu alue
- 2006 kaivettu alue
- 2006 mitattu tutkimusalue
- ..... 2006 alue C asemointina vuoden 2007 tietojen perusteella
- + 2006 koordinaatti alueella B
- + 2007 koordinaatti alueella B ja alueella C
- - - - - Purettu rakennukset

OULU Virastotalo, VIRTA-07	Yleiskartta Alueet B ja C
T. Oikarinen 2007	1:200
Mittausdokumentointi Antti Krapu 2006, J.-P. Joona 2007	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO, HELSINKI
Puhtaaksi piirto: Antti Krapu, J.-P. Joona	Sturenkatu 4 PL 169 00511 Hki
Pohjakaartta: Oulun kaupunki, Asemapiirustus	p. 09-40501
	Kartta 1

HALLITUSKATU

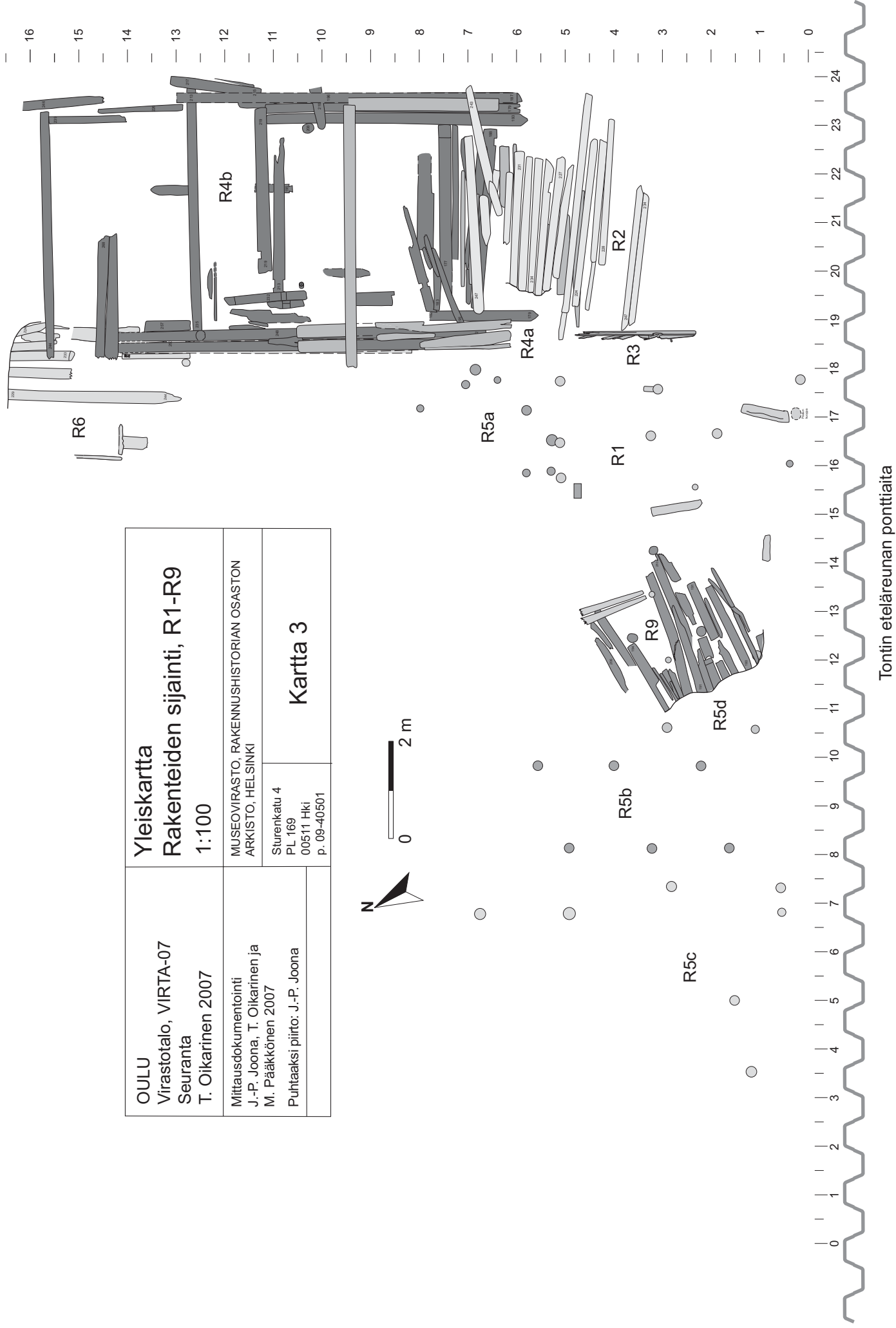

- 2007 avattu alue
- 2007 kaivettu alue
- 2006 avattu alue
- 2006 kaivettu alue
- - - 2006 mitattu tutkimusalue
- ..... 2006 alue C asemoituna vuoden 2007 tietojen perusteella
- + 2006 koordinaatti alueella B
- + 2007 koordinaatti alueella B ja alueella C
- - - Puralet rakennukset

OULLU Virastotalo, VIRTA-07 Seuranta T. Oikarinen 2007		Yleiskartta Rakenteiden sijainti 1:200
Mittausdokumentointi Antti Krapu 2006, J.-P. Joona 2007		MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO, HELSINKI
Puhutaaksijointi: Antti Krapu, J.-P. Joona PL 169 00511 Hki P. 09-40501		Sturenkatu 4 PL 169 00511 Hki p. 09-40501
		Kartta 2

Kaivausalueiden B ja C sekä ponttioiden (OY Ark.lab. mittausten mukaan) vaihtoehtoinen asemointi, kaivausalueet asemoitu v. 2006 koeajan C sijainnin mukaan. Valvonnassa esilletulneiden rakenteiden sijainti: ponttioidesta mitattuna.

<p>OULU Virastotalo, VIRTA-07 Seuranta T. Oikarinen 2007</p>	<p>Yleiskartta Rakenteiden sijainti, R1-R9 1:100</p>
<p>Mittausdokumentointi J.-P. Jooa, T. Oikarinen ja M. Pääkkönen 2007 Puhtaaksi piirto: J.-P. Jooa</p>	<p>MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO, HELSINKI Sturenkatu 4 PL 169 00511 Hki p. 09-40501</p> <p>Kartta 3</p>

7—

—

6—

—

5—

—

4—

—

3—

—

2—

—

1—

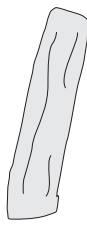
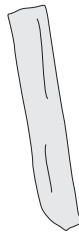
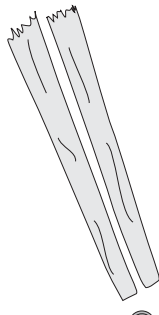
—

0—

0 1 2 3 4 5 6

Tontin eteläreunan ponttiaita

Paalun kuoppa

Tiilistä, ruskeaa puuoskan sekaista maata

Taso n. 2,5 m maanpinnan alapuolella, eli n. 2,20 m mpy

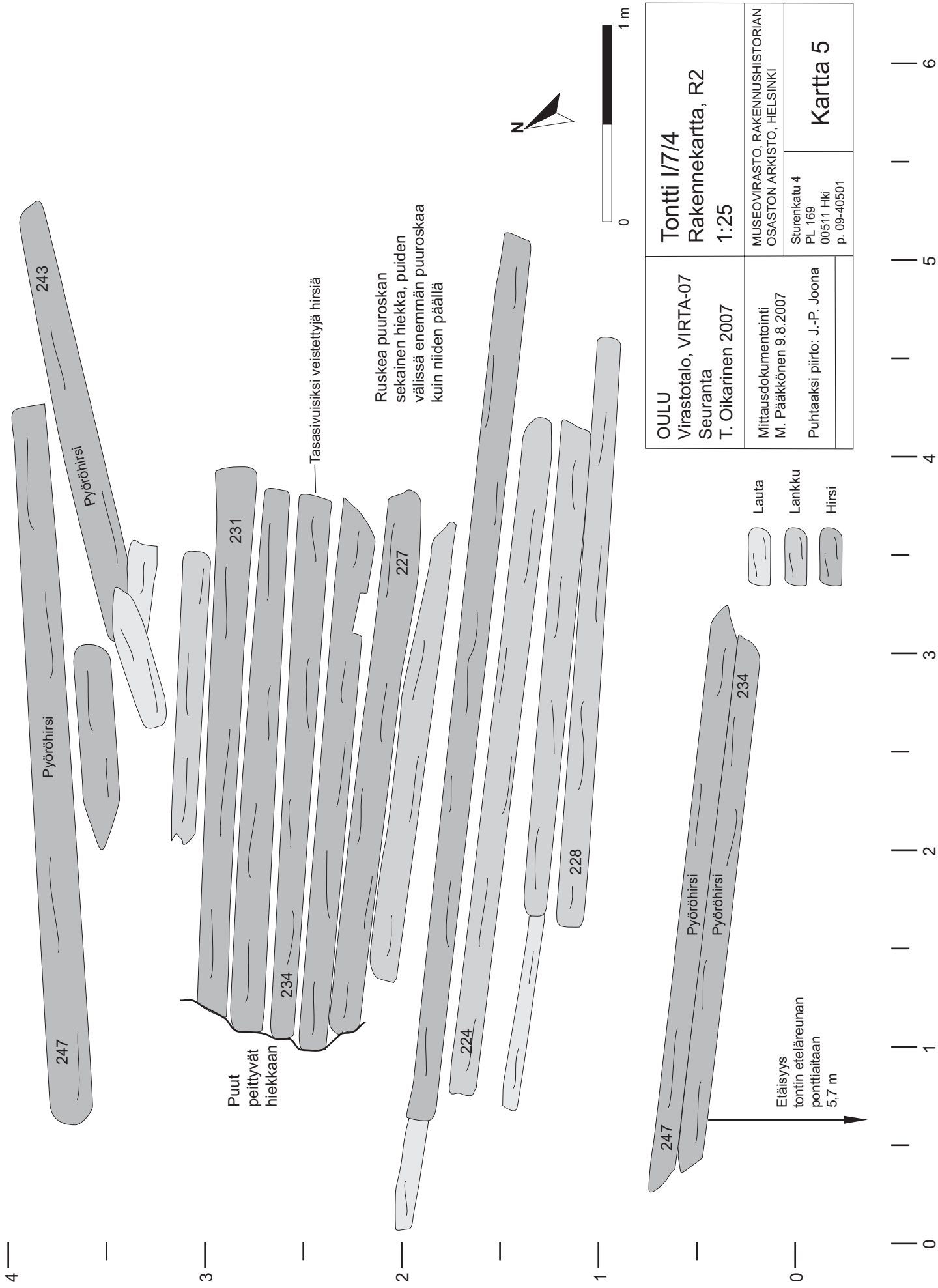

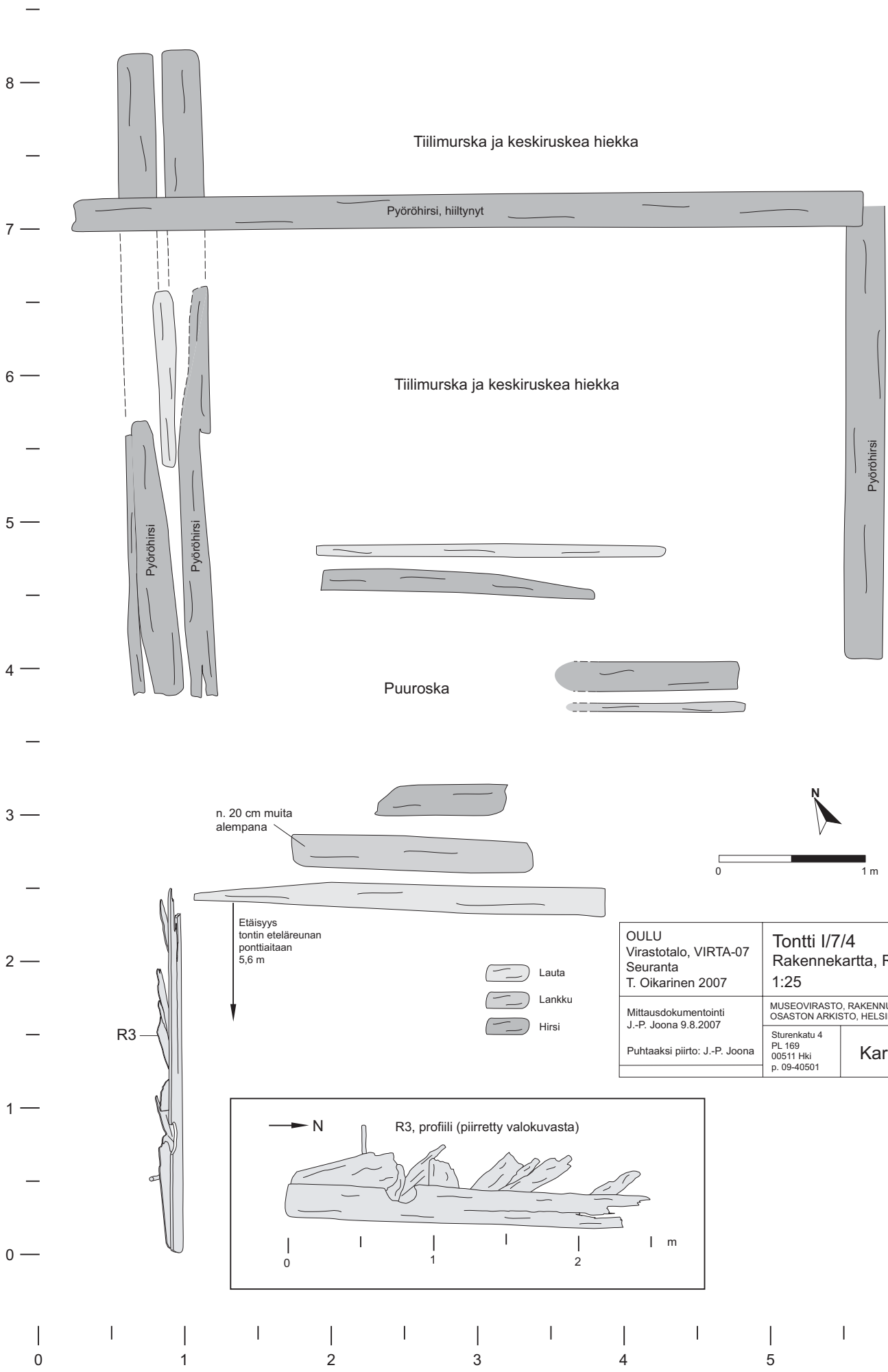
Puu

Pystyhirsi

<p>OULU Virastotalo, VIRTA-07 Seuranta T. Oikarinen 2007</p>	<p>Tontti I/7/4 Rakennekartta, R1 1:25</p>	
<p>Mittausdokumentointi M. Pääkkönen 9.8.2007</p>	<p>MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO, HELSINKI</p>	
<p>Puhtaaksi piirto: J.-P. Joonas</p>	<p>Sturenkatu 4 PL 169 00511 Hki p. 09-40501</p>	<p>Kartta 4</p>

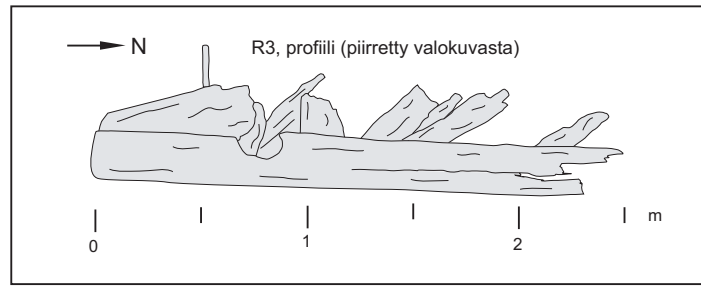

n. 20 cm muita
alempana

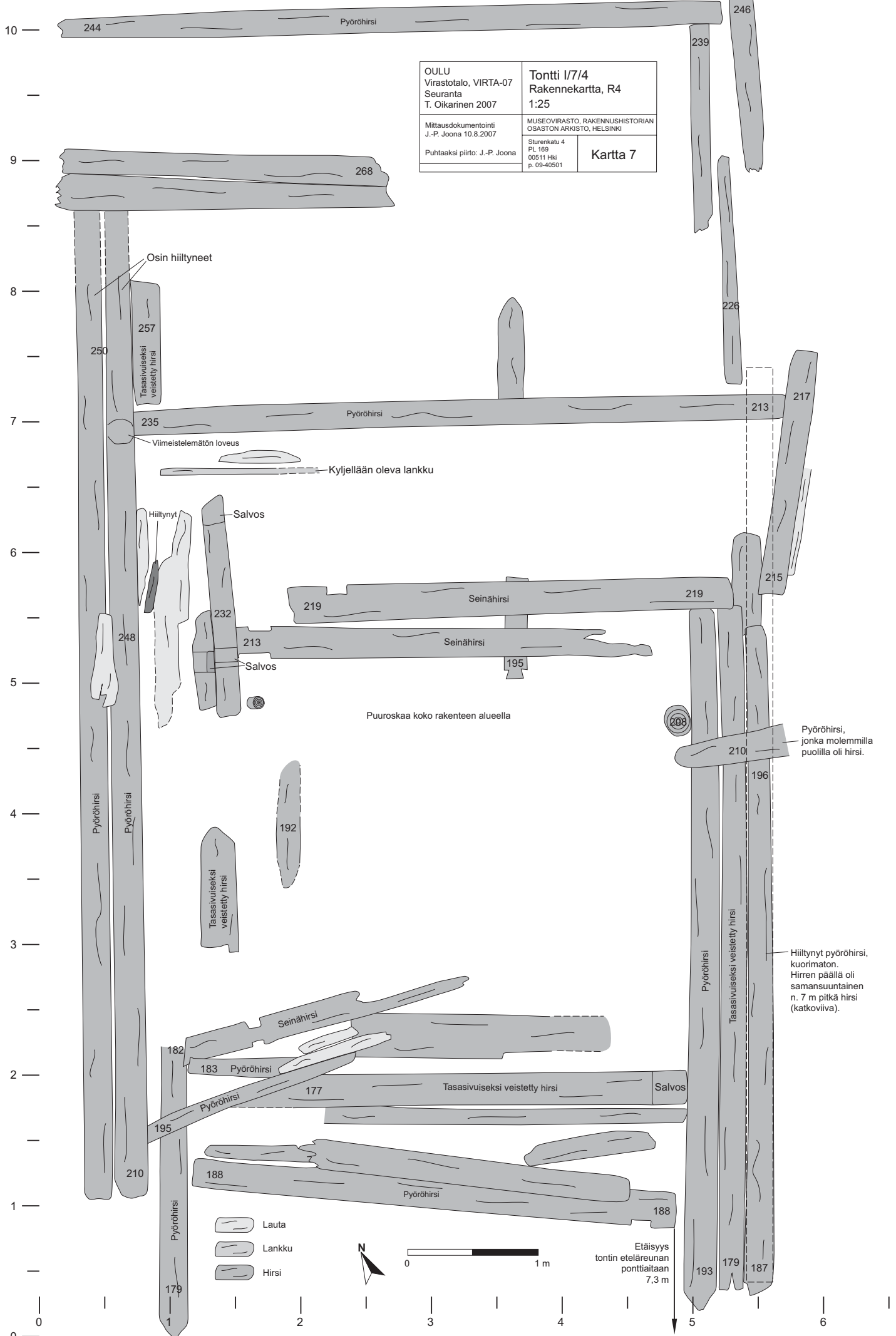
Etäisyys
tontin eteläreunan
ponttialtaan
5,6 m

- Lauta
- Lankku
- Hirsi

<p>OULU Virastotalo, VIRTA-07 Seuranta T. Oikarinen 2007</p>	<p>Tontti I/7/4 Rakennekartta, R3, R4 1:25</p>
<p>Mittausdokumentointi J.-P. Joona 9.8.2007</p>	<p>MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO, HELSINKI</p>
<p>Puhtaaksi piirto: J.-P. Joona</p>	<p>Sturenkatu 4 PL 169 00511 Hki p. 09-40501</p> <p style="text-align: right; font-weight: bold;">Kartta 6</p>

R3

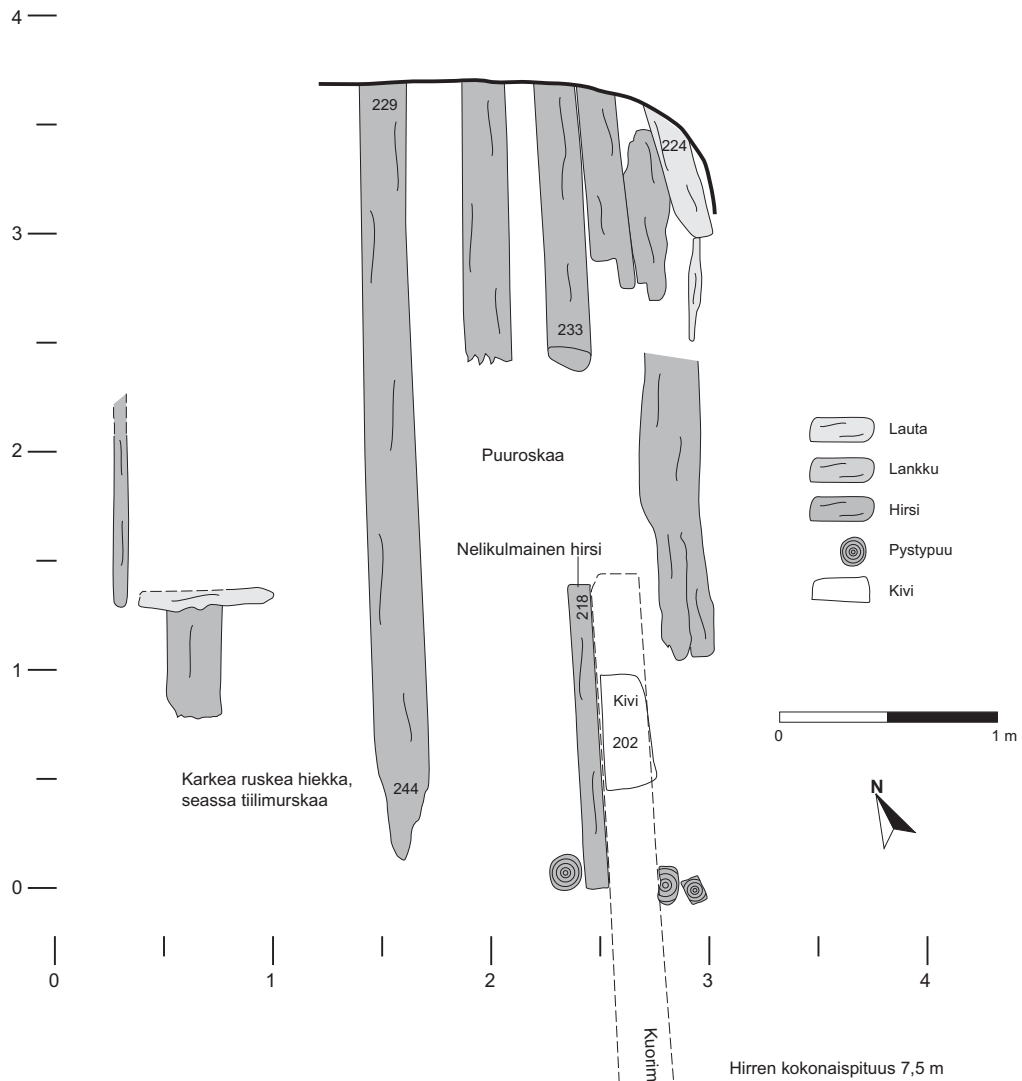

OULU Virastotalo, VIRTA-07 Seuranta T. Oikarinen 2007	Tontti I/7/4 Rakennekartta, R4 1:25
Mittausdokumentointi J.-P. Joonas 10.8.2007	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO, HELSINKI
Puhtaaksi piirto: J.-P. Joonas	Sturenkatu 4 PL 169 00511 Hki p. 09-40501
	Kartta 7

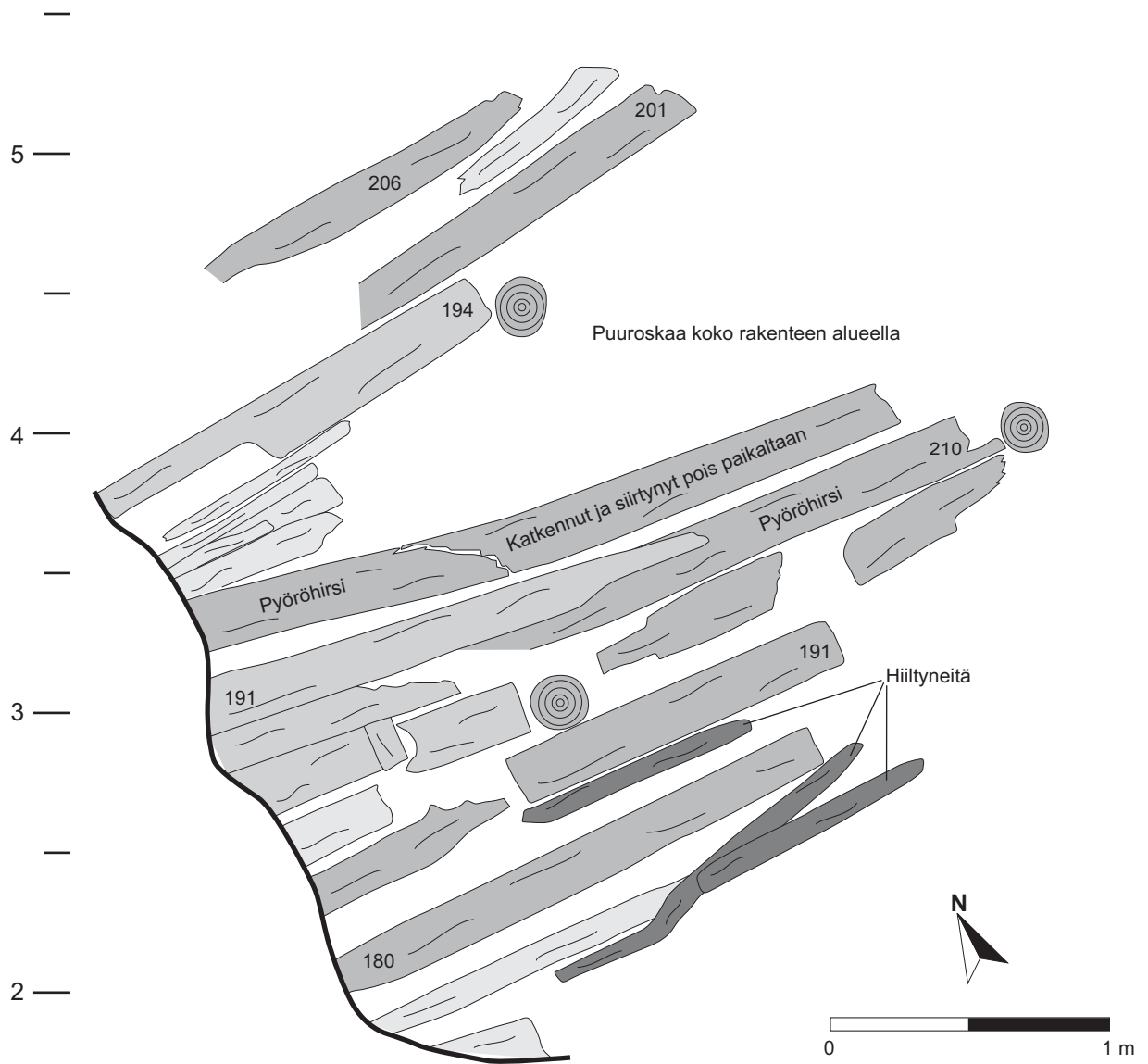
- Lauta
- Lankku
- Hirsi

Etäisyys
tontin eteläreunan
ponttiaitaan
7,3 m

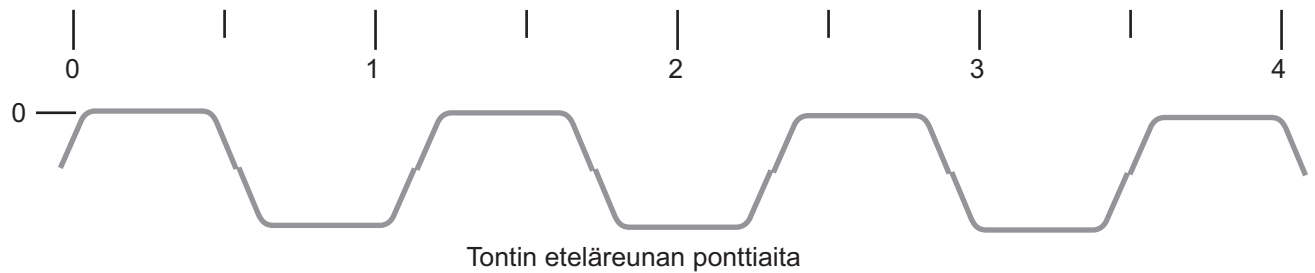

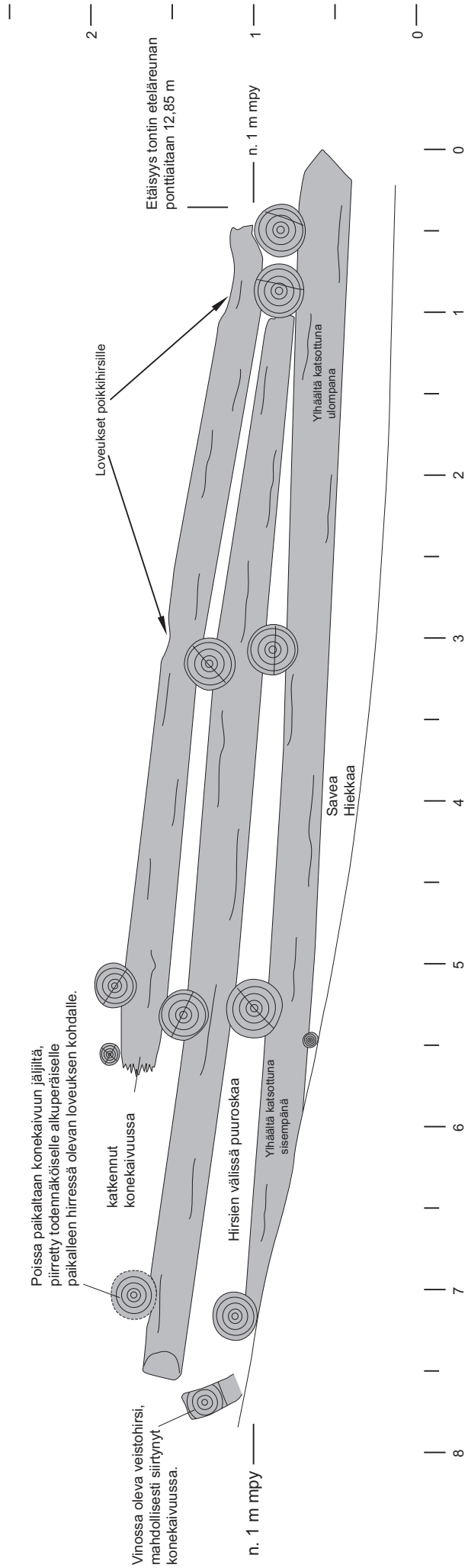
OULU Virastotalo, VIRTA-07 Seuranta T. Oikarinen 2007	Tontti I/7/4 Rakennekartta, R4 & R6 1:25	
Mittausdokumentointi J.-P. Joona 14.8.2007	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO, HELSINKI	
Puhtaaksi piirto: J.-P. Joona	Sturenkatu 4 PL 169 00511 Hki p. 09-40501	Kartta 8

- Lauta
- Lankku
- Hirsi
- Pystypuu

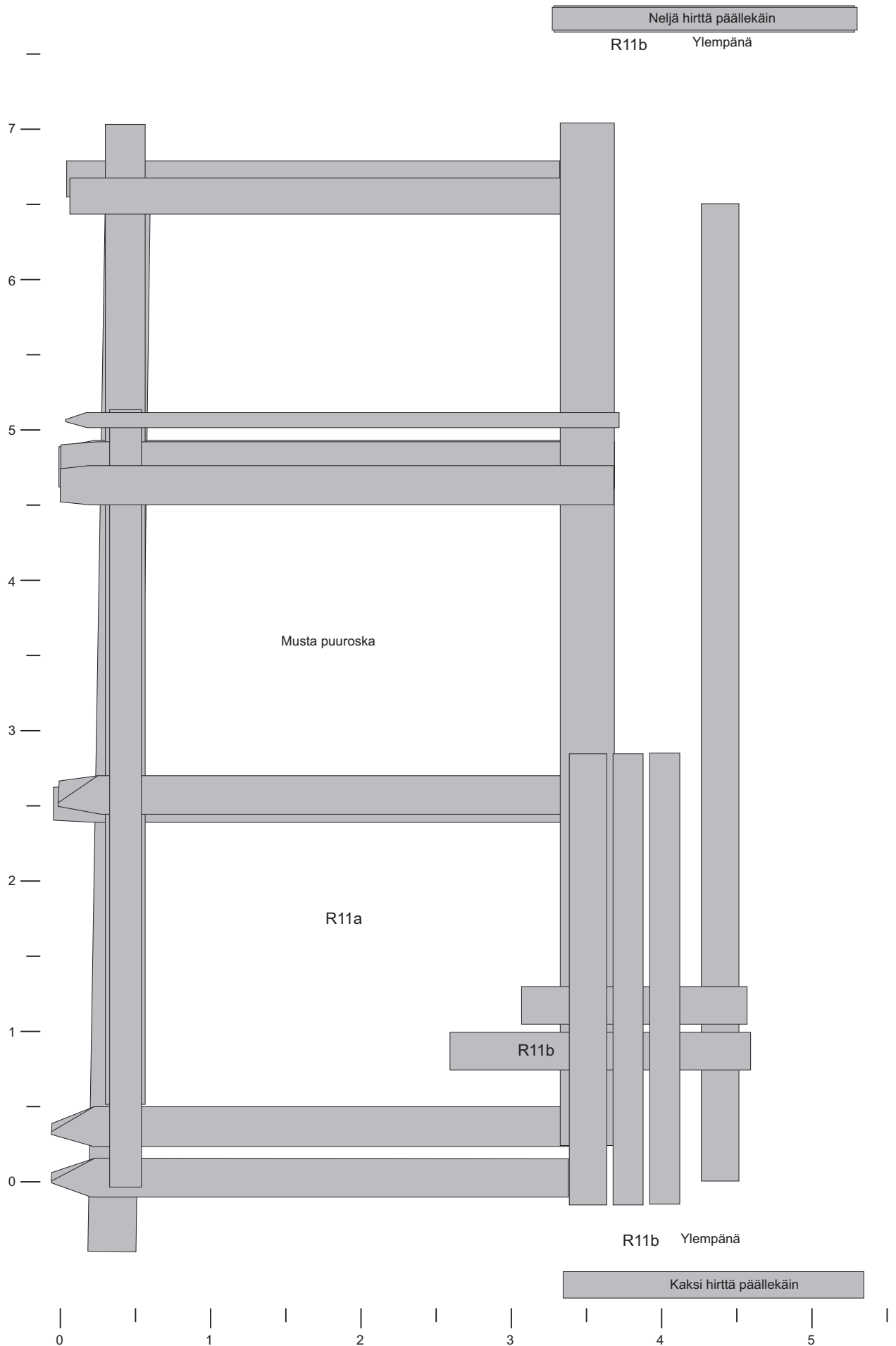
OULU Virastotalo, VIRTA-07 Seuranta T. Oikarinen 2007	Tontti I/7/4 Rakennekartta, R9 1:25	
Mittausdokumentointi J.-P. Jooa 14.8.2007	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO, HELSINKI	
Puhtaaksi piirto: J.-P. Jooa	Sturenkatu 4 PL 169 00511 Hki p. 09-40501	Kartta 9

OULU Virastotalo, VIRTA-07 Seuranta T. Oikarinen 2007	Tontti 1/7/4 Rakennekartta R11a länsiprofiili 1:25
Mittausdokumentointi J.-P. Joona 23.8.2007	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO, HELSINKI
Puhtaaksi piirto: J.-P. Joona	Slurenkatu 4 PL 169 00511 Hki p. 09-40501
Kartta 10	

OULU Virastotalo, VIRTA-07 Seuranta T. Oikarinen 2007	Tontti I/7/4 Rakennekartta, R11ab 1:25
Mittausdokumentointi J.-P. Joona 23.8.2007	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO, HELSINKI
Puhtaaksi piirto: J.-P. Joona	Sturenkatu 4 PL 169 00511 Hki p. 09-40501
	Kartta 11

4

Pyöröhirsi, pääosin tuhoutunut

3

2

Pyöröhirsi

1

R18

Pyöröhirsi

0

Pyöröhirsii, joiden yläpinta on veistetty tasaiseksi

R17

Pyöröhirsi

R14

Pyöröhirsi

Pyöröhirsi

Tasasivuisiksi
veistettyjä hirsii

OULU Virasfotalo, VIRTAA-07 Seuranta T. Oikarinen 2007	Tontti I/7/4 Rakennekartta, R14, R17 ja R18 1:25	
	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO, HELSINKI	
Mittausdokumentointi J.-P. Joona 27.8.2007	Sturenkatu 4 PL 169 00511 Hki p. 09-40501	
Puhtaaksi piirto: J.-P. Joona	Kartta 12	

0

1

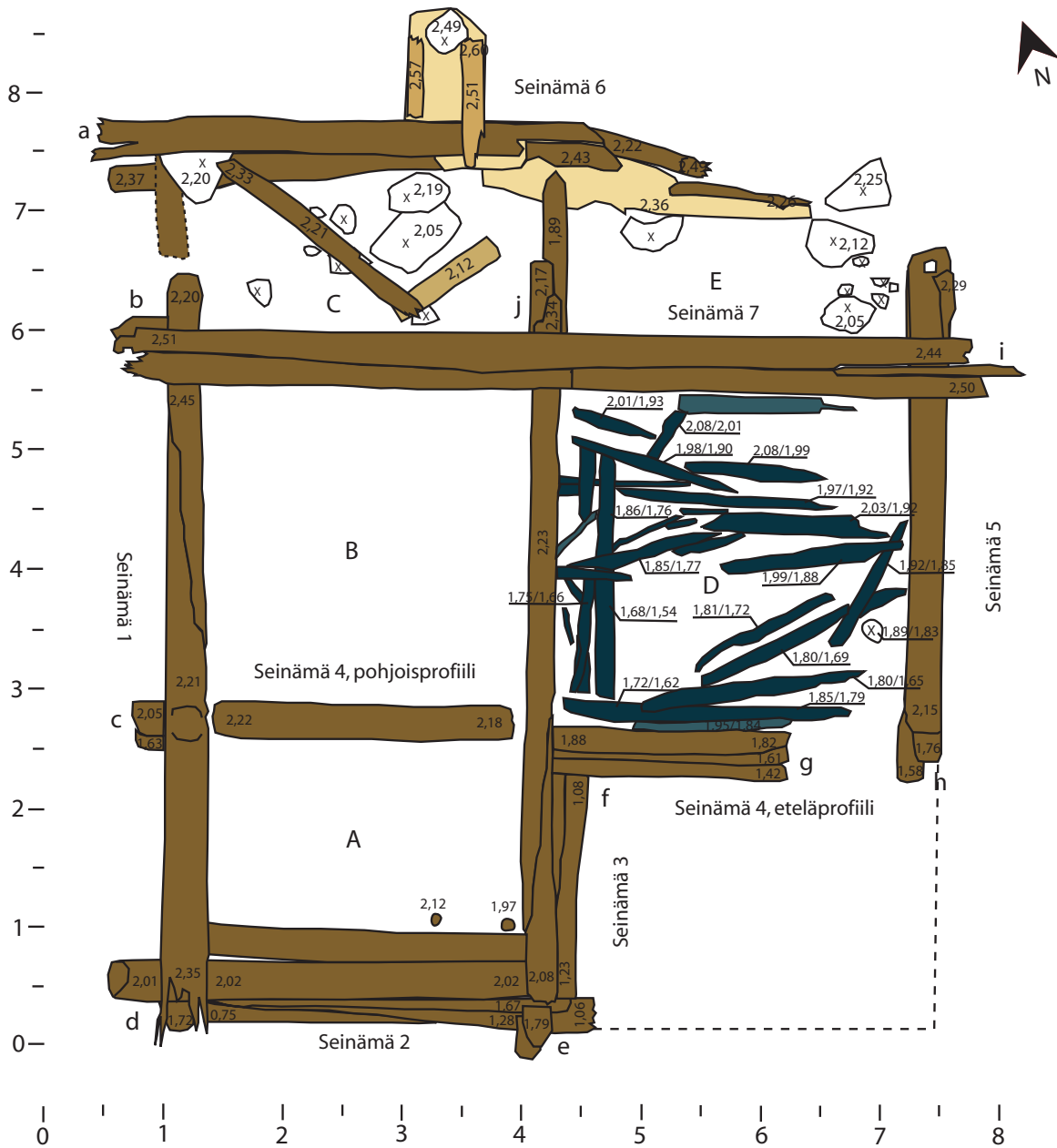
2

3

4

5

6

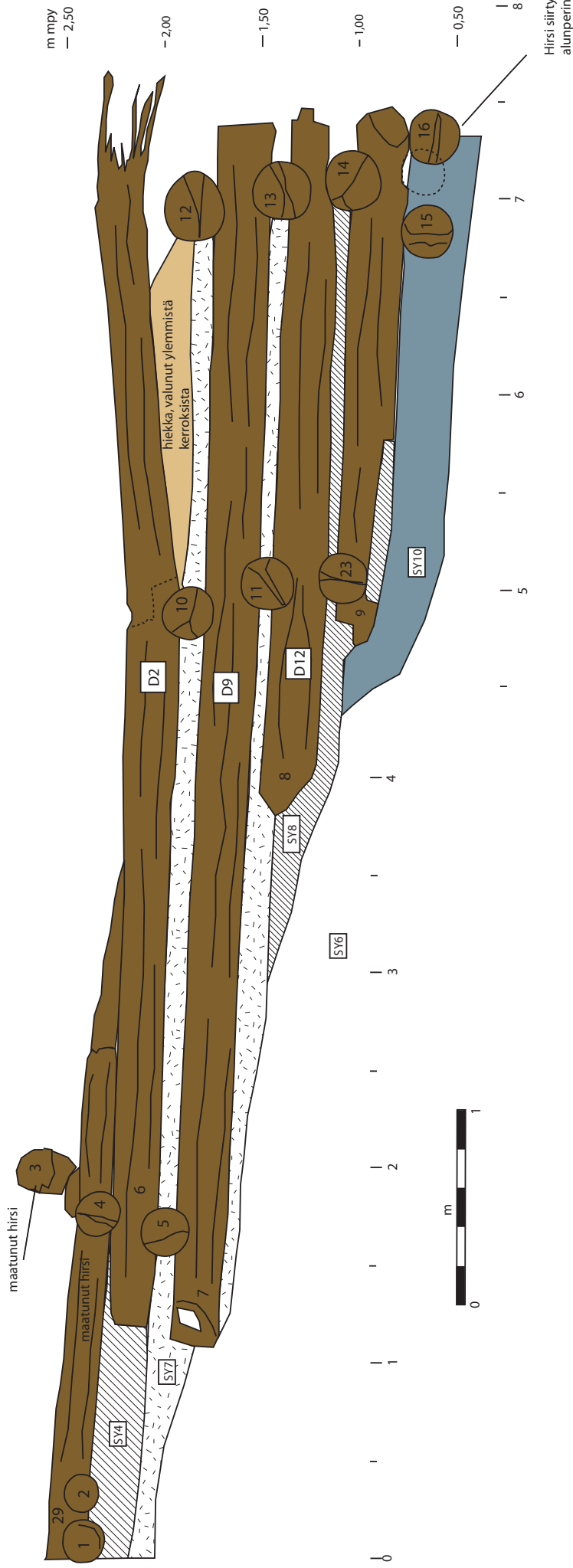

- hirsi
- maatumutta puuta
- pinnasta hiiltynyttä puuta/lautaa
- hiiltymätön lauta
- kivi

- katkoviivalla merkitty rakenteen tuhoutunut osa
- pystypuu/-paalu

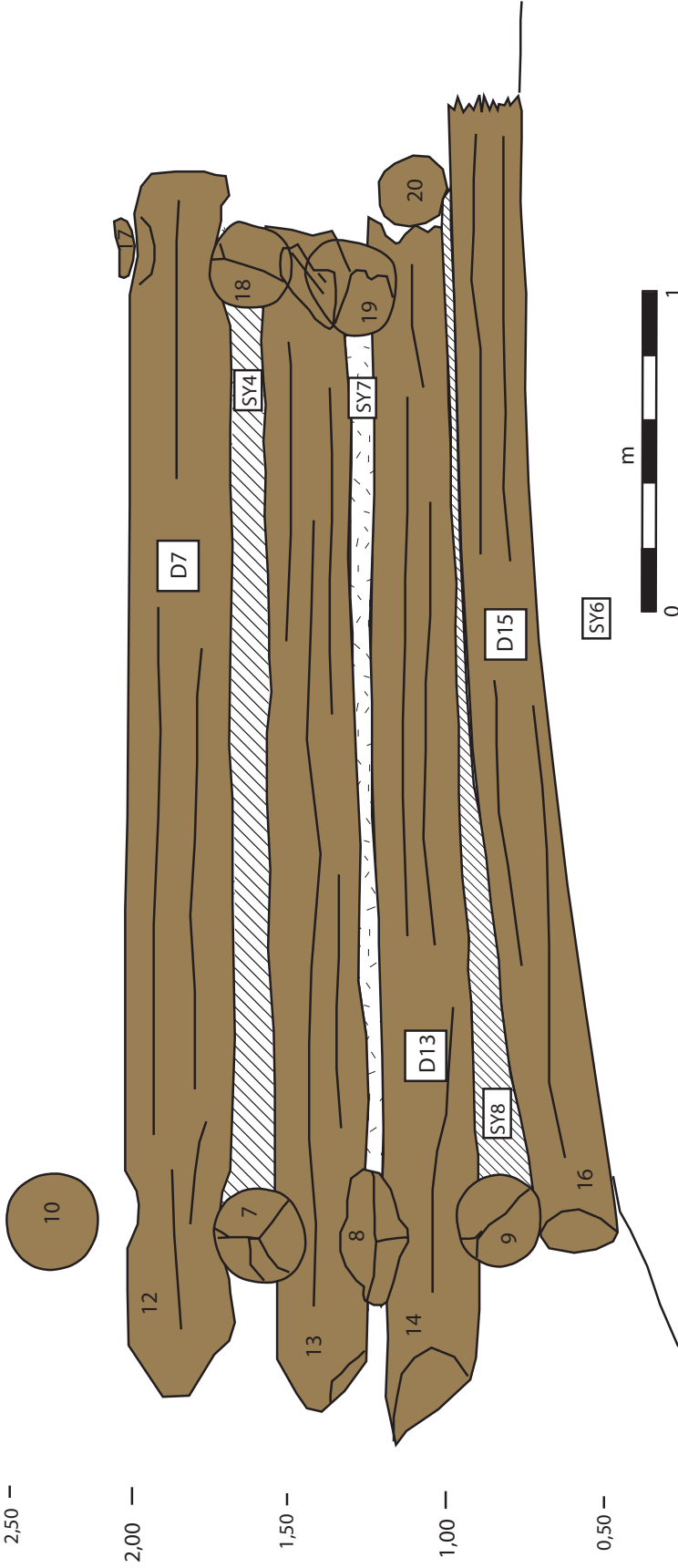
<p>Oulu, Virastotalo 2007 (VIRTA -07)/pelastuskaivaus, hirsikehikko R19</p> <p>Hyttinen 2007</p>	<p>Tasokartta rakenteesta R19 Ruudut A-E, seinämät 1-7 Salvoskohdat (nurkat) a-j 1:50</p>	
<p>Mittausdokumentointi J. - P. Joonas 4. - 5.9.2007 T. Taipaleenmäki 6. - 7.9.2000 ja 10.9.2007 Kartan puhtaaksi piirtänyt: M. Hyttinen 29.10.2007</p>	<p>MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTO, HELSINKI</p> <p>Sturenkatu 4 PL 169 00511 Hki p. 09-40501</p> <p style="text-align: right;">Kartta 13</p>	

- puuroska (SY4)
- puuroska (SY7)
- puuroska (SY8)
- kerrostunut hiekka (SY6)
- savi (SY10)
- hiekka, joka valunut konella kaivettaessa ylemmistä kerroksista
- dendronäyte
- hirsi, syyt pikittäin kaivantoon nähden
- hirren pää

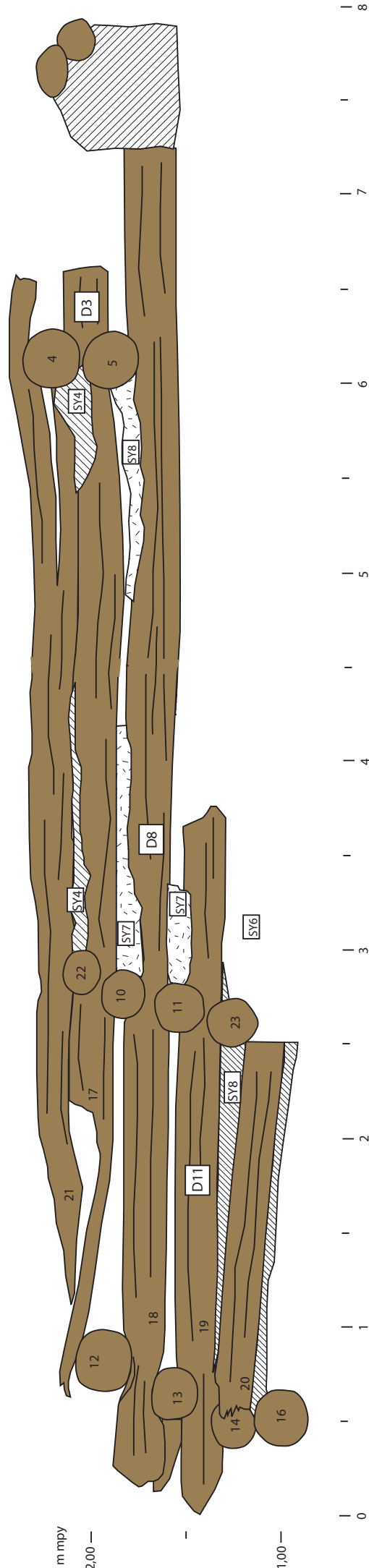
Oulu, Virastotalo 2007 (VIRTA -07)/pelastuskaivaus, hirsikehikko R19	Profililokartta rakennne R19, "seinämä 1" Länsiprofiili
Hyytinen 2007	1:20
Mittausdokumentointi J-P Joona 4.9.2007	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTO, HELSINKI
Kartan puhtaaksi piirittynyt M. Hyytinen 5.-6.11.2007	Sturenkatu 4 PL 169 00511 Hki p. 09-40501
	Kartta 14

m mpy
2,50 —

- puuroska (SY4)
- puuroska (SY7)
- puuroska (SY8)
- kerrostunut hiekka (SY6)
- hirsi, syyt pikittäin
kaivantoon nähden
- hirren pää
- D dendronäyte

<p>Oulu, Virastotalo 2007 (VIRTA -07)/pelastuskaivaus hirsikehikko R19 Hyttinen 2007</p>	<p>Profiilikartta rakenne R19, "seinämä 2" Eteläprofiili, rakenteen ulkopuoli 1:20</p>
<p>Mittausdokumentointi J. - P. Joonas 5.9.2007 Kartan puhtaaksi piirtänyt M. Hyttinen 31.10.2007</p>	<p>MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTO, HELSINKI Sturenkatu 4 PL 169 00511 Hki p. 09-40501</p>
<p>Kartta 15</p>	

m mpy
2,00 —

1,00 —

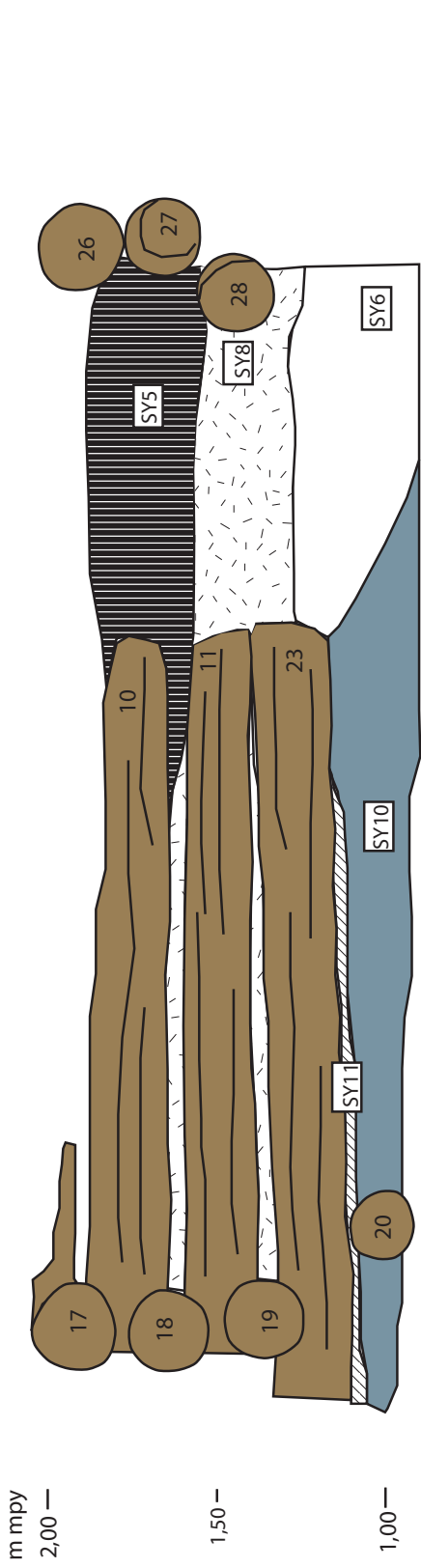
- puuroska (SY4)
- puuroska (SY7)
- puuroska (SY8)
- kerrostunut hiekka (SY6)
- maatunutta puuta

 hirsi, syyt pitkittäin
kaivantoon nähden

 hirren pää

 D dendronäyte

Oulu, Virastotalo 2007 (VIRTA -07)/pelastuskaivaus, hirsikehikko R19 Hyttinen 2007	Profiilikartta rakennne R19, "seinämä 3" Itäprofiili, eteläpuoli 1:20
Mittausdokumentointi T. Taipaleenmäki 12.9.2007 Kartan puhtaaksi piirtänyt M. Hyttinen 1.11.2007	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTO, HELSINKI Sturenkatu 4 PL 169 00511 Hki p. 09-40501
	Kartta 16

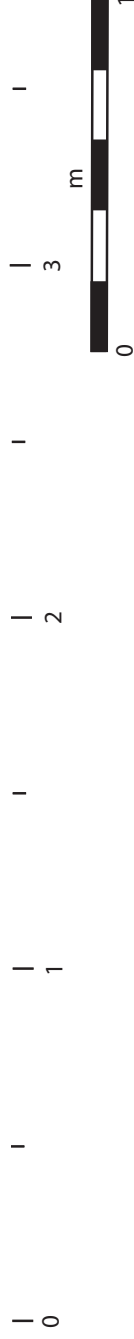

m mpy
2,00 —

1,50 —

1,00 —

0,50 —

- puuroska (SY8)
- hiili (SY5)
- puuroska (SY11)
- savi (SY10)
- kerrostunut hiekka (SY6)

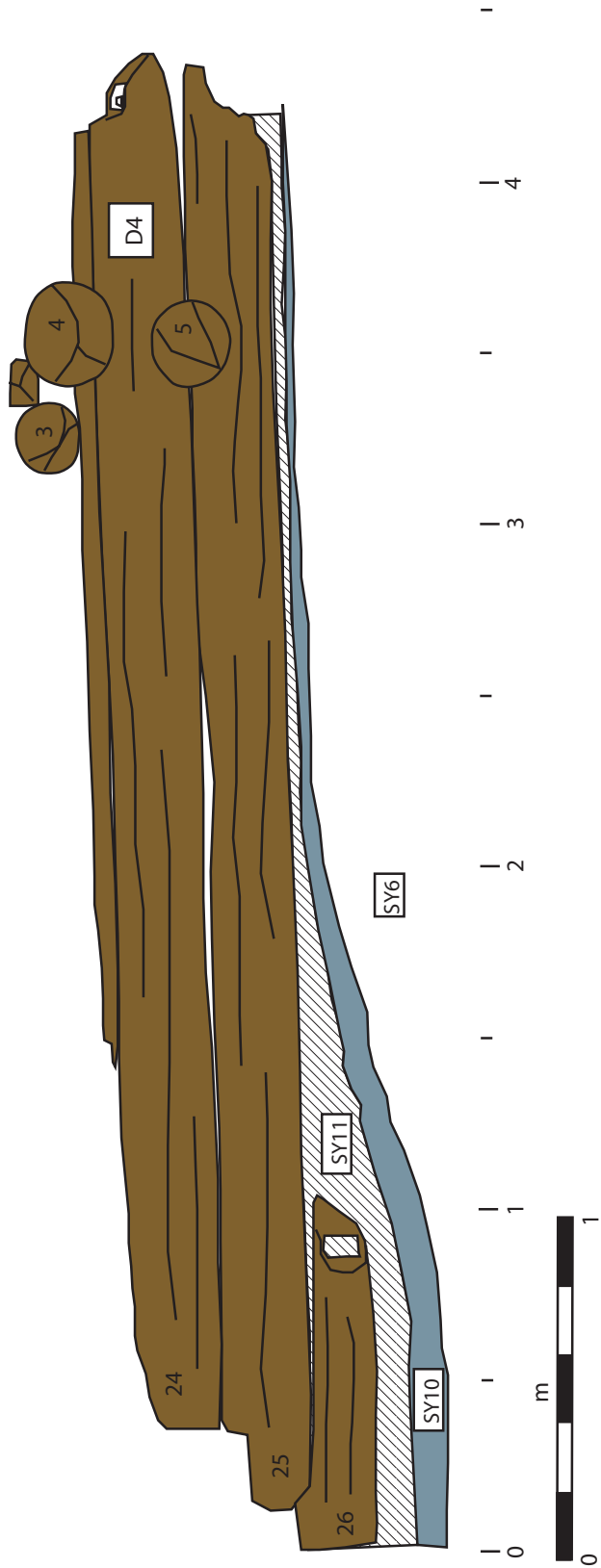
- hirsipikittäin
- syyt
- kaivantoon nähden
- hirren pää

<p>Oulu, Virastotalo 2007 (VIRTA -07)/pelastuskaivaus, hirsikehikko R19 Hyttinen 2007</p>	<p>Profiilikartta rakenne R19, "seinämä 4" Eteläprofiili, rakenteen ulkopuoli (l. eteläpuoli) 1:20</p>
<p>Mittausdokumentointi J.- P. Joona 5.9.2007 Kartan puhtaaksi piirtänyt M. Hyttinen 31.10.2007</p>	<p>MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTO, HELSINKI Sturenkatu 4 PL 169 00511 Hki Kartta 17 p. 09-40501</p>

m mpy
- 2,50

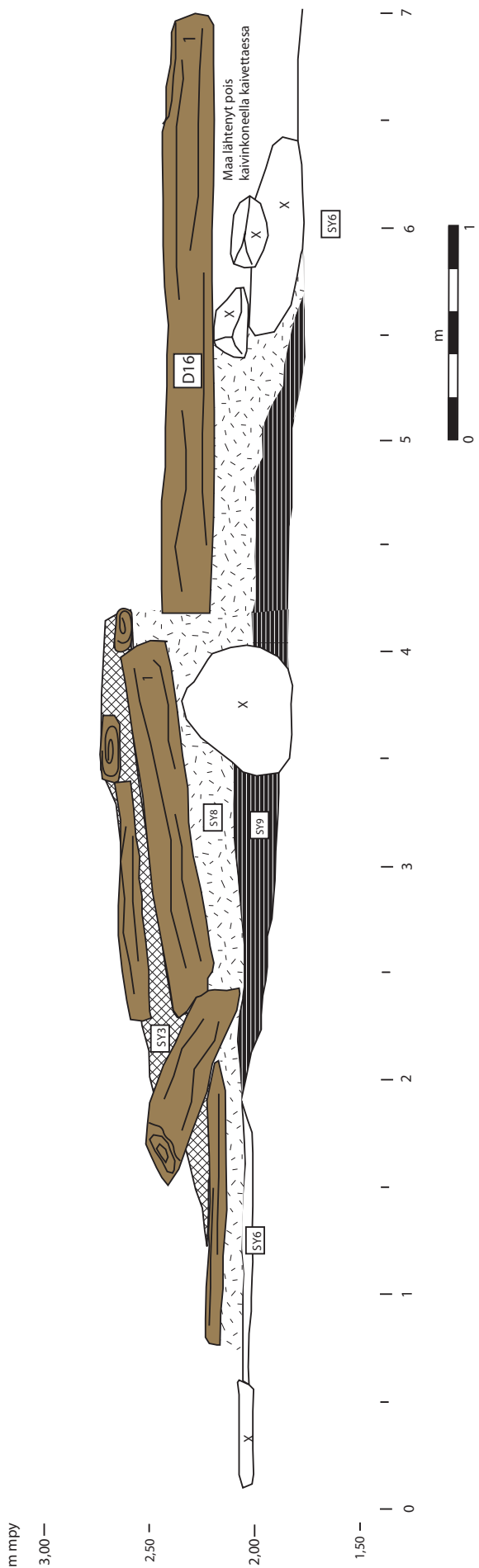
- 2,00

- 1,50

- puuroska
- savi (SY10)
- kerrostunut hiekka (SY6)
- hirsi, syyt pikkittäin
kaivantoon nähden
- hirren pää
- dendronäyte

Oulu, Virastotalo 2007 (VIRTA -07)/pelastuskaivaus, hirsikehikko R19 Hyttinen 2007	Profiilikartta rakennne R19, "seinämä 5" Itäprofiili, rakenteen ulkopuoli 1:20
Mittausdokumentointi J.-P.Joona 5.9.2007 Kartan puhtaaksi piirtänyt M. Hyttinen 31.10.2007	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTO, HELSINKI Sturenkatu 4 PL 169 00511 Hki p. 09-40501
	Kartta 18

hiekan ja mullan sekainen puulastu (SY3)

puuroska (SY8)

puuroska (SY9)

kerrostunut hiekka (SY6)

dendronäyte

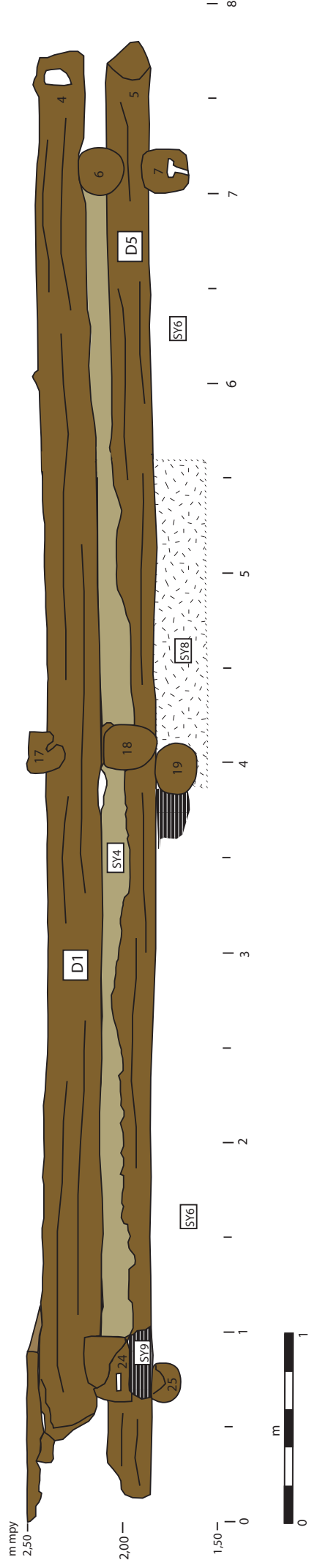
kivi

hirsi, syyt pikittäin
kaivantoon nähden

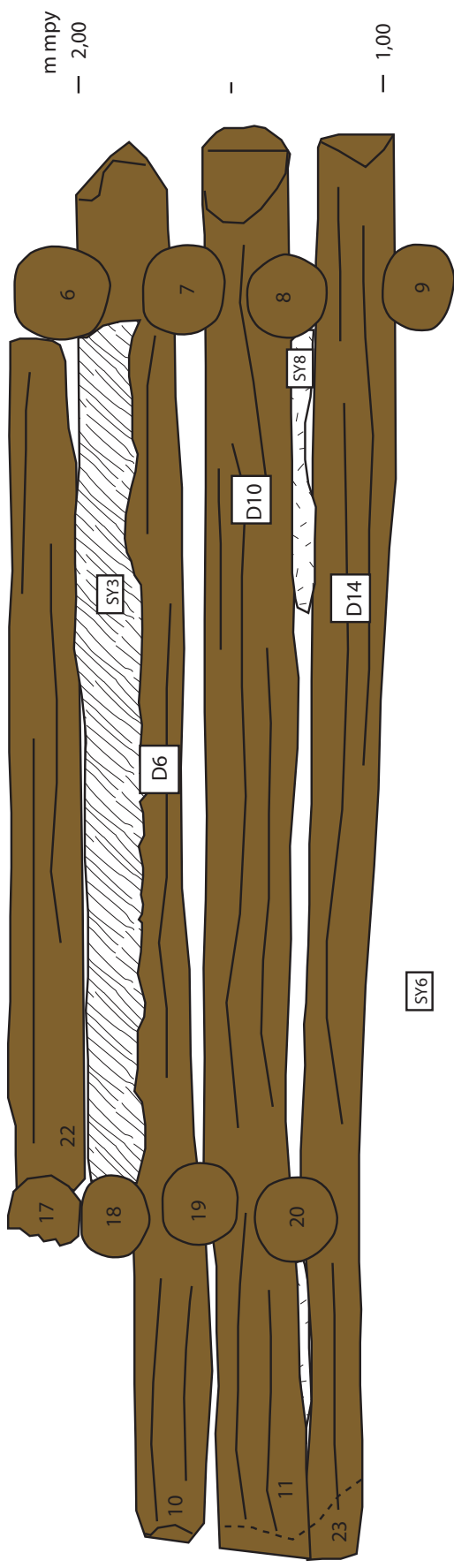
hirren pää

Oulu, Virastotalo 2007 (VIRTA -07)/pelastuskaivaus, hirsikehikko R19 Hyttinen 2007	Profiliikartta rakennne R19, "seinämä 6" pohjoisprofiili, eteläpuoli 1:20
Mittausdokumentointi M. Hyttinen 7.9.2007 Kartan puhtaaksi piirränyt M. Hyttinen 5.11.2007	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTO, HELSINKI Sturenkatu 4 PL 169 00511 Hki p. 09-40501
	Kartta 19

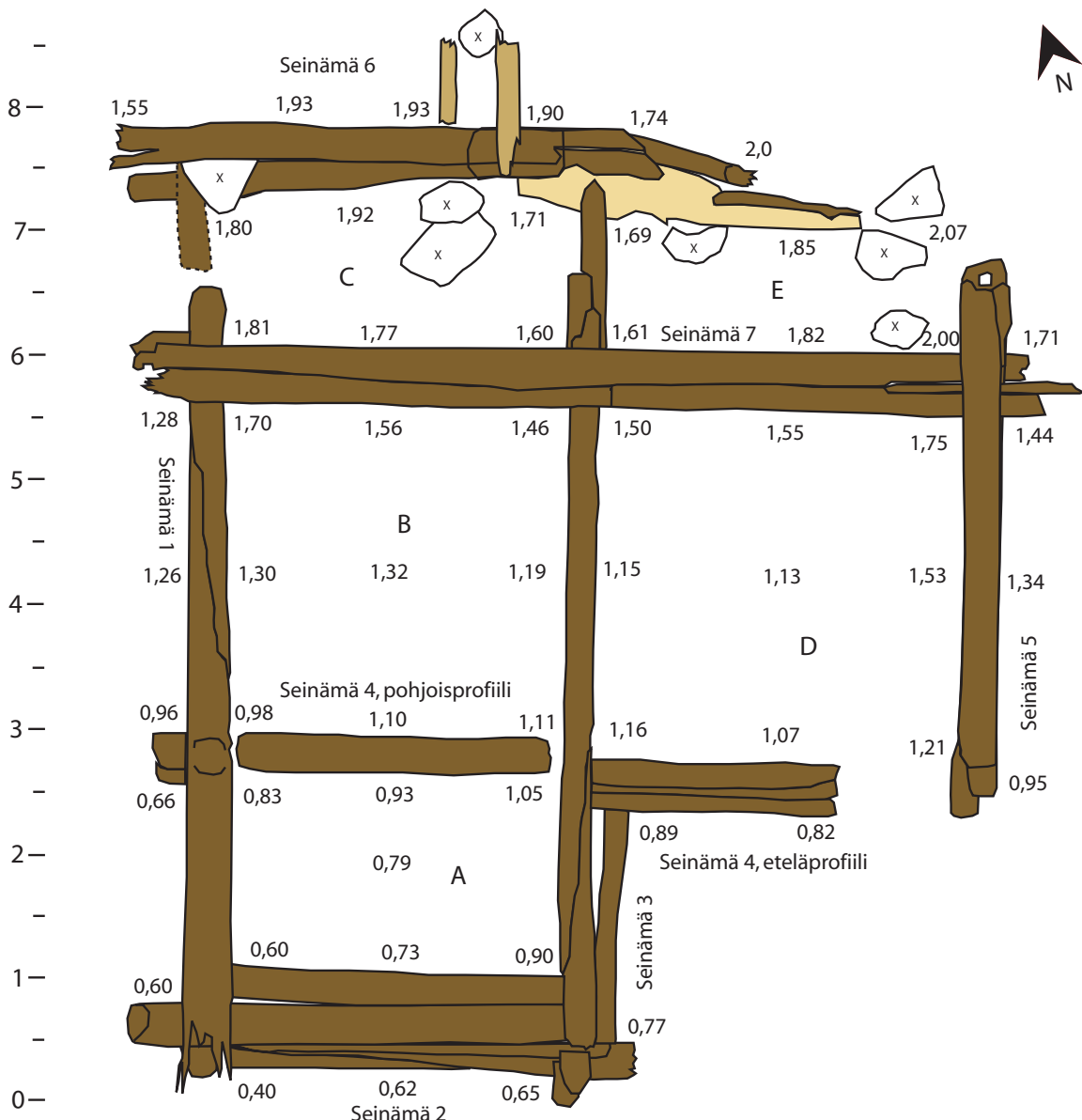

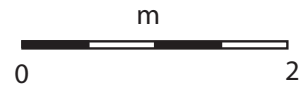
Oulu, Virastotalo 2007 (VIRTA -07)/pelastuskaivaus, hirsikehikko R19 Hyttinen 2007	Profiilikartta rakennne R19, "seinämä 7" Pohjoinen väliseinä 1:20
Mittausdokumentointi T. Taipaleenmäki 10.9.2007 Kartan puhtaaksi piirittynyt M. Hyttinen 6.11.2007	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTO, HELSINKI Sturenkatu 4 PL 169 00511 Hki p. 09-40501
	Kartta 20

<p>Oulu, Virastotalo 2007 (VIRTA -07)/pelastuskaivaus, hirsikehikko R19</p> <p>Hyttinen 2007</p>	<p>Profiilikartta rakennne R19, "seinämä 4" Väliseinä, pohjoispuoli</p> <p>1:20</p>
<p>Mittausdokumentointi T. Taipaleenmäki 11.9.2007</p> <p>Kartan puhtaaksi piirtänyt M. Hyttinen 1.11.2007</p>	<p>MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTO, HELSINKI</p> <p>Sturenkatu 4 PL 169 00511 Hki p. 09-40501</p> <p>Kartta 21</p>

- hirsi
- maatunutta puuta
- hiiltymätön lauta
- kivi

<p>Oulu, Virastotalo 2007 (VIRTA -07)/pelastuskaivaus, hirsikehikko R19</p> <p>Hyttinen 2007</p>	<p>Pohjavaaituskartta rakenteesta R19 Ruudut A-E</p> <p>1:50</p>	
<p>Mittausdokumentointi J. - P. Jona 4. - 5.9.2007 M. Hyttinen & T. Taipaleenmäki 12.9.2007 Kartan puhtaaksi piirtänyt: M. Hyttinen 8.11.2007</p>	<p>MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTO, HELSINKI</p> <p>Sturenkatu 4 PL 169 00511 Hki p. 09-40501</p> <p>Kartta 22</p>	

Oulu, Virastotalo (VIRTA-07). Kaupunkiarkeologinen seurantatutkimus. T. Oikarinen
Digitaalikuvia. Kuvissa alkuperäinen kuvausnumero.

Kuva 34. R2, puukate. taustalla ns. Westmanin talo.

Kuva 95. R4. Rakennuksen pohja.

Kuva 155. R9. Hiiltyneitä puita.

Kuva 227. R10, C-alueen itäpuolella, n. 7,5 m tontin eteläreunan ponttiaidasta. Puukatteen osa.

Kuva 260. R11a, luoteissivu. Hirsirakennuksen perusta.

Kuva 287. R12, hirsitaso

Kuva 1226. R14 hirret ja R17. Hirsitasoja.

Kuva 1266. R19, eteläpääty.

Oulu Virastotalo
Arkeologinen pelastuskaivaus
Hirsikehikkorakenne

Makrofossiilitutkimus 2007

Tutkimusraportti

Terttu Lempiäinen

*) 16 (*)

Biodiversiteetti- ja ympäristötutkimusosasto
Turun yliopisto
20014 Turku

2007

SISÄLLYSLUETTELO

		S
1	JOHDANTO	3
2	TUTKIMUSAINEISTO JA MENETELMÄT	3
3	MAKROFOSSIILIANALYYSIN TULOKSET	4
	Hyöty- ja koristekasvit	5
	Kulttuuririkkaruohot	7
	Kosteikko-, suo- ja rantakasvit	7
	Puut ja pensaat	8
	Muut kasvijäänteet	8
	Muut jäänteet	8
4	YHTEENVETO	8
5	KIRJALLISUUS	9

1 JOHDANTO

Oheisessa raportissa esitetään Oulun Virastotalon vuoden 2007 kaivauksilta hirsikehikkorakenteesta tehdyn kasvijäänneanalyysin tulokset. Oulun virastotalon kaivaus suoritettiin 5. – 12.9.2007 Oulun keskustassa. Tutkimuksissa dokumentoitiin hirsikehikkorakenne (R19), joka ajoittuu löytöjensä perusteella 1600-luvun loppupuolelle/1700-luvun alkuun (alustava ajoitus). Kaikki näytteet on otettu rakenteesta R19. Kaivausten johtajana toimi arkeologi Marika Hyttinen, jonka toimesta myös maanäytteet on otettu.

2 TUTKIMUSAINEISTO JA MENETELMÄT

Makrofossiilitutkimuksissa tutkittiin yhteensä 5 maanäytettä. Maanäytteet on otettu kaivausjohtajana toimineen arkeologi Marika Hyttisen toimesta. Maanäytteiden koordinaatit ja sisältö on esitetty seuraavassa taulukossa:

OULU Virastotalo 2006, makrofossiilinäytteet

Näyte No	Ruutu	Yksikkö	Näyte-koko/l	Näytteen sisältö
1	D	SY4	1	Likainen puuroskainen kulttuurimaa
2	C Tynnyrin sisältä	SY1	1.4	Hiekasekainen likainen kulttuurimaa
3	B	SY8	2.5	Likainen savensekainen kulttuurimaa
4	A	SY8	2	Puuroskainen likainen kulttuurimaa
5	D	SY11	1	Likainen kulttuurimaa

Maanäytteet kellutettiin kyllästetyssä suolaliuoksessa, kellutusjäte pestiin siivilällä (silmäkoko 0.125 mm) ja sen jälkeen jäänteet poimittiin kellutusjätteestä mikroskoopin (OLYMPUS SZX 9) avulla, 9-12x suurennoksella. Jäänteet säilöttiin lasipulloihin 50 % alkoholiin. Jäänteet on määritetty kirjallisuuden (Cappers et al. 2006, Beijerinck 1947) ja referenssikokoelman avulla. Kasvien nimistö on Hämet-Ahti et al. (1998). Jäänteet säilytetään Turun yliopiston kasvimuseon makrofossiilikokoelmassa. Kaikki kuvat ovat kirjoittajan.

3 MAKROFOSSIILIANALYYSIN TULOKSET

Oulun Virastotalon hirsikehikkorakenteen kasvijääneanalyysitulokset ja näytteiden sisältö on esitetty taulukossa 1. Hiiltyneet jäänteet on merkitty tähdellä (*). Jäänteet on ilmoitettu absoluuttisina lukumäärinä (kokonaisina siemeninä, hedelminä jne.) tutkituissa maanäytteissä.

Yhteensä kasvijäänteitä määritettiin 1129, joista kasvijäänteitä 1111 kpl. Lisäksi poimittiin muita määrittelemättömiä kasvi- ja muita jäänteitä, mutta niitä ei laskettu. Kasvilajeja/taksoneita määritettiin yhteensä 22. Lisäksi kaikista näytteistä löydettiin täyttömaalle tyypillisesesti runsaasti puuhiiltä ja hiiltymätöntä puu- ja kasviroskaa. Kasvilajisto ryhmiteltiin seuraavasti:

- hyöty- ja koristekasvit
- kulttuuririkkaruohot
- kosteikko-, suo- ja rantakasvit
- puut ja pensaat
- muut kasvijäänteet
- muut jäänteet

Hyötykasvien jäänteitä löytyi yhteensä 5, joista 2 siementä oli peräisin lehtoakileijasta (*Aquilegia vulgaris*) eli koristekasvista. Varsinaisia hyötykasveja olivat humala (*Humulus lupulus*) ja viikuna (*Ficus carica*).

Kulttuuririkkaruohojen ja ruderaattien osuus oli tässä aineistossa yhteensä 34 jäännettä. Kulttuuririkkaruohojen lajikohtaiset jäännemäärät jäivät hyvin pieniksi. Konnanleinikin (*Ranunculus sceleratus*) ja rönsyleinikin (*Ranunculus repens*) siemeniä määritettiin runsaimmin, yhteensä 27 kpl.

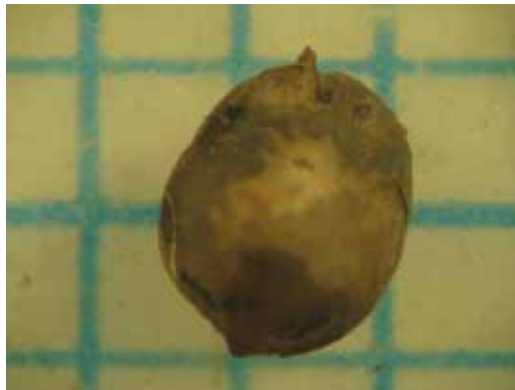
Kosteikko-, suo- ja rantakasveja oli koko aineistosta 68 kpl. Yleisimpiä lajeja olivat sarat (*Carex* sp), rantaluikka (*Eleocharis palustris*) ja kevätpiippo (*Luzula pilosa*).

Puiden ja pensaiden jäänteiden lajikohtainen osuus aineistossa oli suuri, yhteensä jäänteitä määritettiin yli 1000, josta suurin osa kuusen (*Picea abies*) neulasia. Toinen laji oli vadelma (*Rubus idaeus*).

Muista jäänteistä suurimman löytöryhmän muodostivat puuhiili, hiiltymätön puuroska, johon sisältyi sarojen/heinien maatonut varsimassa, kuusen neulasmassaa ja lahonnutta puuainesta, jota muutamissa näytteissä oli erittäin runsaasti. Hyönteisten kappaleita löytyi muutamia.

Hyöty- ja koristekasvit

Hyöty- ja koristekasvien jäänteitä löytyi yhteensä 5 kpl. Ruudusta C näytteestä no. 2 löytyi kaksi viikunan (*Ficus carica*) siementä ja ruudusta A näytteestä no. 4 yksi humalan (*Humulus lupulus*)(Kuva 1) pähkylä. Kaksi lehtoakileijan (*Aquilegia vulgaris*) siemenjäännettä määritettiin näytteestä no. 5, ruudusta D (Kuva 2 ja kansikuva). Lehtoakileija on puhtaasti koristekasvi, joka Oulun korkeudella esiintyy vain viljelykarkulaisena (Hämet-Ahti et al. 1998). Viikunaa on löytynyt myös Oulun Virastotalon aikaisemmissa makrofossiilitutkimuksissa (Lempiäinen 2007).

Kuva 1. Humalan pähkyläjäänne näytteestä No 4, ruudusta A. – Mittakaava = 1 mm.

– Kuva: T. Lempiäinen

Taulukko 1. Oulu virastotalo (VIRTA -07), hirsikehikko. Makrofossiilitutkimus						
Analyysi: T.Lempiäinen/Turun yliopisto,Kasvimuseo						
Kasvilaji	Näyte No					Yht.
	1 Ruutu D, SY4	2 Ruutu C, SY1	3 Ruutu B, SY8	4 Ruutu A, SY8	5 Ruutu D, SY11	
Hyöty- ja koristekasvit						
Aquilegia vulgaris, lehtoakileija					2	2
Ficus carica, viikuna		2				2
Humulus lupulus, humala				1		1
Kulttuuririkkaruohot						
Chenopodium album, jauhosavikka		1				1
Fragaria vesca, ahomansikka		2				2
Fumaria officinalis, peltoemäksi		1				1
Galeopsis speciosa, kirjopillike		1				1
Ranunculus acris, niittyleinikki	1					1
Ranunculus repens, rönsyleinikki		6	2	3	1	12
Ranunculus sceleratus, konnaheinikki		13	1		1	15
Stellaria media, pihatähtimö			1			1
Kosteikko-, suo- ja rantakasvit						
Carex sp., 2-/sarat		9		1	2	12
Carex nigra, jokapaikansara			2	1		3
Carex sp., 3-/sarat				2	2	4
Comarum palustre, suokurjenjalka			1			1
Eleocharis palustris, rantaluikka		11	20	3		34
Filipendula ulmaria, mesiangervo					1	1
Juncus sp., vihvilä					1	1
Luzula pilosa, kevätpiippo			10			10
Menyanthes trifoliata, raate			2			2
Puut ja pensaat						
Picea abies, kuusi/neul.	>1000	3	1			1004
Rubus idaeus, vadelma		1				
Yhteensä	1001	50	40	10	10	1111
Muut kasvijäänteet						
Puuroskaa	++++	++	++	++	+	+
Puuhiiltä	+	++	+	+	+	+
Kasviroskaa	+	+	+	+	+	+
Muut jäänteet						
Insecta, hyönteiset,koteloita					18	18
YHT.	1001	50	40	10	28	1129

Kuva 2. Lehtoakileijan siemenjääne näytteestä No 5, ruudusta D.- Mittakaava 1 mm.- Kuva. T. Lempiäinen.

Kulttuuririkkaruohot

Ihmistoimintaa suosivia rikkakasvijäänteitä löytyi tutkitusta aineistosta yhteensä 34 kpl. Lajikohtaiset jäännemäärät vaihtelivat 1 – 13. Runsaimpia jäänteitä edustivat konnanleinikki (*Ranunculus sceleratus*), rönsyleinikki (*Ranunculus repens*) ja pieniä jäännemääriä mm. jauhosavikka (*Chenopodium album*), kirjopillike (*Galeopsis speciosa*), pihatahtimö (*Stellaria media*), peltoemäkki (*Fumaria officinalis*) ja niittyleinikki (*Ranunculus acris*). Kaikki lajit suosivat typpipitoisia ja ihmistoiminnan muokkaamia maita. Kaikki mainitut lajit voivat kasvaa, paitsi pihoilla ja joutomailla, myös viljelypelloilla, varsinkin jauhosavikka, rönsyleinikki ja peltoemäkki sekä kirjopillike (Hämet-Ahti et al. 1998). Rikkalajisto on hyvin samankaltaista kuin on todettu aikaisemmissa Virastotalon tontin tutkimuksissa (Lempiäinen 2007).

Kosteikko-, suo- ja rantalajit

Kosteikkokasvien jäännemäärä, 68 kpl, viittaa tutkimuskohteen sijaintiin kosteikon täyttömaalla ja vesistön lähellä, kuten todettiin myös edellisissä tutkimuksissa (Lempiäinen 2007). Sarojen (*Carex* sp.) ja rantaluikan (*Eleocharis palustris*) jäännemäärät olivat suurimmat. Rantakosteikoissa, matalassa rantavedessä tai aivan veden rajassa maalla kasvavat myös mesiangervo (*Filipendula ulmaria*), vihvilät

(*Juncus* sp.) ja suokurjenjalka (*Comarum palustre*) ja raate (*Menyanthes trifoliata*) (Hämet-Ahti et al. 1998).

Puut ja pensaat

Puiden jäänteistä yleisimpiä ja vallitsevia olivat kuusen (*Picea abies*) hiiltymättömät neulaset, joita oli erityisen paljon näytteessä No. 1, ruudussa D, > 1000 kpl. Näyte oli kokonaisuudessaan kuusenneulasmassaa. Vadelman siemeniä löytyi vain yksi. Pensas voi kasvaa joutomailla ja kosteikoissakin, mutta se on myös hyötykasvi (Hämet-Ahti et al. 1998)

Muut kasvijäänteet

Puuhiiltä esiintyi kaikissa tutkituissa näytteissä, samoin hiiltymätöntä puuroskaa ja kasvimassaa, joka oli pääasiassa heinien ja sarojen lahonnutta varsimassaa.

Muut jäänteet

Muut kuin kasvijäänteet määritettiin vain satunnaisesti. Näytteistä löytyi hyönteisten kappaleita.

4 YHTEENVETO

Oulun Virastotalon hirsikehikkorakenteen kasvijäännetutkimuksissa tutkittiin vuoden 2007 kaivauksilta otettuja maanäytteitä yhteensä 5 kpl, jotka olivat tilavuudeltaan n. 1-2.5 litraa ja laadultaan enimmäkseen likaista, puuroskan ja/tai savensekaista kulttuurimaata. Laskettuja jäänteitä määritettiin yhteensä 1129 kpl, joista kasvijäänteitä yhteensä 1111. Kasvilajeja/taksoneita määritettiin yhteensä 22. Jäännetutkimuksen tärkeimmät tulokset olivat seuraavat:

- 1 Hyöty- ja koristekasvien jäänteitä löytyi vähän, yhteensä 5 siemenjäännettä. Lajeja olivat humala, viikuna ja koristekasveista lehtoakileija. Humalaa ja viikunaa on löydetty jo aikaisemmissa tutkimuksissa Virastotalon tontilta (Lempiäinen 2007)

- 2 Kulttuuririkkaruohojen lajisto on pääosin asutuksen piirissä tavattavaa lajistoa, kuten jauhosavikkaa, pihatähtimöä, rönsyleinikkiä, niittyleinikkiä, kirjopillikettä, peltoemäkkiä ja konnanleinikkiä. Lajikohtaiset siemenmäärät olivat pieniä, useimmiten 1 -3 siementä/näyte, mutta eniten jäänteitä löydettiin konnanleinikistä ja rönsyleinikistä vain pieniä määriä piharikkaruohoista kuten pihatähtimö ja jauhosavikka.
- 3 Puiden ja pensaiden jäänteistä eniten tavattiin kuusen neulasia, oksan paloja ja kappaleita näytteestä No. 1, ruudusta D.
- 4 Muista kasvijäänteistä runsain löytöryhmä oli maatonut puu- ja kasvimassa, jota oli erityisen runsaasti näytteessä No. 1. Vrt. havainto edellä.
- 5 Kasvijäännelajisto oli kokonaisuudessaan melko runsas ja hyvin verrattavissa aikaisempiin makrofossiilianalyysituloksiin Virastotalon tontilla (Lempiäinen 2007).

5 KIRJALLISUUS

Beijerinck. W., 1947: Zadenatlas der Nederlandsche Flora. - Wageningen, 316 s.

Cappers, R.T.J., Bekker, R.M., Jans, J.E.A., Digitale Zadenatlas van Nederland. Barkhuis Publishing & Groningen University Library, Groningen, 502 s.

Hämet-Ahti, L., Suominen, J., Ulvinen, T., Uotila, P. & Vuokko, S., 1986: Retkeilykasvio. - Helsinki, ss. 598.

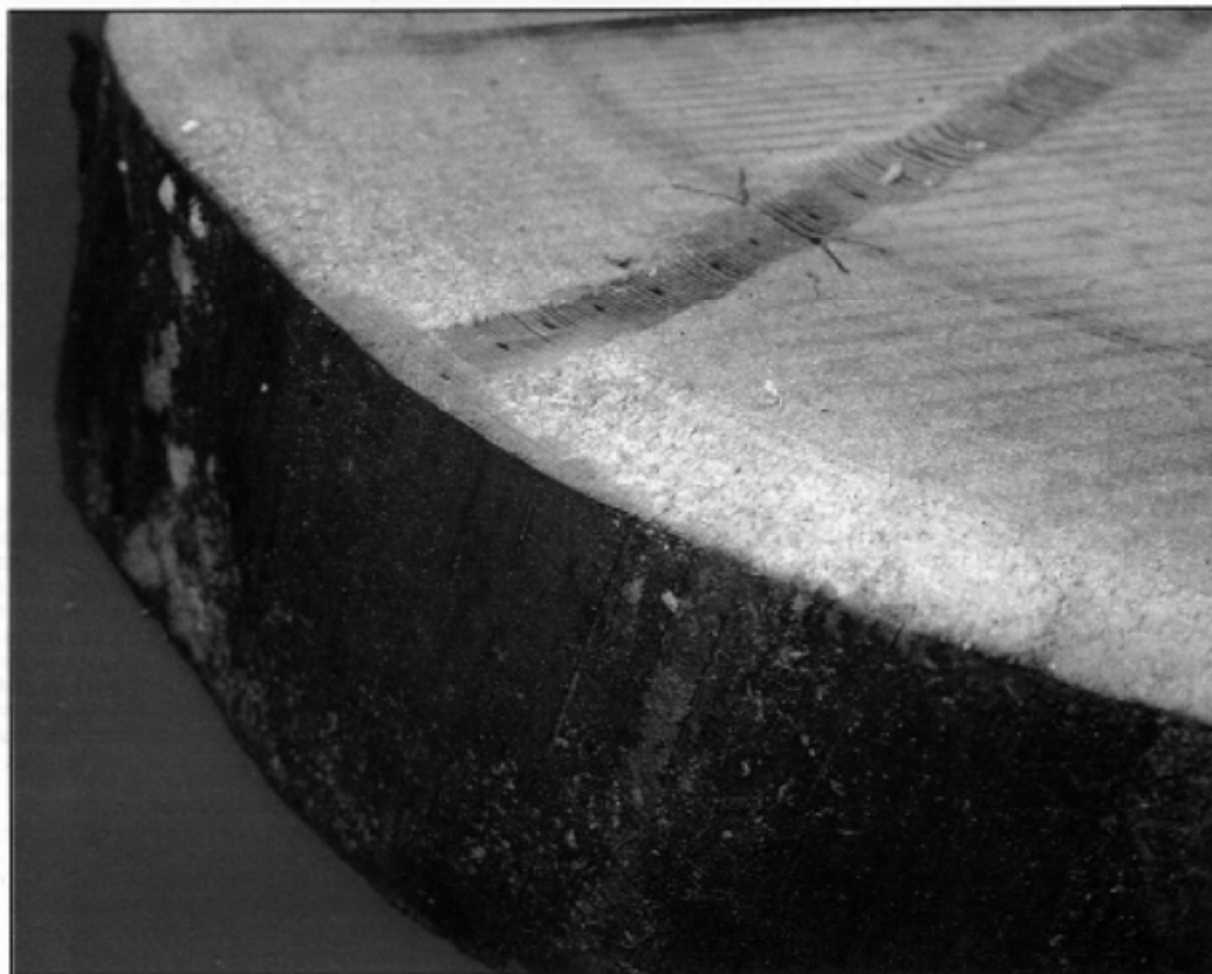
Lempiäinen, T., 1997: Oulu Virastotalo, Arkeologinen pelastuskaivaus. Makrofossiilitutkimus 2007, Tutkimusraportti. – Biodiversiteetti- ja ympäristötutkimusosasto, Turun yliopisto. 21 s.

Tillandz, E., 1683: Catalogus Plantarum. Aboae.

DENDROKRONOLOGIAN LABORATORIO
EKOLOGIAN TUTKIMUSINSTITUUTTI
BIOTIETEIDEN TIEDEKUNTA, JOENSUUN YLIOPISTO

Puun alkuperäistä kuorenalaista pintaa dendrokronologisessa ajoitusnäytteessä FIO3419.
Vuosisilustot mitattiin kappaleen pintaan preparoidulta säteen suuntaiselta linjalta.

Oulun Virastotalon v. 2007 arkeologisten kaivausten puulöytöjen iänmääritys.

Dendrokronologiset ajoitukset FIO3417-FIO3420.

Dendrokronologian laboratorion ajoitusseloste 324.

Pentti Zetterberg

JOENSUUN YLIOPISTO Biotieteiden tiedekunta Ekologian tutkimusinstituutti		DENDROKRONOLOGIAN LABORATORIO								
PUULUSTOAJOITUKSEN SELOSTE					N:o 324		Näytteet: FIO3417-FIO3420			
Kohde: Vuoden 2007 arkeologisten kaivausten puulöydöt								Tunnus: FIO34		
Paikka: Virastotalo						Kunta: Oulu				
Työn tilaaja: Museoviraston rakennushistorian osasto						Tilaus: 17.10.2007 Marianna Niukkanen				
Näytteenotto: 12.9.2007			N-ikm ⁶ : 4/4		Näytteiden säilytys: Dendrokronologian laboratorio					
Puulajianalyysi: Pentti Zetterberg			Lustomittaus: Pentti Zetterberg			Ajoitus: Pentti Zetterberg				
N:o	Sijainti kohteessa: ¹	Sp. ²	ikm.	mean	s.d.	a.c.	m.s.	Vuodet	Pt.	Puun kaatoaika ⁴
17	D5, seinämä 7	1	114	98.9	44.7	.867	.164	1542-1655	1A	talvikausi 1655/1656
18	D7, seinämä 2	1	142	106.0	80.9	.980	.169	1509-1650	3A	1-10 vuotta 1650 jälkeen
19	D12, seinämä 1	1	123	100.5	77.7	.988	.147	1533-1655	2A	talvikausi 1655-1656
20	D14, seinämä 4	1	117	118.6	64.9	.812	.181	1539-1655	1A	talvikausi 1655/1656

Lausunto: Museoviraston Rakennushistorian osaston toteuttamalta Oulun Virastotalon vuoden 2007 arkeologiselta kaivaukselta tutkittiin neljä hirsinäytettä. Näytteet on otettu 12.9.2007 kaivausryhmän toimesta. Kaivauksella otetut näytteet olivat 10-20 cm pituisia poikkileikkauskappaleita. Dendrokronologian laboratoriossa näytekappaleista leikattiin 4-5 cm paksuiset poikkileikkauskiekot, joihin preparoitiin kaksi mittauslinjaa (kansikuva). Näytteistä tehtiin puulajin määrittäminen: kaikki näytteet ovat männystä (*Pinus sylvestris* L.). Vuosilustot mitattiin kiekkoista ytimestä pintaan millimetrin sadasosan tarkkuudella molemmilta linjoilta. Mittaustulokset yhdistettiin keskiarvosarjaksi eli puun lustosarjaksi. Näiden sarjojen tilastolliset tunnusluvut on esitetty yllä olevassa taulukossa (ikm. = lustolukumäärä, mean = keskipaksuus, s.d. = keskihajonta, a.c. = 1-asteen autokorrelaatio ja m.s. = keskiherkkyyttä). Näytehirsien vuosilustosarjoja verrattiin kaikkiin männystä Oulun seudulta Dendrokronologian laboratoriossa laadittuihin absoluuttisiin lustokalentereihin.

Kolmessa näytteessä (FIO3417, FIO3419 ja FIO3420) on alkuperäinen kuorenalainen pinta jäljellä, näin ollen niiden kaatoajankohdan ajoitukset ovat vuodentarkkoja. Neljännessä näytteessä (FIO3418) puun pintaosa on lahonnut ja vähäinen määrä vuosilustoja on kadonnut tai kulunut pois.

Näyte 17: (liitekuva 1) vuosilustoja on näytteessä aikaväliltä 1542 - 1655. Viimeisessä lustossa myöhäispuuosuus jäljellä. Alkuperäinen kuorenalainen pinta ja hieman kaarnaa on säilyneenä. Puu on kaadettu talvikaudella 1655/1656 eli kesän 1655 kasvukauden päättymisen (elo-syyskuu) jälkeen ja ennen vuoden 1656 kasvukauden alkamista (touko-kesäkuu).

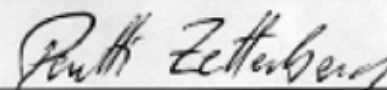
Näyte 18: (liitekuva 2) mitattavissa olevia vuosilustoja on näytteessä aikaväliltä 1509 - 1650. Pinnan lahoamisen ja kulumisen takia puun viimeiset vuosilustot ovat kadonneet. Näytteen jäljellä olevassa mantopuuosuudessa on noin 70 vuosilustoa, millä perusteella pinnasta puuttuva vuosilustomäärä on vähäinen, korkeintaan arviolta kymmenen vuosilustoa. Puun kaataminen on näin ollen tapahtunut aikavälillä 1651-1660.

Näyte 19: (liitekuva 3) vuosilustoja on näytteessä aikaväliltä 1533 - 1655. Viimeisessä lustossa myöhäispuuosuus jäljellä. Alkuperäinen kuorenalainen pinta (nilapinta) on säilyneenä (ks. kansikuva). Puu on kaadettu talvikaudella 1655/1656 eli kesän 1655 kasvukauden päättymisen (elo-syyskuu) jälkeen ja ennen vuoden 1656 kasvukauden alkamista (touko-kesäkuu).

Näyte 20: (liitekuva 4) vuosilustoja on näytteessä aikaväliltä 1539 - 1655. Viimeisessä lustossa myöhäispuuosuus jäljellä. Alkuperäinen kuorenalainen pinta ja hieman kaarnaa on säilyneenä. Puu on kaadettu talvikaudella 1655/1656 eli kesän 1655 kasvukauden päättymisen (elo-syyskuu) jälkeen ja ennen vuoden 1656 kasvukauden alkamista (touko-kesäkuu).

Kolmen yhdenmukaisen tarkan ajoitustuloksen ja yhden näitä tuloksia tukevan +/- viiden vuoden tarkkuudella saadun tuloksen perusteella kyseisen hirsirakennuksen rakennusajankohta on kesä 1656, olettaen että hirsit ei ole pitempään varastoitu ennen niiden käyttöä rakennustarpeiksi.

Joensuussa 15.8.2008

Pentti Zetterberg
Dendrokronologian laboratorion esimies

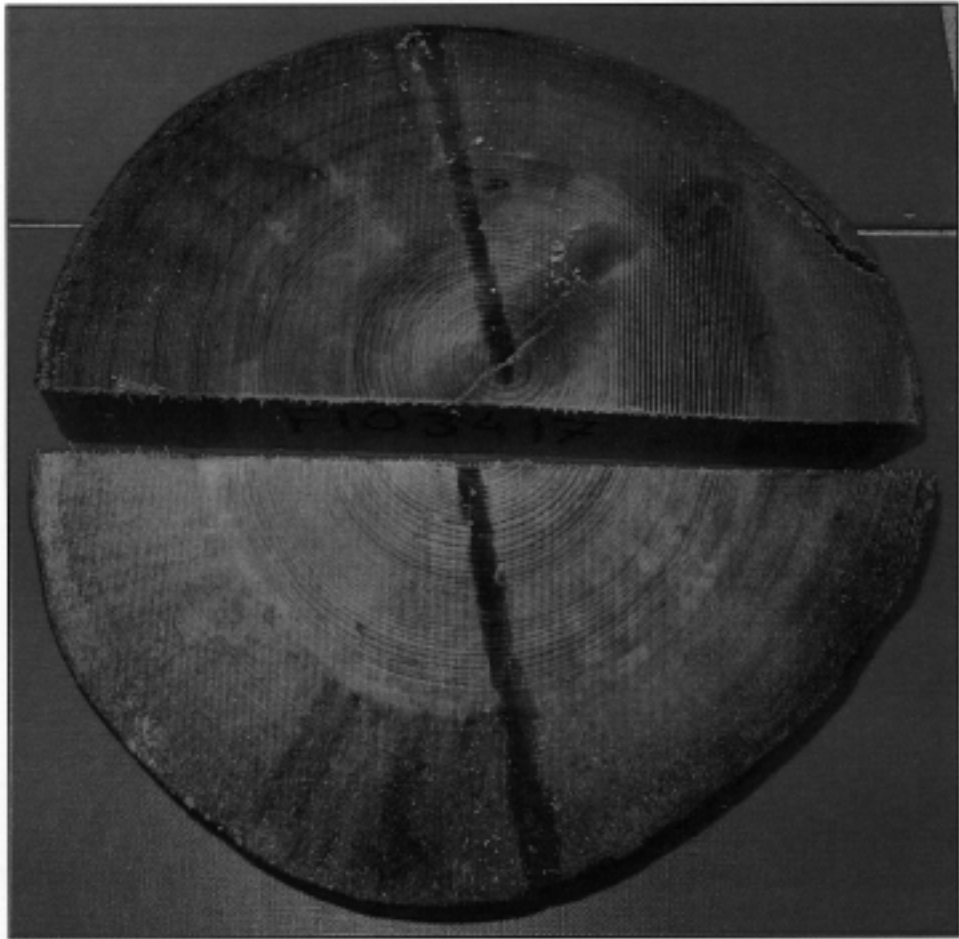
Viittausohjeet: Zetterberg, P. 2008. Oulun Virastotalon v. 2007 arkeologisten kaivausten puulöytöjen lämmämittäminen. Dendrokronologiset ajoitukset FIO3417-FIO3420. Joensuu yliopisto, Biotieteiden tiedekunta, Ekologian tutkimusinstituutti, Dendrokronologian laboratorio, ajoitusseleste 324: 1-4.

Yhteystiedot: Dendrokronologian laboratorio, Ekologian tutkimusinstituutti, Biotieteiden tiedekunta, Joensuu yliopisto, PL 111, 80101 JOENSUU. Käyntiosoite: Yliopistokatu 7, Natura-talo.
Sähköposti: pentti.zetterberg@joensuu.fi, Internet: www.joensuu.fi/penttizetterberg

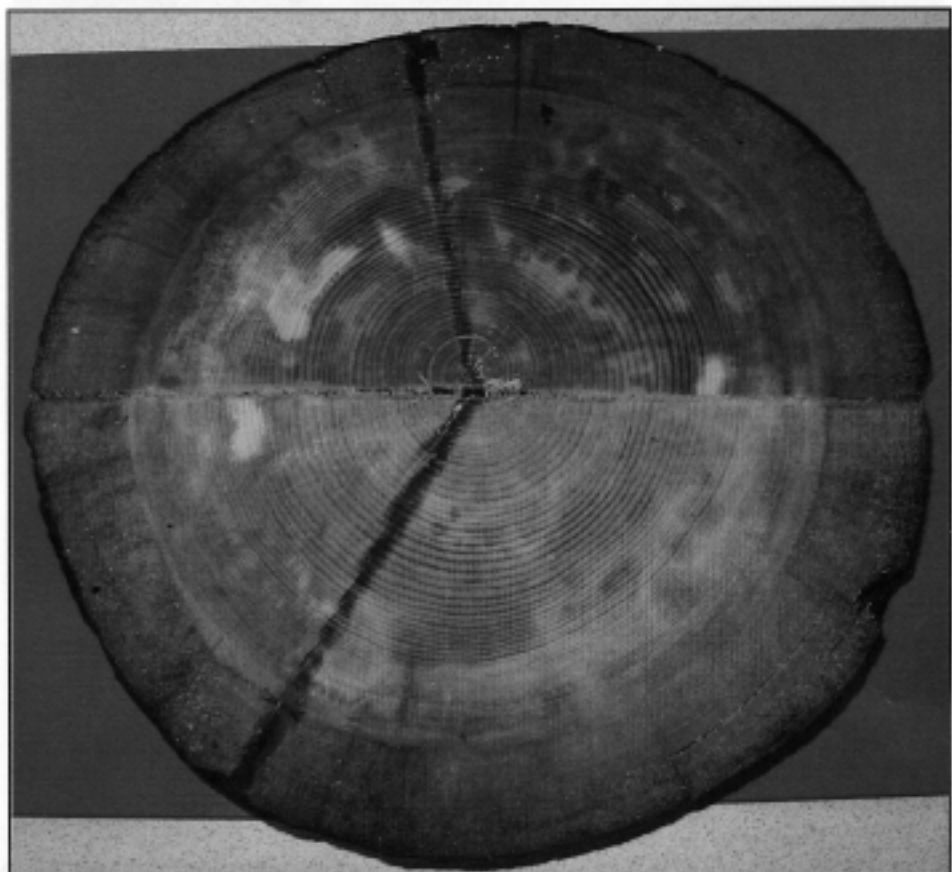
Yläviitteet:

- 0: näyteikumaara runkoalerillisia näytteita.
- 1: s. = seinä, ik. = hirsikerta alhaalta lukiin.
- 2: puulajit, 1 = mänty (*Pinus sylvestris*), 2 = kuusi (*Picea abies*), 3 = tammi (*Quercus robur*)
- 3: näytteen pinta, 1 = kaarna, 2 = alkuperäinen, 3 = mantopuu (pintapuu), 4 = sydänpuu, A = kesäpuu (myöhäispuu), B = kevätpuu (varhaispuu)
- 4: mikäli puun alkuperäinen pinta puuttuu, annetaan kaatovuosi arvioidun puuttuvan lustomäärän mukaan luettuna

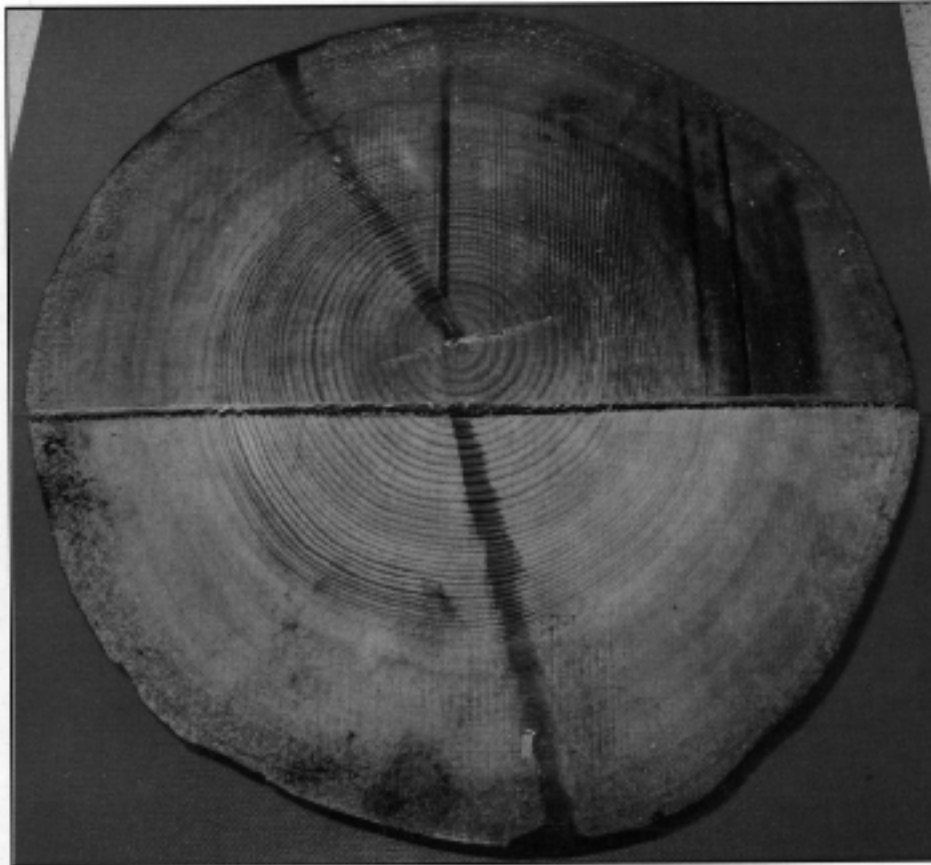

Liitekuva 1. Dendrokronologinen ajoitusnäyte FIO3417.

Liitekuva 2. Dendrokronologinen ajoitusnäyte FIO3418.

Liitekuva 3. Dendrokronologinen ajoitusnäyte FIO3419.

Liitekuva 4. Dendrokronologinen ajoitusnäyte FIO3420.